ဖျိၩ်ရှိအလံၬခ့ၪ်ထံၬၡ
ဖျိၩ်ထ့ၪ်ခိ့ၪ်ဖိၪ်လၪဖၪ်အဂး

Write, Read and Speak Pwo Karen language

The obvious errors (or uncertainties) are marked with @@. There may be other errors. You can search by search function (Ctrl+Shift+F) in Adobe Acrobat Reader. (June 29, 2010)

Use "W" for searching ၬ

Use "O" for ၡ

Use "f" for ၫ

Use "F" for ၭ

Use "R" for ၩ

Use "m" for ၪ

ဆၢချဲၣ်လၢယၢ

လံၤဖိၢလဘံၣ်ယီၤဘၢဆၢကွ့ၣ်ဝ့ၢလၢဖျိၣ်ထ့ၢခီ့ဖိၢလဖၢအဂၤလီၢ.
ဆၢမၤလိၢဒဲဆၢဖီလဖၢအီၢဝ့ၢ(၃၁)ဒဲဆၢမိမၤလိၢဂီၣ်ခွံၤဝ့ၢလၢလၤလဘံ့ၢအထးဖၢၣ်နီၢလီၢ.
လံၤဖျိၢလဖၢအခီၢပယီၢနီၢဘၢဆၢထုၣ်ထ့ၢထဲၣ်ဝ့ၢလၢပယၣ်ဒဲလၢခိၢလၤဘွၤလခီၢလီၢ.
ပှမၤလိၢဆၢလဖၢမိဉ့ၢထ့ၢအဖျဲၢအဂၤနီၢဘၢဖီဒံၣ်, **Companion Reader** နီၢလီၢ.
ဘဲၢဝိၣ်လံၤလဘံၣ်ယီၤမိကဲၢထ့ၢအဂၤနီၢလံၤလၢဘၢဆၢဒိၣ်နဲၣ်လဖၢနီၢမွဲလံၤယဲဘံၣ်ယီၤလီၢ.

၁. လံၤဆံ့ၢပံၢ **(Dr. Brayton)**
၂. **Pwo-English Dictionary (Phu Tun Ag, Dr. Purser)**
၃. **U Tun Nyein's (Eng-Bur Dictionary)**
၄. **Judson's (Bur-Eng Dictionary)**
၅. **Pwo Karen Spelling Bk (Dr. Brayton)**

လံၤဖျိၢအခီၢပယီၢလၢခိၢလၤဘွၤလခီၢနီၢဘၢဆၢမၤန့ၣ်ဝ့ၢလၢလံၤ **Pwo-Eng Dictionary**
အဖၢၣ်နီၢလီၢ. ပဆိ့ၢလၢပှမၤလိၢဆၢလဖၢကမၤလိၢတၡါ – ကဖီလူၣ်ၥၣ်ဒဲကကွ့ၣ်လူၤထွၣ်နီၢလီၢ.

ကူၢလဲ့ၢ

ဖျိၣ့ရှိအလံၤခေ့ၤထံၣ

ဖျိၣ့ထ့ၢခီၢ့ဖိၢလဖၢအဂၤ

မၤလိၢ – ဖီ – ကွ့ၣ

မ, ဖ, က အဂၤ

ထုတ်ဝေသူ၊ မန်းအောင်ညွန့်တင်
ရေး၊ဘတ်၊ပြော (ပိုးကရင်ဘာသာ) ယဉ်ကျေးမှုစာပေ
ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၀၂၅၃၆)
ပိုးကရင်သာသနာ၀င်း၊ မအူပင်မြို့

ပုံနှိပ်သူ၊ မန်းဘဲနီချုံ၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၁၂၇၆ (မြဲ)
မွန်ကရင်ပုံနှိပ်တိုက် ၁၂၁ မစ်ရှင်လမ်း အလုံ၊ ရန်ကုန်မြို့
ပထမအကြိမ် ၁၉၇၅ခု၊ စက်တင်ဘာလထုတ်
စောင်ရေ (၂၀၀၀) တန်ဘိုး ၂ ကျပ်

CONSONANTS

ဖို့ရှိအလံမေ့ဖျိုး

ဗျည်းအက္ခရာ

က	ခ	ဂ	ဃ	င
စ	ဆ	ဇ	ည	ရှ
တ	ထ	ဒ	နှ	ပ
ဖ	ဘ	မ	ယ	ရ
လ	ဝ	သ	ဟ	အ
	ဧ	ပု		

လံႚဖျိႋလနုႍအၡီႈ

ဂ	**Uvula R**
ရ	**Thrilled R**
ၡ	**Burmese သ**
ၦ	**Is Voiced H**
ၯ	**Pronounce as ပ**

လံႚဖျိႋအီႇဒံႍလိႚၡႛအၡီႈ
(Combination of consonants)

က + ယ	ကၠ
က + ရ	ကြ
က + လ	ကျ
က + ဝ	ကွ

(Vowels) ၡရ

–	–ါ	–ံ	–့	–ဲ	–ၢ	–ၣ	–ု	–ူ	–ိ	–ီ
အ	အါ	အံ	အ့	အဲ	အၢ	အၣ	အု	အူ	အိ	အီ

Inflections
ဆၢအၡီႈအထႋ, အလႍ, အဆီႋ, အဆါ ဆၢနဲႋလဖၢ

ႇ	ႈ	ႉ	း	ႋ	ႌ	ႍ	ႚ	ႛ
ကႇ	ကႈ	ကႉ	ကး	ကႋ	ကႌ	ကႍ	ကႚ	ကႛ

ဖိၢၥၢဆံၣ်အဂး
ဆရၢဘၢဝီၩလိၢလၧနိၣ်လခိၢ

က	ကွဲၢဖျိၢဒဲၤဘၣ် ကွဲၤဘၢၥၣ်
ခ	ချိၢကူၤမုၤမၢ့ ဒုၣ်အၩဆၢ့
ဂ	ဂံၩဒိၢချိၩထီၢ ၥုၩလယီၢ
ဃ	ဃၧၩဒုၣ်လၩထုၩ ဆၢ့ကလုၩ
င	ငါငီၤငါစၢ ဘၢဝီၩကၢ
စ	စုၤ, ထီၩအၢထၩ ပၥၣ်ရှုၩ
ဆ	ဆၧဒိၣ်ဆၧလၢ အၩအၢအၢ
ၛ	ၛံၤဖျူၢဒၩထီၢ (ၛံၤဖျူၢဒၩခိၢ) ပထၩယီၢ (ဇီးဖြူတောင်ထိပ်)
ၡ	ၡၢအဖျိၩအၢ ဝံလဘၢ
တ	တရၧၩလၩယွၤ ထံၢဆုၣ်ကျၤ
ထ	ထၣ်ဂုၤတဒဲၩ နဲၢ့ပုၤ, ဖျဲၩ
ဒ	ဒီၩထုၤပံၢလၤ ဒုၣ်နဲၢကျၤ
န	နါဒံၩ, ခဲၢ, ပံၤ ဒံၩ, အူၢယံၤ
ပ	ပွၢခိၢပွၢနါ ခိတၡါ
ဖ	ဖိၢဆံၣ်ဆူၣ်ဆၢ ဘၢယိကၢ
ဘ	ဘံၩမုၤထုၤနါ မၤတၡါ
မ	မၤတိၩမၤထး ကဲၢပံၩလး
ယ	ယၤဘုၣ်ၥၢဖံၣ် ဂုၤဂူၣ်ဝံၣ်
ရ	ရီနဲၩလဖၢ ထဲၢလၧဝၢ
လ	လၤဘၢထံၢပံၢ မၤထူၤဝွံၢ
ဝ	ဝၢကဲၩဝၢချဲး ထဲၢၥနဲး
ၥ	ၥံၩလလၩယံၣ် ၡၣ်နဲၩထံၣ်
ဟ	ဟိၢပီၩဒိၣ်ဘၩ ပှထိၣ်အၩ (ဟိၢပီၩ – နံနံပင်)
ၯ	ၯမိ, ဂါထၩ ဖိၢၥၢဂၩ
ပှ	ပှမၤဆံၤဖိၢ မိကဲၢဒိၢ
အ	အီၤဘံၣ်အီၤဂၤ ကလၩရၤ

ဆၣမဧလိၢ
ဒ်
ဆၣဖိလဖၢ

ဆၣမဧလိၢ – ၁

–ၣ	–ါ	–ၤ	–ၢ
က+ၣ	က+ါ	က+ၤ	က+ၢ
ကၣ	ကါ	ကၤ	ကၢ

ဆၣဖိ – ၁

ကၢထၤ	တၢတၢ	ဖါယါ	ဆရၤ
ပနါ	ဝၤဝၤ	လယၤ	
ဆၢထၤ	၁ၢဆၢ	မငါ	ဖါကဆါ
အဆၣ	ပထါ	တၡါ	ဖၢထယၢ
ဂၢဖၢ	ထမၤ	၁ၢဝၢ	ယ၁ၢကၢ
လၣထၢ	၁ဝၢ	နၢမၤ	ကၢစခၤ
၁ၢကၢ	ဆၣပၤ	ထနါ	
နၢနၢ	ခရၢ	ကခါ	မငါတၡါ
ယၢထၤ	လါလါ	ခရါ	ကၢထၤပနါ
၁ၢၡါ	ဆါဆါ	ဝါထၤ	ယၢထၤ၁ၢၡါ
		ကလၤ	ဆၢထၤဝၤဝၤ

ဆၬမၪလိၩ – ၂

–	–ၩ	–ၪ	–ၫ
	က+ၩ	က+ၪ	က+ၫ
က	ကၩ	ကၪ	ကၫ

ဆၬဖိ – ၂

ထယ်ၭ	၁ၭရှ့်အမၫ	မၪခါ
ကၩမၭ	ပနိအဖၫ	လၪအတၪ
ကခၫ	ဆရၫလဂၪ	ထါအကၩ
ခၩလၭ	ပှ့ရှၪအဆၬ	ဒၪလၬဝၩ
ဃၩထၭ	ပှ့ရှၪအဃၭ	ဘၩလဘၩ
ပမၫ	မၪကၪတရှ့်	ရှၩလဖၩ
ဘၩဂၭ	ပကမၪကၪ	ဆၬဘၩမၩ
ဝၭရှၫ	လဂၪလါလါ	နၪရၪဝၩ
ပစၩ	၁ၭရှ့်လဂၪ	မၪကၩအဝၭ
နၫဂါ	ဒၩဆၬလၬယၫ	ထမၫထမၫ
လၩဖၭ	ပၭကၪနဖါ	ယၩနၭလဖၩ
ထၭနၩ	လဂၪဘၩလဂၪ	လဂၪလါလါ
ဆၬနၩ	အဒၪ	
ကထၫ	မၪကၪ	
လၬယၫ	ရှၪဂၪ	
ဆရၫ	လယၪ	
ဆၬဆၫ	တရၪ	
အဖၫ	ဖၪဖၪ	
ထၭထၩ	လၪဝၩ	
ရၩရၩ	ဆၬမၪ	
ယၩကၩ	မၪဝၭ	

ဆၢ်မၤလိၢ – ၃

-း	-ၢ်	-ၣ်	-ါ်
က+း	က+ၢ်	က+ၣ်	က+ါ်
ကး	ကၢ်	ကၣ်	ကါ်

ဆၢ်ဖိ – ၃

ကဆါ်	ဆၢ်ခါ	ဖၣ်ထၢ်
ခၢ်လး	ဆၢ်ထၢ်	ယၣ်ထၢ်
ထါ်ဒၤ	အၣ်ထၢ်	
နါ်ဆါ	နၣထၢ်	ဆးထၢ်ယါ
ထၢ်ဘၣ	လၣ်ဖၣ	ဆၢ်ထၢ်ထၣ
လဖး	လၣ်မါ	နၢ်ထၢ်သၣ
အၢ်ပၢ	ကၣ်ကၤ	
အၢ်စၣ	လၣ်ဆၣ်	ဆရါ်ပထး
ခါ်ဂၢ	ဆၢ်ဂၣ်	လၣ်မါလနၣ်
ခါ်ဖၢ	လၣ်ဂၢ	ထၢ်ရှါလၣ်ဖၣ
အၢ်စၢ်	ရှၣ်ထၢ	မၤသၣဝၣ်ဒၣ်
သါ်ခါ	လၣ်ဒၣ	လၣ်ဂၢနါ်ဆါ
အၢ်ကၢ	ဖၣ်နါ	ထၢ်ဘၣလတၢ်
ယါ်သၣ	လၣ်ရှၢ	ကဆါ်ခၢ်လး
ဖါ်လၢ	ဝၣ်ဒၣ်	ကယးကဖး
ယၣ်သၢ	သၢ်ဝၣ်	သၣဘၢ်လဖၢ
ဆါ်ဖါ	ပၣ်သၢ	ဝၣ်မၤဆၢ်မၤ
ဂၢ်အၣ	လၣ်ဘၣ်	သၣလလၣ်ဖၣ
ဆါ်ပါ	ဘၣ်ဘၢ	အၢ်ဘၢတရှါ
အၣ်ထၣ်	ကၣ်ထၢ်	
သမါ်		
ထါ်ဒၤလၣ်ဖၣ		
လနၢ်ထၢ်သၣ		
လၣ်လၢဖါ်လၢ		
ရှၢ်ရှၢ်ယၢယၢ		

ဆႇမႈလိႇ – ၄

-ံ	-ံႇ	-ံႈ	-ံႉ	-ံႃ	-ံႊ
ကံ	ကံႇ	ကံႈ	ကံႉ	ကံႃ	ကံႊ

ဆႇဖိ – ၄

ကံႇပႇ	ထႊထံႉ	လံႈဝဝံႊ
စံႇစႇ	မံႈဝႇ	ယႈ့ယါဒံႊ
ပံလႈ့	လးလံႈ	မႈ့ကနံႊ
ယံႇလႇ	မံႉဆႇ	ရံႊဝႉဝႉ
ထံႃခံႃ	ဝံႉဝံႊ	မႃဆမံႊ
ပံႃလႈ	ဝံႊလႈ့	လံထႇ့အဝႊ
ပံဝႇ	လႈ့လံႊ	ဝံထႇ့နႉထႇ့
ကဆံ		ခံႊပံႊကလႉ
ထံႇပး	ဖံႃဝႊရျါ	ဆႇခံႊဆႇနႈ
ထံႃဂ့	ဝံအႇထႇ့	မႈယံႉမႈနး
ထံႃပါ	ဆႃ့ဒံႇယႈ့	ပှရျႈအဖံႉ
ဒံႇလႈ့	ခံႉပနါ	ထံႃထံႃဆႊဆႊ
နံႃဆံႃ	စံႊလႈ့ဝႊ	ဆႇပံႃဆႇလႈ
မံႃမး	လႈ့မါပံႊ	လႈဝံႃအနံႈ
နံဘႇ	ဒံႊနါဒံႊ	ပှလမႈကႈနးဂႈ
အထံ	အႇ့နးဆံႊ	ပှအႇဂႈမးဝံႃ
ထံႃထႇ	ဘံႊဝံႊထႉ	မႈအႇပႈရမံႃ
ထံႃလႇ	ဆႇဖယံႉ	ဆံႉဝံႇနႈဝံႇ
ဖံထႇ့	ထံႃလႈ့ဝံႊ	မႈလထံႇပး
နံႃဂႈ	လံႉဆႇဖံႊ	ဆႇအႇ့အႇထႇ့
ရျႈထံႇ	ဝံႉပကံႊ	ဆႇဝႊဝံလႈ့မါ

ဆၢမၤလိၢ် – ၅

–း	–ၢ်	–ၣ်	–ာ်
ကံး	ကံၢ်	ကံၣ်	ကံာ်

ဆၢဖိ – ၅

လၣ်ထံး	လၣ်လံၣ်	လံၤဆံာ်ပံၢ
မံာ်သၥ	ဂံၣ်ဂၣ်	မၤလၣ်ထံး
ဝံာ်အၢ်	အၢ်ဖံး	ဂံၢ်လးလလး
ပံၣ်လး	ဘံၢ်စၢ်	ဒံၢ်ဃံၥလဖး
ထံးလၣ်	ဝံာ်ဝာ်	အခံးအဂၣ်
ခံာ်သၢ	မံၣ်ရှါ	ထံးလၣ်နးနၣ်
ဂံၢ်လး	ဒံၢ်ဃံၥ	ဃံၢ်ပၢလဘံၢ်
ဒံၣ်ခံာ်	စံၣ်စံၣ်	လမံၣ်လါလါ
လံၤဃံာ်	ဝံၣ်ဝၣ်	နံၢ်ထၢ်အသာ်
ခံးဂၣ်	ဆာ်နံာ်	ၥဘၢ်သၥရှါနၢ်ထၢ်
ဃံၢ်ထါ		လမၤဝံၣ်လမၤဝၣ်
ဃံၢ်ခၢ	ထံၤစံၣ်စံၣ်	မၤယံၤယံၤပံၣ်အလး
ဃံၢ်ဖံၥ	ဒံၣ်လံၣ်သၢ	
အံၣ်ထံ	ဃံာ်ဃံာ်နံၤ	
ဆာ်ထံး	နံၢ်ထၢ်သာ်	

ဆၩမၪလိၩ – ၆

ဲ	ဲၩ	ဲၪ	ဲၫ	ဲၬ	ဲၭ
ကဲ	ကဲၩ	ကဲၪ	ကဲၫ	ကဲၬ	ကဲၭ

ဆၩဖိ – ၆

ကဲဂၩ	ဟဲၬလၪ့	မၪကဲၩထၩ့	နဲၪလၪ့အၥၭ
ခဲဘၪ့	ပဒဲၪ	ၥၭခဲၪထၩ့	အဝံဆဲၪလၪ့
လၪ့မဲၪ	လၪ့ဆဲၪ	ဆဲၪလၪ့ခၩ့	ဒဲၪလၪ့ၥၭနၬ
ဆဲၪထံၬ	မၪနဲၪ	ဘံၪ့ကဲၪၥၩ	ဝံးဒဲတဝၬ့
လဲထၩ့	ရဲၥံၬ	ဆဲၬအလး	ၥရဲၥခၭ
မဲၩခၬ့	ၥၭဟဲၬ	ဆၩစံၭဝဲၪ	ဝံထံၭဟဲၪလၬ
ယဲဆံၬ	အၩ့ဟဲၪ	ဒဲၪယၫကၭ	အၩ့လံၪ့အၩ့လဲၬ
လဲၪလၪ့	ကဲၩကၪ	ဆၩအဲၩတၪ့	မၪဂဲၪအၥၭ
မဲၩထၩ့	အၩ့ဝဲ	လၬ့ဝဲဒံၭ	ဆရၬနဲၩလံၫ
ယဲယဲ	ခံၬနဲၪ	ဝဲၥၭရှိ	အဆၩအဲၩအၩ
ဝဲၪခဲၪ	ပၩပဲၩ	ဆၩၥၭမဲၩ	လံၫၥံၩလဲၥံၩ
လၪ့ဘဲၪ	စဲၪထၫ	ဖဲၥဲၬခၩ့	ဆၩအၩ့လဲၪထၩ့
ၥၬ့ၥဲၬ	ဘဲၪတလိၭ	ခဒဲၭ	ဂဲၬမၪၥၬ့နၥၭ**@@**
ကၭဝဲ	ဆၬ့ကအဲၪ	ရှၭလဲၫ	
ခးၥဲၬ	ဆၩဂဲၩၥၩ	လၪ့လဲၫ	

ဆၢမၤလိၢ – ၇

ဲး	ဲၢ်	ဲၣ်	ဲါ်
ကဲး	ကဲၢ်	ကဲၣ်	ကဲါ်

ဆၢဖိ – ၇

အပဲၣ်	နံဝဲၢ်	အၢ်ဝဲၣ်	ခၢ်ယဲးလး
ဝၢခဲၣ်	ဒၣ်လဲး	ၥၣ်ထဲၣ်	ဆၢ်ထဲးလၣ်
ဖါဘဲၣ်	ပဲါ်ထၡ	အၢ်ရဲၣ်	ခရဲးခါ
တဒဲၣ်	ပနဲါ်	ဝံါစဲၣ်	နၢ်ဘဲၤဆဲၢ်
လၣ်စဲၣ်	ခဲးထါ	ထဲၣ်ထဲၣ်	စဲၢ်တလဲး
ယၢဖဲၣ်	ယဲးလၣ်	နါကဲၣ်ထံၡ	ထၡဒဲါ်ဒိၣ်
ခဲၣ်ခၢ်	အဂဲၢ်	ၥနဲၣ်ၥၢ	တဲၣ်ဝဲၤနၥၡ
ထဲၣ်ဖါ်	ထဲါ်ဒၣ်	ဆၢကဲၣ်ယါ	ပှၤအဒဲၣ်
မဲၣ်ပဲါ်	နဲါ်ဆၢ	မၤစဲၣ်ထါ	ဖနဲၢ်အၥၡ
လၣ်ထဲၣ်	ဘဲၢ်လၣ်	ယးဒံၣ်ဆဲၣ်	ဆၢခၢအဲၢ်ထံၡ
ယၢဆဲၣ်	လဲၢ်ပၢ	ဆံၡယဲၣ်လဲၢ	ဆဲၢ်ဘၣ်လထံၡ
ဘၢထဲး	ဝဲါ်စၣ်	ပဲၣ်တရါ်	ဆဲၢ်ဘိၡဆဲၢ်ဘၣ်
ခဲါ်ဒၡ	ၥါ်ခး	ဖဲးဖါဘဲၣ်	
ပဲးလၣ်	ဝံါကဲၣ်	ဆဲါ်ပှါထိ	
ဆဲးလၣ်	အဲၢ်ဂံါ	လံၤလၣ်ထဲၣ်	

ဆႂမႈလိႇ – ၈

◌ိ	◌ိႇ	◌ိႈ	◌ိႉ	◌ိႊ	◌ိၼ်
ၵိ	ၵိႇ	ၵိႈ	ၵိႉ	ၵိႊ	ၵိၼ်

ဆႂၽိ – ၈

ၶိဘႈ	နိႇဝႉ	ဆံထိႉ	ဘိၼ်အႈထႇ
စႈဝိႇ	ၶိႇၶဲႇ	ၵိၼ်ၶိႇ	ဝံႊတထိႉ
ဆႇၽိႇ	ထႇၽိႇ	ၶၼ်ရှိၼ်	ဝႇအၽိႉ
ဆႂၶိ	ၽိႊၽိႊ	အိၼ်ရှိ	ထိၼ်ၶဲႇဝိႇ
မိထံၼ်	ယိၽႉ	ၽိႉဒိႈ	နိၼ်ပႈထံၼ်
ၶိၼ်နႇ	တဆိ	မိရှိ	မိလးၽါစႈ
ဒိႇထႇ	ဝိႇၽိႇ	ၽိႉလိႉ	ထိထိၶံၼ်ၶံၼ်
ၶိႇထံႇ	ရိလႈ	ၵဆိႈရှႈ	ၶိၼ်ယိလါဆႂ
အႇပိႇ	ၶိႉၶဲႇ	ရှိပနံႉ	ဆိႇလႈအဝၼ်
နးဆိၼ်	ရှိႇထႇ	ဆႂဝံႊဒိႇ	ထိႊလႈထံႈၽါ
ဆိဆိ	ဂိႉလႈ	ဆႂယိလါ	ၽိႇဒံႈၽိႇဝႇ
ၶိႇၽံၼ်	ဆာၽိၼ်	ဝံၶိႇထံၼ်	ဘိၼ်ထႇဘိၼ်လႈ
ထၼ်ၶိႇ	ဂဲးလိႉ	ဘႇဝၼ်လိႇ	ရှိႉစံႇရှိႉလႈ
မိဂါ	ၶိႇမိႉ	ဂႇၵိၼ်ရှၼ်	
ထိထႇ	ၶိၼ်ဆိၼ်	ယိအၶိႉ	

ဆၢႇမၓလိၢ – ၉

ိး	ိႇ	ိႈ	ိႉ
ကိး	ကိႇ	ကိႈ	ကိႉ

ဆၢႇဖီ – ၉

ကိႉၥၢ	ဆိႉၡိ	ၥိႉစိၓ	ဆၢႇကိႇဆၢႇတဲႈ
ဂိးဘံၢ	ၥံႇဆိး	လံေဒိႈ	ဖိးထံၢဖိးခး
ၡိႈနိႉ	လၓႈၡိး	အခိႉ	ဘိႇဆဲႉဘိႇၡိႉ
ၥꩫကိႈ	ပိႈထႇ	ဘိႇထႇ	ဆၢႇဘိႇဆၢႇထး
ပိႇလိႇ	လိႈတိႈ	ကိႈၥၢ	လိးအိၓလဲႉအိၓ
အႇဂိႉ	လိႇလၓႈ	ဝံေဖိး	ထိးၡႇထိးနꩫ
ဘၢလိး	ဝါပိႈ	ဖိႈၡိၢၥၢ	ဆံၢပိႈလပိႈ
ဆံၢဒိႈ	မေတိႈ	ၡိႈၡိေနိꩫ	လိးၥံၢလဲႉၥံၢ
ထံႈထိႈ	ဒဲꩫနိး	ထိꩫဖအိႈ	ၥံႇနိႈၥံႇထဲႈ
ဒိႈကိႈ	ခၓႈဒိႈ	မၓနိႉမၓနꩫ	
ဘိႈဘꩫ	လိႈခိၢ	ဆၢႇခိးဆၢႇတၓ	

ဆၢမၣ်လိၢ် – ၁၀

ီ	ီၢ်	ီၣ်	ီၤ	ီၢ	ီာ်
ကီ	ကီၢ်	ကီၣ်	ကီၤ	ကီၢ	ကီာ်

ဆၢဖိ – ၁၀

ဒံာ်ဖီၢ	ခိပီၣ်	ထိၢ်ဝီၣ်ခဲၢ့်	ယၢ်ဘၣ့်ဘီၢ်
နီၢလဲၢ်	စာ်ခီၢ	နီၢလိၤဝာ်	ဖီၢဆၢ့်ယဲၣ်
မဲၣ်ထီၢ်	ဒီၢ်ထ့ၢ်	ကီၢ်အဝာ်	ဘၢ်အထိ
လပီၣ်	လၢနီၢ်	တဲၢ့်တီၣ်ဝၢ်	ဆၢ့်ကတီာ်
ထံၢဖီၢ	မိခိၤ	ဒဲၣ်ခီၢဒဲၣ်	ကဲတဂီၣ်ခိၤ
ဘၢ်စီၢ်	လဲၣ်လီ	ခီၢပယီၢ	လါခီၢလါခီၢ
အီၢ်ထိ	လဲၢလီၢ	ဂဲၢဂီၣ်ဂီၣ်	အီၣ်ဝံာ်အီၣ်ဂၤ
ဘဲၢယီၣ်	ဒီၣ်ထိ	ဆၢပီၣ်မိ	ဆၢဘီၢ်ဆၢယီၢ
ဝဲစီၣ်	လါခီၢ	တခီၢလဲၢ်	ခံးဒိၢ်ဂၣ့်ထီၢ
ဝီၣ်ဘံၢ့်	ထ့ဖီၢ	မၣ်ထီၢထ့ၢ်	ထီၢမံၢထီၢမၢ်
ကၢ်တီၣ်	တနီၢ	ယီၢကၢ်ကံာ်	အ့ၢ်ရဲၣ့်အီၣ်ရဲၣ့်
ဖိလံၤ	ဘၢ်မီၤ	လီခၢ့်ပိၣ့်	လီၣ်ဆိၣ်လၤဆိၣ်
ထီးယီၣ်	မၣ်ဝီၢ	ဝာ်ထ့ၢ်ထီၢ	မၣ်ခိမၣ်ဝီၣ်
ဒဲၣ်ဝီၢ	မၣ်တီၣ်တီၣ်	ဝီၢ်ကဘၣ့်	အီၢ်လၢယဝိာ်
စီၣ်စီၣ်	တကီၣ်ဖီၢ	ရှးဝီၣ်ထ့ၢ်	လယံၤလမီ
ရှိၢ်ရှိၢ်	ထံၢကထိ	ဝၢ်လၣ့်ဝီၢ	

ဆၧမၩလိၢ် – ၁၁

ီး	ီၢ်	ီၣ်	ီၤ
ကီး	ကီၢ်	ကီၣ်	ကီၤ

ဆၧဖိ – ၁၁

ခနီး	ထီးနီၢ	ဆီၤကဲၣ်	ဝၤဖိၣ်
ကထီၤ	တီၢ်လး	ဂဲးဆီၢ်	အီၣ်လၣ်
ကီၢ်ထၢ်	တဆီး	မရီး	လီၣ်ဆီး
ခံၢစီၢ်	တခီး	ဖီးဖၭ	ၥၭဘီၣ်
ကီၣ်ၡၤ	တယီၤ	လၣ်ပီး	အိၢအီၣ်
ခၢ်ကီၣ်	ခိၢဘီၢ်	အဝီၤ	ဘၢခီၣ်
ခိၢလီၣ်	ၥၤထီး	ထီးဝီၩ	ထံၢထီၣ်
ဂၤစီၣ်	မၩဆီၢ်	ဖီးပိၩ	ၥၭၡီၣ်
ဂဲၢထီၣ်	လၣ်ထီၤ	မီးပၢ	အဒီၣ်
ၡီၣ်ၡိ	ၥၭခီၤ	ယၤမီၣ်	ဒံၢဆီၣ်
ပီၢ်ၥၢ	ဝီၢ်အိၩ	ထိၣ်စိၩ	ဂီၣ်ဖၢ်
နဲၣ်ပီၣ်	နးခီၤ	ဘၢဒီၣ်	ဘီၣ်ဝံၭ
စံၩပီၢ်	ဖဲၢထီၤ	မိၢ်ပီၣ်	ၡၢမ့ကီၣ်
ဆၧဘီၢ်	ဂၢ်မီး	ပအီၣ်	ကီၣ်ယါထဲၣ်
ဆီၤမိၢ်	ပနီၤ	ထိၣ်လီၣ်	ၡီၤလၣ်ခိၢ
ဆီးလၣ်	ဂံၢ်ဒီၢ်	လီၣ်ခိ	

ဆၢ်မၣ်လိၢ် – ၁၂

–့	–့ ာ်	–့ ၣ်	–့ ၤ	–့ ၢ်	–့ း
က့	က့ာ်	က့ၣ်	က့ၤ	က့ၢ်	က့း

ဆၢ်ဖိ – ၁၂

ဒ့ၣ်ဘိၣ့်	ဝ့ၤထံာ်	ပံၣ့်လ့ၤ	စ့ၣ်ရ့ာ်စၢ်
ဆိၢ်ဂ့ၣ်	ဒ့းဒၢ်	ဒရ့ာ်	မ့ၣ်ခိဘၣ့်
နု့ကၣ်	အ့းထၢ့်	ဒ့းကံၢ်	နုာ်အဒ့ၣ်
အစ့ၣ်	မ့ၢ်ခဲာ့်	ထ့ၤဖး	ဆၢ့်ကလ့ၤ
ဆ့ာ်နၣ့်/ဆၢ်နၣ့်	မ့ၤခံး	ဆ့းယီး	ကဘ့ၢ်ယိၣ့်
ဒ့ၢ်မါ	မ့ၤရှ့ၣ်	ဖ့ၤခါလၣ့်	တ့းလိၤဒး
မ့ၣ်ထံၣ့်	ဖ့ၢ်ဝံ	ဂ့ၣ်ဘၢ်စဲ့ၢ်	လီၣ့်ထ့ၤဒ့း
ရ့ၤရ့ၤ	နုာ်ယီၣ်	ဒးခ့ၤနၢ့ၣ်	မ့ၤထံာ်လၣ်
ယ့ၤထၢ့်	ဒံာ့်ဆ့ၤ	ဂ့လဘိၣ့်	မ့ၤဘံၢ့်ခၢ့်ခါ
လ့ၣ်ပဲၢ့်	လၣ့်ထ့ၤ	ခ့ာ်စံာ်ဖီး	အစ့ၢ်လခိၢ်
လ့ာ်ဒ့ၢ်	ထ့းထၢ့်	ဒနုာ်ဝံၤ	ထိးခ့းအဒး
လ့ာ်ဖၣ့်	ဆ့းက့း	ပုၤအလံၣ်	ဖ့ၢ်လၢ့်နုာ်နီၢ်
လ့ၤလိၤ	ပ့ၤထိ	မ့ၤထံာ်နိၣ့်	ဆ့းဒံၢ်ထံာ်
နဝ့ာ်	ဂးပ့း	နုာ်ခိၢ်ထံာ်	ဆၢ့်ဆ့ာ်ဖိၢ်

ဆၢ်မၣ်လိၢ် – ၁၃

ု	ုၢ်	ုၣ်	ုၤ	ုၢ	ုာ်
ကု	ကုၢ်	ကုၣ်	ကုၤ	ကုၢ	ကုာ်

ဆၢ်ဖိ – ၁၃

စာ်ခုၢ်	ထၢ့်အုာ်	မုဖၣ်	ဆ့ၢ်ဖုဒၣ်
ဝၢ်ကုာ်	ဒ့ၢ်ဘုာ်	မုၢ်ရှု	ထာ်ပုာ်ကု့ာ်
ခုၣ့်ထၢ့်	ဖံာ်ထုာ်	ထံၢဒုၢ်	ဒုၢ်ဆၢ်အၢ့်
လ့ၣ်ပုၤ	ဖုခၢ်	ထီၣ့်ဒုၢ်	ဆၢ်မုၤဆၢ်မၢ့
ရှူာ်ဆ့ၢ်	ဖုၤထၤ	ဖ့ၤပုာ်	ဒုာ်အၢ့်ဒုာ်အီၣ်
ခုၣ်ဆီး	ဒုာ်နုၤ	ဖုၢဒၣ်	ဆၢ်လုဆၢ်ဖၤ
အီၢ်ပုၤ	ဘုၢ်ဖီး	မုၢဂံ	ထၢ့်လုာ်ထၢ့်လၢ
ဂုၢ်လၣ့်	ဘီၢ်မု	ယၤဖုၢ	ဝးထုာ်ဝးလၣ့်
ကကုာ်	ထၢ့်လုာ်	လုအၢ့်	ၥုာ်နံၣ်ၥုာ်ဘၢ့
ဖံၤမုၤ	ထုၤထုၣ်	ဖုၢထၢ့်	စုာ်ထံာ်လၣ့်ခၢ့်
ဘၢ်ခုၣ်	ယဲဒုၣ်	လဲၣ်ပုၤ	လ့ၣ်ပုၤအီၢ်ပုၤ
ဂုၤဖၣ်	ဒုာ်စိၣ်	ဆုၤဆုၤ	ဖုထံးဝဲထံး
လုာ်ဖုာ်	ဖ့ၢ်ယု	ၥုာ်ပဲၣ်	လုအၢ့်လုအီၣ်
ထိာ်ဘုာ်	ဖူၢရှု	အုာ်ပုာ်	ၥုာ်ထၢ့်ၥုာ်လၣ့်
တိၢ့်ဘုၢ်	ဘုာ်မ့ၢ်	ဘီၢ့်ကုာ်လုာ်	ဂံၣ်ဂုလၣ့်ထဲၣ့်

ဆၢမၤလိၢ – ၁၄

◌ုး	◌ုၢ်	◌ု့ၤ	◌ုာ်
ကုး	ကုၢ်	ကု့ၤ	ကုာ်

ဆၢဖိ – ၁၄

ဂံၢ်ထုၢ်	ဝုၢ်ဒံၢ	ပုာ်နါအ့ၢ	ထုးဒ့ၤမဲ့ၤပဲာ်
ခိၢဆုၢ်	ဆၢအုၢ်	ခုးမၤဝံါ	ဝုၢ်ခံဝၣ်လဲါ
ဂုးဖုး	ယု့ၤဘၢ	ခိၤဆုၢ်ထံၣ်	ဝုၢ်ဆၣ်ဝၣ်ဆၣ်
ဆုးထၢ်	ဘ့ၤမုး	လ့ၤဆုးလီ့ၤ	အု့ၤလ့ၤအီၢလ့ၤ
တဖုး	ဖုးထၢ်	ဘၢဆုးမ့ၤ	ဝုၢ်မံာ်ဝၣ်မံာ်
ခိၢခုၢ်	ဒုၢ်ထံါ	ဘုၢ်ထၢ်ပာ်	
ထုၢ်ထိၣ်	ဒုၢ်ဝၢ	ဖုၢ်ခိၢဖုၢ်	
ဘုၢ်ဖိး	အၢ်ထုာ်	ထုၢ်လ့ၤဝၣ်	
မ့ၤထုၢ်	ထုးထိၣ်	အၢ်ဒုၢ်ထံါ	
ဘုၢ်အိၤ	မၤတု့ၤ	ခုၢ်ဘိၢ်ထၢ်	
လုးယိ	ခုးမီာ်	ယု့ၤဘၢနိၣ်	
ယု့ၤယဲ	ဆုၢ်ထီး	ခုးထံၢခုးထံၢ	
လုးခဲါ	ဆုးလီ့ၤ	ဝုၢ်ထၢ်ဝၣ်ဂဲာ်	
ဆုၢ်မီး	မၤဂုး	ဆၢအုၢ်ဆၢခံၣ်	
ခုၢ်ထၢ်	ခုးထး	တု့ၤထၢ်တု့ၤလ့ၤ	

ဆၧမၩလိၪ – ၁၅

◌ူ	◌ူၪ	◌ူၩ	◌ူၬ	◌ူၫ	◌ူၭ
ကူ	ကူၪ	ကူၩ	ကူၬ	ကူၫ	ကူၭ

ဆၧဖိ – ၁၅

ဂူၫဆၫ	စူၪယၫ	ယဲၩ့လူၪ	ရှူၭရှၫ
ခူၪထၪ့	ဆးလူၪ	ယူယံၪ့	တၩ့ကူၭ
ခိၪစူၩ	ရှၪယူၩ	ခဲးထူၬ	ဒံၭဒူၭ
ဂူဘၫ့	စူၪမံၩ့	ခိၪလူၬ	ပလူၭ
ခိၪဘူၪ	စူၪရှၫ	ဂူၭဃဲၫ	ဘၪပူၬ
ဃူၪထံ	ဒံၪကူၩ	ပူၭတၩ	မူၭထံၭ
ခီၫ့ဆူၪ	နံဂူၪ	လၩ့ကူၭ	ဖူၬဘုၪ
ဂူၫဂၩ	နိၬဒူၪ	ဂူၬဘုၪ	လၩ့ထူၬ
ယၪလူ	ဘံၪဘူၪ	ဂူၭဖိၫ့	လူၬဘံၭ
ခိၬယူ	လူၪခူၪ	စူၬခါ	ပဒူၭ
ဃူၫထီၫ့	ဝၭဆူ	ဘၪရှူၭ	ဘၪထူၬ
ဂူၫနံၭ	ဖံၫဖူၫ	ဂူၭဂ့	ဖူၭဆၧ
စူၪက့ၩ	လၩ့စူၩ	ဆၫ့ဘူၭ	ဒူၩယၪ့
အူၪရှီၫ	ရှူၪရှူၪ	ရှူၭလၩ့	ဘူၭခိၭ
ဆူၫလၩ့	လူၫဖိး	ထူၭယဲ	ယဲယူၬ
ထူထူ	လိးဘူၫ	ထံၬထူၬ	ဘၪယူၭ
နိၪထူ	ဘူၫဝၭ	ဆၧအူၭ	ယူၬစိၩ
ယူၬယူၬ	ရှၪထူဂၪ	ထူၬက့ၪ	အၪ့ဃူၫအၪ့ဃၬ
လမူၭ	စူၪဖံၭခုၪ	နိၪဖူၬရှူၪ	ဝရဖူၫထီၫ့
ပူၭပူၭ	ထီၩ့ဒူၪစူၪ	ဆူၭဆူၭမ့ၪ	လူၬထူၬဆံၫ့ဘၩ့
ဖူၬလူၭ	ပူၭတလူၭ	ထူၭယိစိၩ	အီၪစူၭအီၪရိၩ့
ယါဘူၭ	ကူၭတရံၭ	ဂူထၪ့အၪထၪ့	ဆၧအၪ့ဂူၬန့
လၩခူၭ	ဂူၬဘၫ့ထီး	ဆၧအူၪဆၧပိၩ	ကထံၬကထူၬ
ခီၫ့ဘူၫခိၪ	ဆၧမၪလူၬ	ထၪ့ဂူၪထၪ့ဂီၩ	ဆၧယူၭဆၧယၪ့
ဃၬဂူၫဆၫ	ရှီၫ့ကူၭလၩ့	ဆၧယူဆၧယီၫ့	ဖံၭဘူၭယၪထံး
ဆၫ့မိဂူၪ	ထဲၫ့ခူၬဒိၪ	ဖူၫဘံၪဖီၫဘံၪ	

ဆၢမၣလိၢ – ၁၆

ွါ	ွၢ	ွၣ	ွၤ	ွၧ	ွၨ
ကွါ	ကွၢ	ကွၣ	ကွၤ	ကွၧ	ကွၨ

ဆၢဖီ – ၁၆

ကွၣ	နၧကွၤ	အွၢနူၤ	လ့ၣစွၣဝ့ၧ
ဘွၣခိၢ	ခွၧရှါ	ဖၧ့ခွၤ	ယွၣဒိၨမ့ၤ
ယွၣလၣ့	စပွၣ	အယွ့	နဲၢစပွၣ
ဂွၧခၧ့	ပၧ့ဂွၧ	ထွၢစူၢ	ဖိခေၧ့ဂွၧ
ယၣ့မွၣ	ခွၤဝီၣ	ဘွၣထၢ့	ဖိၢဝၢခွၧ
ခိဂွၧ	တခွၧ	အမွၣ	ဆီၧ့မီၢ့ခွါ
ယိခွါ	မိလွါ	ယွၣနူၤ	ဆၢအစွၢ
မၣခွါ	ဂွၢထီး	ဂွၧဆၧ	ဆၢယိထဲၣ့ခွါထဲၣ့
ခွၤထ့	လၣ့ယွါ	ခိၤဂွၨ	ဆၢဆိၢဂ့ၣဆိၢဘွၣ
ဖ့ၤဆွၣ	ဝကွၢ	တွၨခနီး	ဆၢအူၨဆၢဂွၢ့
တွၨဆၢ	ဘၢကွၨ	ခံၧနဲၣခွၧ	ဆၢထိၢဆၢတွၨ
ဖါယွၣ	ဒံၢခွၧ	ကွၨလၣ့ဆဲၣ	
ဂွၢခိၢ	ဖိၤဂွၧ	ပမၧဂွၧ	
ဘံၨဂွၨ	ဂွၧပံၣ့	ထွၢအစူၢ	

ဆၩမၪလိၩ – ၁၇

◌ွး	◌ွၬ့	◌ွၪ့	◌ွၩ့
ကွး	ကွၬ့	ကွၪ့	ကွၩ့

ဆၩဖိ – ၁၇

ခွး	မ့ၫခွၪ့	ဘွၬ့နၩ့	ခွၪ့ထ့ၫထၫ
ကၭကွၪ့	ခွၬ့လူၩ	ကွၩ့	ယၩကၭကွၪ့
ဘံၩ့ဆွၪ့	ကွၪ့ထ့ၫ	အခွၪ့	ခဲၬ့ခွး
ခၩ့ခွၬ့	ခွၪ့ခွၪ့	ဆၩဘွၩ့	
ဆိၪ့ခွၪ့	ခွၪ့ဒၪ့	ထိၩကွၪ့ခိၫ	

ဆၩမၪလိၩ – ၁၈

◌ွံ	◌ွံၩ	◌ွံၪ	◌ွံၫ	◌ွံၬ	◌ွံၭ
ကွံ	ကွံၩ	ကွံၪ	ကွံၫ	ကွံၬ	ကွံၭ

ဆၩဖိ – ၁၈

ကၭထွံၪ	ထံၬဆွံ	အွံၩဘိၩ	ဆၩဘၭပွံၩ
ကံၭခွံၫ	အီၩပွံၭ	လၪ့ဘွံၭ	ထွံၩမၪ့စဲၪ
ခိၩနွံၬ	အနွံၬ	လိးဘွံၩ	ခိၩပွံၩလဲၬ
ခွံၩယဲ	အီၩမွံၪ	ဘီၪ့ပွံၩ	ထွံၬလူၩ
ဂါခွံၫ	ဂၭခွံၪ	ဒံၪခွံၫ	ဘွံၩခိလီၬ့
အပွံၫ	ထွံထၩ့	ထွံၩဖၬ	ဘွံၫလံၩဘၪ့
ခွံၫရှိၭ	ထွံၪလၪ့	နံမွံၬ	ထွံၪလၪ့ဘၪ
အၩ့ပွံ	ဒွံၭ	ရွံနု့	အွံၪထုၭအွံၪလၪ့
ထုၭခွံၫ	နွံၬ	ခိအွံၪ	ထွံၩပါ
ထိၩလွံ	ပှမွံၪ	ဆွံၩဘံၭထၫ	ထွံၩအိၪ့ယိၪ့
ပွံၩဆၩ	ထိၩပွံၭ	စူၩပွံၩကဲၪ့	
မ့ၪဆွံၩ	လွံၪပွံၩ	ထိၩထွံၪလၪ့	
ဂိၭပွံၩ	မွံၬမွံၬ	ထိၭဖၬဆွံၩ	
ကံၩ့ခွံၫ	ဘၭဘွံၬ	ခွံၩဘ့ၭနၩ	

ဆၧမၩလံၫ – ၁၉

◌ွံး	◌ွံၫ့	◌ွံၣ့	◌ွံၢ့
ကွံး	ကွံၫ့	ကွံၣ့	ကွံၢ့

ဆၧဖိ – ၁၉

ပွံၣ့	ပွံၣ့ဘၫ	လၢ့ပွံၣ့	ပွံၣ့ဘၫအမံၣ့

ဆၧမၩလံၫ – ၂၀

◌ွ့	◌ွ့ၢ	◌ွ့ၩ	◌ွ့ၤ	◌ွ့ၫ	◌ွ့ၭ
ကွ့	ကွ့ၢ	ကွ့ၩ	ကွ့ၤ	ကွ့ၫ	ကွ့ၭ

ဆၧဖိ – ၂၀

ကွ့ၭဆဲၢ	မၩပွ့ၩ	ထွ့ၢမ့ၩ	ဆၧအ့ၫလွ့ၢ
ဂူပွ့ၩ	အ့ၫလွ့ၢ	အယွ့	ခွ့ၩကဆၢ့မဲၫ
ဆွ့ၫဆါ	နီၣ့ခွ့ၢ	ပွ့ၫထံၢ	ပွ့လၣ့ဆံၭယူၭ
ပွ့ၩပီၣ့	ခွ့ၭခွၭ	ခွ့ၢဘီၣ့	ဒွ့ၫထ့ၫမ့ၫဒိၣ့
နွ့ၢဂၩ	ပွ့လၣ့	လၩပွ့ၩ	ဘိၫ့ဝံၫပွ့ၩဝံၫ
ဖ့ၢဘွ့ၭ	ထွ့ၢခၫ့	ဆၧကွ့ၩလး	ပွ့ၫခိၫပွ့ၫနါ
ကရွ့ၩ	ဒွ့ၫဘုၫ	ခွ့ၢတပုၤ	ထၭခိၫလယွ့
ဘွ့ၢထၭ	ဘုၫ့ကွ့ၩ	ပွ့ဂၩလဲၫ	ကွ့ၭဆဲၢ
ခွ့ၢခဲၣ့	ရွ့ၩလၣ့	ပွ့ၩစီၣ့နီၣ့	ဆၧဒုၫဒွ့ၫ
ဆွ့ၢထိၫ့	ဝၤဆွံ့ၤ	ဒွ့ၫဖၣ့ထၫ့	ခွ့ၭလၣ့မ့ၩ
တွ့ၩဘီၣ့	ဘွ့ၭခ့ၤ	ခွ့ၭထၫ့ခွံ့ၤ	ခိဘွ့ၢထၫ့
နွ့ဘၫ	ခွ့ၭထ့	ပွ့ၩအိၢ့အိၢ့	

ဆၧမၣ်လိၤ – ၂၁

ွဲ	ွဲၢ	ွဲၣ	ွဲး	ွဲၧ	ွဲၤ	ွဲၨ	ွဲၣ့	ွဲၬ	ွဲၭ
ကွဲ	ကွဲၢ	ကွဲၣ	ကွဲး	ကွဲၧ	ကွဲၤ	ကွဲၨ	ကွဲၣ့	ကွဲၬ	ကွဲၭ

ဆၧဖိ – ၂၁

ဘွဲၣထံ	ဆွဲၨနၭ	နၭခိၢဆွဲၨ	ထီးလဘွဲၣ
ဒံၢပွဲး	ကွဲၢလၣ့	ခွဲၣ့အဝၭ	ထံၭဘၣ့ဆွဲၢ
ဘီၢပွဲၣ့	ကွဲၢဖျါ	ပွဲၣနးဆံၭ	မဲၣပွဲၣမုၢ
ဒံၭဆွဲၨ	ခွဲၣခွဲၣ	ဘွဲၣတလိၭ	ပွဲဆိၭပွဲဘၣ့
န့ွဲဝၢ	ဝံၨပွဲၨ	မွဲလါနၨ	ဂၭဖၭခွဲၣခွဲၣ
လၣ့ကွဲၢ	မွဲအ့ၬ	ခုၧဘွဲၢထၧ	

ဆၢမၣလိၢ – ၂၂

–ၢ	–ၢၫ	–ၢၣ	–ၢၤ	–ၢး	–ၢ့	–ၢၣ့	–ၢ်	–ၢၥ	–ၢ့်
ကၢ	ကၢၫ	ကၢၣ	ကၢၤ	ကၢး	ကၢ့	ကၢၣ့	ကၢ်	ကၢၥ	ကၢ့်

ဆၢဖိ – ၂၂

ခၢ့်အ့ၤ	ပၢၣ့ဆါ	စၢၣ့ထၤ	ဆၢမၢ့်
ထိးဆၢ့်	ဒၢၣ့ထၢ့	ဒိၣ့ယၢၣ့	ခၢၣ့ယး
ပၢၣ့ပီ	စံၥဆၢ့်	ဆၢ့်ကိၥ	ဆၢ့်ထုၢ့
ဆၢဆၢၣ့	ဆၢ့်ဝီၣ	ဒၢၣ့ဘၢၣ့	ဂူၥခၢ့်
နၢ့်အုၢ	ဆၢ့်လူ	ပၢၣ့အဲၣ့	ဆၢ့်တံၣ့
မၣဆၢၣ့	ဒံၢ့သၢ့်	နါဖၢၣ့	နၢ့်ဖဲါ့
နဲၢသၢ့်	နၢ့်ပံၢ	ဖၢၣ့မူၥ	မၣအၢၣ့
ကမၢ့်	လၣ့ဘၢၣ့	၁ၥဖၢး	ပၢးထၢ့
နၢၣ့ထၢ့်	ဖၢၣ့ဂိါ့	မဲၢသၢ့်	ဖိၢထၢ့်
ယၢၣ့ထၢ့	ရၢၤထုၢ့	ရၢ့်ရၢ့်	လါဖၢၣ့
ဖၢ့်ဆဲၢ့	ဘုၢဒၢၣ့	ရၢးစၢး	လၢးဖၢၣ့
အၢ့ဘၢၣ့	ဖဘၢၥ	ခဝၢၤ	ထူၥလၢ့်
တရၢ့်	ထၢၣ့ထၢ့	ဘုၢလၢ့်	
ဂူမ့ၢအၢၣ့	ဆၤလသၢ့်	ထၢ့်ခံနဲၣ	ပၢၣ့ဆါ့ဖူါ
ကၥကပၢၣ့	နၢ့်ခိၢဂဲါ့	ပၢၣ့ထိၢပွံၥ	ထၢ့်မၢၣ့လၤ
နူကၢၣ့ထၢ့	ဖၢၣ့သၥဆူၥ	အလယၢး	နၢ့်ဆဲၢ့ဘၣ့
မဲၢလၣ့ထံၥ	ဥါထၢ့ခၢၣ့	လၣ့တရၢၣ့	မၤဆံသၢ့်
ဖီတမၢ့်	ဆၢကယၢ့်	စံဖယၢး	ခိလၢၣ့လၢၣ့
ဆၢနၢ့်မၢ့်	ဆၢ့်အလး	ထၢ့်ခးယါ	ဒ့ၣဆၢ့်ထၢ့
နါဖၢၣ့ကၥ			
စ့ၣကလၢ့်မု	ထၢ့်ဘူၥထၢ့်ထံး	ထ့ၢသၢ့်ထ့ၢယဲ	ဝံါပုၤမၢ့်ပုၤ
စံၥအၢၣ့စံၥသါ့	ဂၢ့ဆၢယၢၣ့ဆၢ	ခံၥသၢ့်ခံၥလါ	ဂုးဂုးခၢ့်ခၢ့်
မဲၢသၢ့်မဲၢဝီၣ	ဆၢမၢ့်ကဆါ	၁ုၢ့ဆၢၣ့၁ၥဆၢၣ့	ထၢ့်ထံၣထၢ့်၁ိၥ
ပှထူၥပှယၢၣ့	ဒုၢဒွၢစံၥအၢၣ့	ပၢၣ့ထၤဝၣ့ထၤ	ဖၢ့်လ့ၥဖၢ့်၁ူၥ
ဖၢၣ့၁ုၢ့ဖၢၣ့၁ၥ	ဂၢ့်ထ့ၢ၁ၣလၣ့	မၣလၢ့်မၣပွၣ	

ဆႇမႈလိႇ – ၂၄

–ၢ	–ၢႇ	–ၢႈ	–ၢႉ	–ၢႊ	–ၢး
ၵၢ	ၵၢႇ	ၵၢႈ	ၵၢႉ	ၵၢႊ	ၵၢး

ဆႇဖိ – ၂၄

မႉၵၢ	ၷးၶၢ	ၷ့ႈဖၢႇ	ဢၢႇၼဲႇ
ၶၢထႉ	တၸၢး	ဖၢႇထီႊ	ဖၢႇၶ့
ထၢႇၼၢ	လ့ႈဖၢႇ	ဖၢႇၼဲ့	ဢႇလၢႇ
ဆၢႈဆႉ	ဖဒၢး		
တၢးလဖို့	ပၡၢးဆႇႊ	ၵႃးတၸၢး	ၻးၵတၢႈ
ပၷၢႇထ့	ၻံႇၶၢလ့ႈ	ပၡၢးၻႇ	လၢႇၶ့ႊဖႉ
ၼးမႉၵၢ	ၻးၶတၢႈ	လၢလဖႇ	ဖိႇဒႇၻၢႈ
မိဆၢႈဖါဆၢႈ			

ဆꩻမꩼလိꩻ – ၂၄

ျႜ	ျꩻ	ျꩼ	ျႛ	ျး	ျꩻ့	ျꩼ့	ျၢ	ျꩽ	ျၢ့
ကျႜ	ကျꩻ	ကျꩼ	ကျႛ	ကျး	ကျꩻ့	ကျꩼ့	ကျၢ	ကျꩽ	ကျၢ့

ဆꩻဖီ – ၂၄

ကျꩽထႛ	ချႛချႛ	ဆꩽကျꩽ	ဒဲꩽတျး
ဖံꩻ့ချၢ	ဖျႜစုꩻ	ဖျꩼထꩻ့	ခꩻ့ဖျႛ
ဝꩻဖျၢ့	ၥံꩻကျꩽ	ကျꩽပီး	ချꩼခိꩻ
ချၢထံၢ	နိꩻဖျꩽ	ဖျꩼဖိး	ဘꩻဖျႛ
ဘျꩻရျၢ	ၥံꩻ့ကျꩼ	ချꩼနꩼ	အꩻ့ဖျႜ
ခꩻ့ဖျꩻ့	လꩼ့ချꩼ	ချꩼ့ထꩻ့	လꩼ့ချၢ့
ဝꩽဖျꩼ့	စူꩻဖျႜ	ထီးချႛ	ဖျႜခွၢ
ဘꩻဘျꩽ	ဘျꩻထဲꩼ့	ယꩻမျꩼ့	လꩼ့ဖျႛ
တမျၢ့	ပူꩽဖျႜ	ယꩻကျꩽ	လꩼ့ဖျꩻ့
ကျꩼပုရျꩼ	လူႛချꩼနꩼ	ဖျꩽဆုꩽမ့ႛ	ဘျꩽလ့ႛလꩼ့
လၢ့ဖျꩽဆꩻ	မီꩻအဘျꩻ	ယူခဲၢ့ကျꩽ	ကျꩽမ့ꩼဆွံၢ
ချႛအထၢ	ဖျႜမုꩻထံၢ	ဖျꩻခါနၢ	ဆꩻဖျꩻ့ခဲၢ့
ဆꩻဖျၢ့လိႛ	ဆံၢ့ဆၢ့ပျꩼ့	ဆၢ့ဒံꩻချံၢ	
ယူꩼဖျး	ဖျႜမ့ခဲၢ့	မံꩼ့လႛကျꩼ	မံၢမးဖျးဘၢ့
ဘုꩻ့ဆꩻဖျꩽဆꩻ	ဖျꩽခိꩻဖျꩽနႜ	ဖျႜဆꩻဒဲꩼဘꩽ	

ဆၢမၣလိၢ – ၂၅

ချံ	ချံၢ	ချံၣ	ချံၤ	ချံး	ချံႇ	ချံၣ့	ချံႉ	ချံႊ	ချံႉ့
ကျံ	ကျံၢ	ကျံၣ	ကျံၤ	ကျံး	ကျံႇ	ကျံၣ့	ကျံႉ	ကျံႊ	ကျံႉ့

ဆၢဖိ – ၂၅

ကျံၣ့နံၣ့	ခႊချံၤ	ချံၢဖျံၣ	ချံႊကူၣ
ဆၢချံႇ	ချံႊလိး	ထူၤချံႉ	နီၣ့ချံး
ဖိၣ့ဖျံၣ	ဘုႇချံႉ	ဘျံႊဒၢ	ချံၢဘိၣ့
ချံႉခိၢ	ထႊဖျံၤ	ထွံႉချံႉ	နါဖျံၣ
လၣ့ချံး	ပျံၣ့ထႇ	ချံႊရှၣ့	ချံႊရှႊ
ပျံၣ့ဒံၣ့	ဖျံၤဖိး	ချံၢမိ	ထႊဖျံၣ
ချံႊထံၤ	ထီၢချံႉ	နိႊဖျံၣ	ထံႉပျံႇ
ခႊချံႉ	ဘျံႊခိၢ	လဘျံႊ	ဖဲချံႉ
ချံႉမဲၤဝဲၣ	ပွံၢဆၢချံႉ	တဲၣချံႉဝါ	ထိၢဖျံႊထံႉ
ချံႊလၣ့ထဲၣ့	ဆဲၣလၣ့ဖျံၣ	ခါချံႊထၤ	ချံႉကနႉ့
ချံးအဝႊ	ဆၢ့ဒံၢဘျံႊ	ထိၢဘျံႇဘျႇ	နိႊဖျံၣဆဲၣ
အီၢနီၣ့ချံး	အဆၢ့ပျံၣ့		
ဆၢချံႇဆၢဂီး	ချံႊလၣ့အခႇ		

ဆၢမၣလိၢ – ၂၆

ချ့	ချ့ၢ	ချ့ၣ	ချ့ၤ	ချ့ႉ	ချ့ႊ
ကျ့	ကျ့ၢ	ကျ့ၣ	ကျ့ၤ	ကျ့ႉ	ကျ့ႊ

ဆၢဖိ – ၂၆

ဖျိ့ဖျ့ၣ	ဖျ့ၤစွႊ	ဖျ့ႊထႇ	လၣ့ဘျ့ႊ
ဂႊဖျ့ႊ	စိႊဘျ့ႊ	နိၢဖျ့ၢ	ထႇဖျ့ႊ
ဖိၣ့ဖျ့ႊ	ဖျ့ၣဖိၢ	ပူႊဖျ့ႉ	ရှူႊဖျ့ႉ
မၣလၣ့ဘျ့ႊ	ပှပျီၣဖျ့ႊ	ဖျ့ႉလံၤကံႊ	ဂူဝႉ့ဖျ့ၣ
ဝံၢဝၢ့ဖျ့ၣ	ဖျ့ၤလဘိၣ့	ဖျ့ၣခႇထံႊ	ဖျ့ၣလၣ့ထုႇ
လၣ့မုလၣ့ဘျ့ႊ	လၣ့ဘျ့ႊလၣ့နူၤ	ဂံၤလၣ့ဘျ့ႊ	

ဆၩမၪလိၩ – ၂၇

ျဲ	ျဲၩ	ျဲၪ	ျဲၫ	ျဲး	ျဲၬ	ျဲၭ	ျဲၢ	ျဲၨ	ျဲၢ့
ကျဲ	ကျဲၩ	ကျဲၪ	ကျဲၫ	ကျဲး	ကျဲၬ	ကျဲၭ	ကျဲၢ	ကျဲၨ	ကျဲၢ့

ဆၩဖိ – ၂၇

ယိကျဲၬ	ချဲၭခဲၩ	ဖျဲၩလု့ၫ	ကျဲၭတံၨ
ဖျဲၭဘီၭ	ကျဲၭစူၪ	ချဲၭဒုၬ	ချဲၭကြီၭ
ဘျဲၪအုၬ	လၭဘျဲၭ	လိးကျဲၭ	လၭဘျဲၩ
ဖျဲခိၩ	ချဲၢ့လၭ	ဘျဲၪစီၩ	ကျဲၭအဲၬ
ကချဲၢ့	ဖျဲၫစွဲၨ	ချဲၭဆၩၢ့	ဘျဲၭခွံၫ
ဖျဲၩဖျဲၩ	လူၩဖျဲၢ့	ဝၨဖျဲၩ	ချဲၪဘၩၭ
ဖျဲၢ့ကဲၭ	အီၩဖျဲၩ	ချဲၭဒီၭ	ချဲၭလၩံၩ
မၪဖျဲၩ			
ချဲၭလိၩကွၪ	ချဲၭဘံၩဘွံၢ	ဖျဲးနုၭခွံၫ	ကျဲၭဖစီၭ
ဖျဲးနုၭဆုၫ	ချဲၭဘုၨထၫ	မၪချဲၢ့ချဲၢ့	ချဲၭခူဝူၩ
ချဲၭရှီၢရှီၢ			
ချဲၭပိၪအနိၨ	ချဲၭဒုၬလိၫဝၨ	ချဲၭမွံၢအနိၨ	ချဲၭမွံၪချဲၭရှိ
ချဲၭဘၩအလၪ	ဖျဲၪဒၩခလူၫ	ဆၩယူၫဆၩဖျဲၭ	ကျဲၭမၪအဝၨ
ကျဲၬထၬအမ့ၫ	အဘျဲၩအဆဲ		

ဆႃႇမႄႈလိူႇ – ၂၈

ၸိ	ၸိႇ	ၸိႈ	ၸိႉ	ၸိး	ၸိႇ့	ၸိႈ့	ၸိႊ	ၸိꩻ	ၸိႊ့
ကျိ	ကျိႇ	ကျိႈ	ကျိႉ	ကျိး	ကျိႇ့	ကျိႈ့	ကျိႊ	ကျိꩻ	ကျိႊ့

ဆႃႇဖိ – ၂၈

ထံႊချိႉ	ဒိꩻချိႊ့	ထိႇချိႈ့	ဘျိႇဆိ
ချိႇ့ဆဲႇ့	စ့ႈကျိႇ့	ဂꩻဖျိꩻ	ဆံကျိႈ
ဖျိႉဝႇ	ထႇ့ဖျိꩻ	ဖျိႇ့ဒိႇ့	မ့ꩻဖျိႇ့
လႈ့ကျိꩻ	ဝးဖျိꩻ	အဲႇ့ကျိႈ	မျိႉဝႇ
ချိႇ့ဒိႈ့	ဖျိႉမ့ႉ	ထိꩻချိꩻ	ချိႊ့ခိႇ
ဖျိႈ့ဖိႇ	၁ꩻဖျိ	ဖျိႉခိႇ	
ဘျိႉအခိႉ	ဝိႊ့ဖျိꩻခွံႉ	ချိႊ့ဆဲႇခိႇ	ဝံႇ့မုချိး
ဘုႇဖျိႉထႇ့	ထံႊချိႇ့ဝꩻ	ဖျိႉအမံႈ့	ထိႇပွႈချိႇ့
အႇ့ကျိႈလႈ့	ယႇချိႇ့လႇ	စႇႈ့ဒိႇချိႇ	ဆံႊဖိႉကျိꩻ
ထႇႊ့ဖျိႇ့ယႊ	ဖျိႇ့ဒိႇ့ခိႇ	ချိႇလဖႇ	ချိႇ့ဝ္ရ
ဖျိးဒိႇခိႇ	ချိꩻလႈ့	ထႇ့ဖျိꩻ	
ကျိႈ့ဖိႇလဂႈ	ဘျိꩻယႇလံႇခိႉ	လႇဖျိႈ့လႇဝႊ့	လႈ့ဘျိꩻလႈ့ဘျꩻ
ကျိꩻလႈ့ဝံႇ့ဖံꩻ	ကျိႇဝံႇစ့ႈဝံႇ		

ဆၧမၪလိၩ – ၂၉

ျီ	ျီၩ	ျီၪ	ျီၫ	ျီး	ျီၩ့	ျီၪ့	ျီၢ	ျီၭ	ျီၢ့
ကျီ	ကျီၩ	ကျီၪ	ကျီၫ	ကျီး	ကျီၩ့	ကျီၪ့	ကျီၢ	ကျီၭ	ကျီၢ့

ဆၧဖိ – ၂၉

ချီမိ	က@@ကျီၪ	စီၢချီၪ	ဖီၢဖျီၢ့
ဖျီၪသၩ	မ့ၫဘျီၩ	မၪ့ချီး	ယူၫချီ
ခၭကျီၪ့	ကၭချီၩ	မ့ဖျီး	ဖျီးထုၩ့
ယုချီး	လဲၩ့ဖျီၪ့	လၪ့ချီၪ	ဆုၭဖျီၢ့
ထဲၢ့ချီၩ	ဆီၪချီၪ	ဒံၩဘျီၪ့	ပျီၪပျီၪ
ဖျီၪမိ	ဖျီၢ့ထၩ့	ဖျီးကူၪ	ခုးကျီၩ့
ဖျီးပွံၩ	ဖျီးထုၩ့	ကမျီၢ့	လၪ့ဖျီၢ့
မိၫကျီၪ	အွၩဖျီၢ့	မျိၫမျီ	
ဂူၢဆၢချီၢ့	၁ံၢ့နံၪချီၪ့	ချီၪ့ထၫထွံၩ	ထုၭဖျီၩထၩ့
ထူၢထၩ့ချီၩ	ဖျီၪ့လၪ့ထဲၪ့	အလူချီၢ့	မၪ့ချံးချီၢ့
လံၫကျီၢ့ကျီၢ့	ပှအၥၭဖျီၢ	ပှအမ့ၫဘျီၩ	ပှပျီၪဖျှၭဖိၩ
ဖျီၩပံၢဖျီၩလၪ	ဆၧဒူၩဆၧဖျီး	ဖျီၪ့ထၩ့ဒၭထၩ့	အီၩပျီၪအီၩခီၢ
ကဆၢ့အမျီၪ့	ဘျီၪ့ဘျိၩအၥၭ	ဖျီၩခဲးထံၩခဲးထံၩ	ဖျီၩကျံၭကျၭကျံၭကျၭ

ဆၧမၪလိၩ – ၃၀

ျၧ	ျၧၢ	ျၧၪ	ျၧၫ	ျၧး	ျၧၢ့	ျၧၪ့	ျၧၩ	ျၧၭ	ျၧၩ့
ကျၧ	ကျၧၢ	ကျၧၪ	ကျၧၫ	ကျၧး	ကျၧၢ့	ကျၧၪ့	ကျၧၩ	ကျၧၭ	ကျၧၩ့
ျၤ	ျၤၩ	ျၤၪ	ျၤၫ	ျၤၢ့	ျၤၪ့	ျၤး	ျၤၢ	ျၤၭ	ျၤၩ့
ကျၤ	ကျၤၩ	ကျၤၪ	ကျၤၫ	ကျၤၢ့	ကျၤၪ့	ကျၤး	ကျၤၢ	ကျၤၭ	ကျၤၩ့
ျၤၤ	ျၤၤၢ	ျၤၤၪ	ျၤၤၫ	ျၤၤၩ	ျၤၤၭ				
ကျၤၤ	ကျၤၤၢ	ကျၤၤၪ	ကျၤၤၫ	ကျၤၤၩ	ကျၤၤၭ				
ျံ	ျံၩ	ျံၪ	ျံၫ	ျံၩ့	ျံၪ့	ျံး	ျံၢ	ျံၭ	ျံၢ့
ကျံ	ကျံၩ	ကျံၪ	ကျံၫ	ကျံၩ့	ကျံၪ့	ကျံး	ကျံၢ	ကျံၭ	ကျံၢ့

ဆၢဖိ – ၃၀

ဖျၢ်လၣ်	ချၤလၣ်	တဘျၢ်	ဖျဖၢၣ်
ချၢ်နှ့	ဘျုၣ်ထံၢ	လၣ်ချၤ	ချၤဘံၢ်
ဘျၢ်လၣ်	လၣ်ဖျၢ်	ဖျထိၢ်	ဘျံၢထၣ်
ချၢ်ခီၢ	ဝၢကျၢ	ခမျၢး	ပၢၣ်ဘျၢ်
ကျၢၤကျၢၤ	ချံၤထၣ်	ဖျခၢ	ချၤထၤ
ပျၢၣ်ဘုၢ	စံၢ်ဖျ	ဖျၢ်ဝံၣ်	
ပျၢၣ်လၣ်ဝၢ်	ကျံၢထၣ်မ့ၤ	ပနါပျၢၣ်	ဘိၢ်ချၤလၣ်
ကျံၢလၣ်မ့ၤ	ချၤခိၢလူၤ	ဘျၢ်အဖံၢ်	ဘျုၣ်ထၣ်ခွံၤ
မံၤချၤလၣ်	ဖျၢၢ်ကွၣ်ယး	ဖၣ်ကျိၢ်ကျၢၢ်	ကျၢ်စံၢ်မၤ
လီၣ်ချၢ်နှ့			
မၤချၢ်အဝၢ်	ချၢ်နှ့လၢၣ်အှၤ	ဖျဝံၢပၢၣ်ဝံၢ	ဂဲၤဖျၤဂဲၤလိၤ

ဆၢမာ်လိၢ် – ၃၁

ြ	ြၢ်	ြၣ်	ြာ်	ြၤ	ြဉ်	ြး	ြ့ၢ်	ြ့ၣ်	ြ့ာ်
ကြ									
ြံ	ြံၢ်	ြံၣ်	ြံာ်	ြံၤ	ြံဉ်	ြံး	ြံ့ၢ်	ြံ့ၣ်	ြံ့ာ်
ကြံ									
ြှ	ြှၢ်	ြှၣ်	ြှာ်	ြှၤ	ြှဉ်				
ကြှ									
ြဲ	ြဲၢ်	ြဲၣ်	ြဲာ်	ြဲၤ	ြဲဉ်	ြဲး	ြဲ့ၢ်	ြဲ့ၣ်	ြဲ့ာ်
ကြဲ									
ြၢ	ြၢၢ်	ြၢၣ်	ြၢာ်	ြၢၤ	ြၢဉ်	ြၢး	ြၢ့ၢ်	ြၢ့ၣ်	ြၢ့ာ်
ကြၢ									
ြွ	ြွၢ်	ြွၣ်	ြွာ်	ြွၤ	ြွဉ်	ြွး	ြွ့ၢ်	ြွ့ၣ်	ြွ့ာ်
ကြွ									
ြု	ြုၢ်	ြုၣ်	ြုာ်	ြုၤ	ြုဉ်	ြုး	ြု့ၢ်	ြု့ၣ်	ြု့ာ်
ကြု									
ြူ	ြူၢ်	ြူၣ်	ြူာ်	ြူၤ	ြူဉ်	ြူး	ြူ့ၢ်	ြူ့ၣ်	ြူ့ာ်
ကြူ									
ြိ	ြိၢ်	ြိၣ်	ြိာ်	ြိၤ	ြိဉ်	ြိး	ြိ့ၢ်	ြိ့ၣ်	ြိ့ာ်
ကြိ									
ြီ	ြီၢ်	ြီၣ်	ြီာ်	ြီၤ	ြီဉ်	ြီး	ြီ့ၢ်	ြီ့ၣ်	ြီ့ာ်
ကြီ									

ဆၢဖိ – ၃၁

ထဉ်ကျဲ့ာ်	ပြံၢ်ပြံၢ်	စဲ့ၢ်ပြၢ့ာ်	ပြဉ်ပြဉ်
လ့ာ်ပြာ်	ပြူဉ်ပြူဉ်	ကြွဉ်အှၤ	ပြၢ့ာ်ချံၣ်
ပြံာ်ပြာ်	ကြဲ့ာ်အဲ့ၢ်	ကြာ်ထၤ@@	ပြိာ်ဒိဉ်
ယ့ာ်ပြူဉ်ပြူဉ်	ချဲ့ာ်ကြ့ာ်ဆၢ	ပြီာ်ထ့ၢ်ထံၣ်	ပြံာ်ကဒံာ်
မာ်ပြံာ်ပြာ်	ကြ့ာ်ထမး	ဘီၣ်ခြ့ာ်ခြ့ာ်	အ့ၢ်ပြိဉ်ပြိဉ်
ဘီၣ်ပြဉ်ပြဉ်	ဆၢပၢ့ာ်ဆၢပြဉ်		

ဆႃႇမႈလိၵ်ႇ – ၃၂

ွါ	ွ ႇ	ွ ႈ	ွ ႉ	ွ း	ွ ႇ့	ွ ႈ့	ွ ၢ	ွ ႊ	ွ ၢ့
ကွါ									
ွံ	ွံ ႇ	ွံ ႈ	ွံ ႉ	ွံ း	ွံ ႇ့	ွံ ႈ့	ွံ ၢ	ွံ ႊ	ွံ ၢ့
ကွံ									
ွ့	ွ့ ႇ	ွ့ ႈ	ွ့ ႉ				ွ့ ၢ	ွ့ ႊ	
ကွ့									
ွဲ	ွဲ ႇ	ွဲ ႈ	ွဲ ႉ	ွဲ း	ွဲ ႇ့	ွဲ ႈ့	ွဲ ၢ	ွဲ ႊ	ွဲ ၢ့
ကွဲ									
ွျ	ွ ျႇ	ွ ျႈ	ွ ျႉ	ွ ျး	ွ ျႇ့	ွ ျႈ့	ွ ျၢ	ွ ျႊ	ွ ျၢ့
ကွျ									
ွ၊	ွ ၊ႇ	ွ ၊ႈ	ွ ၊ႉ	ွ ၊း	ွ ၊ႇ့	ွ ၊ႈ့	ွ ၊ၢ	ွ ၊ႊ	ွ ၊ၢ့
ကွ၊									
ွ။	ွ ။ႇ	ွ ။ႈ	ွ ။ႉ	ွ ။း	ွ ။ႇ့	ွ ။ႈ့	ွ ။ၢ	ွ ။ႊ	ွ ။ၢ့
ကွ။									
ွိ	ွိ ႇ	ွိ ႈ	ွိ ႉ	ွိ း	ွိ ႇ့	ွိ ႈ့	ွိ ၢ	ွိ ႊ	ွိ ၢ့
ကွိ									
ွီ	ွီ ႇ	ွီ ႈ	ွီ ႉ	ွီ း	ွီ ႇ့	ွီ ႈ့	ွီ ၢ	ွီ ႊ	ွီ ၢ့
ကွီ									

ဆၢဖီ – ၃၂

ကူၣ်ဒံၣ်	ကူၢ်မ့ၣ	ကျူ့ဘျိၣ်	ကျူၥ်လ့ၤ
ကိုၣ်ထံ	ဆု့ကုံၤ	ထုၥ်ကိုၣ်	ပှူ့ထ့ၤ
ဘူၣဘူၣ	ကူၢ်ထဲၣ်	ဖှါဖၢၣ်	ကီၣကီၣ
နိၥ်ပှူၥ်	မူၣမူၣ	လၣ်ပိုၥ်	ကူၣ်ဖိၢ
ကူၫ့မုၤ	ထံၢပှူၥ်	ပှၢလၣ်	ပှူ့ထ့ၢ
လၣ်ပှၢ	ဖှုၤဖှုၤ	ဘွၣ်ထဲၣ်	တမုၢ်
ကူၫ်ကူၫ်	ပှၢထါ	ဘိၥ်ကူၢ	၁ံၢကူၫၣ်
ထံၢကို့ၢ	လၣ်ဘိုၣ	ဖျူၥ်မ့ၢ	ယၢကိုၣ်
ဂဲၣမူၢမူၢ	ဂဲၣမွၢမွၢ	ကူၢလါခီၢ	ကျူၥ်ပြၫၣ်ဖျံၣ
လၣ်တမုၢ်	လၣ်ကူၣ်ထး	ကၠါထံၢ၁ၫ်	ကူၢဖၫၣ်မ့ၣ
ကူၣဘံၣထ့ၢ	ကူၫၣ်အ၁ၥ်	ကျူၥ်ယှူၤထ့ၢ	ဘူၣ်ဆၢဆၢ
ကူၢဒိၥ်ချိၢ်	ခိၢခုၢ်ကိုၥ်	မၣကူၫ်ကူၫ်	ပိုၥ်ထ့ၢခွံၤ
ကဲုၤဖၥ်ဒိၢ	ဆၢလီၢ်ပိုၥ်	ကူၫၣ်ထ့ၢကိုၣထ့ၢ	ထ့ၢအုၢထ့ၢမှါ
ခုၢ်ထံၢကို့ၢ	ဆံကူၣ	ဆံၢကို့ၢ	

ဆၢမၤလိၢ – ၃၃ (NUMERAL ADJUNCTS)

ကဲၢ် – ထံၢချိၤကကဲၢ်, ထံၢကကဲၢ်	**the bend of a river**	မြစ်တကွေ့
ကဲၣ် – ဝၢကကဲၣ်, ၁ံၢ်ကကဲၣ်	**a strip of bamboo or wood**	ဝါးတခြမ်း သစ်တခြမ်း
ကုၥ် – ဝၢကကုၥ်, ၁ံၢ်ကကုၥ်	**a piece of bamboo or wood**	ဝါးတပိုင်း သစ်တပိုင်း
ခဲၢ် – ၁ံၢ်မုကုခဲၢ်	**a billet of firewood**	ထင်းတချောင်းတစ
ခူၤ – နိၢခူၢကခူၤ	**a stick**	တုတ်တချောင်း
နံၢကခူၤ	**a petticoat**	ထမီတထည်
ခိၢ – ပနါကခိၢ	**pairs**	တရှင်း
ကျိၣ်ကခိၢ	**a gun**	သေနတ်တလက်
လဲၢ်ကခိၢ	**a cart**	လှည်းတစီး
ခီၢ – ခၢ်နံၢခီၢ	**sides of thing-two feet**	ခြေနှစ်ဘက်
ချၣ် – ဂ့ကချၣ်, ဖျံၣကချၣ်	**coils**	အခွေ
ခွၣ် – ဖီၢကခွၣ်	**a garland of flowers**	ပန်းတကုံး
ဂၣ – ပှၤရှၣတဂၣ	**a rational being a person**	လူတယောက်
ဂိၢ် – မ့ၣအဲၣ်ကဂိၢ်		တပေါင်း

ဂီၢ – ဘုၤကဂီၢ, ဂူၤဆၤကဂီၢ	**Two handfuls**	တကော်
စူၢ – ဘုၢကစူၢ, မ့ၥကစူၢ	**One handful**	တလက်ခုပ်
ဆၤ့ – ကဆၤ့နံၤဆၤ့	**Stories, flats**	အထပ်အဆင့်
ဆဲၣ – ဘုၢကဆဲၣ	**Ears of paddy**	စပါးနှံ
ဆၬၤ့ – လံၤကဆၬၤ့	**A verse**	သီချင်းတပုဒ်၊ စာတပုဒ်
ဆံၣ – ပှၡၣကဆံၣ	**Races, nations**	လူမျိုး
တၤ့ – ဘုၢကတၤ့	**Basket**	တတောင်း
ထံၢ – ဆၬချဲၣ့ကထံၢ	**Word**	တခွန်း၊ စကားတခွန်း
ထံၥ – ၁ံၢ့ကထံၥ	**Tree**	ပင်၊ သစ်ပင်တပင်
ထုၢ့ – ဂံၢ့ထုၢ့ကထုၢ့	**Post**	တိုင်တတိုင်
၁ံၢ့ကထုၢ့	**Tree**	
ထု – ၀ၢကထု	**Bundles**	တစည်း
ထူၤ – ချိၤကထူၤ	**Rolls**	လိပ်
ဒဲၥ – ထံၤကဒဲၥ	**Tide**	ဒီရေ
ဒုၣ – ထွံၢနံၤဒုၣ	**Quadrupeds**	ခြေလေးချောင်း
ဒိၣ့ – နံၤကဒိၣ့	**Bees**	ပျားအုံ
ထိၢအဘွံၢကဒိၣ့	**Nest**	အသိုက်
ဒီၢ့ – ဂံၢ့ဖိၢကဒီၢ့	**Groups of persons**	အိမ်ထောင်
ပိၣ့ – လီခၤ့ကပိၣ့	**Heap**	အပုံ
ဖၥ – ဖီၤနံၤဖၥ	**Flowers**	တပွင့်
ဖၬၣ့ – ပဲၣ့တရၤ့ကဖၬၣ့	**Openings**	အပေါက်
ဖုၤ – ၁ံၢ့ကဖုၤ	**Felled trees**	တတုံး
ဖျိၢ့ – ကဘၣ့ကဖျိၢ့, ချံၤကဖျိၢ့, လးဆၬၤ့နၣ့လဖျိၢ့, ဂံၢ့ကဖျိၢ့	**Spherical objects**	စင်း
ဘံၢ့ – ယၢလဘံၢ့, လံၤလဘံၢ့, ထိၢကဘံၢ့	**Flat thing, fish, letter, book, etc.**	
ဘီၣ့ – ဂုကဘီၣ့, ၁ံၢ့ကဘီၣ့, ၀ၢကဘီၣ့	**Cylindrical**	
မံၣ့ – ဆၬကမံၣ့	**a thing**	တမျိုးတမယ်
မီၤ့ – ဆၬချဲၣ့ကမီၤ့	**Word**	ခွန်း
ယီး, ယွ့ – ဆၬၥၥအွံၢလယွ့, လယီး	**Song poem**	
လး – ဆံၤလလး, ဃုၥလလး	**Places**	တခင်း
တီၤ့ – မ့ၤၥၢလတီၤ့	**Eye**	လုံး

ကွံၬ – ထံၢကကွံၬ	**A drink of water**	ရေတကျိုက်

ဆၧမၩလိၧ – ၃၄

လၧ့ (၁)	**ONE**	တစ်
နံၢ (၂)	**TWO**	နှစ်
ၥၧ့ (၃)	**THREE**	သုံး
လံ (၄)	**FOUR**	လေး
ယဲ (၅)	**FIVE**	ငါး
ပူၢ (၆)	**SIX**	ခြောက်
နွံၢ့ (၇)	**SEVEN**	ခုနစ်
ပိၬ (၈)	**EIGHT**	ရှစ်
ခွံၢ (၉)	**NINE**	ကိုး
ကဆံၢ (၁၀)	**TEN**	တဆယ်
ကယၩ (၁၀၀)	**HUNDRED**	ရာ
ကထီ့ (၁,၀၀၀)	**THOUSAND**	ထောင်
ကလၤ (၁၀,၀၀၀)	**TEN THOUSAND**	သောင်း
ကကုၬ (၁၀၀,၀၀၀)	**LAC, LAKH**	သိန်း
ကခွး (၁,၀၀၀,၀၀၀)	**MILLION**	သန်း
ကဘၩ့ (၁၀,၀၀၀,၀၀၀)	**CRORE**	ကုဋေ
ကစိၬ	**A measure with the breadth of the fist with the thumb erected**	တမိုက်
ကထၢ	**One span**	တထွာ
ကဖျါ	**One cubit**	တတောင်
ကထၧၩ့		တောင်ဆုတ်
ကချဲၢ့	**A measure with the arms extended**	တလံ
ကဆံ	**A measure of a circumference equal to that by joining together the thumb and third finger**	တကိုင်
ကဖိၬ		တဘက်
ကကူၩ	**Two sales**	နှစ်စလယ်
ကတလိၬ	**One sixteenth of a @@**	တင်း တပြည်
ဖဲၢနၤ	**Half basket**	တခွဲ
ကတၢ့, ကနၤ	**One basket**	တတင်း

ကထိ့, ကရၚ	**One bag**	တအိတ်
အထဳ	**Height**	အမြင့်
အလနုး	**Breadth**	အကျယ်၊ ပြက်၊ အနံ
အလီး	**Length**	အလျား
အလဲ	**Width**	အကျယ်
အဒ့ပၚ့	**Diameter**	အချင်း
အခိ့, အထး		ကွင်း
အဆွံ	**Shallowness**	အတိမ်
အယိ	**Depth**	အနက်
အဆၚ့	**Distance**	အကွာအဝေး
ဆီၚ့ဆုၚ	**Apart**	ကွာဝေးသည်
ကရှုၚ	**Ten kyat**	တဆယ်သား
ကဖး	**One viss**	တပိသာ
ကမၚ့	**Ten viss**	အချိန်တဆယ်၊ ဆယ်ပိသာ

မုန့ၚ DAY

အတုၚ	**SUNDAY**	တနင်္ဂနွေ
အစိၚ့	**MONDAY**	တနင်္လာ
အင္ဂါ	**TUESDAY**	အင်္ဂါ
ပုၚတပ္ဂါ	**WEDNESDAY**	ဗုဒ္ဓဟူး
ပြိၚပထံၚ	**THURSDAY**	ကြာသပတေး
အသၚ	**FRIDAY**	သောကြာ
သ်ၚသဳ	**SATURDAY**	စနေ

လၤ

MONTH

တဖး		တပေါင်း
အတၤ		တန်ခူး
လၤယၢ		ကဆုန်
လၤနွံၢ		နယုန်
လၤပိၚ		ဝါဆို
လၤခူၚ		ဝါခေါင်
လၤဆံၢမု		တော်သလင်း
လၤဆံၢဆၪ		သီတင်းကျွတ်
လၤနူၢ့		တန်ဆောင်မုန်း
လၤလံၣ့		နတ္တော်
ထဲၢ့ခူၤဖိၪ		ပြာသို
ထဲၢ့ခူၤဒိၪ		တပို့တွဲ
လၤယိၚထၪ့	**New moon**	လဆန်း
လၤဒံၢ	**The last day before the new moon**	လကွယ်
လၤပွ့ၤ	**Full moon**	လပြည့်
လၤပွ့ၤလီး	**Past the full moon, the wane**	လဆုတ်
လၤရှါလၣ့	**To wane of the moon**	

ဆၬဖိ – ၃၅
ထၣလဖၪ

ဖူၢသ့ရှါကှ့ၭ, ယးဒံၣ်ကူၭ
အီၪကိၣ်န္တၢခလူၤ
ကဲၭနးနံၪ, လၣထဲၢ်ခူၭ
ယိဘိၪခလူၤ
ဒဲၣ်ယၤကၥၭဒဲၣ်ယၤကၥၭ
ထီၢ်ဘၣ် ဒဲၣ်ယၤကၥၭ
ဖိၪဆံၭစဘ္ၣ်ဖီလံၤခ့ၢ
ထီၢ်ဘၣ်ဖီဒီၣ်ဘၪ
စဘ္ၣ်အ့ၪဂူၭစံၭဆၬၢ်လံၤ
ထီၢ်ဘၣ်စံၭဆၬၢ်ဒံၭ
စဘ္ၣ်ဆၬၢ်နၣ်မိက္ဂၭ “ဝ”
ထီၢ်ဘၣ်စီၪလထ္ဂၭ
မ့ၤလၣ်ယုၪဘီၪ ဒဲၣ်ယၤကၥၭ
ထီၢ်ဘၣ် ဒဲၣ်ယၤကၥၭ
@@@@

ခနီး
ဖိၪဆံၭစဘ္ၣ်ဝံနဲၪပၬၣ, ဆၬအီၪပြၣ်နနဲၣ်

ဘုၪချံၢ	၁	ထိၪ
ရှၪ	၂	ဖှိၪ
စ့ၣ်ကျိၪ	၃	ခွၣ်လီၢ
ဝၪကဲၣ်	၄	ကုၭ
နံၢ	၅	ခူၤ
ပလူၭ	၆	ဘံၪလီၢ.
စၭခီၢ	၇	ဘျံၭ
ဖျိၣ်	၈	ထံၭ
ခ့ၪဖံၭ	၉	ဆီၪလီၢ.

ဆၬလၬခဲၢ်ထုၤ, လံၤဆံၢအူၭ, ဂီၣ်ယူၭဆၬဝံလီၢ.

ထံၢဖှိၪဆံၭခိၤ, ထီးထိၭဘုၭအၪ, ကဲၪမၢဆမံၭ, လဆံၭဘၪလီၢ.

မ့ၤဖှိၪလွံၣ်ထုၤ, အီၪစူၭအၪတၭ, ကဲၪမၤ**@@**ခီၢ်ဝံၭ, လဆံၭဘၪလီၢ.

လဖျၭဆုၭမ့ၤ, ဆၬၢ်လထ့ၭတၪ**@@**, အီၪယံၤ**@@**မၪနီၪ, ကဲၪဆိၣ်က္ၪလီၢ.

လိးပၪဒၬၣ်ထံၭ, ထီးဆၬ**@@**ဒွံၭအၪ, အီၪယံၪ**@**မၪနီၪ, ဖိးဝ့ၢဒၪလီၢ.

လခၢလခၢ, ထီၣ်ခၢထံၣ်ဃၣ်, ယဲၤထုၤလၣ်နီၤ, ထီၣ်ဝ့ၢ်ဒၣ်လီၢ်.

ထံၢ်လၤဆၤယံၤ, မီၢ်ပှၤခွံၤလီၢ်, ဘဲၢနီၣ်စူးစ့း, လၢၢ်ပှၤနူၢ်ဘိၣ်.

အီၤ@@ဖိၣ်ဆံးခိၤ, ဖိၤလိၤဖျိၣ်ဒိၣ်, ယိကိၣ်မးလိၣ်, ကဲၣ်ဒိၣ်လါဆံး.

ဖျိၣ်ဖိၣ်အသုၣ်အသး

၁. ကဲ့ၤဆၢဖှၣ်သၢထီၣ်လူၤကျၢး, ဖျိၣ်နှဘၣ်သုၣ်ဂ့းသးဘွး
အဲၢပှ့နဲၣ်ပီၣ်ကိးအဂၢး, လယိမ့ၤဒိၣ်ဆံးအၣ်ရှၢး

၂. သနီၢ်ထီၢ်လၢဖျိၣ်သးဖၢၣ်, မိအီၣ်ယံၢးဒဲမိမးဆၢၣ်
မိအီၣ်ဘၣ်လိၤအီၣ်ပွးပီၣ်, ဖံးဝိးဂူၢးလၢသးလီၣ်

၃. ထိၣ်ရှုၣ်ထိၣ်ထၤ@@ဆၢအဲၣ်ဖၢၣ်, နၣ်ဆိးဖှၣ်ကၢၣ်ဆၢမးအၢၣ်
နှၣ်ထၣ်ကဲ့ၤဒဲကိးထၣ်ရှိၣ်, ဘဲၢဝိးကဲ့ၤမိအီၣ်ကှၣ်လီၣ်

၄. ကဲ့ၤလူဖျိၣ်ဖိၣ်ဖိၤထွၢမး, လစ့းရၢ်ကဲ့ၤဖိၣ်နၣ်ဂး
ထီၣ်ဘၣ်ရှုၣ်လဘျၣ်လါလါ, ကိးထၣ်ယွးဆၢတီၢးကဆါ

၅. ဆၢအတီၢးဇ့, ဒၣ်လၣ်သၢ, ဆၢမးကြၣ်လၢနမ့ၤယၢ
မးဆီၣ်ထၣ်ပဂဲၣ်ပဘး, ပၢၣ်ဘၣ်လါပသုၣ်ပသး

၆. ဂံၣ်လဖျိၣ်ဒဲပုၤလလၣ်, မွဲလဂးဂၣ်လဂးဂၣ်
အၣ်နဲၣ်ပွးပီၣ်လမးလၢၣ်, သးကွံးလီၢ်ကီၣ်ဖျါသးဖၢၣ်

၇. မံၢ်သးနှဘၣ်လၢၢ်အၣ်ဂၣ်, မးဘိၣ်ကဲ့ၤဆၢအမုၤနၣ်
လၢဖျိၣ်ဖိၣ်ကိးဒီၣ်အကျၢး, ပှရှုၣ်ယၤလအီၣ်နၣ်ဂး

၈. အီၣ်ပွးပီၣ်တီၢးလီၣ်လိၤသး, ဖျိၣ်ဖိၣ်ဖီၣ်ဆၢရှုၣ်ဆၢနး
အီၣ်လၢဂံၣ်ဒိၣ်ချိၣ်ထီၢ်တး, ဆၢအဲၣ်ပၢၣ်ကိးဂးအသး

၉. ဂဲ@@ဘးဆီၣ်ထုၤ, ဖျိၣ်ဖးထၤ, မွဲဆၢတီၢးဖျိၣ်အဲၣ်နးမၤ
စူၣ်ဝဲၤဆီၣ်ထုၤလၢဖျိၣ်ဂၣ်, မွဲဆၢတီၢးလီၣ်ကဲ့ၤဖှၣ်ထၣ်

ဆၢရှဲထံၣ်ဝိၥ

ထံၢမၣ်နူပလၢ့ခံးဂၣ့, ထိီးပလၢ့ဖၢၣ့ပထံၥလၣ့
ဆၢမိမၣ်ၥၥဘဲၢနိီၢဝိၥ, ပထံၣ်ဝိၥအဆၢဖိလိ
ဖိီၢဆံၥထံၣ်ဝိၥၥၥဂ့ၣ်ဘွၣ်, ဖိၢဆံၥမိကဲၢပှ့ၤပံၢလၣ်
ထံၣ်ဝိၥအ့ၢဒဲၣ့ငၥငိီၣ်နိီၢ, ဖိၢဆံၥမိကဲၢပှ့အၢၣ့လိီၢ
အိီ@@ဖိၢအၢ့ၤပါအထံၣ်ဝိၥ, မၣ်နူမိဖါဆၢကိၢ့ယိၥ
အ့ၢဖိၢမၣ်ကြၣ့ထိး@@ဘၢၥၥ, ဖိၢမိဒၢခိီၣ့ဆၢရှ့ၤယၤ

ၥ့ဂိီၣ်

၁. ထိၢၥ့ဂိီၣ်ဖိၢလၣ့ဂၤကျၥ, လၣ့ဆၢ့ကျၥလၢလူမုၤၥၥ
၂. ၥ့ဂိီၣ်ဖိၢထိီးပွံၣ့တရှါ, လၣ့ယူလၣ့ယိီၢ့ဆၢ့မုၤနါ
၃. လၢနၢၢ့လဖျဲၣ့ပွံၣ့ဝ့ၢဒၢ, လူဆၢ့နါလဘျဲၣ်ခိၥနၢ
၄. ဘဲၢအၢၣ်ဝိၥပချဲၣ့ဆၢ့နါ, အဲၢ့လိၤဆိၥချဲၣ့မိလၣ့မါ

ပိီးဖိၢ

၁. ရှၢဖိၢဂၤးချဲၣ့ဆၢလဘုၢ့@@, ဆၢတိီၣ်ဂၤးၥၥမဲၢဆၢ့ထုၢ့
ပှဘဲၢနိီၢမွဲပိီးလဂၣ်, ရှ့ၤဖိၢယၤဖိၢအဒုၢဒၣ်
၂. ဆၢတိီၣ်ဂၤးလထိးမ့ၤလဲၣ်, ၥၥမဲၢဂူၢဂၣ်မိဘူၢဂဲၣ်
ပှဘဲၢနိီၢမွဲပိီးလဂၣ်, မၢ့ပျိီၣ်ပျိီၣ်လၢပဝိၥကျၣ်
၃. ဆၢတိီၣ်ဂၤးထိးဝံၢလဘုၢ@@, ခိဝိီၣ်ခၢအမ့ၤလၣ့ယုၢ့
ပှဘဲၢနိီၢမွဲပိီးလဂၣ်, ပှလနူကၣ်လဆိၣ်ရှၣ်

ထံၥဝိၥအလၣ့လၥ

မိၥၥရှါဒဲဖါၥၥရှါ, ဖိၢဆံၥထံၣ်ဝိၥအလၣ့လၥ
အဆၢအဲၢယိၤနဲၢ့ပၢ့လဲၢ, မိထၢ့ဘၥယွၣ်ဆၢအဲၢနဲၢ
ထိးရှ့ၤထိးယၤလထံၢၤး, အဆၢအဲၢဒိၢမၤဖိၢဂၤး
ဆိၢ့ဒၢဖိၢလံၣ်ကဒိၢထၢ့, ဖိၢဂၤးနးဆိၥမိၥၥနၢ့
မိဖါဆၢအဲၢဖိၢပၥကၣ်, ဖိၢဆံၥမိကဲၢရှၣ်ပံၢလၣ်

ဆၢကိၢ့ၥ့ၢကိၢ့ဘၢ

ကိၢ့ၥ့ၢကိၢ့ဘၢလၢပဂၤး, အၢ့ၤၤမၣ်နူလထံၢၤး
ဆၢကိၢ့ဘၢဒဲဆၢကိၢ့ၥ့ၢ, လၢပဂၤးစူ@@ကိီၢ့အိီၢက့ၢ
ဆၢကိၢ့ၥ့ၢလမံၣ့လါလါ, ဆၢလူဒိၢပဂၤးတရှါ
ဆၢကိၢ့ၥ့ၢပလအၢ့ၤၤ, ပမိဒၢခိီၣ့ဆၢရှ့ၤယၤ
ဆၢကိၢ့ၥ့ၢလအိီၢနးဆံၥ, မိဘၢထိးဂူၢဂၣ်ဆၢ့ဘံၥ
ပ@@မိဒၢဆၢရှ့ၤတရှါ, ပဆၢကိၥမံၣ့မိလၣ့မါ

ဆၢ့ကလုၤ

၁. ဆၢ့ကလုၤလၬအအၪ့ဖံၭ, မွဲဘၪနိၪအၪဂၩစိၪဆံၭ
ယိထံၢယိဆၭအမိပွါ, မွဲယွၩဆၬတဲၩ့အလၩ့လၭ
၂. ဆၢ့ကလုၤလၬအအၪ့ဖံၭ, ယွၩဆၬအဲၪအဂးလဆံၭ
ထုၪ့နၥၭနမိဃဲးကြၩ့, ဆၬခံးဂၩ့ဖါယွၩတဲၩ့လၩ့
၃. ယွၩဖ့ၪလၢ့ဆၢ့ကလုၤဂး, ဆၬမၬၢ့ဂဲၩလဆိလလး
ဆၢ့ကလုၤလၬယွၩဖိလိၤ, ထုၪ့နၥၭဃဲးဝံၢဘၪခိၭ
၄. ဆၬခံးဂၩ့ယွၩတဲၩ့လဖၪ, လူဒိၪပ့ွၩဗီၩ့ယွၩမ့ၤယၢ
ခံးဂၩ့လၬပတဲၩ့လၥ့ၪ, ဆၬမၩလိၪဂးယွၩအီၪကှ့ၪ

ၡၪဖိၪ

၁. ၡၪဖိၪဖၩ့ဖံၭလှ့ၢဖံၭလှ့ၢ, လၩ့ထီၢမၪဆံၭအၪနဝ့ၢ
လၩ့ဂၩနဝ့ၢလိးမနံၩ, ထၬမူၭခိၪထၭလၬမူၭဘျုၭ
ၡၪဖိၪဖၩ့ဖံၭလှ့ၢဖံၭလှ့ၢ, လၩ့ထီၢမၪဆံၭအၪနဝ့ၢ
၂. ထီးမုလၩ့နူၤအီၪခံၭပံၭ, ပံၩ့စီ့ၪလးဆၬခံၭအီၪဘံၭ
ထီးနီၪနဖၩ့ဆၬခံၭကျၩ, ဖၩ့ထုၪ့နဝ့ၢဖၩ့ထၬၢ့နၩ
ၡၪဖိၪဖၩ့ဖံၭလှ့ၢဖံၭလှ့ၢ, လၩ့ထီၢမၪဆံၭအၪနဝ့ၢ

လံၤဖျိၣ်လဖ၊အခီၢပညီၢ

GLOSSARY

ဆၣဖိ – ၁

ကၥထၤ	**Tie**	ချည်ထား
ပနါ	**Buffalo**	ကျွဲ
ဆၥထၤ	**To sew**	ချုပ်ထားသည်၊ အပ်နှင့်ချုပ်သည်
အဆၣ	**His**	သူ၏၊ သူ့
ဂၥဖၥ	**Walk**	လမ်းလျှောက်သည်
လၣထၥ	**Above**	အထက်၊ အပေါ်
ဒၥကၥ	**Tightness in chest**	ရင်ကြပ်သည်
နၥနၥ	**Very**	အလွန်၊ လွန်စွာ
ယၥထၤ	**To cling to**	တွယ်သည်၊ တွယ်ကပ်သည်
ဒၥရှါ	**Aged, old**	အသက်ကြီးသော၊ အိုသော
ပှဒၥရှါ	**old people**	အသက်ကြီးသူ
ဖါယါ	**Step-father**	ဘထွေး
လယၤ	**Rattan network a sling suspended at the end of a porter's yoke**	ဆိုင်း
မငါ	**Good**	ကောင်းသည်
တရှါ	**Surely, Certainly**	တကယ်
ဒၥဝၥ	**Palpitation of heart**	နှလုံးတုံခြင်း
နၥမၤ	**Very much**	အလွန်
ထနါ	**Fence**	ဝင်း၊ စောင်ရန်း
ကခါ	**Will break**	ကျိုးမည်
ဝါထၤ	**To embrace**	ပိုက်ဘက်သည်
ကလၤ	**Ten thousand**	တသောင်း
တၥတၥ	**Quickly**	မြန်မြန်၊ လျင်မြန်စွာ
ဝၤဝၤ	**Around**	ပတ်လည်
ဒၥဆၥ	**Understanding heart**	သိမြင်နားလည်လွယ်သော
ပထါ	**mercury**	ပြဒါး
ထမၤ	**Black-smith**	ပန်းဘဲ
ဒဝၥ	**A small land leech**	ကျွတ်

ဆၣ့ဃၤ	**Itch**	ယားနာ၊ ဝဲခြောက်
ၥရၢ	**Nauclea cordifolia**	ထိမ်ပင်
လါလါ	**Any**	မည်သည့်၊ တစုံတယောက်
ဆါဆါ	**Softly, gently**	ဖြေးညှင်းစွာ
ဆရၤ	**An earthen bowl**	အင်တုံ
ဖါကဆါ	**Divine father**	အဖဘုရား
ဖၢထဃၢ	**To guess**	ရမ်းဆသည်၊ ခန့်မှန်းသည်
ဃၥၢကၢ	**Tightness in my chest**	ကျွန်ုပ် ရင်ကြပ်သည်
ကၢစခၤ	**The short headed catfish (silundia gaugitica)**	ငါးမြင်း

Increase your word power

ခါ	**Break**	ကျိုးသည်
ခၢ	**Bedstead**	ခုတင်
	To shoot	ပစ်သည်
ဂါ	**Elderly woman**	အဒေါ်
ဂၤ	**To cross over as**	ကူးသည်
လၧ့ဂၤ	**To resemble as**	အသွင်တူသည်
ဂၢ	**To walk**	လမ်းလျှောက်သည်
ဃၤ	**To winnow**	လှေ့သည်၊ ပြာသည်
ဃၢ	**Industrious**	လုံ့လ ဝီရိယရှိသော
ဆါ	**Soft**	ပျော့သော
	Weak	အားနည်းသော
ဆၢ	**Soundness**	အောင်မြင်သော (သစ်စေ့)
	To sew	အပ်နှင့်ချုပ်သည်
ၥၢဆၢ	**Apply to person (have a sound mind)**	
ၡါ	**Old, mature**	အိုသော၊ ရင့်သော
ၡၤ	**Lead, A handnet**	ခဲ၊ ပိုက်
ထၢ	**Iron**	သံ
	Needle	အပ်
	Above	အပေါ်
	Nail	သံ (ငါးမူးတလက်မအစရှိသောသံ)
နါ	**Ear**	နား
	Blade	အသွား

ဖါ	**Father**	ဖခင်
ဖၣ	**Creak**	ကွဲသည်
ယါ	**Sail**	ရွက်
ယၢ	**Torn, rent**	စုတ်သည်
ဝါ	**To paddle**	လှော်ခတ်သည်
ဝၢ	**To reach around**	
ဝၣ	**Shake**	လှုပ်သည်
ၥၣ	**Itch**	ယားသည်
	Heart	နှလုံး
မၢ	**Son-in-law**	သားမက်
ရၢ	**Papyrus pangorel**	ဝက်လါ
လါ	**Contrivance for catching fish**	
အါ	**An interjection - Ah!**	
ဒၣ	**Thick (of liquid)**	အရည်ပြစ်သော
နၢ	**A basket**	တောင်း
နၣ	**Sword**	ဒါးရှည်
မါ	**A kind of disease, of nostril**	ဖွတ်စအိုနာ (ပွတ်သိုနာ)
	The last stage of larva previous to its becoming a fly	ယင်ဖြစ်ခါနီးအခြေသို့ရောက်နေသော လောက်ကောင်

ဆၤဖိ – ၂

ထယၣ	**To guess**	တွေးဆ ခန့်မှန်းသည်
ကၤမၢ	**Very difficult**	အလွန်ခက်သည်
ကခာ	**One step**	တလှမ်း
ခၤလၢ	**Chin**	မေး၊ မေးစေ့
ဃၤထၢ(ဆ့ၣဃၤထၢ)	**To hold off**	
ပမာ	**Yoke**	ထမ်းပိုး
ဘၤဂၢ	**Be infected**	ကူးစက်သည်
ဝၣရှာ	**Spring with elastic force**	ကန်သည်၊ ပြန်၍ကန်သည်
ပစၤ	**Ghost**	တစ္ဆေ
နာဂါ	**Covetousness**	အလိုရမက်ကြီးသော
လၤဖၣ	**Tea**	လဘက်

ထဒနၢ	**Magnet**	သံလိုက်
ဆၧနၢ	**Evil spirit**	နတ်ဆိုး
ကထ၊	**One span**	တထွာ
လၧယ၊	**Forward**	ရှေ့သို့
ဆၧရ၊	**Teacher**	ဆရာ
ဆၧဆ၊	**Disease**	အနာရောဂါ
အဖ၊	**Male**	အထီး
ထဒထၢ	**To weave**	ယက်ကန်းယက်သည်
ရၢရၢ	**Noise as of something moving on dry leaves**	သစ်ရွက်ခြောက်ပေါ်သွားသည့်အခါ မြည်သံ
ယၢကၢ	**Roasted fish**	ငါးကင်
အဒၩ	**Floor**	ကြမ်းပြင်၊ ကြမ်းခင်း
မၩကၩ	**Work (v)**	အလုပ်လုပ်သည်
ၡၩဂၩ	**A few man**	လူအနည်းငယ်
လယၩ	**One hundred**	တရာ
@@	**Slightly sloping**	အနည်းငယ်ဆင်ခြေလျှောသော
လၩသၢ	**Fruit of Cicca macrocarpa**	ဆီးဖြူသီး
ဆၧမၩ	**Work (n)**	အလုပ်
မၩဝဒ	**To stir, to shake**	လှုပ်သည်
မၩခါ	**To break**	ချိုးသည်
လၩအတၩ	**April**	တန်ခူး
ထါအကၢ	**Difficult poem**	ခက်သောလင်္ကာ
ဒၩလၧဝၢ	**To lay floor with bamboo**	ဝါးဖြင့်ကြမ်းခင်းသည်
ဘၢလဘၢ	**Perhaps**	စရာရှိသည်၊ ဘွယ်ရှိသည်
ၡၢလဖၢ	**The stars**	ကြယ်များ
ဆၧဘၢမၢ	**Error, blunder, mistake**	အမှား
နၩရၩသၢ	**Pine apple**	နာနတ်သီး
မၩကၢအသဒ		ခက်အောင် လုပ်နေသည်
ထမ၊ထမ၊	**Vainly**	
ယၢနဒလဖၢ	**Sword fishes**	ငါးမန်းထားလွယ်များ
လဂၩလါလါ	**Any one, anybody**	တယောက်ယောက်၊ မည်သူမဆို

၁ဒရှါအမါ	**Wife of the elder**	သက်ကြီးသူ၏ ခင်ပွန်း
ပနှါအဖါ	**Male Buffalo**	ကျွဲထီး
ဆရါလဂဧ	**A teacher**	ဆရာတယောက်
ပှရှဧအဆ၂	**That which belongs to others**	သူတပါးနှင့်ဆိုင်သော
ပှရှဧအပဒ	**Industrious person**	ထကြွလုံ့လရှိသော
မဧကဧတရှါ	**Work earnestly**	တကယ်အလုပ်လုပ်သည်
ပကမဧကဧ	**We will work**	ကျွန်ုပ်တို့အလုပ်လုပ်မည်
၁ဒရှါလဂဧ	**An old man**	လူအိုတယောက်
ဒ၂ဆ၂လ၂ယါ	**Far seeing prescient**	အနာဂတ်ကိုသိသော
ပဒကဧနဖါ	**Respect your father**	သင့်ဖခင်ကို ရှိသေပါ

Increase your word power

ဆ၂မဧ	**Work**	အလုပ်
အက၂	**Difficult**	ခက်သော
@@	**Bitter**	ခါးသော
ခါ	**To step**	လှမ်းသည်
ခဧ	**Expensive**	အဘိုးများစွာပေးရသော၊ ဈေးကြီးသော
ဂ၂	**Evening**	ညနေ
ဂဧ	**Applied to persons,**	
ပှရှဧလဂဧ	**one man**	လူတယောက်
ဎါ	**To use loud violent language in order to daunt**	ဝေါက်ငမ်းသည်
ဎဧ	**Cage for fowls**	လှောင်အိမ်
စဧ	**-**	–
စဧထံါ	**To go against the tide**	ရေဆန်
စဧလံဧ	**To go against the wind**	လေဆန်
အဆ	**as much again**	
အ၂နှဲ့လ၂အ၁့နှံါစဧ	**e.g., Twice as much as formerly**	ယခင်ထက် နှစ်ဆ
စ၂	**To fall of gaining**	ရှုံးသည်
ဆ၁ါ	**Pain**	နာသည်
ရှဧ	**Few**	နည်းသော
ရှ၂	**Star**	ကြယ်

ရှၢ	**Pliable splints (bamboo)**	နှီး
	Shy, timid	ကြောက်တတ်လန့်တတ်သော
	Lively	ရွှင်သော၊ ဖြတ်လတ်သော
ထၣ	**To bet**	လောင်းသည်၊ လောင်းကစားသည်
ထၤ	**Loom**	လက်ကန်း
ထၢ	**To span**	ထွာသည်
ဒၣ	**Level**	ညီညာသော
	Floor	အခင်း၊ ကြမ်းပြင်
ဒၤ	**See**	မြင်သည်
နၢ (နၢဖှူၢ)	**Nose**	နှာခေါင်း
နၭ	**Sword**	ဒါး
နၬ	**Basket**	တောင်း
	Count	ရေတွက်သည်
နၣ	**Night**	ညဥ့်
ဖၢ	**Affix, male, gender of animals**	အထီး
ဘၤ	**Hit in shooting**	ထိသည်၊ မှန်သည်
	Be suitable	သင့်သည်၊ သင့်တော်သည်
	The mustard plant	မုန်ညင်း
ဘၣ	**To worship**	ရှိခိုးသည်
မၢ	**Wife**	မယား၊ ခင်ပွန်း
မၤ (ၥမၤ)	**Alligator**	မိကျောင်း
မၣ	**Do**	ပြုလုပ်သည်
ယၤ	**Generic name for fish**	ငါးမျိုးနှင့်ဆိုင်သောအမည်
ဆၪယၤ	**Flesh**	အသား
ယၢ (မ့ၬယၢ)	**Front**	အရှေ့
ယၣ (လယၣ)	**One hundred**	တရာ
ရၤ (တရၤထၪ့)	**To spread out, as a bird the tail, open as a fan**	ဖြန့်သည်
ရၢ (မိရၢ)	**A pearl**	ပုလဲ
လၣ	**The moon, a lunar month**	လ၊ ဆီးဖြူပင်
လၤ	**Leaf**	အရွက်
လၢ	**Blue**	အပြာရောင်
လၢဖၪၣ့	**Swamp; a plain**	ကွင်း

ဝၤ	**Husband**	လင်ယောကျ်ား
ဝၢ	**Bamboo**	ဝါး
ၥၢ	**Fruit**	အသီး
	To bear (as fruit)	သီးသည်
	To breathe	အသက်ရှူသည်
ၥၤ (ၥၤထံၢ)	**To bale water**	ရေပက်သည်
အၢ	**Numerous, many**	များစွာသော

ဆၢဖိ – ၃

ကဆၧ	**Elephant**	ဆင်
ခၧလး	**Footprint**	ခြေရာ
ထၧဒၤ	**Rise against**	ပုန်ကန်ထကြွသည် တော်လှန်သည်
နၧဆါ	**Self**	ကိုယ်တိုင်
ယနၧဆါ	**Myself**	ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်
ននၧဆါ	**Yourself**	သင်ကိုယ်တိုင်
အနၧဆါ	**Himself**	သူကိုယ်တိုင်
ထၧဘၭ	**Arrive at (in ascending)**	ရောက်သွားသည်
	To be complete	ပြည့်သည်
လဖး	**One viss**	တပိဿာ
အၧပၬ	**To search; to look for**	ရှာသည်
အၧစၭ	**To invite**	အဖော်ခေါ်သည်
ခၧဂၬ	**To cross over**	တဖက်သို့ဖြတ်ကူးသည်
ခၧဖၬ	**To step over**	ကျော်၍သွားသည်
အၧစၧ	**Ask**	မေးသည်
ၥၧခါ	**Priest**	ဘုန်းကြီး
အၧကၢ	**Broil; roast**	ကင်သည်
ယၧၥၭ	**Pitty to have compassion**	သနားသည်၊ ဂရုဏာသက်သည်
ဖၧလၬ	**Beneath; under**	အောက်၊ အောက်တွင်
ဆၧဖါ	**A cock**	ကြက်ဖ
ဂၧအၭ	**To cry holding breadth**	
ဆၧပါ	**Lice of fowls**	ကြက်သန်း
အၤ့ထၤ့	**Be wide of an opening**	ဟလျက်ပွင့်နေသည်

ၥမၢ့	**Deer**	သမင်
ဆၢ့ခါ	**To break by pushing**	တွန်း၍ချိုးသည်
ဆၢ့ထၢ့	**To push up**	အပေါ်သို့တွန်းသည်
အၣ့ထၢ့	**Placed on the back**	ပက်လက်
နၣ်ထၢ့	**Grow more severe**	ပို၍တိုးလာဆိုးလာသည်
လၣ့ဖၣ်	**Become separated**	ကွဲကွာနေသည်
လၣ့မါ	**Lost**	ပျောက်ဆုံးနေသည်
ကၣ့ကၣ်	**To talk over**	နှီးနှောသည် ဆွေးနွေးသည်
လၣ့ဆၣ့	**Leaking**	ယိုသည်
ဆၢဂၣ့	**Picture**	ရုပ်ပုံ
ဆၢဂၣ့ဆၢဖၢ့	**Image**	ရုပ်တု
လၣ့ဂၤ	**Resemble**	တူသည်၊ အသွင်တူသည်
ၡၣ့ထၤ	**To place fence around**	ခြံကာထားသည်
လၣ့ဒၣ်	**To precipitate; to sink to the bottom**	အနှစ်အနယ်ကျသည်
	To become dense (as liquid)	အရည်ပြစ်လာသည်
ဖၣ့နါ	**Spear blade**	လှံသွား
လၣ့ၡၢ	**Be divorced**	လင်မယားကွာခြင်း
ဝၣ့ဒၣ့	**Be circular**	ဝိုင်းသော၊ စက်ဝိုင်းပုံဖြစ်သော
ဝၣ့ခၣ့	**Circular**	ဝိုင်းသော
ဝၣ့ထၤ	**To surround**	ဝိုင်းထားသည်
ဝၣ့ထၢ့	**To spring up**	ကန်သည်၊ ပြန်၍ကန်သည်
ၥၢ့ဝၣ့	**Echo**	ပဲ့တင်
ၦၣ့ၥၢ	**Fruit of marian**	မရန်းသီး
လၣ့ဘၣ့	**To become yellow**	ဝါလာသည်
လၣ့ဆါ	**To become weak**	
လၣ့ၡၣ်	**To decrease**	နည်းသွားသည် ဆုတ်လျော့သွားသည်
လၣ့ၡၢ့	**To become poor**	ဆင်းရဲသွားသည်
လၣ့ထး	**Left behind**	ကျန်ခဲ့သည်
လၣ့တရါ	**Spreading (applied to the branches of trees)**	
လၣ့လၤ	**To spill over**	ဖိတ်သည်

လၣ်လၢ်	**To have a miscarriage**	သားလျောသည်
လၣ်လၤ	**Miraculous**	အံ့သြဘွယ်သော အံ့ဘွယ်သရဲဖြစ်သော
ယၣ်ဘၢ	**Fruit of brinjal**	ခရမ်းသီး
ဘၣ်ဘၢ	**A species of bean**	ပဲပုဇွန်
ကၣ်ထၢ်	**To yawn**	သန်းသည်
ဖၣ်ထၢ်	**Begin to shine**	လင်းလာသည် တောက်ပလာသည်
ယၣ်ထၢ်	**To stretch forth**	ဆန့်တန်းသည်
အၣ်ထၢ်	**To gape**	ကြယ်စွာဟသည်
ဆးထၢ်ယါ	**To spread the sail**	ရွက်ဖွင့်သည်
ကၢ်ထၢ်ယါ	**same as**	
ဆၢထၢ်ထၤ	**Chicken pox**	ဝက်သက်
နှၢ်ထၢ်ဘၤ	**To recover consciousness**	သတိရလာသည်
ဆရၢ်ပထး	**Register; account**	စာရင်း
လၣ်မါလနၣ်	**Some get lost**	တချို့ပျောက်သွားသည်
ထၢ်ရှါလၣ်ဖၤ	**To settle down in the married state and become separated**	အိမ်ထောင်ပြုပြီး အိုးအိမ်သစ်ဖြင့် ခွဲနေခြင်း
မဧဘၤဝၣ်ဒၣ်	**Somewhat circular**	ဝိုင်းသယောင်ယောင်
လၣ်ဂၤနှၢ်ဆါ	**To resemble self**	မိမိကိုယ်နှင့်တူသော
ထၢ်ဘၤလတၢ်		တတင်းပြည့်သည်
ကဆၢ်ခၢ်လး	**Footprint of elephant**	ဆင်ခြေရာ
ကယးကဖး	**Majesty**	တန်ခိုးအာနုဘော်

ဆၢဖိ – ၄

ကံၢပၢ	**Thigh**	ပေါင်
စံၢစၢ	**Dirty**	ညစ်ပေသော
ပံလၣ်	**To fall down; as stalk of paddy**	စပါးလဲသည်
ယံၢလၢ (ဂံၢလၢ)	**Thatch**	သက်ကယ်
ထံၢခံၢ	**Source of river**	မြစ်ဖျား
ပံၢလဧ	**Pretty**	လှသော
ပံဘၢ	**Bale fruit**	အုပ်ရှစ်သီး
ကဆံ	**The measure of a circumference equal to that by joining together the thumb and third finger**	တကိုင်

ထံၣဃး	**Always**	အစဉ်
ထံၢဂ့	**Salt water**	ရေငံ
ထံၢပါ	**Animal cule in water**	ရေပိုးရေမွှား
ဒံၣလၣ့	**To lay eggs**	ဥသည်
နံၢဆံၢ	**Twenty**	နှစ်ဆယ်
မံၢမၣ	**Sleep, be sound asleep**	အိပ်ပျော်သည်
	Forgetful - be in reverie	တွေးဆငေးမောနေခြင်း
မံၢမး	**Dream**	အိပ်မက်သည်
နံဘၣ	**To laugh at**	ရယ်ခြင်းခံရသည်
	Ridicule - smile with contempt	ပြက်ရယ်ပြုခြင်းခံရသည်
အထံ	**Root - bulbous root**	သစ်ဥသစ်ဖု
ထံၢထၣ	**An estuary**	မြစ်ဝ
ထံၢလၣ	**Salt**	ဆား
ဖံထၣ့	**Melt to become liquid**	အရည်ပျော်သည်
နံၢဂၤ	**Two persons**	နှစ်ယောက်
ၡၤထံၣ	**A few words**	စကားအနည်းငယ်
ထၥထံၢ	**Scissors**	ကတ်ကြေး
မံၤသၣ	**Fruit of eugenic tree**	သပြေသီး
လးလံၤ	**Becoming as things**	ဟောင်းနွမ်းလာသည်
မံၢဆၣ	**To collect (as taxes)**	အခွန်ကောက်ခံသည်
ဝံၢဝံၥ	**To wring out**	လိမ်၍ညှစ်သည် (အဝတ်စိုမှရေ)
ဝံၥလၣ့	**To put in**	ထည့်သည်
	To be infested with insects	ပိုးကျသည်
လၣ့လံၥ	**To become dull at the edge**	တုံးသည်
ဖံၢၥၡါ	**Old grandmother - grandame**	အဖွားအို
ဝံအၣထၣ့	**To count more**	ပို၍ရေတွက်သည်
	To multiply	မြှောက်သည်
ဆၢ့ဒံၣယၣ့	**The yolk**	ကြက်ဥအနှစ်
ခံၢပနါ	**Grating to one's ear to be tired of hearing**	နားငြီးသည်
စံၥလၣ့သၥ	**To speak of oneself**	မိမိကိုယ်ကိုပြောသည်
လၣ့မါပံၥ	**Lost**	ပျောက်သွားရော
အီၣလၣ့မါပံၥ	**Be silent**	တိတ်ဆိတ်စွာနေလော့

ဒံၢနါဒံၢ	**Wear ear ring**	နားတောင်းပန်သည်
အ့နုးဆံၢ	**Eat a bit**	နည်းနည်းလောက်စားပါ တဆိတ်စာစားပါ
ဘံၢဝံၢထၤ	**To squeeze out (as water from wet cloth)**	(အဝတ်စိုမှ) ရေကို ညှစ်ထားသည်
ဆၣဖယံၢ (ဖယံၢ)	**Allude hint**	ရည်စေါင်ခြင်း
အဲၪ့ဝံၢမ့ုးဝံါ နု့လုၤဘံၤ လဖျ့ၢဒံၢဆၣဖယံၢ		ကိုယ်ကို ခြုံနွယ်ဖုံးသည့်တိုင်အောင် တရားကျင့်သော ရသေ့ပင်လျှင် အပြစ်တင်ခံရခြင်းမလွှတ်
ထံါလၪ့ဝံၢ	**To dry up as water**	ရေခန်းသည်
လံၤဆၣဖံၢ	**Parchment**	သားရေပေါ်တွင်ရေးသောစာ
ဝံၤပကံၢ	**To twist tight and hard**	ကျစ်သည်
လံၪဝဝံၢ	**Whirlwind**	လေပွေ
ယၪ့ယါဒံၢ	**To flap the wing up**	တောင်ပံခတ်သည်
မၪ့ကနံၪ	**The cubeb piper - cubeb a creepr which resemble betel plant**	ပိတ်ချင်း
ရံၢဝၤဝၤ	**To girdle around (to girdle a tree)**	ပတ်လည်ရမ်းသည်၊ သင်းသတ်သည်
မါဆမံၢ	**The ocean**	သမုဒ္ဒရာ
@@	**To blame**	အပြစ်တင်သည်
လံထ့ၣအဝၢ	**To change (as raiment)**	အဝတ်လဲသည်၊ ဝတ်စားတန်ဆာလဲသည်
ဝံထ့ၣနုၤထ့ၣ	**To count**	ရေတွက်သည်
ခံၢပံၢကလၤ	**Very dark**	အလွန်မှောင်မဲသော
ခံၢယုၪကလၤ		
ဆၣခံၢဆၣနုၪ	**Darkness**	မှောင်မိုက်
မၪယံၤမၪနုး	**To delay, to dawdle; be dilatory**	ဖင့်နွဲ့သည်၊ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေသည်
ပှရှၪအဖံၤ	**A stingy person**	ကပ်စေးနဲသောသူ
ထံါထံါဆဝၢဆဝၢ	**Clearly**	ရှင်းလင်းစွာ၊ ကြည်လင်စွာ
ဆၣပံါဆၣလၪ	**Beauty**	လှပခြင်း၊ ယဉ်ခြင်း
ဆံၤဝံၣနုၪဝံၣ	**Paddy or cultivated fields**	လယ်ယာများ
မၪလထံၣပး	**Work without ceasing**	အစဉ်လုပ်၊ အဆက်မပြတ်လုပ်
ဆၣအ့ၣအၣထ့ၣ	**Food is on the increase**	အစားအစာပေါများလာသည်
ဆၣဝၢဝံလၪ့မါ	**Starvation cease to exist**	ငတ်မွတ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ

ဆ့ၤဖိ – ၅

လၣ်ထံး	**Exact accurate**	တိကျသေချာသော
မံၢ်ၥ	**Satisfy**	စိတ်ကြေနပ်သည်
ဝံၢ်အ့ၤ	**To get a boil**	အနာစိမ်းပေါက်သည်
ပံၣ်လး	**Everywhere**	နေရာတိုင်း
ထံးလၣ်	**To put in**	ထည့်သည်
ခံၢ်ၥၢ	**Weight**	အလေး
ဂံ့ၤလး	**Site of a house**	အိမ်နေရာ
	Womb	သားအိမ်
ဒံၣ်ခံၢ်	**To list to one side**	တဘက်သို့စောင်းသည် ယိုင်သည် တိမ်းသည်
လံၤဝံၢ်	**Chicken hawk**	သိမ်းငှက်
ခံးဂၣ်	**Appearance**	ပုံပန်းလက္ခဏာ
ၥံ့ၤထါ	**The crotch on a tree**	သစ်ပင်ခွကြား
ၥံ့ၤခၢ	**Ficus?**	ခအုမ်းပင်
	Evergreen shrub	ခအောင်း
ၥံ့ၤဖံၥ	**The bark of a tree**	သစ်ပင်အခေါက်
အံၣ်ထံ	**The root of ginger**	ချင်းဥချင်းတက်
ဆၢ်ထံး	**Cock's comb**	ကြက်အမောက်
လၣ်လံၣ်	**Worn away by friction**	ပွန်းသည်
ဂံၣ်ဂၣ်	**To doubt**	ဒွိဟမကင်းဖြစ်သည်၊ စိတ်နှောင့်နှေးသည်
အ့ၤဖံး	**To eat opium**	ဘိန်းစားသည်
ဘံ့ၤစ့ၤ	**To shut and open**	မျက်စိကိုဖွင့်လိုက်ပိတ်လိုက်ပြုလုပ်သည်
ဝံၢ်ဝၢ်	**To shake as the head**	ခေါင်းခါသည်
မံၣ်ရှါ (မံၣ်ရှါခွါ)	**Father-in-law**	ယောက္ခမ၊ ယောက်ကျားသူ
ဒံ့ၤၥံၥ	**The pulp of sesamum seed**	နှမ်းဖတ်
စံၣ်စံၣ်	**Cymbal**	လင်းကွင်း
ဝံၣ်ဝၣ်	**Round about, here, there, to and fro**	
စံၥဝံၣ်စံၥဝၣ်	**To speak in around about way**	ကွေ့ကောက်ပြောသည် ဟိုပြောသည်ပြော
လ့ၤဝံၣ်လ့ၤဝၣ်		ဟိုသွားသည်သွား
ဆၢ်နံၢ်	**The crop of a fowl**	ကြက်စာလုတ်
ထံၤစံၣ်စံၣ်	**To strike cymbal**	လင်းကွင်းတီးသည်

ဒံၣ့လံၣ့ၥၢ	**A species of luffa**	သပွတ်ခဝဲအသီး
ၥံၫၥံၫနံၣ	**Day after day, all day, daily**	နေ့တိုင်း၊ တနေ့ပြီးတနေ့
နံၭထၭၥၫ	**New year**	နှစ်သစ်
လံဧဆံၫပံၢ	**The holy bible**	သမ္မာကျမ်းစာ
မၣလၣ့ထံး	**To make exact**	သေချာတိကျအောင်ပြုလုပ်သည်
ဂံၭလးလလး	**A site of a house**	အိမ်နေရာတခု
အခံးအဂၣ့	**Feature**	ပုံပန်းသဏ္ဍာန်
ဒံၭၥံၵလဖး	**A viss of sesamum pulp**	နှမ်းဖတ်တပိဿာ
ထံးလၣ့လနၣ့	**Put in some**	တချို့ကိုထည့်ပါ
ၥံၭပၢလဘံၭ	**A plant of wood**	ပျဉ်ပျားတချပ်
လမံၣ့လါလါ	**Anything**	မည်သည့်အရာမဆို၊ တခုခု

ဆၢဖိ – ၆

ကဲဂၢ	**Evening**	ညနေ၊ ညနေချမ်း
ခဲဘၣ့	**Animal resembling a squirrel**	
လၣ့မဲၣ	**To differ, unlike, different, to be singular**	ခြားနားသော၊ ထူးခြားသော
ဆဲၣထံၫ	**To draw water as from a well**	ရေဆွဲသည်၊ ရေငင်သည်
လဲထၭ	**To become wider**	ကျယ်လာသည်
မဲၢခၫ	**Grinders, the molar teeth**	အံသွား
ယဲဆံၫ	**Fifty**	ငါးဆယ်
မဲၢထၭ	**Spring up, vegetate**	ပေါက်သည်၊ အစို့အညှောက်ထွက်သည်
ယဲယဲ	**Brightly**	တောက်ပစွာ
ဝဲၣခဲၣ	**Open eyes**	မျက်စိကြောင်သည်
လၣ့ဘဲၣ	**Drooping as leaves**	နွမ်းသည်၊ ညှိုးနွမ်းသည်
ၥၵလၣ့ဘဲၣ		စိတ်ညှိုးနွမ်းသည်
ၥၫၥဲၫ	**To speak, about, again and again**	တသသည်၊ တမ်းတသည်
ကၥဝဲ		
ခးၥဲၫ	**World**	ကမ္ဘာ
ဃဲၫလၣ့	**To put things in order, to arrange**	အစဉ်အလိုက်ထားသည်
ပဒဲၣ	**Hare**	ယုန်
လၣ့ဆဲၣ	**Hanging, pendent**	တွဲလဲကျသည်၊ တွဲလောင်းကျသည်

မၤနဲၤ	**To tame**	ယဉ်စေသည်
	Soothe	ကလေးချော့သည်
ရဲဝံါ	**A love potent, Charm to excite love**	အနုဆေး
ဘၣပဲါ	**To have severe pain in the chest**	
အၣ့ပဲၤ	**A clan feast**	ကရင်ထုံးစံအတိုင်း ပြုလုပ်သည့် အပြစ်ဖြေပွဲ
ကဲၢကၤ (ဘစပွၤ ဘ၉း၇)	**Too**	အလွန်
အၣ့ဝဲ	**To catch fish with a kind of net**	ငါးသက်သည်
ခံါနဲၤ	**Brother-in-law, sister-in-law**	ယောက်ဖ၊ ခယ်မ
ပၢပဲၢ	**Flat**	ပြားသော
စဲၤထူ	**To seal**	တံဆိပ်ခပ်သည်
ဘဲၤတလိၣ	**Kind of leguminous plant**	ပဲစောင်းလျား
ဆၢ့ကအဲၤ	**Domestic fowl which resembles jungle fowl**	ကြက်တညင်
ဆၧဂဲၢဘၢ	**Chillie**	ငြုပ်သီး
မၤကဲၢထၣ့	**To build up, to found**	ပြုလုပ်ဖန်တီးသည်၊ တည်ထောင်သည်
ဘၣခဲၤထၣ့	**Be in a rage**	ဒေါသထွက်သည်
ဆဲၤလၢ့ခၣ့	**To suspend the feet**	ခြေကိုတွဲလောင်းချသည်
ဘံၣ့ကဲၤဘၢ	**The mammouth bean, the fruit of @@**	ဂုဏ်ညှင်းသီး
ဆဲါအလး	**To change place**	နေရာပြောင်းသည်
ဆၧစံၣဝဲၤ	**Promise**	ကတိ
ဒဲၤယၤကၣ	**Parrot**	ကြက်တူရွေး
ဆၧအဲၢတၢ့	**Sweetheart**	ရည်းစား
လၢ့ဝဲဒံၣ	**Lightning flashes**	လျှပ်စစ်ပြက်သည်
ဝဲဘၣရှါ	**Old brother**	အသက်ကြီးသောအစ်ကို
ဆၧဘၣမဲၢ	**Fear**	ကြောက်ရွံ့ခြင်း
ဖဲဝဲါခၣ့	**To fold legs**	တင်ပုည်ခွေသည်
နဲၤလၢ့အဘၣ	**To have self-confidence**	မိမိကိုယ်ကိုယုံခြင်း
အဝံဆဲၤလၢ့	**to take root**	အမြစ်စွဲသည်၊ တွယ်သည်
ဒဲၤလၢ့ဘၣနါ	**To beat ones chest, breast**	ရင်ပတ်တီးသည်
ဝံးဒဲတဝၢ့	**Town and village**	မြို့ရွာ
ဘရဲဘခၣ	**Evil demons**	မကောင်းဆိုးဝါး၊ သရဲသဘက်

ဝံထံၣ်ပဲးလၢ	To narrate, tell one's ancestry	ဆွေစဉ်မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ကို ဖော်ပြသည်
အၢ့လံ့းအၢ့လဲၢ	To hire	ငှါးသည်၊ ငှါးရမ်းသည်
မးဂဲးအဝၣ်	To shake oneself	ကိုယ်ကိုလှုပ်သည်
ခဒံၣ်	Earthen lamp	မီးခွက်
ၡၣ်လဲၤ	Landslip on a river	ကမ်းပြိုသည်
လ့းလဲၤ	To fall down as the bank of a river	ကမ်းပြိုသည်

Increase your word power

ဆၢ်ဂဲးဆၢ်ဝၣ်		လှုပ်ရှားခြင်း
ဆၢ်ပဲး	Deer	ဒရယ်
ဆၢ်ဒဲးဘၣ်	Sin	အပြစ်၊ ဒုစရိုက်
ခၢ့ဘံ့းကဲး	The knee cap	ဒူးဆစ်ဂုဏ်ညှင်း
ခဲးဆှ့ၣ်ၡိၣ်, ခဲးၡိၣ်ခဲးၡု့း	Burst forth in a vigorous blaze	မီးတောက်မီးလျှံတက်သည်
ခဲးဖံၤဖံၤလှ့ၢလှ့ၢ	To flicker	မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်
ခဲးလံၤခဲးလုၤ	Be dazzling of a light	မကြည့်နိုင်အောင် တောက်လင်းသည်
ခဲၢ်	dense	ထူထပ်သော
	Wind instrument	နှဲ
ဂဲး	To move, shake	လှုပ်သည်
ဂဲၢ	To come	လာသည်
ဂဲၢ်	Pungent to taste	စပ်သည်
စဲးနှဲ့ထၤ	To seal	တံဆိပ်ခပ်သည်

ဆၢ်ဖိ – ၇

အပဲ့း	Twin	အမွှာ
ဝၢ်ခဲ့း	Bamboo twig	ဝါးခက်
ဖၤဘဲ့း	Blanket	စောင်
တဒဲ့း	Steel	သံမဏိ
လ့းစဲ့း	Lean to one side, listing to one side	စောင်းနေသည်
ယၢ်ဖဲ့း	The large silure sheatfish	ငါးပတ်
ခဲးခၢ့	A rod with a running noose for trapping birds	သုတ်ကိုင်း
ထဲ့းဖၢ့	To branch off as a tree road or river	ဖြာထွက်သည့်အကိုင်း
မဲ့းပဲၢ့	A little spare built man	လူဖလံ

လၣ့ထဲၣ့	**To become compact compressed**	သိပ်ဆင်းသွားသည်၊ ကျပ်သိပ်သွားသည်
ဃၢဆဲၣ့	**Dried fish**	ငါးခြောက်
ဘၢထဲး	**Get pinched**	ညှပ်မိသည်
ခဲါ့ဒၭ	**The bottom**	အောက်ခြေခံ
ပဲးလၣ့	**To past noon**	မွန်းတိမ်း
ဆဲးလၣ့	**Exude, leak**	ယိုသည်
နံဝဲၢ့	**To laugh in an immoderate manner**	အလွန်အမင်း ဟုန်ခြွမ်ခြွမ်စွာရယ်မောခြင်း
ဒၣ့လဲး	**Lizard**	အိမ်မြှောင်
ပဲါ့ထၭ	**Very dry**	ခြောက်သွေ့သော
ပနဲါ့	**Candle**	ဖယောင်းတိုင်
ခဲးထၤ	**To tie round bind**	ပတ်ချည်ထားသည်
ဃဲးလၣ့	**To tread out**	နင်းသည် (စပါးနင်းသည်) နင်းနယ်သည်
အဂဲၢ့	**The edge**	အနား၊ ဇောင်း
ထဲါ့ဒၣ့	**To weave basket**	တောင်းယက်သည်
နဲါ့ဆၢ	**To forge**	ပန်းဘဲထုလုပ်သည်
ဘဲၢ့လၣ့	**To take off**	ချွတ်သည်
လဲၢ့ပၢ	**A cart wheel**	လှည်းဘီး
ဝဲါ့စၣ့	**Honey of bee that lives in hollow trees**	သစ်ခေါင်းပျားရည်
၁ဲါ့ခး	**Shan state**	ရှမ်းပြည်
လဲၢ့ရံၭ	**The axle of a cart**	လှည်းဝင်ရိုး
အဲၢ့ဂံၤ	**To have throbbing pain in joints**	အဆစ်ကိုက်ခဲသည်
ဝံၤကဲၣ့	**To twist**	လိမ်သည်
အၢ့ဝဲၣ့	**To stir**	ကျိုသည်
	To stir backward and forward	လှော်သည်
၁ၣ့ထဲၣ့	**To repeat**	ထပ်၍ဆိုသည်
အၢ့ရဲၣ့	**To eat in company**	အဖော်များနှင့်စားသောက်သည်
ဝံၤစဲၣ့	**Twisted; not straight**	လိမ်စောင်းနေသည်
ထဲၣ့ထဲၣ့	**To go back**	ပြန်သွားသည်
နါကဲၣ့ထံၭ	**The temple**	နားထင်
၁နဲၣ့၁ၢ	**Fruit of inga tree, Ingadulcis**	တည်ညင်းသီး
ဆၢကဲၣ့ဃၤ	**A piece of cloth, rag**	ပိတ်၊ အဝတ်စုတ်

မၕစဲၟထငး	**Have it list to one side**	တဘက်သို့စောင်းထားသည်
ယးဒံၟဆဲၟ	**Norrow waist**	ခါးချည်းသည်
ဆံၝယဲၟလဲ၂	**How far**	မည်မျှဝေးသနည်း
ပဲၟတရ႑	**Door**	တံခါး
ဖဲးဖၔဘဲၟ	**To put on a blanket or shawl**	စောင်ခြုံသည်
လံၕလၟထဲၟ	**Reversal of S-W monsoon**	အရှေ့လေတိုက်ခတ်ပြီး
ခ႕ယဲးလး	**Foot stool**	ခြေတင်ခုံ
ဆ႕ထဲးလၟ	**To press down**	ဖိချ ၊ နှိပ်ချသည်
ခရဲးခ႑	**Time of threshing paddy**	တလင်းချိန်
န႕ဘဲၕဆဲ႕	**The roselle plant**	ချဉ်ပေါင်
စဲ႕တလဲး	**Run**	ပြေးသည်
ထၝဒဲ႑ဒိၟ	**A species of bignonia**	ကြောင်လျှာ
တဲၟဝဲၕနၥၝ	**Get yourself ready**	အသင့်ပြုလုပ်ထားပါ
ပှ္ၕအဒဲၟ	**A vile person, a rouge**	လူပေလူတေ
ဖနဲ႕အၥၝ	**To shirk**	အလုပ်ဝတ်တရားမှ လွှဲရှောင်သည်
ဆ၂ခ၂အဲ႕ထံၝ	**Gnashing of teeth**	အံသွားခဲကြိတ်သည်
ဆဲ႕ဘၟလထံၝ	**Acacia tree**	စစ်ပင်တပင်
ခဲ႑ပ၂	**The broad part of the posterior**	တင်ပါး

Increase your word power

ခဲး	**To tie round, bind**	ချည်သည်
ခဲးစူ၂ဘျၝခ႕	**To tie the wrist**	
ဂဲးဆါဘၝဆါ	**Weak**	အားနည်းသော
ဂဲးဆိ႕	**Strong**	သန်မာသော
ဂဲးလိၔတ့ၝလိၔ	**To contradict**	အငြင်းအခုံဖြစ်သည်
စဲၟ	**Incline**	စောင်းသည်
စဲ႕	**To run**	ပြေးသည်
စဲ႕ထ႕စဲ႕လၟ	**To go out, to come in**	ထွက်ချိဝင်ချီ၊ တက်လိုက်ဆင်းလိုက်
ဆ႕ထဲး	**To push against**	တွန်းထိုးညှပ်မိစေသည်
ဆံ၂ၥ႑	**A stoppage of urine**	ဆီးအောင့်သည်
ဆဲ႑ထဲၟ	**To transcribe**	ရေးကူးယူသည်
ဘ၂ဆဲ႑	**To belong**	ဆိုင်သည် သက်ဆိုင်သည်

ဆဲၤဆဲၤ	**Sourish**	အနည်းငယ်ချဉ်သော
ဆဲးယိ	**To taste**	မည်းစမ်းသည်

ဆၢဖိ – ၈

ခိဘၤ	**Scorched**	မီးကျွမ်းသော
စၤဝိၢ်	**Wood oil**	ကညင်ဆီ
ဆၢၤဖိၢ်	**Chicken**	ကြက်ကလေး
ဆၢခိ	**Heat**	အပူ
ရှၢ်ခိၢ်	**High shelf; over the head, a garret**	စင်၊ သဘော်ကြမ်း
မိထံၣ်	**Pwo Karen**	တလိုင်းကရင် မွန်ကရင်
ခိၣ်နၢ်	**Listen**	နားထောင်
ဒိၢ်ထၤ	**To become large, to grow**	ကြီးပြင်းလာသည်
ခိၢ်ထံၢ်	**The soft open part in the skull of a child**	ငယ်ထိပ်
အၢၤဘိၢ်	**To char; to roast**	ဖုတ်သည်၊ မီးအုံးသည်
နးဆိၣ်	**Never**	မည်သည့်အခါမျှ
ဆိဆိ	**Now and then**	ရံဖန်ရံခါ
ခိၢ်ဖံၣ်	**The skin of the head**	ဦးခေါင်းရေခွံ
	A pad used when carrying thing on a head	ခေါင်းခု
ထၣ်ခိၢ်(နိၣ်)	**Mouth**	ပါးစပ်
မိဂါ	**Aunt**	အဒေါ်
ထိထၤ	**Put forth as flower buds**	အဖူးအညွန့်ထွက်သည်
နိၢ်ဝၤ	**Ladle**	ယောက်မ
ခိၢ်ခဲၢ်	**Hesitate, mistake one end for the other**	စနောင်းစနင်း (ပြောင်းပြန်)
ထၢၤဖိၢ်	**To beget a child**	ကလေးရသည်
ဖိၢ်ဖိၢ်	**Proudly**	ဝါကြွားခြင်း၊ စိတ်နေမြင့်ခြင်း
ယိဖၤ	**Overlook by mistake**	
တဆိ	**A kind of tree used for firewood**	ကနစို
ခဒိၣ်	**To spell**	စာလုံးပေါင်းသည်

ဒိၢဖိၢ	**Lamb**	သိုးကလေး
ရိလၧ	**To pull down**	ဖျက်ချသည်
ခိၤခဲၫ	**The back of the neck, nape of the neck**	လည်ကုပ်၊ ဇက်
ရှိၢထၪ	**To have eruption of pimples**	ဝက်ခြံထွက်သည်
ဂိၤလၧ	**Thrust a stick into a hole**	တွင်းထဲထိုးသွင်းသည်
ဆၢဖိၥ (ဖိၫဝါ)	**Throw the arms about in affection**	ပိုက်ဘက်သည်
ဂဲးလိၤ	**To dispute**	ငြင်းခုံသည်
ခိၢမိၤ	**Hat made of bamboo**	ခမောက်
ခိၥဆိၥ	**mango blossoms**	သရက်ပွင့်
ဆံထိၤ	**To mix as rice and curry by squeezing**	နယ်သည်
ကိၥခိၢ	**On island**	ကျွန်းပေါ်၌
ခၥရှိၥ	**To shoot at random**	ရမ်းဆ၍ပစ်သည်
အိၥရှါ	**To pull apart**	ဖြဲသည်၊ ဆွဲဖြဲသည်
ဖိၤဒိၧ	**To beat drum**	ဗုံတီးသည်
မိရှါ	**Body**	ကိုယ်ခန္ဓာ
ဖိၤလိၤ	**To make**	ပြုလုပ်သည်
ကဆိၧရှး	**For life**	တသက်လုံး
ရှိပနံၤ	**A sty boil**	ဝက်ခြံ
ဆၢဝံၢဒိၢ	**King of death**	သေမင်း
ဆၢယိလါ	**Hope**	မျှော်လင့်ခြင်း
လိၢထၪၥ	**To take another form to transmigrate**	တဖြစ်ပြောင်းသည်
ဝံခိၢထံၥ	**At first, originally**	အစအဦး၊ အရင်းမူလ
ဘၢၥလိၢ	**soiled, defiled, dirtied**	ညစ်ပေသည်၊ မစင်မကြယ်ဖြစ်သည်
ဆံထိၤယၢ	**To salt fish**	ငါးကိုဆားနယ်သည်
ဂၪကိၥရှၥ	**To cry aloud**	အော်၍ငိုသည်
ယိၤအခိၤ	**To catch by the neck with a running noose**	
ဘိၥအၧထၪ	**To turn face upwards**	ပက်လက်လှန်သည်
ဝံၢတထိၤ	**Pestilence**	ကပ်ရောဂါကျ၍များစွာ သေကျေခြင်း
ဝၢအဖိၤ	**Bamboo-joints**	ဝါးအဆစ်

ထိၣ်ခဲၢ့ဝိၤ	**A kind of bramble; the bulf of which is thorny**	ခပ်ချို
နိၣ်ပၥ်ထံၣ်	**The check**	ပါးသွယ်
မိလးဖါစၥ်	**Footsteps of ancestors**	အရိုးအစည်
ထိထိခံၣ်ခံၣ်	**Darkly**	မှောင်မဲစွာ
ခိၣ်ယိလါဆၤ	**To expect, to wait for, with expectance**	စောင့်စား၊ စောင့်မျှော်သည်
ဆဲၢ့ဘိၣ်ဆဲၢ့ဘၥ့	**To have sour acrid taste**	ချဉ်သောအရသာ
ဆိၤလၥ့အဝၣ်	**To take an oath**	ကျမ်းရွတ်သည်၊ ကျမ်းကျိန်ဆိုသည်
ရှိၤစံၤရှိၤလၥ်	**To recall the spirit**	လိပ်ပြာခေါ်သည်
ထိၤလၥ့ထံၥ်ဖါ	**To throw oneself down**	လဲချလိုက်သည်
ဖိၤဒံၥ်ဖိၤဝၤ	**Children**	ကလေးသူငယ်
ဘိၣ်ထၢ့ဘိၣ်လၥ့	**To lift up and down**	အပေါ်မြောက်လိုက် အောက်ချလိုက်

Increase your word power

ခၢ့ယၤခိၤ	**Top of foot**	ခြေဖမိုး
ခံၤနိၤ	**Lava of mosquitoes**	ပိုးလောက်လန်း
ခံၢထိၣ်	**The top part**	အစွန်းအဖြား
ခိ	**Hot**	ပူသော
ခိၤမၢ့	**The scab of a sore**	အနာဖေး
ခိၤ	**Head**	ခေါင်း
ခိၤထိၣ်	**The mouth of a bottle or cave**	အဝ
ခိၤဒၥ့	**Top of the head**	ဦးခေါင်းထက်
ခိၤဘီၥ့	**The neck**	လည်ပင်း
ခိၣ်အဲၢ့	**Wait in order to bite**	ချောင်းကိုက်သည်
ဂၢ့ခိၤ	**Earth**	မြေကြီး
ဂၢ့ခိၤယၤထံၢ့	**Rich soil**	ကောင်းသောမြေသား
ဂံၢ့ခိၤ	**Roof of a house**	အိမ်မိုး
ဂိ, ဂိပုၣ်	**To clear high land for cultivation**	စိုက်ပျိုးရန်ခုတ်ထွင်ရှင်းသည်
ဂိၢလိၥ်, ဂိၢဝလိၥ်	**Open with obstruction**	ဟောင်းလောင်း
စံၣ်ဝိၣ်	**To abuse**	ဆဲသည်
အစိၤ, အစွၤ	**Corpse; carcass**	အသေကောင်

စိၭ	**Sledge**	တူမကြီး
	To peck	ဆိတ်သည်
စိၭခ့	**The hopea tree**	သင်္ကန်းပင်
စိၭခိၢ	**Pitch head foremost**	
စိၭထၢ့	**To stop (a steamer) at the shore**	ဆိုက်ကပ်သည်
ဆၢကိၢ့	**Plan**	အကြံအစည်
ဆၢကိၢ့ဘၢကိၢ့ၥ့ၢ	**Wisdom**	ဉာဏ်ပညာ
ဆၢကဲၢ့မ့	**Scorpion**	ကင်းမြီးကောက်
ဆၢခိၭနၢ	**Obedience**	နားထောင်ခြင်း
ဆၢပါဖိၢ	**A midge**	တောခြင်ငယ်၊ ဖြုတ်
ဆၢၡိၤဆၢၡ့ၪ	**Bushes**	ခြုံပုတ်
ဆၢဒိၢဆၢထး	**Beating**	ရိုက်နှက်ခြင်း
ဆၢဒိၭဆၢလၢ	**Vegetables**	ဟင်းသီးဟင်းရွက်
ဆၢဖိၢ	**Mosquito**	ခြင်
ဖိၭထံဖိၭဖၩ့	**Midway**	လမ်းတဝက်၊ ခုလတ်၊ တဝက်တပျက်
ဆၢၥၭဝံလၪ့ဒိၪ	**Famine**	ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး
ဆၩ့ကိၭဖံၪ့ (ဖံၢဒိၭခၪ)	**Butterfly**	လိပ်ပြာ
ဆၩ့ၡၢခိၢ	**The roost of fowls**	ကြက်အိပ်စင်
ဆံထိၤ	**To foment as a wound**	ကျပ်ထုပ်ထိုးသည်
	To salt	ဆားနယ်သည်
ဆံၢဖိၤ	**Sugar cane**	ကြံ

ဆၢဖီ – ၉

ကိၩ့ၥၢ	**Pellet for a bow**	လောက်စာလုံး
ဂိးဘံၢ	**Powdered wood resulting from dry-rot**	ပိုးမှုန့်
ၡိၪ့နိၩ့	**Scum, moss**	ရေညှိ၊ အမြှုပ်ညစ်
ၥၭကိၪ့	**Long lived**	အသက်ရှည်သော
	Hard to be killed	သတ်၍လွယ်လွယ်မသေ၊ အသက်ပြင်းသော
ပိၢ့လိၢ့	**Round**	လုံးဝိုင်းသော
အၢ့ဂိၩ့	**To bake**	ပေါင်းသည်
ဘၢလိး	**To have small pox**	ကျောက်ပေါက်သည်
ဆံၢဒိၪ့	**The bladder**	ဆီးအိမ်

ထံၣ်ထိၣ်	**The eel**	ငါးရှဉ့်
ဒိၣ်ကိၣ်	**Crippled**	ကိုယ်လက်ဆွံ့သော
ဘိၣ်ဘၣ	**While, during**	စဉ်တွင်အခိုက်
ဆိၢ်ၡါ	**Long to be old**	သက်ကြီးရွယ်အိုအဖြစ် တောင်းတသည်
ဘံၢ်ဆိး	**The ribs of a tree, the ridges of the stock of a tree descending into roots**	သစ်ပါးပျည်း
လၣ်ၡိး	**To taper to a point**	သွယ်သွားသည်
ပိၣ်ထၢ်	**To rebel**	တော်လှန်သည်
လိၣ်တိၣ်	**Shaven (of head)**	ခေါင်းတုံး
လိၢ်လၣ်	**To be infested with maggots**	လောက်ကျသည်၊ လောက်တက်သည်
ဝါပိၣ်	**To heap up (as paddy or rubbish)**	စုပုံသည်
မၤတိၣ်	**Caster oil plant**	ကြက်ဆူပင်
ဒဲၣနိး	**Water pot**	ရေအိုး
ခၣ်ဒိၣ်	**Cob-web**	ပင့်ကူအိမ်
ဝံၤဖိး	**To bore through**	ထွင်းဖောက်သည်
လိၣ်ခိၢ	**To shave the head**	ခေါင်းရိတ်သည်
ဘိၢ်စိၤ	**To send**	ပို့သည်
လံၤဒိၣ်	**Envelope**	စာအိတ်
အခိၢ်	**Breadth as of a garment**	ကွင်း
ဘိၢ်ထၢ်	**To become soft**	ပျော့ပွလာသည်
ကိၣ်ဘၢ	**To control breathing**	အသက်ရှူအောင့်ထားသည် အသက်အောင့်ထားသည်
ဖိၣ်ၡိါဘၢ	**Fruit of the ramboutan the schelleh era**	ကြက်မောက်သီး
ၡိၣ်ၡိၤနိၣ	**To gargle**	အာခလောက်သည်
ထိၣဖအိၣ်	**skunk**	
ဆၢခိးဆၢတၤ	**Benefit**	အကျိုးကျေးဇူး
ဆၢကိၢ်ဆၢတဲၣ်	**Plan, design, scheme**	အကြံအစည်
ဖိးထံၢဖိးခး	**Go through the country**	
ဘိၢ်ဆဲၢ်ဘိၢ်ၡၢ်	**Naked in the state of nudity**	အဝတ်ချည်းစည်း ပလာဖြစ်သော
ဆၢဘိၢ်ဆၢထး	**Meritorious, action merit**	ကောင်းမှုကုသိုလ်
လိးအိၤလဲၢ်အိၤ	**Caves, natural caves in a mountain**	ကျောက်ခေါင်း၊ တောင်ခေါင်း
ထိးၡၢ်ထိးနၣ	**To suffer, hardship**	ဒုက္ခဆင်းရဲကိုခံသည်

ဆံၢပိၣ့လပိၣ့	**Tithe**	ဆယ်ပို့တပို့
လီးဝံၪလဲၢ့ဝံၪ	**Collective term for all rocks**	ကျောက်များ
ဝံၪ့နိၣ့ဝံၪ့ထဲၣ့	**Branches**	သစ်ကိုင်းသစ်ခက်
မၣနိၢ့မၣနၭ	**To afflict**	ဒုက္ခရောက်စေသည်၊ ညှဉ်းပန်းသည်

ဆၬဖီ – ၁၀

နိၢလဲၪ	**What**	ဘာလဲ
မဲၣထီၪ	**Bamboo pole used in punting boats**	ထိုးဝါး
လပီၣ	**Wave**	လှိုင်း
ထံၢဖီၢ	**Water spray**	ရေပန်း
ဘၪစီၪ	**Get wet**	စိုသည်
အီၪထိ	**To step**	ရပ်လိုက်သည်
ဘဲၢယီၣ	**Like this**	ဤကဲ့သို့
ဝဲစီၣ	**Elder brother**	အစ်ကိုကြီး
ဝီၣဘံၪ့	**Cattle, bullock**	နွား
ကၪတီၣ	**Difficult**	ခက်သည်
ဖီလံၤ	**Read**	စာဖတ်သည်
ထီးယီၣ	**Here**	သည်မှာ
ဒဲၣဘီၢ	**Make a noise by clapping the hands**	လက်ခုပ်တီး၍ အသံပြုသည်
စီၣစီၣ	**softly, gently**	ဖြည်းညှင်းစွာ
ဒီၪထၪ့	**To fold up**	အဝတ်အစားများကို ခေါက်သည်
လၬနီၪ	**There**	ဟိုမှာ
မၣဘီၢ	**To make noise**	အသံပြုလုပ်သည်၊ မြည်စေသည်
မိခိၤ	**A little while**	ခဏ
လဲၣလီ	**Rock to and fro (D-P) pronounce it, as**	
လဲၢလီၢ	**To be loose not tight**	
ဒီၣထိ	**Knife handle**	ဒါးရိုး
လါခီၢ (ဝါလါခီၢ)	**Both side**	နှစ်ဘက်လုံး
လါခီၢလါခီၢ	**Alternately this side and that**	တလှည့်စီ
ထၪ့ဖီၢ	**Float, rise to the surface**	ပေါ်သည်၊ ရေပေါ်သည်

တနီၢ်	**Mosquito net**	ခြင်ထောင်
မၤတီၤတီၤ	**Do justly**	ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုလုပ်သည်
တကီၤဖီၢ်	**Flower of water lily**	ကြာပန်း
ထံၢ်ကထိ (ထံၢ်ကကဲ့)	**One bend or reach of a river**	မြစ်တကွေ့
ထိှဝီၤခဲ့ၢ်	**The red tailed pelican**	
ဒံၣ်ဖီၢ်	**To wear flower in the hair**	ပန်းပန်သည်
နီၢ်လိၤသၣ်	**To wrestle with one another**	နပန်းသတ်ကြသည်
တဲ့တီၤသှ	**water melon**	ဖရဲသီး
ဒဲၤခီၢ်ဒဲၤ (ကဒဲၤကဒဲၤ)	**Mutually**	
ခီၢ်ပယီၢ်	**Meaning**	အဓိပ္ပါယ်
ဂဲၢ်ဂီၤဂီၤ	**Come early**	စောစောလာ
ဆှပီၤမိ	**Female stag**	ဆတ်မ
တခီၢ်လဲှ	**Where to**	ဘယ်ကိုလဲ
မၤထီၢ်ထ့ှ	**To lengthen**	ရှည်စေသည်၊ မြင့်စေသည်
ဖီၢ်ထိှကိၣ်		ပေါက်ပွင့်
ယီၢ်ကှကံၣ်	**Quite easy**	လွယ်ကူပါသည်
လီခ့ၢ်ပိ့ၣ်	**A pile of straw**	ကောက်ရိုးပုံ
သၣ်ထ့ှထီၢ်	**High minded**	စိတ်နေမြင့်သော
ဘီှကဘ့ၣ်		
ရှးဝီၤထ့ှ	**Red glow in the sky at sunrise and sun-set**	
ဝှလ့ၣ်ဘီၢ်	**A species of tree, the ambers**	သောကပင်
ယှဘ့ၣ်ဘီှ	**Tiger turmeric**	ကျားနနွင်း
ဖီၢ်ဆ့ၢ်ယဲၤ	**A tree the wood of which is used for cross bow**	
ဘှအထိ	**Happen to meet; come across by accident**	
ဆ့ၢ်ကတီၣ်	**To cackle as a hen before and after laying**	ကတော်သည်၊ ကတောက်သည်
ကဲတဂီၤခိၬ	**The day after tomorrow**	သဘက်ခါ
အီၤဝံၣ်အီၤဂၬ	**To drink spirits**	အရက်သောက်သည်
ရီၢ်ရၢ်ရီၢ်ရၢ်	**Noise like something moving on dry leave**	သစ်ရွက်ခြောက်များအပေါ်တွင် လျှောက်သွားသောအသံ
ဆှဘီှဆှယီၢ်	**Prosperity**	တိုးတက်ခြင်း၊ ချောင်ချိလာခြင်း

ခံးဒိၣ်ဂၤ့ဂ့ၤ	**A heavily built man**	လုံးကြီးပေါက်လှ
ထီၢမံၢထီၢမၣ	**To wonder**	အံ့ဩသည်
အ့ၡဲၣ့အီၤၡဲၣ့	**To eat and drink in company**	အပေါင်းအဖော်များနှင့် စားသောက်ခြင်း
လီၤဆိၤလၤဆိၤ (ဆၣလီၤဆိၤလၤဆိၤ)	**To relate old tradition**	ရှေးသူဟောင်းတို့စကား
မၤခိမၤဝီၤ	**To worry**	နောက်ရှက်ညှင်းပန်းသည်
အီၣလၣယဝိၥ	**Abide with me, stay with me**	ကျွန်ုပ်နှင့်အတူနေပါ
လယံၤလမီ	**Before long**	မကြာမီ
ခ့လံခီၢ	**Quadruped**	ခြေလေးချောင်း
ခီၢ	**A part, one side**	တဘက်၊ တပိုင်း
	To be disengaged	အားသည်
	Whitlow-skin disease	နှင်းခူ
ဂံးၡ့ဂံးၡီၢ	**Brightly**	တောက်ပစွာ
ဂီၤနၣခုၤ	**Early morning**	နက်စောစော
စီၤ	**Parents call their elder sons**	မိဘများ သားဦးကိုခေါ်သောအမည်
ဆၣယီၤ	**Drought**	မိုးနည်းပါးခြင်း
ဆၣယီၤခါ	**Summer**	နွေ
ဆၣအ့လံၤအ့လီၢ	**Deceit**	လိမ်လည်ခြင်း

ဆၣဖိ – ၁၁

ခနီး	**A numerical figure**	ဂဏာန်း
ကထီၢ့	**One thousand**	တထောင်
ကီၢ့ထၣ့	**To become crooked, to bend**	ကောက်တက်သည်
ကီၤ့ၡၢ့	**To wear longyi**	ပုဆိုးဝတ်သည်
ခံၢစီၣ့	**Top**	ထိပ်ဖျား
ခ့ကီၤ့	**Third toe**	တတိယခြေချောင်း
ခိၤဘီၤ့	**neck**	လည်ပင်း
ခိၣလီၤ့	**mountain**	တောင်
ဂ့ၢစီၤ့	**The ridge pole of a building**	ခေါင်တန်း
ဂဲၢထီၤ့	**Arrive**	ရောက်လာသည်
ၡီၤ့ၡါ	**To speak in a riddle**	စကထာနှင့်ပြောသည်
ပီ့ၥၣ	**Fruit of dillenia tree**	စင်ပြွန်းသီး
နဲၤ့ပီၤ့	**Near by**	အနီးအနား

စံၢပီၩ	**Bladder**	စည်ဖေါင်း
ဆၬဘီၩ	**Bundle**	အထုပ်အပိုး
ဆီၪမီၩ	**To think**	စဉ်းစားသည်
ဆီးလၫ	**Perch to alight**	နားသည်
တီၩလး	**A rough tray (or) salver standing on legs**	ဒေါင်းလန်း
တဆီး	**A kind of tree used for house post**	
တယီၪ	**Implement for smoothing the outside of boats**	
ဆီၪကဲၫ	**Disabled by disease**	
ဂဲးဆီၩ	**Strong**	အားသန်သော
ဘၪထီး	**A harp**	စောင်း
လၫထီၪ	**To be concave, depressed**	ခွက်သော၊ ချိုင့်သော၊ နိမ့်ကျသော
ဘဒခီၪ	**A species of tree**	
ဘီၩအီၢ	**Pumelo, a species of lemon**	ကွဲကော
နးခီၪ	**Body**	ကာယကိုယ်
ဖဲၫထီၪ	**Golden beads**	ရွှေပုတီး
ဂၩမီး	**Loud noise made by a company of people**	
ပနီၪ	**Plummet**	ချိန်သီးကြိုး၊ ချိန်ထုပ်ကြိုး
ဂံၩဒီၩ	**Family**	အိမ်ထောင်
မရီး	**Small pox, Depression in a paddy field**	ကျောက်ရောဂါ
ဖီးဖဒ	**Burst, crack with force**	ပေါက်ကွဲသည်
လၫပီး	**To break down, to give way as a building**	ပြိုလဲသည်
အဘီၪ	**Angel**	ကောင်းကင်တမန်
	Messenger	စေတမန်
ထီးနီၬ	**There**	ထိုမှာ၊ ထိုတွင်
ထီးဝီၢ	**Copper**	ကြေးနီ
ဖီးပီၢ	**Reed**	ကျူပင်
မီးပၬ		မောင်းခွက်
ယၤမီၫ	**Small species of plantain it grows wild**	တောငှက်ပျော

ဘၢခီၣ်	**Fall in with, meet with**	တွေ့ဆုံသည်
ထံၢထီၣ်	**Trough**	ရေသွားလျှောက်
ထီၣ်စိၤ	**To reach to**	သို့ရောက်သွားသည်
ဘၢဒီၣ်	**To be like**	တူသည်
မီၢ့ပီၣ်	**The same**	ထပ်တူ၊ အတူတူဖြစ်သော
ပအီၣ်	**White ant**	ချ
ထီၣ်လီၣ်	**The lang green plantain**	
လီၣ်ခိ	**Be hot, as in fever**	ကိုယ်ပူသည်
ဝၤဖိၣ်	**Surround**	ဝိုင်းပတ်သည်
အီၣ်လၣ်	**To thrust the finger**	လက်နှင့်နှိုက်သည်
လီၣ်ဆီး	**To pursue**	လိုက်သည်
ဒၤဘီၣ်	**Dear, beloved**	အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသော
အိၢအီၣ်	**Unsavoury**	အရသာမရှိသော၊ ပုပ်စပ်သော၊ ဟောင်သော
ဒၤရှီၣ်	**Soul**	ဝိညာဉ်
အဒီၣ်	**Example**	နမူနာ
ဒံၢဆီၣ်	**Lay eggs occasionally**	ရံဖန်ရံခါဥသော
ဂီၣ်ဖၢ့ (လိၤဖၢ့)	**Companion**	သူငယ်ချင်း
ဘီၣ်ဝံၤ	**To drain off**	အရည်ငှဲ့သည်
ကၤတဖီး	**Cockup**	ကသပေါင်း
ကီၣ်ယါထဲၣ်	**Get better**	သက်သာလာသည်
ခဲၢ့ဖိၤဘိၢ့	**The convex part of the posterior**	တင်ဆုံ
ရှီၢ့လၣ်ခိၢ	**To bow down**	ဦးညွှတ်သည်
ရှၢမ့ကီၣ်	**Comet**	ကြယ်တံခွန်
ဆၢဂီးခါ	**Winter**	ဆောင်းရာသီ
ဆၢအၢ့ဘိၢ့	**Chastistement**	ဆုံးမ ပဲ့ပြင်ခြင်း
ဆီၣ်ဆီထၢ့	**To elevate**	မြှင့်တင်ခြင်း
တီၢ့လလီး	**A kind of tree**	
အခိလီၢ့	**Lump**	အတုံးအခဲ
ထီးခိၢဘၢ	**Bud of plantain**	ငှက်ပျောဖူး
ပီၢ့အဘၢ့	**New bellow**	လေမှုတ်ဖိုအသစ်

ပှၤလီးဆၢ	He who be witches	ပြုစားသူ
ယၢကၢ်ရိး	Catfish	ငါးယောင်
ယီၤလၣ်ခၤ	To stretch down the foot	ခြေဆင်းသည်
နီးပံၢလၣ	Beautiful palace	လှပခမ်းနားသောနန်းတော်
ဖံဆလီၢ်	Willow tree	မိုးမခပင်
နၢမီးလီၣ်	Ridge of the nose	နှာတံ
ဝံၢမိၤခီၢ်	Pipe	ဆေးတံ
ယိဆိၢ်မိၤ	To consider	စဉ်းစားဆင်ခြင်သည်
မိၤဖၢ်ဒိၢ	A big jar	စဉ့်အိုးကြီး
ဝနိၢထိၢ်	A golden text	ရွှေကျမ်းချက်၊ ရွှေကဲ့သို့ တန်ဘိုးရှိသော ဥပဒေ
ဘီၤဘံၢ်ထၤ	To cover by wrapping	လုံအောင်ပတ်ရစ်ထားသည်
ဒိၣ်လၣ်ဆၢ	To liken, compare	နှိုင်းသည်
ဆၢ်အီၣ်အိၢ	A cock crows	ကြက်တွန်သည်
အဝၢ်နီၣ်		အသက်ပြင်းသော
မီၣ်ဆၢ်နါ	Kyi-zi (gong)	ကြေးစည်
လးဆီၤဆီ	Throne, raised seat	ပလ္လင်
ဝဒၤခီၣ်	A lobster	ပုဇွန်ထုပ်
ဘဲၣ်ဘီၣ်ထၤ	Wind and made fast, to wind around	ပတ်ရစ်သည်
လီၣ်ဖိၤခဲၢ်	Follow after	နောက်လိုက်သည်
ယၢဂူအီၣ်	Ophidian	ငါးမြွေထိုး
ကဲၤကီၤဝၣ်လဲၣ်	Crooked	တွန့်လိမ်ကောက်ကွေး
ဂၢ်ဂီၣ်ဂၢ်စၢ	To be ruined	ပျက်စီးသည်၊ ပျက်စီးယိုယွင်းသည်
ရှိၢ်ဖံၤလၢထံၢ	To quench fire by pouring water on it	မီးကို ရေနှင့် လောင်းသတ်သည်
ပီးထၤပီးလၣ်	To throb or shoot (of pain)	
ဆၢအီၢဆၢဆိၢ်	Abode	နေထိုင်ရာအရပ်
ဝံၢဆိၤဝံၢနီၣ်	To die by accident	
လဲးထၤလဲးလီၣ်	To go to and fro	လူးလားပြန်ခတ်သွားသည်
ထံးလၣ်ထီၣ်လၣ်	Exactly	သေချာသည်၊ စေ့စပ်သည်
ကီၣ်ထၤဝိၢ်ထၤ	To wear	ဝတ်ဆင်သည်
အစိၣ်အမၣ်	Power	တန်ခိုး

ယိလိၢမၤဒိႇ	**To imitate, to follow as a pattern**	တုပသည် အတုယူသည်
ခိလီၪ	**Lump**	အတုံး
ခိၫ	**Land**	ကုန်း
	Outside	အပြင်
	The corporeal	ရုပ်
	Taxes	အခွန်အကောက်
ခီးယီၤ (ခီးဘိႇနဲ့ယီၤ)	**Till now**	ယခုတိုင်
ဂီၫ	**Gaping**	ကွာဟသည်
ဆိၢဂ့ၤ	**To bless**	ကောင်းကြီးပေးသည်

ဆၢဖိ – ၁၂

န့ကၤ	**To profit, benefit**	အကျိုးရှိသည်
အစ့ၤ	**His money**	သူ့ငွေ
ဆ့ၢနႇ/ဆၢၫနႇ	**Sit**	ထိုင်ပါ
ဒ့ၢမါ	**Debt**	ကြွေးမြီ
မ့ၤထံႇ (ဝၢဖျၫ)	**Glutinous rice cooked in bamboo**	ခဲလံ
ရှ့ၤရှ့ၤ	**To flow gently**	တသွင်သွင်စီးသည်
ယ့ၤထၪ	**To become wider**	ကျယ်လာသည်
လ့ၤပဲၪ	**To go round**	လှည့်သွားသည်
လ့ၢဒ့ၢ	**To catch frogs by torch light**	မီးအုပ်ဖြင့်ဖားကို ဖမ်းသည်
လ့ၤလိၤလဲၤလိၤ	**Loose as the leg of a bench**	ချောင်နေသော
လ့ၢဖႇ	**To light, give a light, lighten**	လင်းစေသည်
နဝ့ၢ	**You**	သင်
ဝ့ၤထံၢ	**To bail water, to bail a boat**	ရေပက်သည်
၀့sၥၢ	**Betel nut**	ကွမ်းသီး
အ့sထၪ	**Split up**	အက်လာသည်၊ အက်ကွဲသည်
မ့ၢခဲၫ	**Fire brands**	ထင်းစ၊ မီးစ၊ မီးရှိသော ထင်းစ
မ့ၤခံs	**Dim sight**	မျက်စိမှုံသည်
မ့ၤရှ့ၤ	**The iris of the eye**	မျက်စိသူငယ်အိမ်
ဖ့ၢဝံ	**To give first**	အဦးဆုံးပေးသည်
နှ့ၢယီၤ	**This much**	ဤလောက်

ဒ့ၪဘီၬ	**The part in a line with the naval running downward**	ချက်တိုင်
ဒံၢ့ဆ့ၤ	**Green**	အစိမ်း
လၬထ့ၤ	**To fall down**	လိမ့်ကျသည်
ထ့ၭထၬ	**To pull out by the root**	နှုတ်သည်
ဆ့ၭက့ၭ	**To skewer**	တုတ်တံနှင့်ထိုးသည်
ပ့ၤထိ	**Handle of a dah**	ဓါးရိုး
ဂၭပ့ၤ	**To avoid, to shun**	ရှောင်သည်၊ ရှောင်ရှားသည်
ပံၬလ့ၤ	**Everywhere**	နေရာတိုင်း
ဒရ့ၢ	**A species of plant used as a vegetable**	
ဒ့ၭကံၫ	**Carve in metal or wood**	သတ္တုသစ်သားစသည် ထုထွင်းသည်
ထ့ၤဖၭ	**Break**	ကွဲသည်
ဆ့ၭယီး	**To tattoo**	ထိုးကွင်းထိုးသည်
ဖ့ၤခါလၬ	**To cut down**	ခုတ်ချသည်၊ ချိုင်ချသည်
ဂ့ၪဘၫစဲၫ	**Good**	ကောင်းသည်
ဒၭခ့ၤနၪ(နၫၪ)	**To cherish ill feeling against you**	သင့်ကို စိတ်ခုသည်
ဂ့လဘီၬ	**A cane**	ကြိမ်တချောင်း
ခ့ၢစံၢဖိး	**A leopard**	ကျားသစ်
ဒနၢ့ဝံၤ	**Rudder**	တက်မ
ပုၤအလံၪ	**An old garden**	တောင်ယာဟောင်း
မ့ၤထံၢနီၬ	**Do not cry easily**	မျက်ရည်ခိုင်သော
နၢ့ခိၫထံၫ	**Honey comb**	ပျားလပို့
ဆ့ၭဒံၫထံၫ	**To tattoo**	မင်ကြောင်ထိုးသည်
စ့ၪရၢ့စၫ	**To give judgment against**	အရှုံးစီရင်ချက်ချသည်
မ့ၪခိဘၬ	**Rice slightly burnt adhering to the bottom of the pot**	ထမင်းချိုး
နၢ့အဒ့ၪ	**The sting of bee**	ပျားအဆိပ်ဆူး
ဆၢ့ဆ့ၢဖိၫ	**A species of very small bird; the tallar?? bird**	နှံပြီစုတ်ငှက်
ဆၢ့ကလ့ၤ	**Earthworm**	တီကောင်
ကဒ့ၫယီၬ	**An ass**	မြည်း
တ့ၭလိၤဒၭ	**To dispute one with another**	ငြင်းခုံကြသည်

လီၢ့ထ့ၤဒ့ၣ	**Very straight**	အလွန်ဖြောင့်သော
မ့ၤထံၢလၢ်	**Looking glass**	မှန်
မ့ၤဘံ့ၣ်ခ့ၣ်ခါ	**To die**	သေသည်
တခီး	**Goblet**	ရေတကောင်း

ဆၣ်ဖိ – ၁၃

စၣခုၣ်	**A mallet**	လက်ရိုက်၊ ဆောက်ပုတ်
ဝၣ်ကုၣ	**A piece of bamboo**	ဝါးတပိုင်း
ခုၢ့ထၣ့	**To prop up**	ထောက်သည်၊ ထောက်ပင့်ထားသည်
လ့ၢ်ပုၤ	**Go together**	အတူသွားသည်
ရှုၣဆ့ၣ်	**To have jump as when sleeping**	အိပ်နေစဉ်လက်ခြေလှုပ်ခြင်း
ခုၢ်ဆီး	**Rat trap**	ကြွက်ထောင်ချောက်
အီၣ်ပုၤ	**To live together, to marry**	လက်ထပ်သည်၊ အိမ်ထောင်ပြုသည်
ဂုၣ်လၢ့	**To apply (medicine)**	လိမ်းသည်
ကကုၣ	**One lakh**	တသိန်း
ဖံၤမုၤ	**Dust**	မြေမှုန့်
ဘၣ်ခုၢ်	**To be caught in a trap**	ထောင်ချောက်တွင်မိသည်
ဂုၤဖၢ်	**Side**	နံဘေး
လုၣဖုၣ	**Purple**	ခရမ်းရောင်
တိၣ့်ဘုၣ်	**To measure paddy**	စပါးခြင်သည်
ဘုၣထၤ	**To be stickly, to run a ground (as a steamer)**	စေးကပ်နေသည်၊ သောင်တင်နေသည်
ထၣ့်အုၣ	**To become mouldy**	စိုထိုင်းလာသည်၊ မှိုတက်နေသော
ထိၣဘုၣ	**To adhere**	တွယ်ကပ်စေသည်၊ တို့ထားသည်
ဒ့ၣ်ဘုၣ	**Frog found on trees or in a house**	ဘားပျံ
ဖံၣထုၣ	**To twitch as an animal when trying to get rid of flies**	သားရေလှုပ်သည်
ဖုခၣ်	**The mountain jackfruit tree**	တောင်ပိန္နဲ
ဖုၤထၤ	**To grasp**	ဆုပ်ကိုင်ထားသည်
ဒုၣနုၤ	**To let in, admit**	ဝင်စေသည်၊ ဝင်ခွင့်ပြုသည်
ဘုၣ်ဖီး	**Parched rice**	ပေါက်ပေါက်
ဘီၣ်မု	**The largest species of tiger**	ကျားကြီးအမျိုးအစား

ထ့ၢလုၣ်	**To become dark in colour**	ညိုမဲလာသည်
ထုၤထုၬ (ထုၤထွံ)	**Numb**	ထုံသည်
ယဲဒုၣ်	**Five**	ငါးကောင်
ဒုၣ်စိၬ	**To set on (as dogs)**	စူးတိုက်သည်
ဖ့ၢယု	**To send by another**	လူကြုံနှင့်ပေးလိုက်သည်
ဖူၫရှ	**Old man**	လူအို၊ အဖိုးအို
ဘုၣ်မ့ၢ	**To get fire by rubbing two sticks of bamboo splits together**	ဝါးနှစ်ခြမ်းကိုပွတ်၍ မီးကိုရစေသည်
ဘၢစုၣ်	**Hit against knock against collide**	တိုက်မိသည်
မုဖၬ	**North**	မြောက်အရပ်(ဘက်)
မုၢရှ	**A married woman**	လက်ထပ်ပြီးမိန်းမ
ထံၫဒုၢ	**Muddy water**	ရေနောက်
ထီၬ့ဒုၢ	**To clench**	ဆုပ်သည်
ဖ့ၤပုၣ်	**To cut taung-ya**	တောင်ယာခုတ်ထွင်သည်
ဖုၫဒၬ	**Flooring**	အခင်း
မုၫဂံ	**Last year**	လွန်ခဲ့သောနှစ်
ယၤဖုၫ	**The plantain tree**	ငှက်ပျောတုံး
လုအၢ့	**To feed, furnish with food for anyone**	ကျွေးမွေးသည်
ဖုၫထၢ့	**To jump up**	ခုန်လွှားသည်
ဖုၫထၢ့	**bear**	ဝက်ဝံ
လဲၬပုၤ	**To mix**	ရောစပ်သည်
ဆုၤဆုၤ	**One by one, each**	အသီးအသီး
ၥုၣ်ပဲၬ	**To move aside**	ဖယ်ထားသည်
အုၣ်ပုၣ်	**Be damp**	စိုထိုင်းသည်
ဘီ့ၢကုၣ်လုၣ်	**Plump**	ဝဖြိုးသော
ဂံၬဂုလၬ့	**To shake down**	လှုပ်ချသည်
ဆ့ၢဖုဒၬ (ဖ့ၤဆ့)	**To open out and flatten a bamboo**	
ထၣ်ပုၣ်က့ၣ်	**Safety pin**	တွယ်ချိတ်
ဒုၢဆၢအၢ့	**To fast**	အစာရှောင်သည်
ဆၢမုၣ်ဆၢမၢ့	**Dirt**	အမှုံအမှား

ဒုၢ်အ့ၢဒုၢ်အီၣ်	**To feed**	စားစေသည်၊ ကျွေးသည်
ဆၢလုဆၢဖၤ	**An offering**	မီးရှို့ရာ ပူဇော်သကာ
ထ့လုၢ်ထ့လၢ	**To become dark in colour; be blue and black**	ညိုမဲလာသည်
ဝးထုၢ်ဝးလၣ့	**Off and on**	ကြက်အိပ်ကြက်နိုး
ဘုၢ်နံၣ်ဘုၢ်ဘၢ့	**To put off to procrastinate**	နေ့ရွေ့ရက်ရွေ့လုပ်သည်
စုၢ်ထံၢ်လၣ့ခၢ့	**To stamp one's feet**	ခြေဆောင့်သည်
လ့ၣ်ပုၤအိၢပုၤ	**To go together and stay together**	အတူနေအတူသွား
ဖုထံးဝဲထံး	**Real brothers**	ညီရင်းအစ်ကို
လုအ့ၢလုအီၣ်	**To feed**	ကျွေးမွေးသည်
ဘုၢ်ထ့ၢဘုၢ်လၣ့	**To move up and down**	အပေါ်ရွေ့အောက်ရွေ့လုပ်သည်
ခဲၣ်လံၤခဲၣ်လုၤ	**Be dazzling of a light**	မကြည့်နိုင်အောင်တောက်ပခြင်း
ခဲၣ်လုၤခဲၣ်လၢ	**Blaze with a dull light**	
ခုၣ်	**Trap**	ထောင်ချောက်
ခုၤ (ရှ့ၤကခုၤ)	**Affix to some nouns, denotes one piece as**	
ဂ့ၢအုၣ် (ဂ့ၢအုၣ်ဂ့ၢထိၤ)	**To mourn, groan**	ညည်းတွားသည်၊ မြည်တမ်းသည်
ဂံၣ်ဂုခိၢ	**To shake the head**	ခေါင်းခါသည်
ဂံၣ်ဂုလၣ့ထဲၣ့	**To press down by shaking**	ကြပ်သွားအောင် လှုပ်ချသည်
ဂ့ၣ်ထုၤ	**The best**	အကောင်းဆုံး
ဂု	**To winnow**	လှေ့သည်
ဂုၢ	**To besmear**	သုတ်လိမ်းသည်
ဂုၤပွံၢ(ဂံၤပွံၢ)		နံ့ရိုး
စုၢ	**Poison**	အဆိပ်
စုၢစိၢ	**To soak**	ရေတွင်နှစ်၍စိုစေသည်
စုၢဘိၢ့လၣ့	**To steep**	ရေစိမ်၍ပွစေသည်
စုၢ်	**To bump**	ဆောင့်သည်
စုၢ်ခွံၤ	**To cast away**	လွှင့်ပစ်သည်
စုၢ်ထံၢ်လၣ့	**To dash down with force**	
စုၢ်ထ့ဖၢ်	**To dash open**	ဆောင့်ခွဲလိုက်သည်
စုၢ်ပိၣ့	**To throw up into a heap**	စုပုံသည်
စုၢ်ဘံၢ်	**To throw over so as to cover**	စုပုံ၍ဖုံးသည်

ဆ့ၣ်ပံဘုၣ်	**To push down ripe paddy**	စပါးတွန်းလဲသည်
ဆ့ၣ်လၤ့အုၥ်	**To push underwater**	ရေထဲတွန်းချ၍ နစ်စေသည်
ဆဲၣ်ခုၤ	**To set a trap**	ထောင်ချောက်ထောင်သည်
ဆၢယုမု	**Eclipse of the sun**	နေကျစ်ခြင်း
ဆၢလုဂံ့ၣ်	**Temple**	ဗိမာန်တော်
ဆၢလုၥဖုၥ	**Purple, scarlet**	နီမောင်းသောအထည်
ဆုၥ	**To make sure by tying**	ကွပ်သည်
ဆီၤ့ဆုၤ	**Apart far away**	အကွာအဝေး
ဂ့ၤ	**To rip open, slice of**	လှီးသည်

ဆၢဖိ – ၁၄

ဂံ့ၣ်ထု့ၣ်	**House post**	အိမ်တိုင်
ခိၣ်ဆု့ၣ်	**A stump**	သစ်ငုတ်
ဂုးဖုး	**Very calm**	အလွန်ငြိမ်သက်သော
ဆုးထ့ၣ်	**Stretch out as rope**	ကြိုးတန်းသည်
တဖုး	**A kind of tree whose bark is used for dyeing clothes or threads**	မဒမ
ခိၣ်ခု့ၣ်	**Pillow**	ခေါင်းအုံး
ထု့ၣ်ထိၥ	**To vibrate, shake**	လှုပ်သည်
ဘု့ၣ်ဖိး	**To cut a hole through; break through**	အိမ်ဖေါက်ထွင်းသည်
မၤ့ထု့ၣ်	**To bark at continuously**	အဆက်မပြတ်ဟောင်သည်
ဘု့ၣ်အိၤ		လှေထွင်းသည်
လုးယိ	**To find out by feeling**	စမ်းသည်
ဆု့ၣ်မီး	**Rice mortar**	ဆုံ
ခု့ၣ်ထ့ၣ်	**To dig up**	တူးဖေါ်သည်
ဘု့ၣ်ဒံၣ်	**Nits**	သန်းဥ
ဆၢအု့ၣ်	**Clouds**	မိုးတိမ်
ယုၤ့ဘၣ်	**To sing**	သီဆိုသည် (နာမည်တမ်းတသည်)
ဆၢယုၤ့ဘၣ်		သီချင်း
ဘၤ့မုး	**Empire**	ကေရာဇ်အုပ်စိုးသော တိုင်းပြည်
ဖုးထ့ၣ်	**To exhume**	မြုပ်ထားသောအရာကို တူးဖေါ်ခြင်း

ဒု့ထံၢ	**To draw water**	ရေခပ်သည်
ဒု့ဘၣ	**Fruit of nauclea cadamba**	မအူသီး
အ့ထုၢ့	**To pick up**	ကောက်ယူသည်
ထုးထိၣ်	**The globe fish pennant**	ငါးပူတင်း
မၤတုၣ့	**To frighten**	ချောက်လှန့်သည်
ခုးမိၢ့ (ခုးမိၢ့ခုးမိၢ့)		တခွန်းတခွန်း
ဆု့ထီး	**Mortar for pounding chillies**	ငရုတ်ဆုံ
ဆုးလီၣ့ (လ့ၤဆုးလီၣ့)	**To go direct**	ရှေ့ဆက်သွား
မၤဂုး	**To make firm**	ခိုင်မြဲအောင်လုပ်သည်
ခုးထး	**Threaten to beat**	ရိုက်ပုတ်မည်ဟုကြိမ်းမောင်းသည်
ပုၢ့နၢအ့ၣ	**To blow the nose**	နှပ်ညစ်သည်
ခုးမၤဝံၢ	**Threaten to kill**	သတ်မည်ဟု ခြိမ်းချောက်သည်
ခိၤဆု့ထံၣ်	**The lower end of the neck, the nape of the neck**	လည်ကုပ်
ဘၣဆုးမ့ၤ	**Exactly**	အတော်၊ ထပ်တူကျသော (အတော်ကျသော)
	Opportune	အခိုက်ကြုံသော
ဘု့ထ့ၣပၢ့	**To make bamboo steps**	လှေခါးထစ်ပြုလုပ်သည်
ဖု့ခိၣဖု့	**To put on a turban**	ခေါင်းပေါင်းပေါင်းသည်
ထု့လၤ့ဝၣ်	**To be careful, be cautious**	သတိထားသည်
အ့ဒု့ထံၢ	**To fetch water**	ရေခပ်သည်
ခု့ဘိၣထ့	**To dig up the ground**	မြေကိုတူးဆွသည်
ယုၤ့ဘၣနိၣ်	**To sing**	သီဆိုသည်
ခုးထံၣခုးထံၣ	**Ceasing at intervals**	တချက်တချက်
ဆၢၣအု့ဆၢၣခံၣ်	**Cloudy**	မိုးအုံ့သော၊ တိမ်များ၍မှောင်သော
တုၤ့ထ့တုၤ့လၤ့	**Be in turmoil**	ထကြွသောင်းကျန်းသည်
ထုးဒံၤမဲၤ့ပဲၢ့	**A species of wasp about the size of a grain of dry rice**	ပဆုပ်ပနီ၊ ဆွတ်ပနီ
ဝု့ခံဝၣ်လဲၤ	**With all the heart**	စိတ်နှလုံး
ဝု့ဆၣ်ဝၣ်ဆၣ်	**Understanding heart**	အသိအမြင်ရှိသော
အုၤ့လၤ့အီၣလၤ့	**promise**	ဂတိသစ္စာပြုသည်
ဝု့မံၢ့ဝၣ်မံၢ့	**Satisfy**	စိတ်ကြေနပ်သည်
ခ့ဆု့လၤ	**The large tendon behinds the knee**	

ခဲါခုၚ့	**A thing used to raise one from the ground in sitting**	ခုံငယ်
ခုးမီါခုးမီါ		တခွန်းတခွန်း
ခိအုဍ့	**smart**	ပုစပ်သော
ဂံဍဂု	**To shake with short and quick motion**	(ခေါင်း)ခါသည်
ဂဲထုၚ့	**To rise up**	ထသည်၊ နိုးထသည်
ဂုး	**Firm**	မြဲသော
ဂုးခၚါ		ခိုင်မြဲသော
ဆ့ဒထုၚ့ထုၚ့	**To stick up right**	တည့်မတ်စွာစိုက်ထူသည်
ဆ့ဒထုၚ့လဍ့	**To set up right**	မတ်စွာစိုက်သည်
ဆၚမံါဝုၚ့မံါဝဒ	**Satisfaction**	ကြေနပ်ခြင်း
ဆၚဝုၚ့ထၚ့ဝဒဂဲါ	**Hatred**	ဒေါသအမျက်ထားခြင်း

qazD = 15

ဂူၢဆၢ	**Rice**	ဆန်
ခူၚထၚ့	**To smoke**	မီးခိုးထသည်
ခိၚစူဍ	**pointed**	ချွန်သော
ဂူဝ့ (ဂူဝ့ဖျိုၚ့, ဂူဝ့ဖျၚ့)	**Cobra**	မြွေဟောက်
ခိၚဝူၢ	**Hair**	ဆံပင်
ပူၚထံ	**Root of arum**	ပိန်းဥ
ဂူၢဂဍ	**Other**	တခြား၊ အခြား
ယၚလူ	**The banded snakehead, the ophiocephalus striatus**	ငါးရံ့
ခိယူ	**The gullet**	လည်ချောင်း
ပူၢထိၢ့	**Six thousand**	ခြောက်ထောင်
ဂူၢနံဒ	**Broken rice**	ဆန်ကွဲ
စူၚကဲ့ဍ	**To ache in hand / Stiff and cramped when putting forth a continued effort**	လက်ကိုက်ခဲသည်၊ ညောင်းသည်
အူၚရိၢ (အူၚရူၚ, အူၚဝူၚ)	**To blow with the mouth**	မှုတ်သည်
ဆူၢလဍ့	**To put in, as things into boxes**	ထည့်သည်
ထူထူ	**Little by little in succession**	တဖြည်းဖြည်း၊ တရွေ့ရွေ့
နိၚထူ	**A skewer**	တံစို့

စူၢ်ယၢ	**The palm of the hand**	လက်ဝါး
ဆးလူၢ်	**To size thread with rice water**	ချည်စာကျွေးသည်
ၡူၢ်ယူၣ်	**Meteor**	ကြယ်ပျံ
စူၢ်မံၣ့	**Second finger**	လက်ခလယ်
ဒူၣ်ယၢ့	**To respect**	ရိုသေသည်
စူၢ်ၡၢ	**To ache as the arm or hand (after writing or using it in any way)**	လက်ညောင်းသည်
ဒံၢ်ကူၣ်	**The shell of an egg**	ဥအခွံ
နံၢ်ဂူၢ်(နံၢ်ဥူၢ်)	**To laugh clandestinely**	တိတ်တိတ်ရယ်သည်
နိၤဒူၢ်	**Asparagus**	ကညွတ်
ဘံၢ်ဘူၢ်	**Tangled**	ရှုပ်ထွေးသည်
လူၢ်ခူၢ်	**Ball of thread**	ချည်လုံး
၁ဉ်ဆူ	**The heritiera attenuata producing an edible fruit**	ကနစိုး
ဖံၢဖူၢ	**Grandparents**	ဘိုးဘွား
လၣ့စူၣ်	**Narrowing to a point**	အဖျားသို့ရှူးသွားသည်
ၡူၢ်ၡူၢ်	**In a cool manner**	အေးအေး
လူၢဖိး	**To bore with a hot iron**	သံပူနှင့်ဖေါက်သည်
လိးဥူၢ	**Stones bricks or other props upon which rice pot is put whilst cooking**	ဖိုခနောက်
ဥူၢဝဉ်	**Wash**	ဆေးသည်
ယဲၣ့လူၢ	**To reel**	ချည်ငင်သည်
ယူယံၢ့	**Ery sipelas**	အနမီး
ခဲးထူၤ	**To gird**	ခါးပန်းသည်၊ ပတ်သည်
ခိၢ်လူၤ	**Hat**	ဦးထုပ်
ခိလူဉ်	**Perplexed**	စိတ်ပူရှုပ်ထွေးလာသည်
ဂူဉ်ယဲၢ	**To have stomach ache**	ဝမ်းနာသည်
ပူဉ်တၣ်	**A four cornered basket with cover**	ဖာ
လၣ့ကူဉ်	**To bend down**	ကိုင်းကျ၊ ကောက်ကျ၊ ကွေးကျသည်
ဂူၤဘူၢ်	**Grind paddy**	စပါးကြိတ်သည်
ဂူဉ်ဖိၢ့	**Belly**	ဝမ်းဗိုက်

စူၤခါ	**To cut down**	ခုတ်လှဲသည်
ဘၢၡူၣ်	**Lest**	
ဂူၣ်ဂ့	**To whittle cane**	ကြိမ်ကိုသပ်သည်
ဆၢ့ဟူၣ်	**Hen's nest**	ကြက်တွင်း
ၡူၣ်လၧ့	**To stroke downward**	သပ်ချသည်
ထူၣ်ယဲ	**To rub bright**	တောက်ပအောင် ပွတ်တိုက်သည်
ထံၤထူၤ (ကထံၤကထူၤ)	**To be strait**	ကျဉ်းကြပ်သော
ဆၢ်အူၣ်	**Monkey**	မျောက်
ၡူၣ်ၡါ	**To split**	
တၧ့ကူၣ်	**Cow shed**	နွားတင်းကုတ်
ဒံၣ်ဒူၣ်	**To twitch a thing with quick motion**	ပွတ်တိုက်
ပလူၣ်	**Jacket**	အကျီ
ဘၢပူၤ	**To hit an object, plumb in the middle**	အလယ်တည့်တည့်တွင်ထိသည်
မူၣ်ထံၣ်	**Horizon**	မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း
ဖူၤဘုၢ	**To strike out paddy**	
လၧ့ထူၤ	**Be without descendants**	အဆက်အနွယ်ပြတ်သွားသည်
လူၤဘံၣ်	**Excessive as**	
ခိလူၤဘံၣ်	**Excessively hot**	အလွန်ပူသော
အွံၢဝိၢလူၤဘံၣ်	**Extreme tasty**	အလွန်အရသာရှိသော
ပဒူၣ် (ကွံၧခိၢ, ဘိၢ့ကွံၧ)	**The barrington racemosa**	ကျည်းပင်
ဘၢထူၤ	**Get a cut**	ရှသည်
ဖူၣ်ဆၢ	**To turn in a lathe**	ပွတ်ခံသည်၊ ပွတ်တိုက်သည်
ဘူၣ်ခိၣ်	**Very near**	နီးကပ်သော (အနီးကလေး)
ယဲယူၤ (ယုၧ့ယဲ)	**Bright, glittering**	ပြောင်လက်သော၊ ထွန်းတောက်သော
ဘၢယူၣ်	**Enough, sufficient**	တော်ပြီး
ယူၤစိၧ	**To hand to; to reach out and give**	လှမ်းပေးသည်၊ ကမ်းပေးသည်
ယူၤယူၤ	**Throb as sore**	
	Nod as in sleep	ငိုက်သည်
လမူၣ်	**Tree that grows in tidal creek sonnetaria**	လမု

ပူၤပူၤ	**Hurriedly as in eating**	မြန်မြန်၊ သုတ်သုတ်(စား)
ဖှူၤလှူၤ (ဆၢ်ချဲၣ်ဖှူၤလှူၤ)	**Very soft**	နူးညံ့သော
ယါဘူၤ	**Tobacco for chewing**	ငုံဆေး
လၣ်ခူၤ	**July**	
ခီ့ဘူၢခိၢ်	**Dry land**	ကုန်းမြေ
ၑၤဂူၢဆၢ	**To winnow rice**	ဆန်ပြာသည်
ဆၢ့မိဂူၢ	**A brooding hen**	ဝပ်နေသောကြက်မ
ၡၢ်ထူဂၢ်	**The evening star**	သောကြာကြယ်
စူၢ်ဖံၤခုၢ်	**A cover for hand when holding hot things (a holder)**	လက်နှီး
ထိၣ့်ဒူၢ်စူၢ်	**To clench the fist**	လက်သီးဆုပ်သည်
ပူၤတလူၤ	**Stunted**	ပုကွကွ
ကူၤတရံၤ	**Circumcise**	အရေဖျားလှီးဖြတ်သည်
ဂူၤဝၢ့ထီး	**To play on violin**	သရောထိုးသည်
ဆၢ်မၢ်လှူၤ	**Law, commandment**	ပညတ်
ၡီ့ကူၤလၣ့်	**To bow down**	ဦးညွှတ်သည်
ထဲၢ့ခူၤဒိၢ်	**January**	ပြာသို
ထူကဝ့ၢ်	**To ride on a horse**	မြင်းစီးသည်
နိၢ်ဖှူၤၡူၢ်	**Fan**	ယပ်တောင်
ဆူၤဆူၤမ့ၢ်	**To warm by the fire**	မီးလှုံသည်
ထူၤယိစိၣ်	**As far as eye can see**	မျက်စိတဆုံး
ဂူထၢ့်အၢ်ထၢ့်		တိုးပွားများပြားလာသည်
ဆၢ်အူၢ်ဆၢ်ပိၣ်	**A charm, a spell**	ဂါထာမန္တန်
ထၢ့်ဂူၢ်ထၢ့်ဂီၣ်	**Become red**	နီလာသည်
ဆၢ်ယူဆၢ်ယီၢ့	**Loneliness, homesickness**	လွမ်းဘွယ်ဖြစ်သော၊ ဆိတ်ညံ့သော
ဖူၢဝံၢ်ဖီၢဝံၢ်	**All kinds of flowers**	ပန်းများ
အၢ့်ပူၢအၢ့်ၑၤ	**To search**	ရှာသည်
ဝရဖူၢထီၢ့	**Golden crown**	ရွှေသရဖူ
လူၤထူၤဆံၢ့ဘၣ့်	**Wholey gone, entirely spent**	အကုန်လုံး၊ အကြွင်းမဲ့
အီၢ်စူၤအီၢ်ရိၣ့်	**To live in company**	စုရုံးနေထိုင်သည်
ဆၢ်အၢ့်ဂူၤန့ၤ	**To rob; to take by force**	လုယူသည်

ဆၢယူၣ်ဆၢယၢ့	**Respect**	ရိုသေလေးစားခြင်း
ဖံၣ်ဘူၣ်ယၢ်ထံး	**Akin, kindred**	ဆွေမျိုးနီးစပ်
ခ့ဒူၢ်ဘၢ်	**The calf of the leg**	ခြေသလုံးကြွက်သား
ခ့လုးခိၢ်	**Lap, the knee**	ဒူးခေါင်း
စုၢ်ခံၤ	**Tip of fingers**	လက်ချောင်း
ခံၣ်လဉ့်မံၤမူၤမံၤမူၤ	**Twilight**	ဆည်းဆာမှိန်သောအလင်းရောင်
ခဲးထူၤ	**To gird**	ခါးပတ်သည်
ခဲးထူၣ်	**Juice of the sycamore**	သဖန်းစေး
ခူဉ်လဉ့်	**To bend of stalk of ripe paddy**	ငိုက်ကျသည်
ခူၢ်	**To vapour**	အငွေ့ပျံသည်
	To wind as thread on a ball	ပတ်ရစ်သည်
ခူၤ	**To hew**	ခုတ်သည်
ခူၣ်	**Iguana**	ဖွတ်
ခိၢ်နူၤ	**The brain**	ဦးနှောက်
ဂံၤဂူၤလဉ့်	**To press down**	သိပ်ချသည်
ဂူ	**Snake**	မြွေ
ဂံၤဂူၤ	**To file**	တံစဉ်းနှင့်တိုက်သည်
ဂူဆၢ့ဒံၢ်		ကြက်ဥခိုးမြွေ
ဂူထံၤ	**Water snake**	ရေမြွေ
ဂူဝီဉ်ခိၢ်		
ဂူဘုၢ်	**To clean paddy**	လှေ့သည်၊ ပြာသည်
ဂူၢ်	**To brood**	ဝပ်သည်
ဂူၤ	**To rub**	ပွတ်တိုက်သည်
ဂူၣ်ဖိၤ့	**Abdomen**	ဝမ်းပိုက်
ဂူၣ်လဉ့်, ဂူၣ်လ့ဉ်	**To have a motion**	ဓါတ်သွားသည်၊ ဝမ်းသွားသည်
ဃၤဘုၢ်	**To winnow paddy**	
စံၣ်ထၢ့အၢ့အူၣ်	**Praise**	ချီးမွမ်းသည်
စူဉ်	**Pointed**	စူးချွန်သည်
စူဉ်ယၤ	**Henceforth**	ယခုမှစ၍
စုၢ်ကိဉ့်	**The third finger**	လက်ခလယ်
ဆၢဆူၢ်	**Thorn**	ဆူး

ဆၢဆုၣဂီၤ	**Malaria**	ငှက်ဖျား
ဆၢရှူါဆၢရှိၫ့	**Omniscient possessing mysterious and occult power**	
ဆၢဘူၣဆၢၥၣ	**Fruit**	သစ်သီးဝလံ၊ အသီးအနှံ
ဆၢဘူၬဆၢမၣ	**Sin, crime**	အပြစ်
ဆၢအ့ဂူၣ	**A thief**	သူခိုး
စူၣခိၣ	**The fist**	လက်သီး
စူၣခိၬ	**The wrist**	လက်ကောက်ဝတ်
ဆါ့ဆူၬ	**Spur of a cock**	ကြက်တက်
ဆၫ့ဆၢနူထံါ	**To filter milk**	နွားနို့စစ်သည်
ဆးလူၣ	**To size thread with rice water**	ချည်စာတင်သည်
ဆဲၣယူ	**To trap a rat**	ကြွက်ထောင်သည်
ခံါထူၤ	**leprosy**	နူနာ
စူၬဆါ	**to be in fever**	ဖျားနာသည်
ဆၢဆူဆၢနဲၫ	**belief**	ယုံကြည်ခြင်း

ဆၢဖိ – ၁၆

ကွၫ	**Axe**	ပုဆိန်
ဘွၫခိၣ	**Head with white hair**	ခေါင်းဖြူ
ယွၫလၫ့	**To flow**	စီးဆင်းသည်
ဘွါခါ့	**Grinders**	အံသွား
ယၫ့မွၫ	**A species of soap-berry tree**	
ခိဘွါ	**Burnt, to be scorched**	တူးခြစ်သည်
ယိခွါ	**Behold**	ကြည့်လော့
မၫခွါ	**Try**	စမ်းကြည့်သည်
ခွၤထ့	**To touch lightly**	လက်ကုတ်သည်၊ တို့သည်
ဖ့ၤဆွၫ	**To cut off obliquely**	စောင်းရွေ၍ခုတ်သည်
တွၬဆၢ	**To cipher**	တွက်ချက်သည်
ဖါယွၫ	**God the father**	ဖဘုရား
ဘွၣခိၣ	**Grave**	သင်းချိုင်း
ဘံၬဘွၬ	**Be hoarse**	အသံဝင်၊ အဲ့၊ ကွဲ
စပွၫ	**King**	ရှင်ဘုရင်

ပၢ့ဒွၢ	**Rungs of a ladder**	လှေကားထစ်၊ လှေကားဆံ
ခွၤဝီၢ်		သက်ရင်းပင်
တခွၢ	**Cousin**	တဝမ်းကွဲ
မိလွါ	**Full grown but not ripe fruit**	သစ်သီးဝမ်းရောင်
ဒွၢထီး	**Charcoal**	မီးသွေး
လၢ့်ယွါ	**Go below (as when aiming at an object)**	ပစ်မှတ်အောက်ကျ
လၢ့်ယွၢ်	**Float away**	မျောသွားသည်
၁ကွၤ (ဖိၣ်ဖၢ့မု) (၁ကွၢ်မု)	**Midnight**	သန်းခေါင်
ဘၤကွၣ်	**To be scratched**	ကုတ်ချစ်မိသည်
ဒံၤခွၢ	**Testicles found within the abdomen, as those of cocks**	
ဖိၤဒွၢ	**Toothless, we often designate a toothless person as ဖိၤဒွၢ**	သွားကျိုး
ဒွၢပံၣ့	**Teeth set on edge**	သွားကျိန်းသည်
အွၤနူၤ	**To force, an entrance into**	
ဖၢ့ခွၤ	**A wooden or bamboo pan to hold fire**	မီးလင်းဖို
အယွ့ (ထၣ်ခိၤလယွ့)	**Verse, a verse of hymn**	
ထွၤစူၤ	**To swing one's arm-in**	လက်လွှဲသည်
ဘွၢ်ထၢ့	**To turn or become white**	ဖြူလာသည်
အမွၢ်	**Unhusked grain of paddy in cleaned rice**	စပါးလုံး
ယွၢ်နူၤ	**To flow into**	စီးဝင်သွားသည်
ဒွၢဆၢ	**Toothache**	သွားနာသည်
ခိၤဒွၣ်	**To irritate of the throat**	လည်ချောင်းနာသည်
တွၣ်ခနီး	**To work out a sum**	တွက်သည်
ခံၢနဲ့ၢ်ခွၢ	**Brother-in-law**	ယောက်ဖ
ကွၣ်လၢ့်ဆဲၢ်	**To suspend**	တွဲလောင်းဆွဲထားသည်
လ့ၢ်စွၢ်ဝ့ၢ	**To go creeping**	တွားသွားသည်
ယွၢ်ဒိၣ်မ့ၤ	**Spectacles**	မျက်မှန်
နဲ့ၤစပွၢ်	**Sweet potato**	ကန်စွန်းဥ
ဖိၤခၢ့ဒွၢ	**A species of grass used as medicine**	လင်းနေစုံး

ဖိသၣ်ခွါ	**Young man**	လူငယ်ယောကျ်ား
ဆိၢ့မိၢ့ခွါ	**To examine before taking action**	မပြုလုပ်မီ စဉ်းစားစစ်ဆေးရန်
ဆၣ်အစွၣ်	**A corpse; carcass**	အသေကောင်
ဆၣ်ယိထဲၤ့ခွါထဲၤ့	**To take care of**	ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ခြင်း
ဆၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဘွၤ	**Blessing**	ကောင်းကြီးမင်္ဂလာ
ဆၣ်အူၥ်ဆၣ်ဘွၣ့်	**Monkey**	မျောက်
ဆၣ်ထိၣ်ဆၣ်တွၥ်	**Measuring and ciphering**	တိုင်းထွာတွက်ချက်ခြင်း
ခွၢ်	**To scratch**	ကုတ်ခြစ်သည်
ခွၥ်	**Wooden bowl**	သစ်သားခွက်၊ ခွက်
စွၤ	**Creep, go up on the belley**	တွားသွားသည်
ဆၢ့မိပွါ	**A hen**	ကြက်မ
ခွါ	**Masculine, gender**	အဖို

ဆၣ်ဖီ – ၁၇

ခွး	**A suit at law**	တရားစွဲချက်၊ အမှု
ကၥ်ကွၤ့	**Fishing frog**	ငါးကျောက်ဖါး
ဘံၣ့်ဆွၤ့	**The queen lagerstramia**	ပျဉ်းမ
ခၣ့်ခွါ့	**Bandy leg**	ခြေခွင်သည်
ဆိၤ့ခွၤ့	**Spindle**	
မ့ၢ်ခွၤ့	**The socket of the eye**	မျက်ကွင်း
ခွါ့လူၣ်	**To reel thread**	
ကွၤ့ထ့ၢ်	**Mottled**	
ခွၤ့ခွၤ့	**Circular in shape**	ဝိုင်းဝိုင်း၊ ဝိုင်းသောပုံရှိသော
ခွၤ့ဒၤ့	**Circular**	ဝိုင်းသော
ဘွါ့နၣ့်	**To cut grass**	မြက်ခုတ်သည်
ကွၣ့်	**A pick-axe**	ပိန်းကောစသော လုံးထွင်းလှေများကို ထွင်းရာတွင် သုံးသော ပေါက်ချွန်း
အခွၤ့	**Circumference**	စက်ဝန်း
ဆူၢ်ခွၤ့		
ဆၣ်ဘွၣ့်	**Monkey (white eye-lid)**	မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ
ထိၣ်ကွၤ့ခိၢ်	**Bird with white stripe round the neck**	

ခွၣ့ထု့ၤထၤ	**To surround**	ဝိုင်းထားသည်
ခဲၢ့ခွး	**Brittocks**	တင်ပါးဆုံ
ခွ့ၤ	**To watch with an evil object**	

ဆၢဖိ – ၁၈

ကၢ်ထွံၣ်	**To tie in knot**	ထုံးချည်သည်
ကံၢ်ခွံၤ	**To wipe**	သုတ်သည်
ခိၢ်နွံၢ	**The tuft of hair extending beyond the top knot**	ဆံမြိတ်
ခွံၢယဲ	**Lizard which burrows in the ground**	
ဂါခွံၤ	**To pour out**	သွန်ပစ်သည်
အပွံၤ	**Intestine**	အူ
ခွံၤရှိၢ်	**To throw away**	ပစ်လိုက်သည်
အၢ့ပွံ	**To boil**	ပြုတ်သည်
ထုၢ်ခွံၤ	**To subtract**	နှုတ်ယူသည်
ထိၢလွံ	**Dove**	ခြိုးငှက်
ပွံၢဆၢ	**To sow**	ကြဲသည်
မ့ၣ်ဆွံၢ	**Stale rice**	ထမင်းကြမ်း
ဂိၢ်ပွံၢ	**Collar-bone**	ညှပ်ရိုး၊ မြှပ်ရိုး
ကံၢ့ခွံၤ	**To break off, as a small piece from a larger**	ဖဲ့သည်၊ ချိုးဖဲ့သည်
ထံၢဆွံ (ထံၢဆူ)	**Shallow water**	ရေတိမ်
အီၢပွံၢ်	**To rest**	နားသည်၊ နားနေသည်
ဒွံၢ်	**To rub as with the end of finger**	သုတ်သည်
နွံၢ, အနွံၢ	**Fringe**	အမြိတ်၊ အဝတ်ပန်းပွား
အီၢမွံၣ်	**To stay as guest**	ဧည့်အဖြစ်နေသည် အာဂန္တုဖြစ်သည်
ဂၢ်ခွံၣ်	**To crawl on all fours**	လေးဘက်တွားသည်
ထွံထၢ့	**To sprout, to come up as a plant**	အညှောက်ပေါ်သည် ထွက်သည်
ထိၢပွံၢ်	**Sparrow**	စာကလေး
ထွံၣ်လၣ့	**To kneel down**	ဒူးထောက်သည်
ပှမွံၣ်	**Guest**	ဧည့်သည်

လွံၣပွံၢ	**Very small**	အလွန်သေးသော
မွံါမွံါ	**Drizzle, fine rain**	မိုးညှင်း၊ မိုးသေးမိုးဖွား
ၥၡၥွံါ	**Citron, lime tree**	သံပုရာ
အွံၢၥိၢ	**Delicious, as food**	အလွန်အရသာရှိသော
လၣ့ၥွံၡ	**To be wrinkled**	တွန့်သည်
လိးၥွံၢ	**The blood of stone**	ကျောက်သွေး
ဘီၣ့ပွံၢ	**Midrib of a leaf**	ရိုးတံ
ဖုလၢဘီၣ့ပွံၢ		ကွမ်းရိုး
ဒံၣခွံၤ	**To fly off or away**	လွင့်သွားသည်၊ စင်သွားသည်
ထွံၢဖါ	**Male dog**	ခွေးထီး
နံမွံါ	**To smile**	ပြုံးသည်
ရွံန့	**To choose**	ရွေးချယ်သည်
ထွံါလူၢ	**To reel thread on shuttle**	
ထွံၢၦါ	**Flea**	ခွေးသန်း
ခိၥအွံၣ	**To feel oppressed with heat**	ပူအိုက်သော
ဆွံၢဘံၡထၤ	**To stop up a hole**	သိပ်၍အပေါက်ဝကို ပိတ်သည်
ထိၢထွံၣလၣ့	**To flow down with the tide**	ဒီရေနှင့် မျောချသည်
ထိၡဖါဆွံၢ	**Castrated boar**	သင်းပြီးသောဝက်
ခွံၢၥ့ၡနၢ	**The flying lizard**	ပုတ်သင်ပျံ
စူၢပွံၢကဲၣ့	**@@needles in the hand**	လက်ကိုက်ခဲသည်
ဆၢၥၡပွံါ	**Happiness**	ဝမ်းမြောက်ခြင်း
ထွံၢမၣ့စဲၣ	**Hound hunting dog**	အမဲလိုက်ခွေး
ၥွံၢခိလီၤ	**Clotted blood**	သွေးခဲ
ၥွံၤလံၢလၣ့	**To call a squirrel by imitating its squeal**	
ထွံၣလၣ့ဘၣ	**To kneel down and worship**	ဒူးထောက်၍ရှိခိုးသည်
အွံၣထုၡအွံၣလၣ့	**Sweat and become dry by turn**	ချွေးထွက်လိုက်ပူလိုက်
ထွံၢအိၣ့ယိၣ့	**The dog howls**	ခွေးအူသည်
ခိၢပွံၢလဲါ	**The skull**	ဦးခေါင်းခွံ
ခိၢပွံၢယံၣ့	**Headache**	ခေါင်းကိုက်သည်
ခွံၣ	**A cotton seeding mangle**	

ခွံၢ	**Chameleon**	ပုတ်သင်
ခွံၢ်	**Nine**	ကိုး
ဂူၣ်လ့းပွံၢ	**Miscarriage**	ခလေးလျှောသည်
ပွံၤ, အပွံၤ	**Intestine**	အူ
ပွံၤဝၢ	**Pepper**	ငြုပ်ကောင်း
ပွံၢဆၢချံၢ်	**To sow seeds**	မျိုးစေ့ကြဲသည်
ဆၢအွံၢဆၢယိၣ်	**Burden**	ဝန်ထုပ်
ကွံး (ကမၢ်)	**Lake**	အိုင်
ကွံၢ	**To feel titillation**	ယားသည်
ထွံအဲ့းနဲၢ့်		
ပွံၣ်ဝၣ်	**Tired**	မောပန်းသည်
နၢ့ပွဲၢ	**Offensive smell, stink**	ပုပ်စပ်စော်နံသည်
ပွံၢ်လဲ့ၤကဲ့ၤ	**To be light; not heavy**	ပေါ့သော
ဆံၣ်ခွံၤ (ဆံၣ်ထူၤ)	**To fly off**	လွင့်စင်သွားသည်
ဆၢ့ပွံၢ (ဆၢ့ခဲၢ့်)	**Cutaneous disease appearing as a white spot**	ညှင်း
ဆ့ၣ်ပွံၢ	**To beat in (of rain)**	မိုးပက်သည်
အၢ့ပွံအၢ့ဖိ့ၤ	**To cook**	ချက်ပြုတ်သည်
အၢ့ပွံအၢ့ချၢ့်	**To boil**	ပြုတ်သည်

ဆၢဖိ – ၁၉

ပွံ့း	**To make a pleasant sound**	ကျူးရင့်သည်
ပွံ့းဝၢ	**Small bell**	ဆည်းလည်း (ဆွဲလွဲ)
လၢ့ပွံ့း	**To thunder**	မိုးချုန်းသည်
ပွံ့းဘၢအမံ့း	**To mention often someone's name**	နံမည်တသည်

ဆၢဖိ – ၂၀

ကွ့ၣ်ဆဲၢ်	**To transcribe**	ကူးရေးသည်
ဂူ့ပွး	**Viper**	မြွေပွေး
ဆွ့ၢဆါ	**The soft crab**	ဂဏန်းခွံပျော့
ပွ့းပီ့း	**As much as, to be even equal**	ညီတူညီမျှ
နွ့ၢ်ဂး	**Seven person**	ခုနစ်ယောက်

ဖ့ၢဒှၣ	**Husk, chaff**	ဖွဲကြမ်း
ဒှၢထၣ	**Iron, chain**	သံကြိုး
ခှၢခဲၢ့	**Bar of fishing hook**	ငါးမျှားထစ်
ခှၣခှံၤ	**To scrape**	ခြစ်ပစ်သည်
ဆှၢထိၪ့ (ဆှဲၢ့ထိၪ့)	**To carry a bag by suspending it on the shoulder**	အိတ်လွယ်သည်
တှၩဘီၩ့	**Torch made of wood and oil or made of bundle of sticks**	မီးရှူး
နှၥၪ	**Jackfruit**	ပိန္နဲသီး
မၩပှၩ	**To fill**	ပြည့်စေသည်
ရှၩလၩ့	**To lay down planks of a floor**	
ၥၣပှၩ (ၥၣကၣ)	**To have sensation of fulness in the chest**	ရင်ကြပ်သည်
အၪ့လှၢ	**To persuade**	သွေးဆောင်သည်
နီၩ့ခှၢ	**A kind of squirrel with a pointed nose**	
ခှၣခှၣ	**To stir up**	မွှေသည်
ပှလၩ့	**To become thin**	ပိန်၍သွားသည်
ထှၢခၪ့	**To lift the feet up and down, as in walking**	ခြေလှမ်းသည်
ဒှၪဘုၪ	**To select the best kind of paddy**	စပါးရွေးသည်
ဘုၪ့ကှၩ	**To cut out bees from a tree**	ပျားဖွတ်သည်
လၩပှၩ	**Full moon**	လပြည့်
ဝၤဆှံၤ	**All around**	ပတ်လည်
ဒှၣခ့ၤ	**To feel rough**	
အီၪကှၩ	**To visit**	အလည်သွားသည်
ခှၣထ့	**To draw one's attention, by touching**	လက်ကုတ်သည်
အယှ	**Tune**	အသံ
ပှၪထံၢ	**Rain water**	မိုးရည်
ခှၢဘီၩ့	**Fishing rod**	ငါးမျှားတံ
ဆၪကှၩလး	**Playground**	ကစားကွင်း
ခှၢတဖုၤ	**A large fishing hook with a long line**	လက်ထွန်ငါးမျှား

ပ္ဂၤလဲ၊	**How many person**	လူဘယ်နှစ်ယောက်လဲ
ပ္ဂၤစီၣ်နီၣ်	**To be heaping full**	ပြည့်ပေါက်နေသည်
ဒ္ဂ၊ဖၣ်ထ့	**To kindle, light up**	မီးထွန်းသည်
ခ္ဂၪထ့ခ္ဂံ၊	**To scrape**	ခြစ်သည်
ပ္ဂၤအိၢ်အိၢ်	**Not quite full**	မပြည့်တပြည့်
ခ္ဂၤကဆၢ်မဲ၊	**Trumpet made of an elephant's tusk**	ဆင်စွယ်ပဒိုး
ပ္ဂလၣ်ဆံၪယူၪ	**To become thin and small**	ပိန်ချုံးသွားသည်
ဘိ့ဝံ၊ပ္ဂၤဝံ၊	**Pwes and feasts**	ပွဲသဘင်များ
ပ္ဂ၊ခိ၊ပ္ဂ၊နါ	**Sterile place (desert)**	ခြောက်သွေ့သောနေရာ
ထၪခိ၊လယ္ဂ	**A verse of song**	သီချင်းတပုဒ်
ခ္ဂၢ	**A fishing hook**	ငါးမျှား
ခ္ဂၪ	**To sweep**	အမှိုက်လှဲသည်
ခ္ဂၪလၣ်မ့ၤ	**To dip rice out of the pot into a disk**	ထမင်းခူးသည်
ဆ၊ဒု၊ဒ္ဂ၊	**Act of reviling**	ကဲ့ရဲ့သည်
ခိဒ္ဂၢထ့	**To perspire**	ချွေးထွက်သည်
ပ္ဂၤ	**Full**	ပြည့်သော
	Buy	ဝယ်သည်
ပ္ဂၤနီ၊	**That much**	ထိုမျှ
ပ္ဂၤယီၤ	**as much as this**	ဤမျှ
ပ္ဂၤလၢ်၊	**To overflow**	လျှံသည် ပြည့်လွန်သည်
ပ္ဂၤအ့	**To buy for eating**	ဝယ်စား
ပ္ဂၤအီၤ	**To buy for drinking**	ဝယ်သောက်
ပ္ဂၪ	**To operate**	ခွဲစိတ်သည်
စဲ့က္ဂၤ	**To walk for pleasure**	အပျော်လမ်းလျှောက်သည်

ဆ၊ဖိ – ၂၁

ဘ္ဂဲၤထံ	**The root of a species of pea / The root of goa bean**	ပဲမြစ်၊ ပဲဆောင်ဝါမြစ်
ဒံ၊ပ္ဂဲး	**Eggs inside fowls**	ဥတိန်
ဘီ၊ပ္ဂံၣ်	**Leopard**	ကျားသစ်
လၣ်က္ဂဲ၊	**Loosening**	ပြေကျသွားသည်

ဆွဲၫနၣ်	**To gird on sword**	ဓါးလွယ်သည်
ကွဲၢလၬ	**To untie**	ဖြေသည်၊ ဖြေလွှတ်သည်
နၣ်ခိၢဆွဲၫ	**The point of a sword**	ဓါးဦး
ခွဲၬအၥၣ်	**To curl up oneself**	ခွေနေသည်
ပွဲၪနးဆံၣ်	**Please make room**	နေရာပေးပါ
ဘွဲၪတလိၣ်	**The leguminous plant; one that bears seeds in a pod**	ပဲပုဇွန်
ထီးလဘွဲၪ	**One anna**	တပဲ
မွဲလါနၫ	**But**	သို့သော်
မဲၪပွဲၪမုၢ	**A harlot**	ပြည့်တန်ဆာ
ပွဲဆိၣ်ပွဲဘၬ	**To pine away**	ပိန်ကြုံသော ပိန်ချုံးသော
ဂၣ်ဖၣ်ခွဲၪခွဲၪ	**Walks slowly**	နှေးနှေးလျှောက်သည်
ခူၢနွဲၤနွဲၤ (ညွဲၤညွဲၤ)	**Smoke slightly**	တငွေ့ငွေ့မီးခိုးသည်
ဆၫလီးဆၫဘွဲၪ	**Witchcraft**	စုန်းအတတ်၊ ပြုစားခြင်းအတတ်

ဆၫဖိ – ၂၂

ခၫၢအုၤ	**Not firm or strong**	မခိုင်မမြဲ
စၫၬထၤ	**To tie**	ချည်ထား
ဆၫမၫၢ	**Life**	အသက်ရှင်ခြင်း
ထိးဆၫၢ	**To offer hospitality**	ဧည့်ခံကျွေးမွေးသည်
	To receive	လက်ခံသည်
ဒၫၬထၫ	**To conceive, become pregnant**	ကိုယ်ဝန်ရှိလာသည်
ဒိၬယၫၬ	**Small honey making bee**	
ခၫၬယး	**Girdle**	ခါးပတ်
ပၫၬပီ	**(Wealth property) paraphernalia**	ပစ္စည်းကိရိယာတန်ဆာ
စံၣ်ဆၫၢ	**To answer - To reply**	ပြန်ပြောသည် ဖြေဆိုသည်
ဆၫၢကိၣ် (အဝ့ၢကိးဆၫ, ဆၫၢကိၣ်, ဆၫၢလူ)	**Call out at top of voice**	အသံကုန်ဟစ်သည်
ဆၫၢထုၫ	**To stand**	ရပ်သည်
ဆၫဆၫၬ	**To rain**	မိုးရွာသည်
ဆၫၢဝီၪ	**Red koemp fera**	ဂမုန်းနီ
ဒၫၬဘၫၬ	**To become pregnant by illicit intercourse**	မတရားသော မေထုန်ဖြင့် သန္ဓေရှိလာသည်

နါအၢၣ်	**Deaf**	နားပင်းသည်
ဂူၥခၢ်	**To be constipated**	ဝမ်းချုပ်သည်
နၢ်အုၢ	**Smell decayed**	အပုပ်နံ့နံသည် ပုပ်စော်နံသည်
ဆၢ်တံၣ်	**Become tense or taut as a rope**	တင်းနေသော (ကြိုးကဲ့သို့)
မၤဆၢၣ်	**To help**	မစသည်
ဆၢ်ဘၢ်	**Black koemp fera**	ဂမုန်းနက်
ဒံၣ်ဘၢ်	**Black sesamum**	နှမ်းနက်
နါဖၢၣ်	**The nostrils**	နှာခေါင်းပေါက်
နၢ်ဖဲၢ်	**Smell filthy**	
နဲၣ်ဘၢ်	**The black yam**	မျောက်ဉအနက်မျိုး
နၢ်ပံၣ်	**Smell rank**	ညှီစော်နံသည်
ဖၢၣ်မူၥ	**Soot**	ကျပ်ခိုး
မၤအၢၣ်	**To persecute**	ညှင်းပန်းနှိပ်စက်သည်
ကမၢ်	**Ten viss**	အချိန်တဆယ်
လၣ်ဘၢၣ်	**To sink**	နစ်မြုပ်သွားသည်
ဘၥဖၢး	**Want to vomit**	ပျို့သည်
ပၢးထၣ်	**A flat rising of skin from a cutaneous affection, or the bite of an insect**	အပိန့်ထသည်
နၢၣ်ထၢ်	**To persist in doing a thing**	မရမနေ၊ လက်မလျှော့
ဖၢၣ်ဂိၢ်	**Pot with perforated bottom**	ပေါင်းချောင်
မဲၣ်ဘၢ်	**A black mole**	မှဲ့မည်း
ဖိၣ်ထၢ်	**To pile up, as books**	တခုအပေါ်တခုထပ်နေသည်
ယၢၣ်ထၣ်	**To repeat often, make frequent mention of**	နာမည်တသည်
ရၤထုၣ်	**The palmyra tree**	ထန်းပင်
ရၢ်ရၢ်	**A large moving object as a ship elephant**	
ပရၢ်	**News**	သတင်း
ပရၢ်ထၣ်အလူ	**Send an order**	အမိန့်ထုတ်သည်
လါဖၢၣ်	**bamboo fish trap**	
ဖၢ်ဆဲၣ်	**The swollen paddy stalk just previous to the appearance of the grain**	ကင်ပွန်းချဉ်

ခရၢါ့	**Fold, yard**	ဝင်း
ရၢးစၢး	**Uncivilised, savage, rude**	ရိုင်းစိုင်းသော
လၢးဖၢၣ့	**Low lying land, where water does not dry up**	
အၢ့ဘၢၣ့	**To roast a thing by putting it under live coals**	မီးအုံးသည်
ဖဘၢၤ	**Water duck, teal**	စစ်စလီ
ခဝၢၩ	**Circumference**	စက်ဝန်း
ထူၤလၢါ့ (ထူၤယၢၣ့)	**Rich, wealthy**	ကြွယ်ဝသော
ဂူမ့ၢအၢၣ့	**A yellow snake whose bite is hot like fire**	မြွေမီး
ဆၩလဝၢါ့	**Lion**	ခြင်္သေ့
ထၢါ့ခံါနဲၣ	**Sisters and brothers-in-law**	ယောက်ဖ၊ ခယ်မ
ကၤကပၢၣ့	**Butter fish**	ငါးတန်
နၢါ့ခိဂဲါ့	**Smell scorched**	တူး၊ ချစ်စော်နံသည်
ထၢါ့မၢၣ့လၩ	**Related as uncle or aunt and nephew or niece**	တူဝရီး
နူကၢၣ့ထၢ့	**Have the breast overfilled with milk**	နို့သက်သည်
ဖၢၣ့ဝၤဆူၤ	**Between the roads**	လမ်းကြား
အလယၢး	**Weight**	အလေးချိန်
နၢါ့ဆဲၢ့ဘၣ့	**To smell like something in a state of fermentation**	ချဉ်စော်နံသည်
မဲၢလၢၣ့ထံၤ	**The gum**	သွားဖုံး
ဥါထၢ့ခၢၣ	**Teeth crowded together**	
အဲၢခပၢၣ့	**Sodomy**	ယောကျ်ားခြင်း (သို့မဟုတ်) တိရစ္ဆာန် နှင့် မေထုန် သံဝါသပြုသည်
လၣ့တရၢၣ့	**Vigorous, healthy of plant**	ဟုန်သည် (အပင်ကောင်းလွန်း၍)
မၩဆံဝၢါ့	**Fennel flower**	စမုန်နက်
ဖီတမၢါ့	**To make a dam**	တာဖို့သည်
ဆၢကယၢၣ့	**Ornaments**	ဝတ်စားတန်ဆာ
စံဖယၢး	**Nigella satvia**	စမုန်နက်
ခိလၢၣ့လၢၣ့	**Lukewarm**	နွေးသည်၊ မပူမအေး
ဆၢနၢါ့မၢါ့	**Perfume**	ရေမွှေး
	A pleasant smell, fragrance	မွှေးသော၊ မွှေးကြိုင်သောရနံ့

ဆၣ်အလး	**To complete a period to be a year old**	နှစ်တပတ်လည်
ထၣ်ခးယၢ	**The whole country**	တပြည်လုံး
ဒ့ၩဆၣ်ထၣ်	**To have a spasmodic tension of the muscles about the navel**	ချက်ကျောတင်းသည်
နါဖၣ်ကၤ	**To have the nose stopped as with a cold**	နှာခေါင်းကြပ်သော
စၣ်ကလၣ်မု	**A kind of creeper**	
ထၣ်ဘၣ်ထၣ်ယဲ	**To become sun burnt**	အသားမဲမှောင်လာသည်၊ နေလောင်သည်
ဝံၢပုမၣ်ပု	**To die with and to live with**	သေအတူရှင်အတူ
စံၤအၣ်စံၤဘၣ်	**To slander, traduce, villify**	အပနာမစကားပြောသည်
ဂၣ်ဆၣယၣ်ဆၣ	**To weep, to cry**	ငိုကြွေးသည်
ခံၤဘၣ်ခံၤလၢ	**Black darkness**	မှောင်မဲနေသော
ဆၣမၣ်ကဆါ	**The lord of life**	အသက်သခင်
ဘုၣ်ဆၣ်ဘၤဆၣ်	**To be patient**	စိတ်ရှည်သော
ထၣ်ထံၩထၣ်ဝိၤ	**Connected as a friend**	သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေ
ပှထူၤပှယၣ်	**Richman**	သူဌေး
ဒုၣ်ဒွၣ်စံၤအၣ်	**To revile**	ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသည်
ပၣ်ထၬဝၣ်ထၬ	**To surround**	ဝိုင်းထားသည်
ဖၣ်လ့ၤဖၣ်ဘူၤ	**To stroke gently**	ပွတ်သပ်သည်
ဖၣ်ဘုၣ်ဖၣ်ဘၤ	**Roads**	လမ်း
ဂၣ်ထၣ်ဘၩလၣ်	**Be famous**	ကျော်ဇောသည်
မၩလၣ်မၩပွၩ	**To fulfill**	ပြည့်စုံစေသည်
ခုၣ်လၣ်ဘၣ်	**To bury**	မြှုပ်နှံသည်
ဂဲၢဂၣ်	**To come with company**	အဖော်လုပ်၍လိုက်လာသည်
ဂၣ်	**Hear**	ကြားသည်
ဂံၣ	**To stimulate**	
ပဂံၣထၣ်	**To encourage**	နှိုးဆော်တိုက်တွန်းသည်
စၣ်ပခၣ်	**Sodomy**	ယောကျ်ားခြင်း မေထုန်ဆက်ဆံခြင်း
စၣ်လၣ်ဆဲၩ	**To suspend**	တွဲလဲဆွဲထားသည်
စၣ်လၣ်ဝံၢ	**To commit suicide by hanging**	လည်ဆွဲချသေသည်
စၣ်ဘံၣ်ဝွၢ	**To tie a knot**	ထုံးသည်
ဆၣ်ဘံၤဆၣ်ဘၣ်	**To make inconspicuous**	မထင်ပေါ်အောင်ပြုသည် ဖုံးဖိသည်

ဆꩻလၣ်ဘꩻၣ်	**To submerge**	ရေညှိနစ်မြုပ်နေသောအရာ
ဆꩻဆꩻၣ်ခါ	**Rainy season**	မိုးအခါ၊ မိုးရာသီ
ဆꩻ႟ယာ	**Be face to face**	မျက်နှာခြင်းဆိုင်
ဆꩻဆꩻၣ်လၣ်		မိုးရွာချသည်၊ မိုးရွာသည်
ဆꩻဖꩻၣ်	**hole**	တွင်း
မဲ႒ာ႟မဲ႒ဝီꩻ	**Disfigurement**	
ဆꩻ၁ꩻသထိပေရꩻ႟	**Glad tidings, gospel**	ဝမ်းမြောက်ဘွယ်ရာ သတင်း
ဆꩻ႟	**Boundary**	နယ်ခြား၊ နယ်နိမိတ်
	Sweet	ချိုသော
	Become tense	တင်းလာသည်
	Koempfera	ဂမုန်း
ဆꩻ႟နꩻ႟ကူ႒	**Sweet Koempfera**	ဂမုန်းမွှေး
ဂသခါံ	**To uproot**	

ဆꩻဖိ – ၂၃

ဂၣ်ဖါံ႒	**Short stature**	အရပ်နိမ့်သော
အါံ႒နဲ႒	**Yes**	ဟုတ်သည်
ခါံထꩻ	**To dig up something partially buried**	တဝက်တစိတ်မြုပ်နေသောအရာကို တူးသည်
တငါံသ	**Oar**	လှော်တက်
တငါံသချ်ါ		လှေလှော်သည်
ဖါံ႒ထီ႞	**Be of unequal lengths**	တိုရှည်ဖြစ်သော
ဖါံ႒ခꩻ	**Short legged**	ခြေတိုသော
ထါံ႒နါံ	**Perpendicular straight upward**	မတ်မတ်
	to stand upright	တည့်မတ်စွာရပ်သည်
	To shoot straight upwards into air	အထက်သို့ မတ်စွာပစ်သည်
လၣ်ဖါံ႒	**To decrease in length**	တိုသွားသည်
ဖိ႒ဒ႒ဘါံꩻ	**The youngest son**	သားထွေး
မိဆါံꩻဖါဆါံꩻ		မိမျိုး ဘမျိုး
ဖါံ႒နဲꩻ	**Shorter**	သာ၍တိုသော
အ႒လါံ႒	**Too much**	များလွန်းသော
ဆါံꩻဆꩻ		အမျိုးအနွယ်

ဖဒၢ်	**To carry**	သယ်ဆောင်သွားသည်
တၢ်လဖျိ့	**Apucca building**	တိုက်တလုံး
ပရၢ်ဆၢ့	**Sweet lime**	သံပုရာချို
ကၢးတငၢ်	**To row**	လှော်ခတ်သည်
ဒဲ်ကတၢၣ်	**The spring tide**	ရေထ
ပဂၢ်ၢထၢ့	**To encourage**	အားပေးသည်
၁ံၢခၢ်လၣ့	**Torn up by the root**	အမြစ်ကျွတ်ပြီးလဲကျသည်
လၢ်ၢခၢ့ဖၤ	**To transgress**	ကျူးလွန်သည်

ဆၢဖိ – ၂၄

၁်ခတၢၣ်	**Lustful; passionate**	တပ်မက်စိတ်၊ ယာဂစိတ်
လၢ်လဖၢ	**Tongues**	ဘာသာစကားများ
ကျ်ထၤ	**To cause to, adhere**	ကပ်ထားသည်
ချၤချၤ	**Quick**	မြန်မြန်
ဆ်ကျ်	**To patch, sew on, a patch**	ဖါသည်၊ ဗိတ်သားထိုးသည်
ဒဲ်တျး	**Water stand**	ရေအိုးစင်
ဖံ့ချၢ	**Ashes**	ပြာ
ဖျါစုၢ	**Poisoned arrow**	ဆိပ်လူးမျှား
ဖျၣ်ထၢ့	**To nail up**	
ခ့ဖျၤ	**To slip**	ခြေချော်သည်
ဝၢဖျၢ့	**A species of bamboo used in making lacquered work**	တင်းဝါး
၁ံၢကျ်	**A plaster**	ကပ်ဆေး
ချၣ်ခိၢ	**Bald**	ခေါင်းတုံး
ချၢထံၢ	**Lye**	ပြာရည်
နိၢဖျ်	**Peg, spike**	ငုတ်
ဖျၣ်ဖိး	**To bore through with a chisel**	စို့နှင့်ဖေါက်သည်
ဘၢဖျၤ	**Graze, just hit**	လျှပ်ထိသည်
ဘျၢရှၢ	**Split into strips**	နှီးထိုးသည်
၁ံ့ကျၣ်	**Among the trees**	သစ်တောထဲ
ချၣ်နၣ်	**Completely gone**	အားလုံးကုန်သွားသည်
အ့ဖျါ	**To wash (as face)**	မျက်နှာသစ်သည်

ခၢ့ဖျၢ့	**Stocking**	ခြေစွပ်
တမျါ့	**Steep bank**	ကမ်းပါးစောက်
လၣ်ချၣ်	**To be bald headed**	ခေါင်းပြောင်သွားသည်
ချၣ့ထၢ့	**To coil**	ခွေသည်
လၣ်ချါ့	**To be loose**	ချောင်သည်၊ လျော့သည်
ဝၡဖျၣ့	**To stir up (as water)**	ရေကိုလှုပ်သည်
စူၢဖျါ(ဖျါစူၢ)	**A cubit**	တတောင်
ထီးချၤ	**Slack as a rope**	လျော့သည်
ဖျါခွၢ	**A species of tree, the grewia microcos**	မြရာပင်
ဘၢဘျၡ	**Be caught, as by a hook**	ချိတ်မိသည်
ဘျၢထဲၣ့	**Be healed, cured well again**	ပျောက်ကင်းသည်
ယၢမျၣ့	**Large barbuleless, cat fish**	ငါးမြင်းရင်း
လၣ့ဖျၤ	**To spring as a trap**	
	To slip out of joint	အဆက်ပြုတ်သွားသည်
ပူၡဖျါ	**To whittle an arrow**	မျှားသပ်သည်
ယၢကျၡ	**carp fish**	ငါးနက်ပြာ
လၣ့ဖျၢ့	**To fall in (as the lid of a pot)**	ကျွံကျသည် (အိုးအဖုံးကျွံကျသည်)
ကျၣပှရှၣ	**Looks like a man**	လူနှင့်တူသည်
လူၤချၣနၣ	**Entirely, completely gone**	အားလုံးကုန်သွားသည်
ဖျၡဆုၡမ့ၤ	**To wink**	မျက်စိမှိတ်သည်၊ မျက်ရိပ်ပြသည်
ဘၢၣ့ဖျၢဒၢ	**Very thin**	အလွန်ပါးသော
ဘျၡလှ့ၤလၣ့	**To hang up as on a nail peg**	ချိတ်ထားသည်
လါ့ဖျၡဆၢ	**To strike as lightning**	မိုးကြိုးပစ်သည်
မီၢအဘျၢ	**A false prophet**	ပရောဖက်တု၊ ပရောဖက် အယောင်ဆောင်သူ
ယူခဲါ့ကျၡ	**Parasite**	
ကျၡမ့ၣဆွံါ	**A kind of creeper zanonia**	ကျီးအာပင်
ချၤအထါ	**To make a clucking sound with the tongue against the roof of the mouth**	တက်ခေါက်သည်
ဖျၢခါနါ	**Bat with a crooked nose**	လင်းနို့
ဆၢဖျၢ့ခဲါ့	**A trouser**	ဘောင်းဘီ
ဆၢဖျါ့လိၤ	**Wedding, marriage**	လက်ထပ်ခြင်း၊ မင်္ဂလာဆောင်ခြင်း

ဆံၫဆၫပျၩ	**Be quite clean**	အလွန်စင်သော
ယူၣဖျး	**To fly away in flight**	လန့်ပျံသည်
ဖျါမ့ခဲၫ	**The wing of an arrow**	မြှားရွက်
မံၩလၤကျၣ	**In the jungle**	တောထဲ
မံၫမးဖျၡၥၫ	**To dream**	အိပ်မက်သည်
ၥုၩဆၢဖျၡဆၢ	**To plant**	စိုက်ပျိုးသည်
ဖျၡခိၢဖျၡနါ	**To nod the head**	ခေါင်းညိတ်သည်
ဖျါဆၢဒဲၣဘၡ	**To forgive sin**	အပြစ်လွှတ်သည်
ခဲၫကျၡ	**A stand for pot**	
ချၢ	**Wood ashes**	ပြာ
ချၤ	**To tap**	ခေါက်သည်
ချၡ	**A disease in children**	
ချၫ	**Loose**	ချောင်သော၊ လျော့သော
	Hot (of water)	ရေနွေး
ဆၫဒံၢအဖၩဘျၢ	**The skin of the egg**	ကြက်ဥအခွံမြှေး
ဆံၤပျၩဖၢၩ	**Paddy field**	လယ်ပြင်

ဆၢဖိ – ၂၅

ကျံၩနံၩ	**Completely, entirely**	အကုန်အစင်၊ အကြွင်းမဲ့
ခၡချံၤ	**To gird up the loins**	ခါးတောင်းကျိုက်သည်
ချံၢဖျံၣ	**A bow string**	လေးကြိုး
ချံၡကူၣ	**Turtle shell**	လိပ်ခွံ
ဆၢချံၬ	**Cold**	အေးသော
ချံၡလိး	**Hard shelled turtle**	ဆေါက်လိပ်
ထူၤချံၢ	**To ride in a boat**	လှေစီးသည်
နီၩချံး	**Very hard**	အလွန်မာသော
ဖိၩဖျံၣ	**To braid a rope**	ကြိုးကျစ်သည်
ဘုၬချံၢ	**To hollow out a boat**	လှေထွင်းသည်
ဘျံၡဒၢ	**One end for the other or upside down**	ပြောင်းပြန်
ချံၢဘိၩ	**The bow of the cross bow**	ဒူးလေးပြင်
ချံၢခိၢ	**The bow of a boat**	လှေဦး

ထၤဖျံၣ	**Awl**	စူး၊ လက်ပွတ်စူး
ထွံၢချံါ	**Flea**	ခွေးသန်း
နါဖျံၩ	**The lobe of the ear**	နားသည်
လၣ့ချံး	**To roll down**	လိမ့်သွားသည်
ပျံၣ့ထၢ့	**To fly out (as an axe or dah while cutting)**	ခုတ်နေစဉ် အရိုးမှ ကျွတ်ထွက်သွားသည်
ချံၣရှၣ့, ချံၣရှၣ	**The large hard shelled turtle**	
ပျံၣ့ဒံၣ့	**Very stingy (obsolete)**	အလွန်စေးနဲသော
ဖဲချံါ	**To paddle a boat**	လှေလှော်သည်
ဖျံၤဖိး	**To bore through with an awl**	လက်ပွတ်ဆူးနှင့်ဖေါက်သည်
ချံၢမိ	**The stem of the cross-bow**	လေးတူး
ထၣဖျံၩ	**Chain**	သံကြိုး
ချံၣထံၤ	**The soft shelled turtle**	လိပ်ကြည်
ထီၢချံါ	**To punt a boat with a long pole**	ထိုးဝါးနှင့်လှေကို ထိုးသွားသည်
နိၣဖျံၩ	**Lip**	နှုတ်ခမ်း
ထံါပျံၢ့	**To overflow**	ရေလျှံသည်
ခၣချံါ	**To shoot a bow**	လေးပစ်သည်
ဘျံၣခိၢ	**Be overhead, higher than the head**	ခေါင်းအပေါ်ကျော်နေသည်
လဘျံၣ	**A sheet**	တရွက်
ချံၢမဲ့ၤၥဲၩ	**The trigger of a cross bow**	လေးခလုတ်
ပွံၢဆၤချံါ	**To sow seed**	မျိုးစေ့ကြဲသည်
တဲၩချံါဝါ	**To trim a paddle**	လှော်တက်ခုတ်သည်
ထိၢဖျံၣထံါ	**Spittle**	တံထွေး
ချံၣလၣ့ထဲၣ့	**To have a relapse of sickness**	အနာပြန်၍နာခြင်း
ဆဲၩလၣ့ဖျံၩ	**To let down a rope**	ကြိုးချပေးသည်
ခါချံၣထၤ	**To turn up; bend up**	ခေါက်ထားသည်
ချံါကနၢ့	**To thwarts of a boat**	လှေကန့်
ချံးအၥၣ	**To roll**	လိမ့်သွားသည်
ဆၢ့ဒံၢဘျံၣ	**White of eggs**	ကြက်ဥအကာ
ထိၢဘျံၣ့ဘျၣ့	**The swallow**	ပျံလွှား
နိၣဖျံၩဆဲၩ	**Protrusive lips**	နှုတ်ခမ်းတွဲသည်

အီၤနီဉ့်ချံး	**To be hard**	မာသည်
အဆၢ့ပျံဉ့်	**To be dislocated**	အဆစ်လွဲသည်
ဆၤချံၤ့ဆၤဂီး	**The cold**	ချမ်းအေးသော
ချံၣ်လဉ့်ခၤ့	**To kneel down**	ပုဆစ်တုပ်သည်
ချံၤ	**Cross bow**	ဒူးလေး
ချံၢ်	**Boat**	လှေ
	Seed	အစေ့
မ့ၤချံၢ်	**Eye ball**	မျက်စေ့
ဒံၤချံၢ်	**Addled egg**	ကြက်ဥဆံချောင်
ချံၣ်	**Turtle**	လိပ်
	To fold up	ခေါက်သည်
ချံၤ့	**Spinning wheel**	ရစ်
ချံၤ့ဆူၤ	**A pestle**	ကျည်ပွေ့
ချံၤ့ဖျံဉ်	**String of a spindle**	
ချံၤ့သၤ	**Thread on the spindle**	
ချံၤ့ချံၤ့	**Gently**	အေးအေး
ချံၤ့လဉ့်	**Become cool**	အေးလာသည်
ချံး	**Roll**	လိမ့်သည်
စိၣ်ချံၢ်	**To dig out a canoe**	လှေထွင်းသည်
ဖျိဖျ့ဉ်	**Be slimy**	ကျိချွဲသော

ဆၤဖိ – ၂၆

ဖျ့ၤစွၣ်	**Very soft**	အလွန်ပျော့သော
ဖျ့ၣ်ထၤ့	**Escape from**	လွတ်ထွက်သွားသည်၊ အချုပ်အနှောင်မှ လွတ်သွားသည်
လဉ့်ဘျ့ၣ်	**Be broken into fragment**	ကြေမွသွားသည်
ဂၣ်ဖျ့ၣ်	**To escape**	လွတ်သွားသည်
စိၣ်ဘျ့ၣ်	**To peck into pieces**	ဆိတ်ချေပစ်သည်
နိၤဖျ့ၣ်	**A whip**	နှင်တံ
ထၤ့ဖျ့ၣ်	**Project to jut out**	(အစွန်း)ထွက်သည်
ဖျ့ၤ	**To flog**	ရိုက်သည်
ဖိဉ့်ဖျ့ၣ်	**Be free from, liberated**	လွတ်မြောက်သည်
ဖျ့ဉ်ဖိၤ	**The uvula**	လျှာခင်

ပူၣ်ဖျ့ၢ	**To smooth by whitting**	ချောအောင်သပ်သည်
ၡူၣ်ဖျ့ၢ	**To smooth**	လက်ဖြင့်ချောအောင်သပ်သည်
ပှဖိၪဖျ့ၣ်	**Freeman**	လွတ်လပ်သောသူ
ဖျ့ၢလံၤကံၣ်	**Very smooth**	အလွန်ချောမွတ်သော
ဝံၧ့ဇၧၢ့ဖျ့ၩ	**A species of creeper**	
ဖျ့ၤလၢဘီၪ	**A grass lizard**	ကင်းလိပ်ချော
ဖျ့ၩခၧ့ထံၣ်	**Root of tongue**	လျှာရင်း
ဖျ့ၩလၪထုၧ့	**To have tongue immovable as when near death**	လျှာခိုင် (မေးခိုင်)
လၪမုၤလၪဘျ့ၣ် (လၪဘျ့ၣ်လၪနူၤ)	**Broken into pieces**	ကြေမွသွားသည်
ဂံၤလၪဘျ့ၣ်	**To compress into powder**	အမှုံ့ဖြစ်အောင်ကြိတ်သည်
စုၣ်လၪဘျ့ၣ်	**To dash into pieces**	အစိတ်အမွှာဖြစ်အောင် ဆောင့်ချေလိုက်သည်

ဆၧဖိ – ၂၇

ယိကျဲၧ့	**To give oblique glance of the eye**	မျက်စောင်းထိုးသည်
ချဲၪခဲၧ	**To tell a person what others say about him**	အတင်းပြောသည်
ဖျဲၧလှၤ	**Very quick**	အလွန်မြန်သော
ကျဲၪတံၣ်	**Earth oil**	ရေနံ
ဖျဲၪဘီၪ	**Handle of a harpoon**	မှိန်းရိုး
ကျဲၪစူၩ	**To point a spear**	ချွန်အောင်သွေးသည်
ချဲၪဒုၧ့	**To talk**	စကားပြောသည်
ဖျဲခိၧ	**A species of plantain**	ရခိုင်ငှက်ပျော
ချဲၪကြၪ	**To talk nonsense**	ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောသည်
ဘျဲၪအၧ့	**Be satisfied with food**	စား၍ဝပြီ
လၪဘျဲၪ	**Steep as a bank**	စောက်သော
လိးကျဲၪ	**A whetstone**	ဓားသွေးကျောက်
လၪဘျဲၧ	**Remains over**	အကြွင်းအကျန်
ချဲၢ့လၪ	**To measure with arms extended**	လံသည်
ဘျဲၩစီၧ	**To scoop water with the hand to make wet**	
ကျဲၪအဲၧ့	**To sharpen**	သွေးသည်
ကချဲၢ့	**A fathom**	တလံ

ဖျဲၤစွဲၥ	**Soft**	ပျော့အိနေသော
ချဲၬဆၧ့	**To answer**	ပြန်ပြောသည်
ဘျဲၬခွံၤ	**To cut off knots etc on bamboo**	အခက်အလက်များကို သင်ပစ်သည်
လူၧဖျဲၢ့	**Doubled and twisted thread**	နှစ်လွန်းတင်ကျစ်ထားသောချည်
၁ၥဖျဲၧ	**Quick tempered**	စိတ်မြန်သော
ချဲၔဘၧၬ	**A sieve**	ဆန်ခါစိပ်
ဖျဲၢ့ကဲၬ	**To wreathe tightly**	တင်းစွာကျစ်သည်
အီၧဖျဲၧ	**Born**	မွေးဖွားသည်
ချဲၬဒီၬ	**To mimic another's speech**	သူတပါးပြောသကဲ့သို့ လိုက်တု၍ပြောသည်
ချဲၬလံၧ	**To say more than is true**	မှန်သည်ထက်ပိုပြောသော
လၬဘျဲၥ	**To be pendent**	တွဲလောင်းကျသည်
မၔဖျဲၧ	**To make haste**	မြန်စွာပြုလုပ်သည်
ချဲၬလိၧကွ့ၔ	**To joke, jest**	ပြောင်လှောင်၍ပြောသည်
ချဲၬဘံၧဘွံၢ	**To whisper**	တိုးတိုးပြောသည်
ဖျဲးန့ခွံၤ (ဖျဲးန့ဆုၤ)	**To snatch away**	လုယူသည်
ချဲၬဘုၥထၤ	**To stammer**	စကားထစ်သည်
မၔချဲၢ့ချဲၢ့	**To do quickly**	မြန်မြန်လုပ်
ချဲၬခူဘူၧ	**To speak secretly**	လျှို့ဝှက်စွာပြောသည်
ချဲၬရှီၢရှီၢ	**To talk slowly**	ဖြည်းဖြည်းပြောသည်
ချဲၬပိၔအနိၥ	**To speak proudly**	ကြွားဝါ၍ပြောသည်
ချဲၬဒုၧ့လိၤ၁ၥ	**To speak to each other, talk together**	စကားပြောကြသည်
ချဲၬမွံၢအနိၥ	**To talk in sleep**	အိပ်နေစဉ် ယောင်ယမ်း၍ပြောသည်
ချဲၬမွံၔချဲၬရှါ	**To speak with candour**	တည်ကြည်ပွင့်လင်းစွာပြောသည်
ချဲၬဘၧအလၔ	**To backbite**	သူတထူးအတင်းပြောသည်
ဖျဲၔဒၧခလူၤ	**Wait**	နေပါဦး
ဆၧယူၤဆၧဖျဲၬ		စုံနတ်ဝိဇ္ဇာ
ကျဲၬမၔအ၁ၥ	**To pretend**	ဟန်ဆောင်ကာပြောသည်
ကျဲၧ့ထၧ့အမ့ၤ	**To lift up the eye**	
အဘျဲၧအဆဲ	**What is left over**	အကြွင်းအကျန်
ချဲၔ	**A winnowing fan**	ဆန်ကော
ချဲၢ့ချဲၢ့	**Speedily**	မြန်မြန်

ချဲၣ်	**To speak**	စကားပြောသည်
ဆၢကျဲၣ်ဖစီၣ်	**Temptation**	စုံစမ်းသွေးဆောင်ခြင်း
ၥၣမဲၢၥၣဖျဲၣ်	**Fear**	ကြောက်ရွံ့ခြင်း
ချဲ့ၢချံၣ	**Quickly**	မြန်စွာ
ပျဲၣ်	**To banter**	ကျီစယ်သည်
ပျဲၣ်ပျီၥ်ပျီၥ်	**To banter vainly**	အလဟဿကျီစယ်သည်
မံၢမၢမံၢဖျဲၣ်	**To be sound asleep**	အိပ်မောကျသည်

ဆၢဖိ – ၂၈

ထံၢကျိၤ	**River**	မြစ်
ဒိၣကျိ့ၢ	**To turn the back**	ကျောခိုင်းသည်
ထိၢကျိၣ်	**A kind of parrot**	
ဘျိၢဆိ	**Tasteless**	အရသာပေါ့သော
ချိၣ့ဆဲၣ့	**The sour banyan tree**	ညောင်ချဉ်
စ့ၥ်ကျိၣ့	**A bracelet**	လက်ကောက်
ဂၣဖျိၣ	**To go astray**	လမ်းလွဲသွားသည်
ဆံကျိၥ်	**To mix**	ရောသည်
ဖျိၤၥၢ	**A species of fruit**	
ထၣ့ဖျိၣ	**To spring up, as a fountain**	ယိုထွက်သည်
ဖျိၣ့ဒိၣ့	**Wholly round**	လုံးဝိုင်းသော
မ့ၣဖျိၣ့	**A grain of sand**	သဲပွင့်
လၣ့ကျိၣ	**Peel of**	အခွံကျွတ်သည်
ဝးဖျိၣ	**To lead astray**	
ၥၢဖျိ	**The water dillenia**	သပြု
ဖျိၤခိၢ	**A species of zingiber**	မိသာလင်
ဘျိၣအခိၤ	**To break the neck by bending the head**	ဂုပ်ချိုးသည်
ဘိ့ၢဖျိၣခွံၤ	**To send away (as a thing one wishes to get rid of)**	အခြားသို့ပို့ပစ်လိုက်သည်
ချိ့ၢဆဲၢခိၢ	**The hollow of the back**	
ၥံ့ၢမုချိး	**Large sticks of firewood**	ထင်းချောင်းကြီးများ
ဘုၢဖျိၤထၣ့	**The paddy shoots out**	စပါးထွက်သည်

ထံၢချိ့ၣ်ဒ	**Middle of stream**	မြစ်လယ်
ဖျိၤအမံၤ	**To give a name**	နာမည်မှည့်သည်
ထိၣ်ပွၤချိၢ့	**The green pigeon**	ငှ
အ့ၣ်ကျိၤလၣ့	**To season, mix**	
ယၢချိ့လၢ	**Banyan leaf fish**	ငါးဖယ်အောင်း
စၢၤ့ဒိၣ်ချိၣ်	**To tie a knot**	
ဆံၢဖိၤကျိဒ	**Field of sugar cane**	ကြံခင်း
ထၢၤ့ဖျိ့ယၢ	**The whole of any round thing**	တလုံးလုံး
ဖျိ့ဒိ့ခိၣ်	**A hillock**	တောင်ပူစာ
ချိၣ်လဖၣ်	**The shell fish; mollusk of which there are numberless**	ခရုများ
ချိ့ၣ်ဍ	**A kind of banyan tree**	
ဘျိဒယၢလံၢခိၤ	**To turn summerset**	ကျွမ်းထိုးသည်
လၢၤဖျိၣ့လၢၤဘၢ့	**In old time**	ရှေးရှေးက၊ ရှေးမဆွက
လၣ့ဘျိဒလၣ့ဘျုဒ	**To suffer from debility**	ခြေမသယ်နိုင် လက်မသယ်နိုင်
ကျိဒလၤ့ဘံၢ့ဖံဒ	**To knock off the bark of a tree**	သစ်ခေါက်ခွာပစ်သည်
ကျိၢဘံၢစ့ၤဘံၢ	**Money**	ငွေကြေးပိုက်ဆံ
ချိဒလၤ့	**To put down, lay down**	ချထားသည်
ထၢ့ဖျိဒ	**To spring up as a fountain**	
မျိၤဘၢ	**Cannon ball**	အမြောက်ဆံ
ချဲၤ့ကျိဒထဲၤ့	**To translate**	ဘာသာပြန်သည် အနက်ပြန်သည်
ချိၢ	**Snail, shell**	ခရု
ချိဒ	**Feeding trough**	စားခွက်
ချိၢ့	**Back**	ကျော
ချိၤ့	**Banyan tree**	ညောင်ပင်
ချီ	**Cattle**	နွား
	Birth mark	မည့်၊ စာ၊ ငယ်မှတ်
လၤ့ချီၤ	**To warp**	ဟိုက်သွားသည်၊ ချိုင့်ဝင်သွားသည်
ချီၢ	**Mat**	ဖျာ
ချီၤ့	**A cross beam**	လျောက်
ဘံၢ့နံၤချီၤ့	**Whole day**	တနေ့လုံး

ချီၣ့ထၤထွံၢ်	**To tie up**	ခွေးကို ချည်ထားသည်
ချီး (ယူချီး)	**To swallow without chewing**	မဝါးဘဲမျိုချသည်
ဆၢ်ချိဉ်လၣ့	**An offering or sacrifice (made at the foot of a tree)**	ခါစာချသည်

ဆၢ်ဖိ – ၂၉

ချီမိ	**A cow**	နွားမ
စီၢချီၣ်	**Immodest**	ဣန္ဒြေမရှိသော
ဖိၢဖျိၢ့	**A species of water weed**	
ဖျိၣ်ဝၢ်	**Coconut, the fruit**	အုန်းသီး
မ့ၤဘျိၢ်	**Blind**	ကန်းသော
မၣ့ချီး, မၤချီး	**Tamarind**	မန်ကျည်း
ယူၤချိ	**To tend or look after cow**	နွားကျောင်းသည်
ခဉ်ကျိၣ့	**To fire a gun**	သေနတ်ပစ်သည်
မ့ဖျိး	**The stem of a tail**	မြီးတံ
ဖျိးလိၤဝဉ်	**To miss one another**	မဆုံမိကြဘဲ လွဲသွားကြသည်
လဲၢ့ဖျိၣ့		လှည်းလမ်း
လၣ့ချိၣ်	**To curve downwards**	ကွေးကျသွားသည်
ဆ့ဉ်ဖျိၢ့	**To pierce or thrust through**	ထိုးဖေါက်သည်
ထဲၢ့ချိၢ်	**To weave mat**	ဖျာယက်သည်
ဒံၢ်ဘျိၣ့	**Ovary of fowls**	ကြက်ဥတိန်
ပျိၣ်ပျိၣ်	**Vain, empty**	အချည်းနှီး
ဖျိၣ်မိ	**Cockroach**	ပိုးဟပ်
ဖျိၢ့ထၣ့	**To lead to (as channel to a main river)**	ပေါက်သွားသည်၊ ရောက်သွားသည်
ဖျိးကူဉ်	**Be hump backed**	ခါးကုန်းသော
ခုးကျိၣ့	**Threaten to cut**	ခုတ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်သည်
ဖျိးပွံၢ်		ကျောရိုး
ဖျိးထုၣ့, အစီၣ့	**The post which supports the ridge of a roof**	ခေါင်ထောက်
ကမျိၢ့	**A betel box made of wood**	ကွမ်းအစ်
လၣ့ဖျိၢ့	**Come into holes, as the bottom of a spot**	(အိုးဖင်) ကျွံကျသည်
မိၤကျိၣ်	**Tobacco pipe**	ဆေးတံ

အွၢဖျိါ့	**To force through, force the way through**	တိုး၍ထွက်သွားသည်
မျိၤမျိ	**Move gently to and fro**	
ဂူါဆါချိါ့	**Unbroken rice**	ဆန်လုံးတီ
ထုၣဖျိၢထ့ၢ	**To bring to light**	ထုတ်ဖေါ်သည်
ထူါထ့ၢချိၢ	**To roll up a mat**	ဖျာလိပ်သည်
ဖျိဉ့လဉ့ထဲဉ့	**To decrease of fever**	အဖျားကျသွားသည်
အလူချိါ့	**Loud and pleasant voice**	အသံအောင်သော
မဉ့ချံးချိါ့	**The yellow varnish tree**	တောင်သလဲ
လံၤကျိါ့ကျိါ့	**Large eagle**	ဝံလိုင်ငှက်
ပှအဝၣဖျိါ	**Generous**	ရက်ရောသောသူ
ပှပျိဉဖျ့ၣဖိၢ	**Free man**	
ဖျိၢယံါဖျိၢလဉ	**Pretty in appearance**	ယဉ်သော၊ သပ်ယပ်သော
ဆၢဒူၢဆၢဖျိး	**Tender shoots of vegetable**	နုသော အဖူးအညွန့်
ဖျိဉ့ထ့ၢဒၣထ့ၢ	**To change clothes on the corpse**	အလောင်းကို အဝတ်လဲပေးသည်
အီၢပျိဉအီၢခီါ	**Be unoccupied**	အားလပ်နေသော
ကဆါ့အမျိဉ့	**Trunk of elephant**	ဆင်နှာမောင်း
ဘျိဉ့ဘျိၢအဝၣ	**To roll about as when suffering severe pain**	လူးလိမ့်နေသည်
ဖျိၢခၢးထံၢခၢးထံၢ	**To be visible at intervals**	တချက်တချက်ပေါ်လာသည်
ဖျိၢကျံၣကျၣကျံၣကျၣ	**Be indistinct as a path**	
ဖျိၢထ့ၢ	**Appear**	ပေါ်လာသည်

ဆၢဖိ – ၃၀

ဖျူၣလဉ့	**To throw into as wood in the fire**	ထင်းကိုမီးထဲထည့်သည်
ချူၤလဉ့	**To turn down**	မှောက်သည်
တဘျူၣ	**Many, several**	များစွာ၊ အများအပြား
ဖျူဖၢဉ့	**Hades**	သေမင်းပြည်
ချူၣန့	**To over take**	လိုက်၍မှီသည်
ဘျူ့ထံါ	**To dip water with a dipper**	ရေခပ်ယူသည်
လဉ့ချူၤ	**Be upset**	မှောက်သည်၊ လှန်သည်

ချူဘံs	**To screen with a cover to hide from side**	ဖုံးအုပ်သည်
ဘျူsလ္ဒ	**To take off (as the shoes, garment)**	ချွတ်သည်
လ္ဒဖျူs	**To fall into**	ပြုတ်ကျသည်
ဖျူထိs	**To have epileptic fit**	ဝက်ရူးနာ
ဘျုံ၂ထ့	**To glance**	
ချူsခီ၊	**Be at leisure**	အားလပ်သော
ဝ၂ကျူ၂	**Giant bamboo**	ဝါးဘိုး
ခမျႇး	**Multitude**	လူထုလူစု
ဃႇဒဘျူs	**A kind of bird**	
ကျႇဇကျႇဇ	**Often**	မကြာခဏ
ချူထ၊	**To shut up**	အုပ်ထားသည်
ပျႇဒဘု၂	**To tread out paddy**	စပါးနယ်သည်
စံsဖျူ		အရှူးဟုခေါ်သည်
ဖျူ၊/ဖျႇ၊	**A hornet**	ပဆွတ်ပနီ
ဖျူsဝံ့	**To climb up a tree**	သစ်ပင်တက်သည်
ပျႇဒလ္ဒဝs	**To wallow as a buffalo**	လူးသည်
ကျုံ၂ထ့မ့၊	**To cast the eye upwards**	
ပနိပျႇဒ	**A buffalo wallow**	ကျွဲလူးအိုင်
ဘိsချူလ္ဒ	**To over turn**	မှောက်သည်
ကျုံ၂လ္ဒမ့၊	**To cast the eye downwards**	
ချူခိ၂လူ၊	**To wear a cap**	ဦးထုပ်ဆောင်းသည်
ဘျူsအဖံs	**Pull off the skin**	အရေခွံခွာသည်
ဘျူ့ထ့ခွံ၊	**To dip water out of a pot**	(ရေကို) ခပ်ပစ်သည်
မံ၊ချူလ္ဒ	**Sleep on the face**	မှောက်အိပ်သည်
ဖျႇ၊ကွ္ဒဃး	**A wasp with yellow wings**	
ဖ္ဒကျုံ၊ကျႇ၊	**To shine with a glittering light**	
ကျ့sစ၂ံsမဇ	**Endeavour to do**	ကြိုးစား၍လုပ်သည်
မဇချူsအဝs	**To make time to do a thing**	
ချူsန့လႇဒအ့၊	**Not over take**	မမှီတော့ချေ
ဖျူဝံ၂ဃႇဒဝံ၂	**Inhabitants of hades**	သေမင်းပြည်၌နေသောသူများ

ဂဲႆဖျူဂဲႆလိုႉ	**To struggle**	အားကြိုးမာန်တက်ပြုလုပ်သည်
ဖျူႆခွႆႇ	**A coil of rope**	ကြိုးခွေ

ဆႂဖီ – ၃၁

ထၼကြဲႆႇ	**A file**	တစဉ်း
ပြံႂပြံႂ	**An eruption just appearing**	ကိုယ်ပေါ်တွင် ထွက်လာသော အဖုငယ်
စဲႂႇပြႂႆႇ	**To run a race**	ပြိုင်ပြေးသည်
ပြၼပြၼ	**Sound like clapping things together**	လက်ခုပ်တီးသံ
လႆႇပြႆ	**To be scattered**	ကွဲပြားသွားသည်
ပြူၼပြူၼ	**To work or go in company**	တစုတရုံးတည်းပြုလုပ်သွားလာခြင်း
ကြံႆၼအုႉ	**Not worthy**	မသင့်လျော်
ပြႂႆႇချံါ	**To race with boats**	လှေပြိုင်သည်
ကြဲႆႇအဲႂႇ	**To sharpen**	ထက်အောင်သွေးသည်
ကြၼထုႉ	**To press together**	ကပ်ထားသည်
ပြိႆဒိၼ	**To spray upon a thing**	ရေမှုပက်သည်
ယႆႇပြူၼပြူၼ	**A species of brinjal**	မြို့ပျက်ခါးရမ်း
ချဲႆႇကြႆႇဆႂ	**To talk nonsense**	အဓိပ္ပါယ်မရှိသောစကားပြောသည်
ပြီႆထႂႇထံါ	**To spray water from the mouth**	ပါးစပ်မှ ရေမှုတ်ထွက်သည်
ပြံႆကဒံႆ	**Very small**	အလွန်ငယ်သော
မႆပြံႆပြႆ	**Made to scatter**	ကွဲပြားစေသည်
ကြႆႇထမး	**Inconsiderate in doing anything**	မဆင်ခြင်၊ မတိုင်းထွာဘဲပြုသည်
ဒီါခြႆႇခြႆႇ	**Tinkling of a cymbal**	လင်းကွင်းမြည်သံ

ဆႂဖီ – ၃၂

ဆႂပႂႆႇဆႂပြၼ	**Government**	အစိုးရ
ကူႆဒံႆႇ (လဲႆပုႉ)	**To mix, to compound medicines**	ရောစပ်သည် ပေါင်းစပ်သည်
ကူႂမုႇႆ	**To turn rice pot**	ထမင်းအိုးလှည့်သည်
ကျူႇဘီႆႇ	**Lazy**	ပျင်းရိသော
ကျူၼလုႇႉ	**To drag**	ဒရွတ်တိုက်ဆွဲသည်
ကိူႆႇထံ	**Arum root, bulbous root of arum**	ဖျံ့ဥ

ဆုၫ့ကူံၤ	**A mill used to husk grain**	ကြိတ်ဆုံ
ထုၣကီူၪ့	**To draw together as the mouth of a bag**	ကျုံ့သွားအောင်ဆွဲသည်
ပူုၫ့ထ့ၤ	**To tear, rend, sever**	ဆုတ်ဖြတ်သည်
ဘူၪဘူၪ	**Gently**	ပျော့ပြောင်းသော
ကူၫထဲၪ့	**To turn**	လှည့်သည်
ဖူၢဖၬ့	**In bazaar**	ဈေးထဲ
ကီူၪကီူၪ	**Slowly**	ဖြေးဖြေး
နိၣပူုၣ	**Foam (of mouth)**	ပါးစပ်အမြှုပ်
မူၪမူၪ	**Many in company**	
လၪ့ပိူၣ	**Over ripe rotten as fruit**	အမှည့်လွန်၍ ပျော်လွန်းသော
ကူၪ့ဖိၫ	**A small hut**	တဲကလေး
ကူၬ့မုၤ	**Flour made from parched rice**	ဆန်လှော်မှုံ
ထံၢပူုၣ	**Foam**	ရေမြှုပ်
ပူၫလၪ့	**To spread out**	အာသည်၊ ပွင့်သည်
ပူုၫ့ထၬ့ (ချံၤထၬ့)	**To cosset (of an infant)**	
လၪ့ပူၫ	**To become loose**	ပြေသွားသည်
ဖူၤဖူၤ	**The sound of water splashing**	ဖျိဖျိမည်သော ရေသံ
ဘွၪ့ထဲၪ့	**To mend; to repair**	ပြင်သည်
ကူၬၢ့ကူၬၢ့	**Simultaneously**	တပြိုင်တည်း၊ အတူတကွ
ပူၫထါ	**Flat**	ပြားသော
ဘိၣကူၫ (ဘိၣဘၫကူၫလီၪ့, ဘိၣကူၫလီၪ့ထဲၪ့)	**To put right**	လမ်းမှန်သို့လှည့်ပေးသည်
ၥံၫကူၬ့ (ကံၫကဲၪ့ဖိၫ)	**The cassia faetida plant**	ဒန့်ကျွဲ
ထံၢကီူၬ့	**Water course**	ရေကြောင်း
လၪ့ဘီူၪ	**Drowsy**	ငိုက်မျည်းသော
ယၫကီူၪ့	**Large gudgeon**	ငါးကြင်း
ဂဲၪမူၫမူၫ (ဂဲၪမွၫမွၫ)	**To wriggle about here and there**	ရှုရှုလှုပ်ရှားနေသည်
ကူၫလါခီၢ	**To turn from side to side**	တဘက်မှတဘက်သို့လှည့်သည်
ကျူုၣပြၬ့ဖျံၪ	**Tug of war**	လွန်ဆွဲသည်
လၪ့ကူၪ့ထး	**To be left uncultivated**	မစိုက်ပျိုးဘဲ ကျန်ခဲ့သောလယ်မြေ

ကၠါထံၢသၢ့	**Lion**	ခြင်္သေ့
ကၠၢဘံၣ်ထၢ့	**The wind blows**	လေတိုက်သည်
ကၠၢၣ့အသး	**To decorate one self**	ကိုယ်ကိုဆင်မြန်းသည်
ကၠုးယူၤထၢ့	**To elongate**	ရှည်လာအောင်ဆွဲသည်၊ ဆွဲဆန့်သည်
ဘၣ့ဆၢဆါ	**To give medicine to receover from sickness**	ဆေးပေးကုသည်
ကၠၢဒိးချိၢ့	**To turn the back upon**	ကျောခိုင်းသည်
ခိၢခု့ကၠီး		ခေါင်းအုံးစွပ်
ပိၠးထၢ့ခွံၤ	**To vomit**	အန်ထုတ်သည်
ကၠဲၤဖးဒိၢ	**God the almighty**	ကြီးမြတ်တော်မူသောအရှင်
ဆၢလီၢ့ပိၠး	**Cholera**	ကာလဝမ်းရောဂါ
ကၠၢၣ့ထၢ့ကၠီၣ်ထၢ့	**To decorate**	ဆင်ယင်သည်
ထၢ့အုၢထၢ့မ့ၠါ	**To become mouldy**	မှိုတက်သည်
ခု့ထံၢကၠီၢ့	**To dig a ditch**	ရေမြောင်းတူးသည်
ဆံကၠၣ်	**To mix by squeezing together**	ညှစ်၍ရောသည်
ဆံၢကၠီၢ့	**Urethra**	ဆီးကြောင်း၊ ဆီးလမ်း

ဆၢဖိ – ၁

LESSON - 1

New words introduced (10 words)

ဆၢယီၤ, အယီၤ	**This**	လီၫ	**Verbal particle indicating the close of a sentence**
	ဤ		
ဆၢနီၢ, အနီၢ	**That**	လၢ	**From, to, at, on, by, with**
	ထို		မှ၊ သို့၊ ၌၊ ပေါ်တွင်၊ အားဖြင့်၊ နှင့်
မွဲ	**Yes, it is so, yea**	အ	**His, her, its**
	ဟုတ်သည်		၏
မွဲအ့ၤ	**No**	ယဆၢ	**My, mine**
	မဟုတ်ပါ		ကျွန်ုပ်၏
မွဲဧၢ	**Is it so**		
	ဟုတ်သလား		

ဆၢမၤလိၢ – ၁

၁	ကၤထၬပနါ.	ကျွဲကိုချည်ထား
၂	ဂၤဖၤတၤတၤ.	မြန်မြန်လမ်းလျှောက်
၃	မငါတရှ်.	တကယ်ကောင်းသည်
၄	ၥၤဝၤနၤမၬ.	ရင်အလွန်တုန်သည်
၅	ယၤထၬအဖါ.	သူ၏ဖခင်ကို တွယ်ကပ်နေသည်
၆	ဆၤထၬဝၬဝၬ.	ပတ်ပတ်လည်ချုပ်ထား
၇	လယၬကခါ.	ဆိုင်းကျိုးသွားမည်
၈	ဖါယါအဆၢ	ဘထွေး၏ဦးစွာ
၉	ၥၤကၤနၤမၬ.	ရင်အလွန်ကြပ်သည်
၁၀	ဝါထၬၥၤရှ်	သက်ကြီးသူကိုဖက်ထား

ဆၢယီၤ	မွဲ	ယ	ဖါၥၤရှ်	လီၫ.
			ပနါ	
အယီၤ		န	ခရါ	ဧၢ.
ဆၢနီၢ			ဆရၬ	
		အ	လယၬ	အ့ၤ.
အနီၢ			ခၤ	

အယီꩻ	မွဲ	၁ၵျှါ	အဆ၂	လီၢ.
		ယဖါ		ေ၂.
အနီ၂		ကဆါ		အှ့ၤ.

အယီꩻ	မွဲ	န	ဆ၂	ေ၂.
		ယ		အှ့ၤ.
အနီ၂		အ		လီၢ.

ပနါ	ယီꩻ	မွဲ	န	ဆ၂	အှ့ၤ.
ခရါ			အ		ေ၂.
လယၤ	အယီꩻ		ယ		လီၢ.

ယ	ဂါ	အ	၁ၵကၵ	ေ၂.
န	မၤ			အှ့ၤ.
အ	ဖါ		၁ၵဝၵ	လီၢ.

၁	အယီꩻမွဲယဖါ၁ၵျှါလီၢ.	ဤသူ ကျွန်ုပ်၏ အသက်ကြီးသော ဖခင်ဖြစ်သည်
၂	အယီꩻမွဲယဖါ၁ၵျှါေ၂.	ဤသူ ကျွန်ုပ်၏ အသက်ကြီးသော ဖခင်ဖြစ်သလော
၃	အယီꩻမွဲယဖါ၁ၵျှါအှ့ၤ.	ဤသူ ကျွန်ုပ်၏ အသက်ကြီးသော ဖခင်မဟုတ်ပါ
၄	အနီ၂မွဲအခရါလီၢ.	ထိုဟာသူ၏ထွန်ဖြစ်သည်
၅	အနီ၂မွဲအခရါအှ့ၤ.	ထိုဟာသူ၏ထွန်တုံးမဟုတ်ပါ
၆	အနီ၂မွဲအခရါေ၂.	ထိုဟာသူ၏ထွန်တုံးဖြစ်သလော
၇	အယီꩻမွဲ၁ၵျှါအဆ၂လီၢ.	ဤဟာသည် သက်ကြီးသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သည်
၈	အယီꩻမွဲ၁ၵျှါအဆ၂ေ၂.	ဤဟာသည် သက်ကြီးသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သလော
၉	အယီꩻမွဲ၁ၵျှါအဆ၂အှ့ၤ.	ဤဟာသည် သက်ကြီးသူ၏ ဥစ္စာမဟုတ်ပါ
၁၀	ပနါယီꩻမွဲနဆ၂ေ၂.	ဤကျွဲသည် သင့်ကျွဲလော
၁၁	ပနါယီꩻမွဲနဆ၂လီၢ.	ဤကျွဲသည် သင့်ကျွဲဖြစ်သည်
၁၂	ပနါယီꩻမွဲနဆ၂အှ့ၤ.	ဤကျွဲသည် သင့်ကျွဲမဟုတ်ပါ
၁၃	ယဖါအ၁ၵကၵေ၂.	ကျွန်ုပ်၏ ဖခင် ရင်ကြပ်သလော
၁၄	ယဖါအ၁ၵကၵအှ့ၤ.	ကျွန်ုပ်၏ ဖခင် ရင်မကြပ်ပါ
၁၅	ယဖါအ၁ၵကၵလီၢ.	ကျွန်ုပ်၏ ဖခင် ရင်ကြပ်သည်

ဆၤဖိ – ၂

LESSON - 2

New words introduced (7 words)

ပလၢ, ပလၢလဲၤ	**Who**	နၤၣ	**You**
	မည်သူ		သင့်ကို
ထီးယီၣ, ထယီၣ	**Here**	ထလဲၤ, ခီၢခီၢလဲၤ	**Where**
	ဤမှာ၊ သည်မှာ		အဘယ်နေရာမှာ
ထနီၤ, ထီးနီၤ	**There**	အီၤ	**Has, have, Is, are**
	ထိုမှာ		ရှိသည်၊ နေသည်
ယၤၣ	**Me**		
	ကျွန်ုပ်ကို		

ဆၤမၣလိၤ – ၂

၁	နထယၥဆၤဘၤဧၤ.	သင်မှန်းဆ၍ မှန်သလော
၂	ဆၤဆၢကဘၤဂၤပှရှၣ.	သူတပါးကို ရောဂါ ကူးစက်မည်
၃	ပှမၣကၣအၤဂၣလီၢ.	လူများစွာ အလုပ်ကို လုပ်ကြသည်
၄	ပှဒၤဆၤလၤယၢလဂၣ.	အနာဂတ်ကို သိသောသူတယောက်
၅	နဒၤဘၤယၤနၥလဖၤဧၤ.	သင် ငါးမန်းများကို တွေ့သလော
၆	ဘၤဒၣလၤဝၤအ့ှၤ.	ဝါးဖြင့်မခင်းရ
၇	နမၣခါယလယၤဧၤ.	သင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ဆိုင်းကို ချိုးပစ်သလော
၈	၁ၥရှါအလၣ၁ၤလဖၤ.	သက်ကြီးသူ၏ ရှားဖြူသီးများ
၉	ဘၤမၣကၣတရှါရှါလီၢ.	အလုပ်ကို တကယ်လုပ်ရမည်
၁၀	ဘၤယ၁ၥနၥမၤလီၢ.	ကျွန်ုပ်နှင့်အလွန်သဘောတွေ့သည်။ ကျွန်ုပ် အလွန်သဘောကျသည်
၁၁	ဘၤလဘၤမွဲနဆၤလီၢ.	သင်၏ ဥစ္စာဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်
၁၂	ပှလၤအၓၥနီၤမၣကၣတရှါလီၢ.	ဝီရိယရှိသောသူသည် အလုပ်ကို တကယ်လုပ်သည်
၁၃	ပၥကၣပှ၁ၥရှါလဖၤ.	လူကြီးများကို ရှိသေပါ
၁၄	မၣကၤန၁ၥနၥမၤလီၢ.	သင် အလွန်ခဲယဉ်းစွာပြုနေသည်
၁၅	ဆရၢအနၣရၣ၁ၤလဖၤ.	ဆရာ၏နာနတ်သီးများ

ပလါ	အဆꩻမႈ	လဲႏ.
	မႈကႈ	
	ဒႏယꩻႈ	
	မႈခါ	
	မႈဆꩻမႈ	
	အဆꩻ	
	ထႇထႏ	
	ကႇထꩻ	

န	ဘႏမႈကႈ	ခီခီလဲႏ.
ပှရှႈ	ဒႏဆꩻနႏ	ထလဲႏ.
ယ	မႈဆꩻမႈ	ထီးယီႈ.
ဝႇရှါ	ကႇထꩻပနါ	ထယီႈ.
	ဒႏယႏလဖႏ	

ထီးယီႈ	လႈဝႏ	အီႏ	အႏမꩻ	လီါ.
	ဝဝႇ			
	ယႏနႇ			
ထီးနီႏ	ဆꩻမႈ		ရှႈရှႈ	
	ဆရါ			
	နႈရႈဝႏ			

န	ဆရꩻ	အီႏ	ခီခီလဲႏ.
ဝႇရှါ	ပနါ		ထလဲႏ.
ယဖါ	ယႏကႏ		ထီးယီႈ.
အ	လယꩻ		ထယီႈ.

၁	ပလါအဆꩻမႈလဲႏ.	မည်သူ့အလုပ်နည်း
၂	ပလါမႈကႈလဲႏ.	မည်သူသည် အလုပ်ကိုလုပ်သနည်း
၃	ပလါဒႏယꩻႈလဲႏ.	ကျွန်ုပ်ကို မည်သူတွေ့သနည်း
၄	ပလါမႈခါလဲႏ.	မည်သူ ချိုးပစ်သနည်း
၅	ပလါကႇထꩻလဲႏ.	မည်သူချည်ထားသနည်း

၁	နဘꩼမꩻကꩻထီးယီꩻ.	သင်သည် ဤနေရာတွင် အလုပ်ကိုလုပ်ရမည်
၂	ပှရှꩻဒꩼဆꩼနꩼထလဲꩼ.	လူများသည် နတ်ဆိုးကို မည်သည့်နေရာတွင် တွေ့သနည်း
၃	ၥဒရှါမꩻဆꩼမꩻထီးယီꩻ.	လူကြီးသည် အလုပ်ကို ဤနေရာတွင်လုပ်သည်
၄	ယကာဒထꩼပေနါထီးယီꩻ.	ကျွန်ုပ်သည် ကျွဲကို ဤနေရာတွင် ချည်ထားသည်

၁	ထီးယီꩻလꩻဘꩼအီꩼအꩼမꩼလေီꩼ.	ဤနေရာတွင် ရှားဖြူသီး အလွန်ပေါသည်
၂	ထီးနီꩼၥဒရှါအီꩼရှꩻရှꩻလီꩼ.	ထိုနေရာတွင် သက်ကြီးသူ အနည်းငယ်သာရှိသည်
၃	ထယီꩻၥဝဒအီꩼအꩼမꩼလေီꩼ.	ဤနေရာတွင် ကျွတ်များစွာရှိသည်
၄	ထီးယီꩻဆရါအီꩼရှꩻရှꩻလီꩼ.	ဤနေရာတွင် ဆရာနည်းနည်းသာရှိပါသည်
၅	ထီးနီꩼဆꩼမꩻအီꩼအꩼမꩼလေီꩼ.	ထိုနေရာတွင် အလုပ်များစွာရှိသည်

၁	နဆရေအီꩼထလဲꩼ.	သင့်အင်ဒုံဘယ်မှာရှိသနည်း
၂	ၥဒရှါပနါအီꩼထီးယီꩻ.	သက်ကြီးသူ၏ ကျွဲသည် ဤနေရာတွင်ရှိသည်
၃	ယဖါလယဲအီꩼထလဲꩼ.	ကျွန်ုပ်ဖခင်၏ ဆိုင်းသည် ဘယ်မှာရှိနည်း
၄	အယꩼကꩼအီꩼထီးယီꩻ.	သူ၏ငါးကင်သည် ဤနေရာတွင်ရှိသည်

ဆꩼဖိ – ၃

LESSON - 3

New words introduced (7 words)

နီꩼလဲꩼ	**What**	ဘဲꩼယီꩻ	**Likethis**
	အဘယ်၊ ဘာလဲ		ဤသို့
ဆံဒလဲꩼ, ထီး	**When**	မ်ိ	**Will, shall, wish, like**
	ဘယ်သောအခါ		လိမ့်မည်၊ ဆန္ဒရှိသည် စိတ်အလိုရှိသည်
မွဲဘꩼနီꩼ, ဘꩼနီꩼ	**Why**	လဂ့ꩻ	**Don't**
	အဘယ်ကြောင့်		မပြုနှင့် မလုပ်နှင့်
ဘဲꩼဘ့ꩼလဲꩼ	**How**		
	မည်ကဲ့သို့		

၁	အယီၤမ့ၢ်ကဆှၢခ့လးအ့ၤ.	ဤအရာသည် ဆင်ခြေရာမဟုတ်
၂	မ့ၢ်ဘၣ်နီၣ်နထၢ့ဒၤယၣ်ၤလဲၣ်.	သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ငါ့အား ဆန့်ကျင်သနည်း
၃	ယဒၣ်ဘၣ်အနၢ့ဆါအ့ၤ.	သူ့ကို ကျွန်ုပ်မတွေ့ရပါ
၄	ထ့ၣ်ဘၣ်လဖးဧ.	တပိသာ ပြည့်သလား
၅	ဖါအ့ၣ်ပၤအပနါထလဲၣ်.	ဖခင်သည် သူ၏ ကျွဲကို အဘယ်နေရာမှာ ရှာသနည်း
၆	အ့ၣ်စၣ်ထၤပှၢ်ရှၤနးနၣ့.	လူအချို့ကို အဖော်ခေါ်ထားပါ
၇	၁ၢ့ခါအ့ၣ်ဂၣ်ဆၣ်အ့ၣ်အ့ၤ.	ဘုန်းကြီးသည် နေ့လွဲညစာကို မစားပါ
၈	မ့ၢ်ဘၣ်နီၣ်နခၢ့ဖၤ၁ၣ်ရှါလဲၣ်.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် သက်ကြီးသူကို ကျော်သွားရသနည်း
၉	နဒၣ်ပှၢ်ရှၤခၢ့ဂၤလနၣ့ဧ.	လူတချို့ ဖြတ်ကူးသွားသည်ကို သင်တွေ့သလော
၁၀	နဘၣ်အ့ၣ်စ့ၣ်၁ၣ်ရှါလဖၣ်လီၤ.	လူကြီးများကို သင် မေးမြန်းရမည်
၁၁	အ့ၣ်ကၣ်ယၣ်နးနၣ့.	ငါးအချို့ကို ကင်ပါ
၁၂	အဆၣ်ယၢ့၁ၣ်အၣ်ထ့ၣ်.	သူ၏ ဂရုဏာများလာသည်
၁၃	နလၣ့လၣ်ပှၢ်ရှၤအဖၢ့လၤဧ.	သင်သည် သူတပါးအောက်တွင် ရောက်နေသလော
၁၄	ပလါမၤလၣ့မါယဆၣ်လဲၣ်.	မည်သူသည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာကို ပျောက်ပစ်လိုက်သနည်း
၁၅	၁ၣ်ဘ့ၣ်လဖၣ်ဝၣ့မၤဆၣ်မၤလီၤ.	လူငယ်များသည် အလုပ်ကို ဝိုင်းလုပ်ကြသည်
၁၆	အဝ့ၢအီၣ်ဘၣ်ရှ့ၣ်ရှ့ၣ်ယၤယၤအ့ၤ.	သူသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးစွာ မနေရပါ
၁၇	နမိအီၣ်လၣ့ဖၣ်လၣ်ပၣ်ၤဧ.	သင်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ခွဲခွာ၍နေလိုသလော
၁၈	နကၣ့ကၤဆၣ်နီၣ်လဲၣ်.	သင်သည် မည်သည့်အကြောင်းကို ဆွေးနွေးသနည်း
၁၉	လၣ့ဂၤအဖါဧ. လၣ့ဂၤပလါလဲၣ်.	သူ၏ဖခင်နှင့်တူသလော၊ မည်သူနှင့်တူသနည်း
၂၀	မၤလၣ့ဆၣ့အၣ်အၣ်လဂ့ၤ.	များများအစက်မကျစေပါနှင့်
၂၁	မ့ၢ်ဘၣ်နီၣ်နရှၣ့ထၤနဆၣ်မၤလးလဲၣ်.	သင်၏အလုပ်နေရာကို အဘယ်ကြောင့် ဝိုင်းထားသနည်း
၂၂	အလၣ်လၣ့ဘၣ့လနၣ့ဧ.	အရွက်တချို့ ဝါလာသလော
၂၃	ယမိအ့ၣ်ဆါယၣ့၁ၣ်နးနၣ့.	ခရမ်းသီးအချို့ကို ကျွန်ုပ်ရောင်းလိုသည်
၂၄	ဆ့ၣ်ခါတရၢ့လဖၣ်ယီၤလဂ့ၤ.	ဤတံခါးများကို တွန်း၍မချိုးပါနှင့်
၂၅	ဆ့ၣ်ထ့ၣ်ယၣ်ၤလဂ့ၤ.	ငါ့အားတွန်း၍ မတင်ပါနှင့်
၂၆	အဆၣ်ဆါနၣ်ထ့ၣ်ဧ.	သူ၏ရောဂါ တိုးလာသလော
၂၇	ဆၣ်လၣ်အလၣ့ဒၣ်နီၣ်ဂ့ၤအ့ၤ.	အနှစ်အနယ်ကျသော အရာသည် မကောင်းပါ
၂၈	မၤလၣ့လၤလဂ့ၤ.	မဖိတ်ကျစေနှင့်
၂၉	ယဒၣ်ဘၣ်ဆၣ်လၣ့လၣ်လဖၣ်လီၤ.	ကျွန်ုပ်သည် အံ့ဩဘွယ်သော အရာများကို တွေ့ရသည်
၃၀	အီၣ်လၣ့ထးလနၣ့လီၤ.	အချို့ ကြွင်းကျန်နေသည်

ၦၡၣ	မၣ	ဆၢ	နီၢလဲၢ.
	ဒၢဘၢ		
န	အ့ဘၢ		
	အ့ပၤ		
ဝဍၡါ	အ့စၢ့		
	မၣခါ		
ယ	ကၣ့ကၣ		
	ကဍထၤ		

ဖါ	ကအ့ကၢယၢ	ဆံဍလဲၢ.
ဝဍဘၢ့	ကအ့စၢ့ယၢၣ	
န	ကအ့ပၤဆၢမၣ	
ဝဍၡါ	ကအ့ဆၢအပနါ	
ၦၡၣ	မၣခါထနါ	

ပလၢ	မိ	အ့ဆၢအပနါ	လဲၢ.
		မၣဆၢမၣ	
		အ့ယၢနဍ	

ထီး	ဝဍၡါ	အ့ဆၢအခၢ	နီၢလီၣ်ဘၢယၢၣ.
		ကဍထၤပနါ	
	ဖါ	အ့ကၢယၢ	
	န	အ့ပၤဆၢ့ဖၢ	
		အ့စၢ့ဝဍဘၢ့	
	ၦၡၣ	မၣလၣမၣဖၣ့နၢၣ	

နၤ	ကၢ်ထၢပနါ	ဘဲၢ်ဝ့ၣ်လဲၣ်.
	ဆၢ်ထၤ	
ဝဲၢ်ရှါ	ဂၢ်ဖၢ်	
	ထၢ်ထၣ်	
	မုၢ်ကၢ	
အဖါ	မုၢ်ခါထနါ	ဆံၢ်လဲၣ်.
	အ့ၣ်ကၢၣ်ယၣ်	
ပှၤရှၤ	ဆးထ့ၣ်ယါ	
	မုၢ်လၢ့လၢ်	
	ခ့ၢဂၤ	

နၤ	ဘၣ်မုၢ်	ဘဲၢ်ယီၢ	လီၢ.
	ဘၣ်စံၢ်		ဧၣ.
	လီၢ		အ့ၤ.

မဲ့ဘၣ်နီၣ်	နၤ	မုၢ်ခါထနါ	လဲၣ်.
		ဎၣ်ထၤအဝး	
	ဆရ့ါ	ကၢ်ထၢပနါ	
		ဆၢ်ထၤဝၤဝၤ	
	အဖါ	အ့ၣ်ဎၤယၢ်ၢ	
		အ့ၣ်စၢ်ယၢ်ၢ	
	ဝဲၢ်ရှါ	ဂ့ၣ်	

၁	ပှၤရှၤမုၢ်ဆၢ်နီၤလဲၣ်.	လူများ ဘာလုပ်ကြသနည်း
၂	နၤအ့ၣ်ဘၣ်ဆၢ်နီၤလဲၣ်.	သင်သည် ဘာကို စားရသနည်း
၃	ဝဲၢ်ရှါကၢ့ကၢဆၢ်နီၤလဲၣ်.	သက်ကြီးသူသည် ဘာကိုနှိုးနှောသနည်း
၄	ပှၤရှၤအ့ၣ်ဎၤဆၢ်နီၤလဲၣ်.	လူများသည် ဘာကိုရှာကြသနည်း
၅	နၤကၢ်ထၤဆၢ်နီၤလဲၣ်.	သင်သည် မည်သည့်အရာကို ချည်ထားသနည်း

၁	ဖါကအ့ၪကၪယၪဆံၥလဲၪ.	ဖခင်သည် ငါးကို ဘယ်သောအခါ ကင်မည်နည်း
၂	၁ၥဘ့ၪကအ့ၪဆၢအပနါဆံၥလဲၪ.	လူငယ်သည် သူ၏ကျွဲကို ဘယ်သောအခါ ရောင်းမည်နည်း
၃	၁ၥၡါကအ့ၪစ့ၪယၬၧဆံၥလဲၪ.	သက်ကြီးသူသည် ကျွန်ုပ်အား ဘယ်သောအခါ မေးမည်နည်း
၄	နကအ့ၪၒၒဆၬမၧဆံၥလဲၪ.	သင်သည် ဘယ်သောအခါ အလုပ်ကို ရှာမည်နည်း
၅	ဖါမၧခါထနါဆံၥလဲၪ.	ဖခင်သည် ခြံစည်းရိုးကို ဘယ်သောအခါ ချိုးပစ်သနည်း

၁	နကၥထၒပနါဘဲၢ့ၪလဲၪ.	သင်သည် ကျွဲကို ဘယ်ကဲ့သို့ ချည်ထားသနည်း
၂	ပှၡၧမၧကၧဘဲၢ့ၪလဲၪ.	သူများသည် ဘယ်ကဲ့သို့ အလုပ်ကို လုပ်ကြသနည်း
၃	ဆရါမၧလၧ့လၥဘဲၢ့ၪလဲၪ.	ဆရာသည် ဘယ်ကဲ့သို့ အံ့ဩဘွယ်သောအရာကို ပြုလုပ်သနည်း
၄	အဖါဆးထ့ၪယါဘဲၢ့ၪလဲၪ.	သူ့ဖခင်သည် ရွက်ကို မည်ကဲ့သို့တင်သနည်း
၅	နခၢ့ဂၒဘဲၢ့ၪလဲၪ.	သင်သည် မည်ကဲ့သို့ ဖြတ်ကူးသနည်း

၁	ထိးၥၡါအ့ၪဆၬအခၢနိၪလိၧဘၪယၬၧ.	သက်ကြီးသူသည် စားသောအခါ ကျွန်ုပ်ကိုပြောပါ
၂	ထိးပှၡၧအ့ၪကၪယၪနိၪလိၧဘၪယၬၧ.	လူများငါးကို ကင်သောအခါ ကျွန်ုပ်ကိုပြောပါ
၃	ထိးၥၡါအ့ၪစ့ၪၥဘ့ၪအခၪနိၪလိၧဘၪယၬၧ.	သက်ကြီးသူသည် လူငယ်ကိုမေးသောအခါ ကျွန်ုပ်ကိုပြောပါ
၄	ထိးပှၡၧမၧလၧမၧဖ့ၧနၬၧနိၪလိၧဘၪယၬၧ.	သူများသည် သင့်အားဂုဏ်ပြုသောအခါ ကျွန်ုပ်အားပြောပါ
၅	ထိးနကၥထၒပနါနိၪလိၧဘၪယၬၧ.	သင်သည် ကျွဲကိုချည်ထားသောအခါ ကျွန်ုပ်အားပြောပါ

၁	မွဲဘၪနိၪနမၧခါထနါလဲၪ.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ဝင်းထရံကို ချိုးပစ်သနည်း
၂	မွဲဘၪနိၪဆရါၒၪထၒအဝးလဲၪ.	အဘယ်ကြောင့် ဆရာသည် သူ၏ဝင်းကို တံကျင်လျှို၍ထားသနည်း
၃	မွဲဘၪနိၪဖါကၥထၒပနါလဲၪ.	အဘယ်ကြောင့် ဖခင်သည် ကျွဲကိုချည်ထားသနည်း
၄	မွဲဘၪနိၪၥၡါအ့ၪၒၒယၬၧလဲၪ.	အဘယ်ကြောင့် သက်ကြီးသူသည် ကျွန်ုပ်ကို ရှာသနည်း
၅	မွဲဘၪနိၪနဂ့ၪလဲၪ.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ငိုရသနည်း

ဆၤဖိ – ၄
LESSON - 4
New words introduced (8 words)

အဝ့ၢ	**He**	လၤယၢ, လၤယၢခီၢ	**In the future**
ဆံၥအၤလဲၤ, ဆံၥဒိၤလဲၤ	**How much**	ဘိၣ့ယီၣ, ဘိၣ့နဲၤ့ယီၣ	**Now**
အဘိၣ့ဘၥ, အထးဖၤၣ့	**While**	ထဒုၣဒုၣ, လဒုၣဒုၣ	**Which**
လၤခဲၢ့, လၤခဲၢ့ထဲၣ့	**Afterwards**	အဲၤဒိၥ	**Like**

၁	မၣဆၢယကံၤပၤလဂ့ၣ.	ကျွန်ုပ်၏ ပေါင်ချန်ကို နာအောင်မလုပ်ပါနှင့်
၂	ပလၢမၣစံၤစၤယဆၤလဲၤ.	ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာကို မည်သူညစ်ပေစေသနည်း
၃	ယံၤလၤပံလၣ့လနၣ့.	သက်ငယ်တချို့လဲသည်
၄	မွဲဆၤပံၢဆၤလၣလၤနဂၤလီၢ.	သင့်အတွက် လှပတင့်တယ်ခြင်းဖြစ်သည်
၅	ဆၤအၤ့ဆၢပံဝၤထလဲၤ.	မည်သည့်နေရာတွင် အုပ်ရှစ်သီးကို ရောင်းသနည်း
၆	ပှအပၥနီၤမၣဆၤမၣလထံၤပးလီၢ.	လုံ့လဝီရိယရှိသောသူသည် အစဉ်အလုပ်လုပ်သည်
၇	ထံၢဂၢ့အီၤထီးယီၣလဝၣ့.	ဤနေရာတွင် ရေငံတကွက်ရှိသည်
၈	ဆၤမၣဘံၢထံၢပါဘဲၢဘ့ၤလဲၤ.	ရေပိုးရေမွှားကို မည်ကဲ့သို့သတ်ရမည်နည်း
၉	လနံၣယီၣယဆၢ့ဒံၤလၣ့အဒံၤအၤအ့ၤ.	ယနေ့ ကျွန်ုပ်၏ ကြက်များစွာ မဥပါ
၁၀	အဝ့ၢမံၢမၤအဘၥလီၢ.	သူ အိပ်ပျော်သွားသည်
၁၁	နမံၢမးဆၤနီၤလဲၤ.	သင် ဘာကို အိပ်မက်သနည်း
၁၂	နံဘၤယၤၣလဂ့ၣ.	ငှါကို မရယ်ပါနှင့်
၁၃	ထံၢလၤဖံထ့ၤအ့ၤမေၤ.	ဆားအရည်မပျော်ဘူးလား
၁၄	ပှရှၣနံၢဂၣအဆၤအ့ၤလီၢ.	လူနှစ်ယောက်အတွက် အစာ
၁၅	အဝ့ၢထးယၤၣလၤထၥထံၤလီၢ.	သူသည် ကျွန်ုပ်အား မီးညှပ်နှင့်ရိုက်သည်
၁၆	မံၣဝၤအဘ့ၤလဖၤ.	သပြေသီးအနုများ
၁၇	ဆၤအလးလံၣလဖၤယီၣမွဲနဆၤအ့ၤ.	ဤအပေါင်းအနွမ်းများသည် သင့်ဥစ္စာမဟုတ်
၁၈	ဘဲၢယီၣဝံၥလၣ့ဒံၥမေၤ.	ယခုပိုးကျသေးသလော
၁၉	နဝံၥလၣ့ဆၤနီၤလဲၤ.	သင်သည် မည်သည့်အရာကို ထည့်သနည်း
၂၀	ဖံၢဝၥရှါယီၣအလံၣအီၤနးဂၣအ့ၤ.	ဤအဖွားအိုဌ် မြေးတယောက်မျှ မရှိပါ
၂၁	နမိအၤ့ဆၢ့ဒံၤယၣ့မေၤ.	သင်သည် ကြက်ဥအနှစ်ကို စားလိုသလော
၂၂	ဆၤခံၤနေနါအ့ၤမေၤ.	သင် နားမညီးဘူးလား

၂၃	မွဲဘၣ်နီၣ်နအီၣ်လင့်မါပံဒလဲၣ်.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ဆိတ်ဆိတ်နေသနည်း
၂၄	ပလၢအနါဒံဒလဖၣ်ယီၩလဲၣ်.	မည်သူ၏ နားတောင်းများနည်း
၂၅	ယအ့ၣ်ဘၣ်နုးဆံဒအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်သည် စိုးစိမ့် မစားရပါ
၂၆	လၪလၩဝံၢအနံၩနီၣ်ပှမၩကၩနုးဂၩအ့ၤ.	ဥပုဒ်နေ့တွင် မည်သူမျှအလုပ်ကို မလုပ်ပါ
၂၇	ထံၢလင့်ဝံဒလနင့်ဧၣ်.	ရေတာချို့ ခန်းသွားပြီလော
၂၈	ဆၢ့ဖၢယင့်ယါအဒံဒ.	ကြက်ဖသည် မိမိအတောင်ကိုခတ်သည်
၂၉	အ့ၣ်ဆၢနဆံၤဝံၣ်နၩဝံၣ်လဂ့ၩ.	သင်၏ လယ်ယာများကို မရောင်းပါနှင့်
၃၀	ဆၪၥဒဝံယၥဒနုဒမၤလီၤ.	ကျွန်ုပ်သည် အလွန်ဆာမွတ်သည်
၃၁	ဝံၤပကံဒဘဲၢယီၩဝိဒလဂ့ၩ.	ဤကဲ့သို့ မကျစ်ပါနှင့်
၃၂	မၩယံၤမၩနုးနၥဒလဂ့ၩ.	သင် ဖင့်စားဖင့်နွဲ့ မလုပ်ပါနှင့်
၃၃	အယီၩမွဲပှ်ၡၩအဖံၤလဂၩလီၤ.	ဤသူသည် စေးနဲသောသူတယောက်ဖြစ်သည်
၃၄	ပှအၣ်ဂၩမးဝံၢလၪလၩဝံၢအနံၩနီၣ်လီၤ.	လက္ခယ်နေ့တွင် လူများစွာတို့သည် ဥပုဒ်စောင့်ကြသည်

<table>
<tr><td rowspan="3">န</td><td rowspan="2">(အဲၣ်ဒိဒအ့ၣ်)မိအ့ၣ်</td><td rowspan="6">ဆံဒအၣ်လဲၣ်.</td><td rowspan="3">ယ</td><td rowspan="2">အ့ၣ်ဆၪ</td><td rowspan="6">အဘိင့်ဘဒနီၣ်</td><td rowspan="12">ဖါမၩကၩလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">လင့်ရှ့လင့်ယၤ</td><td rowspan="2">မံၢမၣ်</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ၥဒရှ်</td><td rowspan="3">ၥဒရှ်</td></tr>
<tr><td rowspan="2">အ့ၣ်နင့်ဆၪအ့ၣ်</td><td rowspan="2">ဆံၤဆၪ</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="3">ပှ်ရှၩ</td><td rowspan="2">ထွံၢလၣ်အီၣ်ထးဒံဒ</td><td rowspan="6">ဆံဒဒိၣ်လဲၣ်.</td><td rowspan="3">န</td><td rowspan="2">အ့ၣ်စ့ၣ်ဆၪ</td><td rowspan="6">အခါနီၣ်</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">မိမၩထံၤထနုၪၩ</td><td rowspan="2">အ့ၣ်ၿၤဆၪ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">အဝ့ၢ</td><td rowspan="3">ပှ်ရှၩ</td></tr>
<tr><td rowspan="2">အဲၣ်ဒိဒမၩကၩ</td><td rowspan="2">ထဒထၣ်</td></tr>
<tr></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="7">လၪယၢ</td><td rowspan="2">ဆၪမၩကလင့်ရှၩ</td><td rowspan="14">လီၤ.</td><td rowspan="7">လၪခဲၢ့</td><td rowspan="2">ပှမၩကၩလထံၣ်ၿးလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">ဆၪအ့ၣ်မိအီၣ်အၣ်ထ့ၣ်</td><td rowspan="2">ဆၪအ့ၣ်အၣ်ထ့ၣ်ဝ့ၢဒၣ်လီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">နမိဒၣ်ဘၣ်ဆၪလင့်လဒ</td><td rowspan="2">အဝ့ၢဒၣ်ဘၣ်အဖါလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">ဆၪၥဒဝံကလင့်မါ</td><td rowspan="2">ၥဒရှ်ါလဖၣ်မၩဆၪနီၣ်လဲၣ်.</td></tr>
<tr><td rowspan="7">လၪယၢခီၢ</td><td rowspan="7">လၪခဲၢ့ထဲင့်</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ဆၪအဲၣ်မိလင့်ရှၩ</td><td rowspan="2">ဖါအ့ၣ်ဆၢအပနါလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="4">ဆၪထၢ့ဒၩမိအၣ်ထ့ၣ်</td><td rowspan="2">အဝ့ၢအ့ၣ်ဘၣ်အၣ်အၣ်လ့ၤလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">အဝ့ၢမၩဝံၢလင့်အၥဒလီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
</table>

ဘိ့ယီၢ်	နအဲၣ်ဒိးဆံးအါလဲၣ်.	နအဲၣ်ဒိး	ထဒုၢ်ဒုၢ်လဲၣ်.
	ပှမၢ်ဆၢမၢ်အါထ့ၣ်ဝ့ၢဒၣ်လီၤ.		
	နအိၣ်ထလဲၣ်.	ပှၢဒရှါအဆၢ	
ဘိ့နဲ့ယီၢ်	ဆၢအ့ၣ်အိၣ်ဒံးဧၢ.	အဝ့ၢအ့ၣ်ဆၢ	
	အဝ့ၢအိၣ်ထီးယီၢ်အှ့ၤ.		
	အဝ့ၢမွဲ့ဒရှါလၢဂၢ်လီၤ.	နမၢ်ခါ	

၁	နမိအ့ၣ်ဆံးအါလဲၣ်.	သင် ဘယ်မျှလောက် စားလိုသနည်း
၂	နထံၢ်လၢအိၣ်ထးဒံးဆံးအါလဲၣ်.	သင်၏ ဆား မည်မျှ ကျန်ရှိသေးသနည်း
၃	ပှရှၢ်မိမၢ်ထံၤထၤနၤၢ်ဆံးအါလဲၣ်.	သူများသည် သင့်အား မည်မျှ အနှောက်အရှက်ပြုသနည်း
၄	ယအ့ၣ်ဆၢအဘိ့ဘၣ်နီၣ်ဖါမၢ်ကၢ်လီၤ.	ကျွန်ုပ် စားနေစဉ်တွင် ဖခင်သည် အလုပ်ကို လုပ်နေသည်
၅	ပှရှၢ်ဆံၤဆၢအဘိ့ဘၣ်နီၣ်ဖါမၢ်ကၢ်လီၤ.	သူများ လယ်ထွန်နေစဉ်တွင် ဖခင်သည် အလုပ်ကို လုပ်သည်
၆	နမံၢ်မၢ်အခါနီၣ်ဖါမၢ်ကၢ်လီၤ.	သင်အိပ်ပျော်နေစဉ်တွင် ဖခင်သည် အလုပ်ကို လုပ်သည်
၇	လၢယၢဆၢမၢ်မိရှၢ်လဲ့လီၤ.	အနာဂတ်အချိန်တွင် အလုပ်ရှာသွားလိမ့်မည်
၈	လၢယၢလခီၢ်နမိဒၣ်ဘၣ်ဆၢလဲ့လၤလီၤ.	နောင်အချိန်တွင် အံ့ဘွယ်ရာများကို သင်တွေ့ရလိမ့်မည်
၉	လၢယၢဆၢဒၤဝံမိလဲ့မါလီၤ.	နောင်အခါတွင် ဝေ်မှတ်ခြင်း ပျောက်သွားလိမ့်မည်
၁၀	လၢခဲ့ၢ်ထဲ့ပှမၢ်ကၢ်လထံၣ်ဖး‌လီၤ.	၎င်းနောက် လူများသည် အလုပ်ကို ဇက်တိုက် လုပ်ကြသည်
၁၁	လၢခဲ့ၢ်အဝ့ၢအ့ၣ်ဘၣ်အၣ်အၣ်လှ့ၤလီၤ.	ထို့နောက် သူသည် များစွာစားရလေသည်
၁၂	လၢခဲ့ၢ်အဝ့ၢဒၣ်ဘၣ်အဖါလီၤ.	ထို့နောက် သူသည် ဖခင်ကို တွေ့လေသည်
၁၃	ဘိ့ယီၢ်နအဲၣ်ဒိးဆံးအါလဲၣ်.	ယခု သင်သည် မည်မျှအလိုရှိသနည်း
၁၄	ဘိ့နဲ့ယီၢ်ဆၢအ့ၣ်အိၣ်ဒံးဧၢ.	ယခု စားစရာ ကျန်ရှိသေးသလော
၁၅	ဘိ့ယီၢ်အဝ့ၢမွဲ့ဒရှါလၢဂၢ်လီၤ.	အခုသူသည် လူကြီးတယောက် (အကြီးအကဲတယောက်) ဖြစ်သည်
၁၆	နအဲၣ်ဒိးထဒုၢ်ဒုၢ်လဲၣ်.	ဘယ်အရာကို သင်အလိုရှိသနည်း
၁၇	ပှၢဒရှါအဆၢထဒုၢ်ဒုၢ်လဲၣ်.	သက်ကြီးသူ၏ ဥစ္စာ ဘယ်အရာနည်း
၁၈	အဝ့ၢအ့ၣ်ဆၢထဒုၢ်ဒုၢ်လဲၣ်.	ဘယ်အရာကို သူရောင်းသနည်း

ဆၢဖိ – ၅

LESSON - 5

New words introduced (6 words)

နဲၣ်	**Than**	အ့ၣ်	**If**
လချုး, ဒံးဘၣ်	**Before**	ထီးဒၣ်ပှၤလၣ်	**Whoever**
လက္ၣ်က္ၣ်, လဘျုးဘျုး	**Sometimes**	ဘဲၢယီး, ဘဲၢယီးဝဲး ဘဲၢနီၣ်, ဘဲၢနီၣ်ဝဲး	**Thus; like**
အဂဲးဘဲၢယီး, အကိုး	**Because, as, for**		

၁	မၤလၢ်ထံးနဆၣ်ရှ့နးဆံး.	သင်၏ စာရင်းကို အနည်းငယ် တိကျအောင်ပြုလုပ်ပါ
၂	ပလၢထံၤစံၣ်စံၣ်ဒ့ၣ်လဲၣ်.	မည်သူသည် လင်းကွင်းကို တီးတတ်သနည်း
၃	ဆၣ်မံၢ်ၥးအီၣ်လၣ်နၣ်ၤအ့ၣ်.	သင်၌ကျေနပ်မှုမရှိပါ
၄	ဝံၢ်အ့ၣ်နၣ်ၤဧါ.	သင့်ကိုယ်တွင် အနာစိမ်းပေါက်သလော
၅	ပှမၤနံၣ်ထ့ၣ်ဘၢ်ပံၢ်အလၤလီၤ.	နေရာတိုင်းတွင် နှစ်သစ်ပွဲကို ကျင်းပသည်
၆	အယီၤမ့ၢ်လံၤဆံၣ်ပံၣ်လဘံၣ်လီၤ.	ဤအရာသည် သမ္မာကျမ်းစာတအုပ်ဖြစ်သည်
၇	ထံးလၢ်နဆၣ်နးမံၢ်လဂ့ၤ.	သင်၏ဥစ္စာ ဘာမျှမထည့်ပါနှင့်
၈	အဝ့ၢမၤလၢ်မါခံၢ်ဘၣ်လနၢ်.	သူသည် အလေးအချို့ကို ဖျောက်ပစ်သည်
၉	ဂံၣ်လးယီၤမ့ၢ်အဆၣ်ဧါ.	ဤအိမ်နေရာသည် သူ၏ အိမ်နေရာလော
၁၀	ဒံၣ်ဝံးလဖးဆံးအၣ်လဲၣ်.	နှမ်းဖတ်တပိသာ ဈေးမည်မျှနည်း
၁၁	ၥးဘၣ်လၣ်အခံးအဂၢ်ဂ့ၤလဂၤ.	ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကောင်းသော လူငယ်တယောက်
၁၂	အီၣ်ဒံၢ်ခံၢ်ဘဲၢယီၤဝဲးလဂ့ၤ.	ဤကဲ့သို့ စောင်း၍မနေပါနှင့်
၁၃	ပလၢအ့ၣ်ဆၢအံၢ်ထံလဲၣ်.	မည်သူသည် ချင်းဥကို ရောင်းသနည်း
၁၄	အယီၤမ့ၢ်ယမံၢ်ရှါလီၤ.	ဤသူသည် ကျွန်ုပ်၏ ယောက်ခမဖြစ်သည်
၁၅	အဝ့ၢဝံၢ်ဝၢ်အခိၣ်.	သူသည် ဦးခေါင်းကို လှုပ်သည်
၁၆	စံးဝံၢ်စံးဝၢ်လဂ့ၤ, ဘၣ်ယၥးအ့ၣ်.	ကွေ့ကောက်၍ မပြောနှင့် ကျွန်ုပ်မကြိုက်ပါ
၁၇	နမၤလၢ်လံၢ်အဆၣ်ဧါ.	သင်သည် သူ၏ ဥစ္စာကို ပွန်းစေသလော
၁၈	ပှအ့ၣ်ဖံးလဂၤယီၤမ့ၢ်ပလၢလဲၣ်.	ဤဘိန်းစားသည် မည်သူဖြစ်သနည်း
၁၉	အဆၢ်ဖၢယီၤအထံးဂ့ၤအ့ၣ်.	သူ၏ ကြက်ဖအမေါက်မလှပါ
၂၀	မ့ၢ်ဘၣ်နီၣ်နမၤဂံၢ်ဂၢ်ပၥးလဲၣ်.	သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်ကို ဒွိဟဖြစ်စေသနည်း
၂၁	လနံၣ်ယီၤနအ့ၣ်ဘၣ်ဒံၢ်လံၢ်ဘၣ်ဒံးဧါ.	ယခုနှစ်တွင် သင်သည် သဘွတ်သီးကို စားရသေးသလော
၂၂	အဝ့ၢအ့ၣ်ဆၢဝံၣ်ဖံးအတၢ်လဖၣ်.	သူသည် သစ်ခေါက်အထူများကို ရောင်းသည်

၂၃	ဆၢ့လဘံၣ်ယီၤအနံၣ်ကဒအၣ်.	ဤကြက်အစာအိမ် မတင်းပါ
၂၄	မိအၣ်ဆၢအၣ်လမံၤလါလါလီၤ.	မည်သည့်စားစရာမဆို စားလိုသည်
၂၅	အယီၤမွဲနဘံၣ်ပၢၡၤ.	ဤဟာသည် သင်၏ ပျဉ်ပြားလော

လချုး	ဖံထၣ်	ဒံးဘၢနီၤ	လီၤဘၢယၢၤ.	ထီးဒၢ	ပှလၢအမၤမၢဆၢနီၤ	မွဲပှမၤ@@ထံးထး လီၤ.
	နအၣ်				ပှလၢအမၤလၤဖါဆၢနီၤ	
	လၤရှၤ				ပှလၢမၤခါဆၢနီၤ	
	ဝံးဝံး					

န	ဒၢဘၢ	အၢနဲၣ်	ပၢၤ	အၣ်.	ပ	ဝးလၤဖး	လဘျုးဘျုး	လီၤ.
ဖၢထံ	အဲၢဒိး					ထၢ့ဒၤဝးရှါ		
			ယၢၤ			မၤဘၢမၢဆၢ		
	နၣ်ထၣ်	ရှၤနဲၣ်		လီၤ.	ယ	နၣ်ထၣ်နၢၤ	လကၠၢကၠၢ	
ဝးရှါ	မၤကၤ		ယဖါ			အၣ်ဘၢယၢ		

လဘျုးဘျုး	ပ	မၤဆၢနးမံၤအၣ်.	မၤဆၢလဘၢဘၢ	အကိၤ	လၤရှၣ်လၤယၢဝှၢလီၤ.
		အၣ်ဘၢဆၢ့ယၢလီၤ.			
	ဖါ	အၣ်လၢနၢၤလီၤ.	အဝှၢအီၢလၤဖးလၢပၢၤ		မၤဝံၤမၤဝၤအဝးလီၤ.
လကၠၢကၠၢ	ဝးရှါ	နၣ်ထၣ်ဘၢနၢၤ.	လၤရှၢလၢအမၢ		
		မၤဆၢမၤတရှါလီၤ.			အဆၢလၤမါလီၤ.
	ဖၢထံ	မံၢမးဘၢနၢၤလီၤ.	အဝးလထံၢဘၢ		

ကးထၤ	ဘဲၢယီၤ.	အၣ်	နမၤဆၢမၤ	ဘဲၢနီၢတး	ဆၢပံၢဆၢလၤအီၢဝှၢလီၤ.
ဂးဖး			နမံၢနၤ		
မၤကၤ					ပှဒၢဘၢဂှၤလီၤ.
အၣ်စၣ်	ဘဲၢယီၤဝိး.		နကးထၤ	ဘဲၢနီၢဝိးတး	
ရှၤထၤ			နအၣ်		ပှမိအၣ်လၢနၢၤလီၤ.
ထံးလၤ			နထံးလၤ		

အဝ့ၢ	မၤဆၢဘဲၢယီၤဝိၣ	ပှၡၤ	ၥၣထ့ၢလီၤ.	ဆၢမၤအၥၣဘဲၢယီၤ	ကိၣဘျၤ့ဒ့ၣ	လီၤ.
				နမိအ့ၢဘၢ		
	မၤကၤဘဲၢယီၤ			ယမၤနၢၤ့ဆၢအ့ၢစ့ၢ		ဧၢ.
	မံ့ၢၥၣ		နံဘၢလီၤ.	အဝ့ၢဘၢထိးစၢ	ကိၣဘျၤ	
				ပှန့ဘၢဆၢမၤဆၢၤ့		အ့ၤ.
	မၤဘၢမၢဆၢ			နမိအ့ၢဘၢ		

၁	နဒၢဘၢအၢနဲ့ၢယၢၤအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်ထက် သင်ပို၍ မတွေ့ရပါ
၂	ဖၢထံအဲၢဒိၣအၢနဲ့ၢယဖါလီၤ.	ဦးကြီးသည် ဖခင်ထက်ပို၍ အလိုရှိသည်
၃	ၥၣရှါမၤကၤအၢနဲ့ၢပၢၤလီၤ.	သက်ကြီးသူသည် ကျွန်ုပ်တို့ထက် ပို၍အလုပ်လုပ်သည်
၄	ပၥၣလၤ့ဖၣလဘျၤ့ဘျၤ့လီၤ.	တခါတလေ စိတ်ဝမ်းကွဲကြသည်
၅	ပမၤမၢဆၢလဘျၤ့ဘျၤ့လီၤ.	တခါတလေ ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ်ပြုကြသည်
၆	ယနၢ့ထၢ့နၢၤလဘျၤ့ဘျၤ့လီၤ.	တခါတလေ သင့်အား ကျွန်ုပ်သတိရသည်
၇	လဘျၤ့ဘျၤ့ပမၤဆၢနးမံၤ့အ့ၤ.	တခါတလေ ကျွန်ုပ်တို့ ဘာမျှမလုပ်ပါ
၈	လကၠၢကၠၢဖါအ့ၢလၬနၢၤလီၤ.	တခါတခါ ဖခင်သည် သင့်အား အပြစ်ဖော်ပြ ဆိုဆုံးမသည်
၉	လကၠၢကၠၢဖၢထံမၤဆၢမၤတရှါရှါလီၤ.	တခါတလေ ဦးမင်းသည် တကယ်အလုပ်လုပ်သည်
၁၀	မၤဆၢလဘၢဘၢအကျိၤ့အဆၢလၤ့မါလီၤ.	မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြသောကြောင့် သူ ဥစ္စာပျောက်ဆုံးရသည်
၁၁	လၤ့ရှၢလၢအမၢအကျိၤ့လၤ့ရှၢ့လၤ့ယၬဝ့ၢလီၤ.	သူ၏ မိန်းမနင့်ကွဲရ၍ ဆင်းရဲလေသည်
၁၂	အၥၣလထံၢဘၢအကျိၤ့မၤဝံၤ့မၤဝၤ့အၥၣလီၤ.	စိတ်မနန့်သောကြောင့် ဟိုဟိုသည်သည်ပြုလုပ်သည်
၁၃	ကၥၣထၬဘဲၢယီၤဝိၣ.	ဤကဲ့သို့ချည်ထား
၁၄	မၤကၤဘဲၢယီၤဝိၣ.	ဤကဲ့သို့အလုပ်ကိုလုပ်
၁၅	အ့ၢစ့ၢဘဲၢယီၤ.	ဤကဲ့သို့မေး
၁၆	နမၤဆၢမၤဘဲၢနီၢတၥၣပှမိအ့ၢလၬနၢၤလီၤ.	သင်သည် အလုပ်ကို ဤကဲ့သို့လုပ်လျှင် သူများကြိမ်းမောင်းလိမ့်မည်
၁၇	အ့ၢနအ့ၢဘဲၢနီၢတၥၣဆၢၦံၢဆၢလၤအီၢဝ့ၢလီၤ.	ဤကဲ့သို့ သင်စားလျှင် တင့်တယ်ပါသည်
၁၈	အ့ၢနမံၢနၤ့ဘဲၢနီၢဆၢမိအ့ၢလၬနၢၤလီၤ.	ဤကဲ့သို့ သင်အိပ်လျှင် သင့်အား သူများအပြစ်ဆိုလိမ့်မည်

ဆၧဖိ – ၆

LESSON - 6

New words introduced (9 Words)

ကိၥဘျုၪဒ္ၥ	**Every time**	လါနၧ့, လါနၧ့တၥ, လါနၧ့ဘိၪ	**Though, but although**
မွဲဘဲၢနီၧတၥ, မၪၥဘဲၢနီၧတၥ, အခိးမွဲဘဲၢနီၧတၥ	**Therefore**	ကိၥဂၪ	**Everyone**
ဆ့	**Also**	ထီးဒၧလး	**Anywhere**
ပံၪလ့ၤ, ပံၪပံၪလ့ၤ	**Every where**	လနၪ့	**Some**
လစီၧ့လါလါ	**Wherever**		

၁	ဆၧလၪ့ဆၢ့လၪ့မဲၪအီၧအ့ၤ.	ထူးခြားခြင်းမရှိပါ
၂	အဝ့ၢနဲၪလၪ့အၥၥအ့ၤ.	သူ့ကိုယ်သူ မယုံပါ
၃	အၥၥမိထၧ့ဘၥယဲဆံၢလီၢ.	သူ့ အသက်ငါးဆယ်ပြည့်တော့မည်
၄	ဆၧဖၪ့ယဲယဲနီၧမွဲဆၧနီၧလဲၧ.	လှဲ့လှဲ့လှဲ့လှဲ့နှင့် တောက်ပနေသောအရာသည် ဘာဖြစ်သနည်း
၅	ယၥၥလၪ့ဘဲၪနၥမၤလီၢ.	ကျွန်ုပ်စိတ်အားများစွာ လျော့သွားပါသည်
၆	ပှဘဲၢနၧၪအဝိၥနီၧလၧခးၪဲၢယီၪအီၧအ့ၤ.	သင့်လိုလူ ကမ္ဘာပေါ်တွင်မရှိပါ
၇	ပှမၪနဲၪဖိၧၥၧနးဂၪအ့ၤဧ.	မည်သူမျှ ကလေးကို မချော့ဘူးလော
၈	မွဲဘၧနီၧနအၧ့ပဲၪလဲၧ.	သင် ဘာကြောင့် နတ်စားရသလဲ
၉	အယီၪမွဲနခံၢနဲၪဧ.	ဤသူသည် သင်၏ယောက်ဖလော
၁၀	ဆဲၪလၪ့နခၧ့ဘဲၢယီၪဝိၥလဂ့ၪ.	ဤကဲ့သို့ သင့်ခြေကို တွဲလွဲမချထားနှင့်
၁၁	ဖါအၧ့ဝဲယၧၥ့ၧအ့ၤ.	ဖခင်သည် ငါးမသက်တတ်ပါ
၁၂	ဆၢ့ဒံၧပဲၪဖၥလနၪ့လီၢ.	ကြက်ဥတချို့ အက်ကွဲလာသည်
၁၃	အဆၧအဲၧတၪ့အီၧထလဲၧ.	သူ၏ရည်းစား ဘယ်မှာရှိသနည်း
၁၄	နဲၧထံလဖးဆံၥအၧလဲၧ.	မြောက်ဥ တပိသာ ဘယ်စျေးဖြစ်သနည်း
၁၅	ယဝဲၥၥရှါအၥၥပဲၢနၥမၤလီၢ.	ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုသည် ရင်ပတ်အလွန်နာသည်
၁၆	ပှရှၪအဝ့ၢယီၪအရဲဝံၢဂ့ၪနၥနၥလ့ၤလီၢ.	ဤသူ၏ အနုဆေး အလွန်ကောင်းသည်
၁၇	ဆၧၥၥမဲၧမိဖါလအီၧဘၧအကိုၪ့ အဝ့ၢမၪဒဲၪဘၥဆၧလီၢ.	သူသည် မိဘကို မကြောက်သောကြောင့် အပြစ်ကို ပြုလုပ်သည်
၁၈	ဆၧအၧ့လံၪ့အၧ့လဲၢဆၧမံၪ့ပနါလၪ့ရှၪဝ့ၢလီၢ.	ကျွဲနွားများကို ငှားခြင်းလျော့နည်းသွားသည်
၁၉	ပှလၧအနဲၪၥရဲၥခၥအီၧလနၪ့လီၢ.	သရဲသဘက်ကို ယုံကြည်သူတချို့ရှိသည်
၂၀	မၪဂဲၪနၥၥလဂ့ၪ.	သင့်ကိုယ်ကို မလှုပ်နှင့်

၂၁	ပလၢမၤကဲၤ်ထၤ့မၢဆမံၤ်လဲၤ.	မည်သူသည် ပင်လယ်ကို ပြုလုပ်သနည်း
၂၂	မၤခဲၤ်ထၤ့အၥၤ်လၢ့ၤ.	သူ့အားဒေါသထွက်အောင် မပြုလုပ်ပါနှင့်
၂၃	အဝံဆဲၤ်လၤ့ဒံၤ်အှၤ.	အမြစ်မတွယ်သေးပါ
၂၄	ဆၤအၤ့လဲၤ်ထၤ့အၥၤ်နၤ်မၤလီၢ.	အပြောင်းအလဲများစွာရှိသည်
၂၅	အဝ့ၢအၤ့ဆၢလံၤဝံၤလဲဝံၤလီၢ.	သူသည် စာအုပ်များကို ရောင်းသည်
၂၆	လၢ့ဝဲဒံၤ်နၤ်နၤ်လ့ၤလီၢ.	လျှပ်စစ်များစွာ ပြက်သည်
၂၇	လံၤလၤအဘၤ**@@**ဆၤစဲၤ်ထၤနီၤပလၢအဂၤလဲၤ.	တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ထားသောစာသည် မည်သူ့အတွက်နည်း
၂၈	ကၤ်ဘံၤ်ထၤပဲၤ့တရ့ၤလၢ့ၤ.	တံခါးကိုပိတ်၍မထားပါနှင့်
၂၉	ဘၤမၤခဲၤ်ထၤမ့ၤဘဲၢ့ၤလဲၤ.	မီးကို မည်ကဲ့သို့ မွေးထားရသနည်း
၃၀	ဆၤဒဲၤ်ဘၤအနါၤ.	သူ၏နားကို ရိုက်မိသလော
၃၁	ပှအၤ့လဲၤ်ဆၤနီၤလဲၤ.	သူများ ဘာကိုလဲလှယ်ကြသနည်း
၃၂	အနါလဲနၤ်မၤလဲၤ.	သူ၏နားရွက်ကျယ်လှပါသည်တကား
၃၃	နဖါလဲၤ်လၤ့ဆၤနီၤလဲၤ.	သင့်ဖခင် ဘာကိုရောစပ်သနည်း
၃၄	နမိအၤ့ဆၢဘဲၤ်တလိၤ်ထလဲၤ.	မည်သည့်နေရာတွင် သင်သည် ပဲစောင်းလျားကို စိုက်သနည်း
၃၅	ဆရၢနဲၤလံၤၤ.	ဆရာစာသင်သလော

န	ဂဲၢ	ကိၤ်ဘျၤဒ့ၤ်နီၤ	ဘၤလၤ	မၤဝံၢနံၤ.
				ယလအီၤဘၤဂံၤ.
အဝ့ၢ				ယလ့ၤဆၤအခၢ.

နလ့ၤ	လစီၤလါလါနီၤ	နဘၤမၤကၤလီၢ.
		နဘၤမၤအဲၤနၥၤ်လီၢ.
		နမိဒၤဘၤပှအရှ့ၤလီၢ.
နအီၤ		နမိဒၤပှအီၤဝံအီၤဆံၤ့လီၢ.
		နမိဒၤပှလၤအဲၤလၤ့ဒၤအၥၤ်လီၢ.

ယၤ	ဆ့	မွဲ	ဆရၢလဂၤလီၢ.	ပှဒၤဘၤ	ကျၤ်	ပံၤ့ပံၤ့လ့ၤ	လီၢ.
			ခးဆါလဂၤလီၢ.				
အဝ့ၢ			ပှနဲၤ်လၤ့ၥၤ်လဂၤလီၢ.		ထိၤရှၤ**@@**		ၤ.
			ပှနဲၤ်မၤဆၤလဂၤၤ.			ပံၤ့စီၤအလၤ	
နၤ			ပှလၤအနဲၤ်ၥရဲၥဲၤ်လီၢ.		ဝၤ		အှၤ.

ဆၢအီၢ်ဝံအီၢ်ဆံၣ်	အီၢ်ထၣ်	ပံၣ်ပံၣ်လှၤ	လီၤ.
ဆၢဝံၤဆၢရှါ			
ဆၢထၢ့ဒၣ်			ဧၢ.
ဆၢဟ်မဲၢ်ပှရှၣ်			

ထီးဒၢလး	ယဖါအှၢအီၢ်	နီၢ်	ယဟ်မဲၢ်အှၤ.
	နအှၢဘီၢ့ယၢၣ်@@		

ပှ	ကိၤဂၣ်	ဘၢမၣ်ဆၢမၣ်လီၤ.
		ဒၢဘၢနၢၣ်အှၤ.
		အၢ့ဘၢဝှၤလီၤ.
	လနၣ်	နၢ့ထၢ့ဆၢစံၤဝဲၣ်လီၤ.
		နဲၣ်နၢၣ်အှၤ.

အဝှၤမွဲ	ဟ်ရှါ	လါနၢ့	မၣ်ဆၢထံၤခးအဂးအှၤ.
	ဆရၢ		ဆၢနဲၣ်အဝှၤအှၤ.
	ခးဆါ		ဆၢဟ်မဲၢ်အဝှၤအှၤ.
	ဆၢခၣ်@@		မၣ်ဆၢကဲၢ်ထၢ့နးမံၣ်အှၤ.

မွဲဘဲၤနီၢ်တဟ်	နဘၢအၢ့ပၤဆၢမၣ်လီၤ.
အခိးမွဲဘဲၤနီၢ်တဟ်	နဘၢအၢ့ယၤနဖါလီၤ.
မၣ်အဟ်ဘဲၤနီၢ်တဟ်	နဘၢအၢ့လဲၣ်နပနါလီၤ.

၁	ဆၢမၣ်အဟ်ဘဲၤယီၣ်ကိၤဘျၣ်ဒ့ဟ်လီၤ.	ခါတိုင်း ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပျက်၏
၂	ပှနဘၢဆၢမၣ်ကိၤဘျၣ်အှၤ.	ခါတိုင်းအလုပ်ကိုမရပါ
၃	နဂဲၤကိၤဘျၣ်ဒ့ဟ်နီၢ်ဘၢလၢမးဝံၤနံၣ်လီၤ.	သင်လာတိုင်း ဥပုဒ်နေ့ဖြစ်နေပါသည်
၄	အဝှၤဂဲၤကိၤဘျၣ်ဒ့ဟ်နီၢ်ဘၢလၢယလ့ၣ်ဆၢအခါလီၤ.	သူလာတိုင်း ကျွန်ုပ် ခရီးထွက်သည်နှင့် ကြုံပါသည်
၅	နလ့ၣ်လစီၢ့လါလါနီၢ်နဘၢမၣ်ကၣ်လီၤ.	မည်သည့်အရပ်ကို သင်သွားသည်ဖြစ်စေ သင်သည်အလုပ်ကိုလုပ်ရမည်
၆	နအီၢ်လစီၢ့လါလါနီၢ်နမိဒၢပှအရှၢ့လီၤ.	မည်သည့်အရပ်တွင်သင်နေသည်ဖြစ်စေ သင်သည်ဆင်းရဲသားများကိုသင်တွေ့ရမည်
၇	ယၢၣ်ဆ့မွဲဆရၢလဂၣ်လီၤ.	ကျွန်ုပ်လည်း ဆရာတယောက်ဖြစ်သည်
၈	အဝှၤဆ့မွဲပှလၢအနဲၣ်လၣ်ဟ်လဂၣ်လီၤ.	သူလည်းမိမိကိုယ်ကိုယုံသောသူတယောက်ဖြစ်သည်
၉	ပှဒၢဘၢကျဟ်ပံၣ်စီၢ့အလးလီၤ.	ကြီးကန်းကို နေရာတိုင်းတွင် တွေ့ရသည်
၁၀	ပှဒၢဘၢဝၢပံၣ်စီၢ့အလးအှၤ.	ဝါးကိုနေရာတိုင်းတွင် မတွေ့ရပါ

၁၁	ဆၢအီၤဝံအီၤဆံၣ်အီၤထၢ့ပံၣ်ပံၣ်လ့ၤလီၤ.	တော်မွတ်ခြင်းသည် နေရာတကာတွင်ရှိလာသည်
၁၂	ဆၢထၢ့ဒၣ်အီၤထၢ့ပံၣ်ပံၣ်လ့ၤလီၤ.	နေရာတကာတွင် ပဋိပက်ခတ်ရှိလာသည်
၁၃	ထီးဒၢလၤယဖါအ့ၢအီၤနီၢ်ယၢၥ်မဲၢအ့ၤ.	မည်သည့်နေရာ၌မဆို ဖခင်ရှိလျှင် ကျွန်ုပ် မကြောက်ပါ
၁၄	ပှကိၥ်ဂၣ်ဘၢမၣ်ဆၢမၣ်လီၤ.	လူတိုင်းအလုပ်ကို လုပ်ရမည်
၁၅	ပှလနၣ်ဒၢဘၢနၢၣ်အ့ၤ.	လူတချို့ သင့်ကို မတွေ့ရပါ

ဆၢဖိ – ၇

LESSON - 7

New words introduced (9 words)

ထီးယီၣ်လၢယၢ, ထီးယီၣ်စူၣ်ယၢခိၤ	**Henceforth**	နးဆံၥ်အ့ၤ	**Not at all**
ထီးနီၢ်လကူၢ်, ထီးနီၢ်လဖၢ့, အခါထီးနီၢ်	**Then**	ဖိၥ်ဘိၥ်	**About**
ဘၢခိၤ	**Lest**	ဘၢလဘၢ	**Perhaps**
ဒဲ	**And**	လချုၥ်, ဒံၥ်ဘၢ	**Before**
မ့ၢ်, အါၢ	**Yes**		

၁	ဆၢဒဲၣ်ဘၢအနါကဲၣ်ထံၥ်ဧၢ.	သူ၏နားထင် ရိုက်ခံရသလော
၂	မၣ်စဲၣ်ထၤနးဆံၥ်.	အနည်းငယ်စောင်း၍ထားပါ
၃	ဆၢအ့ၢဆၢဆၢကဲၣ်ယၤထလဲၢ.	အထည်အလိပ် မည်သည့်နေရာတွင် ရောင်းသနည်း
၄	အခ့ၢဘၢထဲးလၢဆၢနီၢ်လဲၢ.	သူ၏ခြေထောက် ဘာနှင့်တိုက်မိသနည်း
၅	ပှမဲၣ်ပဲၢဖိၢ်လဂၣ်ယီၣ်ပလၢအဖိၢ်လဲၢ.	ဤလူဖလံလေးသည် မည်သူ၏ သားဖြစ်သနည်း
၆	ယၢဆဲၣ်လဖးဆံၥ်အၢလဲၢ.	ငါးခြောက်တပိသာ ဘယ်လောက်လဲ
၇	ထံၢမိရှါထဲၣ်ဖၢ့ၥ်ထီးယီၣ်	မြစ်မကြီး ဤနေရာတွင် ဖြာထွက်သည်
၈	ဆၢခဲးထၤအယးဒံၣ်အ့ၤ.	သူ၏ခါးကို မပတ်ချည်ထားပါ
၉	နၢ့ဝံၢမံၣ်ဝံၢပဲၢထၥ်ဒံၥ်အ့ၤ.	မြက်များ မခြောက်သေးပါ
၁၀	အယီၣ်မ့ၢ်ယၢဖဲၣ်ဧၢ.	ဤဟာ ငါးဘတ်လော
၁၁	အဝ့ၢဝံၢအီၢ်ထယီၣ်ထီးယဂဲၢထဲၣ်ထဲၣ်လီၤ.	ဤနေရာတွင် သူတို့ ကျွန်ုပ်ပြန်လာသည့်တိုင်အောင် နေသည်
၁၂	ပှအပဲၣ်နံၢဂၣ်ယီၣ်အီၢ်လၢခးယဲၣ်ဧၢ.	ဤအမွှာနှစ်ယောက်သည် တိုင်းတပါးတွင် နေကြသလော
၁၃	ဆၢ့ထဲးလၣ်လဂ့ၣ်.	ဖိ၍မချုပါနှင့်
၁၄	မ့ၢ်ဘၢနီၢ်နမၣ်စဲၣ်ထၤနပၢ့လဲၢ.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် လှေကားကို စောင်းထားသနည်း
၁၅	ပှထမၤဖိၢ်နဲ့ၢ်ပှၤဝံၢဖၣ်ဝံၢလီၤ.	ပန်းဘဲသမားသည် ဒါးနှင့်လှံများကို ထုလုပ်သည်

လၡုၢ်	န	အ့ၢ်ဆၢ	ဒံၢ်ဘၢ်	နလံၤ	နီၢ်	လီၣ်ဘၢ်ယၢ်ၣ်.
	ဖါ	အ့ၢ်လဲၣ်		ပနိၢ		
	အဝ့ၢ	မၣ်နု့		တလၢ		အီၢ်ထီးယီၣ်.

ထီးယီၣ်လၢ်ယၢ	နမိဒၢ်ဆၢ်လၣ်လၥလီၤ.
	ဆၢ်နဲၣ်မၢ်မိလၣ်မါလီၤ.
ထီးယီၣ်စူၣ်ယၢခိၤ	ဆၢ်နဲၣ်ယွၣ်မိလၣ်ရှၣ်လီၤ.
	ဆၢ်အဲၢ်လၣ်ဒၢ်ပၥမိအၢ်ထ့ၢ်လီၤ.

ထီးနီၢ်လကွၢ်	အဝ့ၢဒၢ်ထဲၣ်အဆၢ်မၢ်လီၤ.
	အဝ့ၢအၥခဲၣ်ထ့ၢ်ဒဲထ့ၢဒၣ်အဝဲလီၤ.
ထီးနီၢ်လဖၢ့	ၥရှါဂဲၢဝ့ၢလၢ်အနဲၣ်လီၤ.
	အဝ့ၢအ့ၢ်စ့ၢ်အဂဲးအဖးလီၤ.

အခါထီးနီၢ်	ပှဆံၤ့ပံၢ်လဖၢ်အီၢ်အၢ်ဂၣ်လီၤ.
	ပှလၢ်အနဲၣ်ၥရဲၥခၥအီၢ်ပံၣ်စီ့ၢ်အလးလီၤ.
	ပဆၢ်ဂဲၣ်ဆၢ်ဝၥအီၢ်နးမံၣ်အ့ၤ.

မိဂဲၢမၣ်ရှ့ၢ်	ဘၢ်ခိၤ	ပၢ်ၣ်.	မွဲ	ဆၢ်ယီၣ်မွဲနဆၢ်ဧ.
ဆၢ်မိယဲးဒံၢ		နၢ်ၣ်.		
မ့ၤမိမဲ		လၢ်အကို့ၣ်.	အၢံၢ်	အယီၣ်မွဲယဆၢ်လီၤ.

မွဲ	ယဆၢ်လၣ်မါလနၣ်လီၤ.	အဝ့ၢအဲၢ်ယၢ်ၣ်	နးဆံၥအ့ၤ.
	ပှရှၣ်အ့ၢ်ပၤနၢ်ၣ်.	ယအ့ၢ်ဘၢ်	
		အဝ့ၢကၣ်ကၣ်နဂဲး	
အၢံၢ်	အယီၣ်မွဲယဖိၢ်လီၤ.	ယနဲၣ်လၣ်ယၥၥ	
	အနီၢ်မွဲအဆၢ်.	လၣ်ဘဲၣ်	

ဘၢလဘၢ	အဝ့ၢ်မိထၢ့ဒၣ်ယၢၤၢ်လီၤ.	ပှၡၢ်မိအီၤ	ဖိဒဘိဒ	ယဲလၤလီၤ.
	ဆရၢမိဂဲၢ်ထီးယီၢ်လီၤ.			နံၢ်ဆံၢ်လီၤ.
				ယဲဂၢ်လီၤ.
	အဝ့ၢ်မိစဲၤ့ထၢ့လၤအဆၢၤမၢ်လီၤ.	၁ဒၡ့ါ		
				၁ဒဘၢ့လဖၢၤမၢ်ဆၢၤမၢ်လီၤ.
	၁ဒၡ့ါမိထဲၣ့်ထဲၣ့်လီၤ.		ဒဲ	အလံၢ်လနၣ့်ထဲၣ့်ထဲၣ့်လီၤ.
				တဝၢ့ဆါလဖၢၤဂဲၢ်ဒၣ်ယၢၤၢ်.

၁	လချုဒနအၤ့ဆၢဒံဒဘၢၤနလံၤနီၤလီၢ်ဘၢၤယၢၤၢ်.	သင့်စာအုပ်ကို မရောင်းမှီ ကျွန်ုပ်အား ပြောပါ
၂	လချုဒဖါအၤ့လဲၢ်ဒံဒဘၢၤပနါနီၤလီၢ်ဘၢၤယၢၤၢ်.	ဖခင်သည် ကျွဲကိုမလဲလှယ်မှီ ကျွန်ုပ်ကို ပြောပါ
၃	ထီးယီၢ်လၤယၢနမိဒၤဘၢၤဆၢၤလၣ့်လဒလီၤ.	ယခုမှစ၍ သင်သည် အံ့ဩဘွယ်ရာများကို တွေ့ရမည်
၄	ထီးယီၢ်လၤယၢဆၢၤနဲၢ်မၤမိလၣ့်မါလီၤ.	ယခုမှစ၍ ဥပါဒ်ါန်များ ပျောက်ကွယ်သွားလိမ့်မည်
၅	ထီးနီၤလဖၢ့အဝ့ၢဒၤထဲၣ့်အဆၢၤမၤလီၤ.	ထိုအခါသူသည် မိမိ၏ အပြစ်ကို မြင်လေသည်
၆	ထီးနီၤလက့ၤအဝ့ၢအ၁ဒခဲၢ်ထၤ့ဝ့ၢဒၤလီၤ.	ထိုအခါ သူသည် ဒေါသထွက်လေသည်
၇	အခၢထနီၤပှဆံၢ့ပံၤအီၤအၤဂၢ်လီၤ.	ထိုအခါတွင် သန့်ရှင်းသူတို့များစွာရှိလေသည်
၈	အခၢထနီၤပဆၢၤဂဲၢ်ဆၢၤဝဒအီၤနးမံၣ့်အှၤ.	ထိုအချိန်အခါတွင် ကျွန်ုပ်တို့ လှုပ်ရှားမှုဘာမျှမရှိပါ
၉	ဆၢၤမိဂဲၢမၢ်ရှု့ဘၢၤခိၤနၤၢ်.	သင့်အား ဒုက္ခလာပေးမိမည်
၁၀	ဆၢၤမိယဲးဒံၢဘၢၤခိၤယၢၤၢ်.	ကျွန်ုပ်အား နင်းသတ်မိမည်
၁၁	အါၤ, အယီၢ်မွဲယဆၢၤလီၤ.	ဟုတ်ကဲ့ ဤဟာသည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာဖြစ်ပါသည်
၁၂	မွဲ, ယဆၢၤလၣ့်မါလနၣ့်.	ဟုတ်ကဲ့ ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာအချို့ ပျောက်ဆုံးသည်
၁၃	အဝ့ၢအဲၤယၢၤၢ်နးဆံဒအှၤ.	သူသည် ကျွန်ုပ်အား အနည်းငယ်မျှ မချစ်ပါ
၁၄	ယနဲၢ်လၣ့်ယ၁ဒနးဆံဒအှၤ.	ကျွန်ုပ် ကိုယ်ကို ကျွန်ုပ် အနည်းငယ်မျှ မယုံကြည်ပါ
၁၅	ဘၢလဘၢအဝ့ၢမိထၢ့ဒၣ်နၤၢ်လီၤ.	သူသည် သင့်အား ဆန့်ကျင်ကောင်း ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်

ဆၤဖိ – ၈

LESSON - 8

New words introduced (11 words)

ဒ်လဲၤ	**Even**	နးဆိဒ, နးဆိဒအဲၤ	**Never**
လထံၤးး, လထံၤးးလဘီဍူး	**Always**	ယွၤ, ကဲ့ၤ	**God**
အဆိးဆိးအကူၤကူၤ	**Forever**	လၤဖျိဍ	**In old time**
လံးလံး	**Ever since**	ဒုၤ	**Can**
လကူၤးး, လဘျုံဍူး	**At the same time**	ဒုၤအဲၤ	**Cannot**
လၤခဲ့လၤယၢ	**Hereafter**		

၁	ဖိၤဘၤအဲ့မဲ့ဍခိဘဍဧၤ.	ကလေးသည် ထမင်းချိုးကို စားသလော
၂	ပှအဲ့ဆၢစ့ဍဒိၤထီးယီး.	လူများ ကညင်ဆီ ဤနေရာတွင် ရောင်းသည်
၃	ဆၢ့ဖိၤဖဒထဲ့လနဍဒံဒလီၢ.	ကြက်ကလေး အချို့ ပေါက်ပြီ
၄	လၤဆၤခိခါနီၤပှရှုးမဍကဍလၤဂၤလဍလခ်ီၢ@@လီၢ.	နွေရာသီတွင် လူများအလုပ်ကို ညနေတွင် လုပ်ကြသည်
၅	ယဖါမဲ့ပှမိထံဒဖိၤလဂဍလီၢ.	ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်သည် မွန်ကရင်တယောက်ဖြစ်သည်
၆	ဖိၤဘၤဘၤခိဒနၤဘဒရှါလီၢ.	ကလေးသူငယ်သည် သက်ကြီးသူကို နားထောင်ရမည်
၇	ဝံ့လထံဒယီးဒိၤထဲ့နဲ့အဲၤ.	ဤသစ်ပင်တပင်သည် ကြီးထွားခြင်းမရှိပါ
၈	နအဲ့ပိၤအဲ့ဆၤမံဍယၤဧၤ.	သင်သည် အမဲသားကို မီးတွင်ဖုတ်၍ စားသလော
၉	ဖိၤဘၤအခိၤထံၤရှါဒံဒအဲၤ.	ကလေး၏ ငယ်ထိပ်မရင့်သေးပါ
၁၀	ဆၤဘဲၢယီးဒိဒမဍနးဆိဒလဂ့ဍ.	ဤကဲ့သို့ ဘယ်သောအခါမျှ မလုပ်ပါနှင့်
၁၁	အဝ့ၢဂဲၢလၤပအီၤဆိဆိလီၢ.	သူသည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ ခဏခဏလာသည်
၁၂	လနံ့ယီးဝံ့လဖၤထိထဲ့ဂ့ဍနဒမၤလီၢ.	ယခုနှစ် သစ်ပင်များတို့သည် ရွက်နုများစွာပေါက်သည်
၁၃	ဘၤအီၤခိဒထီးယီးဧၤ.	ဤနေရာတွင် စောင့်နေရမည်လော
၁၄	ဆၤဂဲးလိၤအီၤထဲ့တရှါလီၢ.	အခြင်းအခုန် တကယ်ရှိလာသည်
၁၅	နဘၤအီၤထီးယီးလဆိဍရှဍအဲၤ.	ဤနေရာတွင် သင်သည် တသက်လုံးမနေရပါ

ဖါ	ဒ်လဲၤ	ဘၤမဍဆၤမဍလီၢ.	အဝ့ၢ	မိအီၤလၤပဝိဒ	လထံၤးးလီၢ.
နၤဍ		ဘၤမဍလိၤဆၤလီၢ.	ယွၤ	မိယိထဲ့ဍနၤဍ	
ဝဒရှါ		မဍမၤဆၤလီၢ.	ဝဒရှါ	နဲ့ထဲ့ပၤဍ	
ဆရၢ		ဘၤအဲ့ပဲဍဧၤ.	ဖါ	ဆိၤဂ့ဍအဖိၤလဖၤ	

အီၣ်ဝဲာ်လၢဖျိာ့	လံာ်လံာ်အိာ်.	နမိအီၣ်ထီးယီာ်	လာ့ဆိာ်လာ့ကူၣ်ဧ.
ယဝ့ၣ်ယါအဝ့ါလၢအဖိၣ်ဘၣ်		အဝ့ါကဲၣ်ဘၣ်ပဒိၣ်	
အီၣ်လၢပဝိၤလၢအဖိၣ်ဘၣ်		ဆၢကၣ်ဆၢဂဲာ်ဘၣ်ပၢာ်	လာ့ဆိာ်လာ့ကူၣ်အှ့.
လာ့ဖၤလၢပၢာ်လၢအထၢ့ရှၢဝ့ၣ်		နမိကဲၣ်ပခိၣ်ပနါ	

အဝ့ါမိစဲၣ့ဒၣ်နၢာ်	နးဆိၤအှ့.	လကူၣ်ပး	နီၣ်	ပှမာ်ဆၢမာ်နံါမံာ့ဝ့ၣ်အှ့.
ဆၢဘဲါယီာ်ဝိၤပှရှာ်ဒၣ်ဘၣ်				နမာ်ကဆါနံါဂာ်ဆၢမာ်ဝ့ၣ်အှ့.
ပှဒၣ်ဘၣ်ဝရဲဝခၤ		လဘျာ့ပး		ပအှ့ပးပှယဲဆံါအဂးဆၢမာ်ဝ့ၣ်အှ့.
ပကာ့ကာ်နလာ်				

လၢခဲ့ၣ်လၢယါ	ဆၢဘဲါယီာ်နမိဒၣ်ဘၣ်လီါ.
	ဆၢပၤကာ်ဝၤရှါမိလာ့ရှာ်လီါ.
	ဆၢအဲၣ်မိလာ့ရှာ်လီါ. ဆၢအဲၣ်လာ့ဝၤမိအၣ်ထ့ၣ်လီါ.
	ဆၢဒိၤနဲာ့ယွာ်မိလာ့မါလီါ.

၁	ဝၤရှါဒၣ်လှ့ၤဘၣ်မာ်ဆၢမာ်လီါ.	သက်ကြီးသူပင်လျှင် အလုပ်ကို လုပ်ရသည်
၂	ဆရါဒၣ်လှ့ၤဘၣ်မာ်လိၣ်ဆၢလီါ.	ဆရာပင်လျှင် စာကိုသင်ကြားရသည်
၃	အဝ့ါမိအီၣ်လၢပဝိၤလထံၣ်ပးလီါ.	သူသည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူထာဝရနေမည်
၄	ယွာ်မိယိထဲာ့နၢာ်လထံၣ်ပးလီါ.	ဘုရားသခင်သည် သင့်အား အစဉ်ကြည့်ရှုတော်မူသည်
၅	အီၣ်ဝဲာ်လၢဖျိာ့လံာ်လံာ်အိာ်.	ရှေးအခါကပင်ရှိသည်
၆	ယဝ့ၣ်ယါအဝ့ါလၢအဖိၣ်ဘၣ်လံာ်လံာ်အိာ်.	သူ့အား ငယ်စဉ်ကလေးဘဝကပင်သိသည်
၇	နမိအီၣ်ထီးယီာ်လာ့ဆိာ်လာ့ကူၣ်ဧ.	သင်သည်ဤနေရာတွင် ထာဝစဉ်နေမည်လော
၈	အဝ့ါမိကဲၣ်ပခိၣ်ပနါလာ့ဆိာ်လာ့ကူၣ်အှ့.	သူသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ခေါင်းဆောင် ထာဝစဉ်ဖြစ်မည်မဟုတ်
၉	အဝ့ါမိစဲၣ့ဒၣ်နၢာ်နးဆိၤအှ့	သူသည် သင့်အား ဘယ်တော့မျှ စွန့်၍မထား
၁၀	ပှဒၣ်ဘၣ်ဝရဲဝခၤနးဆိၤအှ့	လူများသည် သရဲတခါမျှ မတွေ့ဘူးပါ
၁၁	လကူၣ်ပးနီၣ်ပှမာ်ဆၢမာ်နံါမံာ့ဝ့ၣ်အှ့.	တချိန်တည်းတွင် လူများသည် အလုပ်နှစ်ခုကို မလုပ်နိုင်ပါ
၁၂	လဘျာ့ပးနီၣ်နမာ်ကဆါနံါဂာ်ဆၢမာ်ဝ့ၣ်အှ့.	တခါတည်းတွင် အရှင်နှစ်ဦး၏ အစေကို မခံနိုင်
၁၃	လၢခဲ့ၣ်လၢယါဆၢပၤကာ်ဝၤရှါမိလာ့ရှာ်လီါ.	နောင်အခါတွင် လူကြီးကို ရိုသေမှု နည်းသွားလိမ့်မည်
၁၄	လၢခဲ့ၣ်လၢယါဆၢဒိၤနဲာ့ယွာ်မိလာ့ရှာ်လီါ.	နောင်အခါတွင် ဘုရားကို အားထားမှု နည်းသွားမည်

ဆၢဖိ – ၉

LESSON - 9

New words introduced (8 words)

န့ၢ်	**Get**	ခီဒၣ်လၢ, ခီလၢ	**Since**
န့ၢ်ဘၣ်	**Do not get**	ထီးဒၣ်ပှၤလၢ	**Whosoever, Whoever**
ဝံၤ	**Finish**	ကဆံးဆံး, လဆံးဆံး	**A little**
ကြၢး	**Ought**	အဘၢၣ်ဆၢၣ်	**Between**
ဘၣ်လမ့ၢ်ဘၢ	**If not, otherwise**		

၁	ဝံးရှါလဂၤယီၤအဝဲးကိၣ်နၢ်မၤလီၤ.	ဤသက်ကြီးသူတယောက်သည် အလွန်အသက်ရှည်သည်
၂	ပှၤရှၤဘၢလီၤလနၣ်ဧၢ.	လူတချို့ ကျောက်ပေါက်သလော
၃	ပှၤဒိၣ်ကိၣ်ဖိၢလဂၤယီၤမ့ၢ်ပလၢအဖိၢလဲၢ.	ဤကိုယ်လက်ဆွံ့သောသူသည် မည်သူ၏ သားဖြစ်သနည်း
၄	အဝ့ၢဂဲၢလၢပှၤအ့ၣ်မၤအဘိၣ်ဘၣ်လီၤ.	လူများထမင်းစားနေစဉ် သူလာသည်
၅	ဝံၣ်လထံးယီၤအဆိးဂ့ၤတရှါလီၤ.	ဤသစ်ကပင်၏ ပါးပျည်းအလွန်ကောင်းသည်
၆	အဝ့ၢအ့ၣ်ဂိၢ်မ့ၤအဲၣ်ဧၢ.	သူသည် ကောက်ညှင်းကို ပေါင်းသလော
၇	ယၢလၢလိၣ်လၣ်နီၢပှၤရှၤအ့ၣ်ဘၣ်.	လောက်တွယ်သော ငါးကို လူများမစားကြပါ
၈	ဆၢအ့ၣ်ဆၢလံၤဒိၣ်ထလဲၢ.	စာအိပ်ကို သူများ ဘယ်မှာ ရောင်းသနည်း
၉	ထီးယီၤမၤတိၣ်ကဲၢထၣ်ဂ့ၤမၤလီၤ.	ဤနေရာတွင် ကြက်ဆူပင် ကောင်းကောင်းပေါက်သည်
၁၀	မ့ၢ်ဘၢနလိၣ်နခိၢလဲၢ.	အဘယ်ကြောင့် သင့်ခေါင်းကို ရိတ်သနည်း
၁၁	အဝ့ၢဝိၢ်စိၤဆၢနီၢလဲၢ.	သူသည် ဘာကိုပို့လိုက်သနည်း
၁၂	ဝံးရှါလၢအခိၢလိၣ်တိၣ်နီၢမ့ၢ်နဖါဧၢ.	ခေါင်းတုန်းနေသော သက်ကြီးသူသည် သင့်ဖခင်လော
၁၃	လၣ်ရှိးထဲၣ်လၢအထိၤနၢလခီၤ.	အဖျားဘက်သို့ ရှူးသွားသည်
၁၄	ယကိၣ်ဝၢယံၤယံၤန့ၢ်ဘၣ်.	ကျွန်ုပ် အသက်ကို ကြာမြင့်စွာ အောင့်မထားနိုင်ပါ
၁၅	ဖိၢဝၢရှိၣ်ရှိၤအနိၤ.	သူငယ် အာခလောက်သည်

ဖိၢဝၢန့ၢ်ဘၢ	ခိၢဖး	ဧၢ.	ဝံးဘၣ်ဝံၢ	ကြၢး	ခိးနၢဝံးရှါလီၤ.
ယနၢ်ဘၢ			ဖိၢဝၢဝံၢ		ယိထဲၣ်မိဖါလီၤ.
အဝ့ၢနၢ်ဘၢ		ဘၣ်.	ပ		နၣ်ထၣ်ထဲၣ်ဆၢစံးဝဲၤလဖၢလီၤ.

ခီၢလၤ	အဝ့ၢနဲၫထဲၫ့ယွၫနီၤ	အီၤဒဲဆၤၥၭထိၩလထံၤဖးလီၢ.
	အဝ့ၢန့ဘၤဆၤမၫနီၤ	ယမၫဆၤနးမံၫ့အှၩ.
ခီၢဒၤလၤ	ပထ့ၤရှၢလၫ့ဖၭနီၤ	
	ပန့ဘၤပဖိၤဝဲရှၢနီၤ	ထံၫဘိၭအၤထ့ၤဝ့ၢဒၤလီၢ.

ထီးလၫ့နၥၭ	အှ့ၤလမွဲဘၤ	နဆၤအဂ့ၫမိလၫ့မၢလီၢ.
		နမိထိၫ့လၤခံၭအလးလီၢ.
မၫဆံၢ့ထ့ၤနၥၭ		နဝံၤမိဒၤဘၤယွၫအှၩ.
		နဝံၤမိလၫ့ထံၫဖၢလီၢ.

ဝံးနံၢဝံး	အဘိၫ့ဆၤၫ့နီၤ	အီၤန့ၢရှိၩဝံၤရှၫ့ဝံၤလီၢ.
ဆၤအလးနံၢလး		အီၤန့ၢဆံၩဝံၤနၫဝံၤလီၢ.
ဝံးဒဲတဝၢ့		အီၤန့ၢလိးဝံၤလဲၢ့ဝံၤလီၢ.

ထီးဒၤပှလၤ	အမၫဆၤဒဲၫဘၭနီၤမိဝံၢဝ့ၢလီၢ.
	အမၫကၫနီၤမိအှ့ၤဘၤလီၢ.
	အၥၭဆံၢ့နီၤမိဒၤဘၤယွၫလီၢ.
	အအှ့ၤကံၫ့ဆၤနီၤမိန့ဘၤလီၢ.
	မၫကဲ့ၤအနၢနီၤမိဘၤရှ့ၤလီၢ.
	အထိးအၥၭလဘၤဘၤနီၤဆၤမိနဲၫအဝ့ၢအှၩ.

အဲၤဒိၭဒၤဘၤ	လဆံၭဆံၭ	လီၢ.
ၥၭအီၤမၫကၫ		
မိအှ့	ကဆံၭဆံၭ	ဧၤ.

၁	ဖိၤဘၤန့ဘၤခိၤဖၭဧၤ.	ကလေးဆုရသလော
၂	ယန့ဘၤခိၤဖၭအှၩ.	ကျွန်ုပ် ဆုမရပါ
၃	ပကြၢၭခိၭနၤၥၭရှၢလဖၤလီၢ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် သက်ကြီးသူတို့ကို နားထောင်သင့်သည်
၄	ၥၭဘ့ၤဝံၤကြၢၭန့ၤထ့ၤထဲၫ့ဆၤစံၭဝဲၫလဖၤလီၢ.	လူငယ်များသည် လူကြီးသူမများ ပြောခဲ့သောအရာကို သတိရသင့်သည်
၅	ခီၢလၤအဝ့ၢန့ဘၤဆၤမၫနီၤအီၤဒဲဆၤၥၭထိၩလီၢ.	သူသည် အလုပ်ရကထဲက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိနေသည်
၆	ခီၢဒၤလၤပထ့ၤရှၢလၫ့ဖၭနီၤယမၫဆၤနးမံၫ့အှၩ.	ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်ထောင်ကျသည့်နေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်))))
၇	ထီးလၫ့နၥၭအှ့ၤလမွဲဘၤနဆၤမိလၫ့မၢလီၢ.	သတိထားပါ သို့မဟုတ်လျှင် သင်၏ ဥစ္စာပျောက်မည်

၈	မၤဆှံၢ်ထဲ့နသးအဲၣ်လၢမ့ၢ်ဘၣ်နဒၣ်ဘၣ်ယွၤအ့ၣ်.	သင်၏ စိတ်ကို သန့်ရှင်းအောင်ပြုလုပ်ပါ သို့မဟုတ်ပါက သင်သည် ဘုရားကိုမတွေ့ရ
၉	ဝံးနံၢ်ဝံးအဘိၣ်ဆၢၣ်နီၤအီၤန့ၢ်ရှိၤဝံၤရှ့ၣ်ဝံၤလီၢ်.	မြို့နှစ်မြို့ကြားတွင် ခြံတောများသာရှိသည်
၁၀	ဝံးဒဲတဝၢ်အဘိၣ်ဆၢၣ်နီၤအီၤန့ၢ်ဆံၤဝံၤနၣ်ဝံၤလီၢ်.	မြို့နှင့်ရွာကြားတွင် လယ်များသာရှိသည်
၁၁	ထီးဒၣ်ပှၤလၢအမၤဆၢဒဲၣ်ဘၣ်နီၤမိၤ်ဝံၢ်ဝ့ၢ်လီၢ်.	မည်သူမဆို အပြစ်ပြုလျှင် သေရမည်
၁၂	ထီးဒၣ်ပှၤလၢအမၤကၢၣ်နီၤမိၤ်အၣ်ဘၣ်လီၢ်.	မည်သူမဆို အလုပ်လုပ်လျှင် စားရမည်
၁၃	အဲၣ်ဒိးဒၣ်ဘၣ်လၢဆံးဆံးလီၢ်.	အနည်းငယ်တွေ့လိုသည်
၁၄	ဒသအီၤမၤကၢၣ်လၢဆံးဆံးလီၢ်.	အနည်းငယ် အလုပ်လုပ်လိုစိတ်ရှိသည်

ဆၢဖှိ – ၁၀

LESSON - 10

New words introduced (words)

ဒၣ်ခလှၤ, ဒၣ်ဝ့ၢ်ခလှၤ	**Let be, let it be** ရှိပါစေ	အၢအၢလှၤ	**much**
ကဲၣ်, ကဲၣ်အ့ၤ	**Can; unable**	ဘဲၢ်ဒိး	**So that, in order that**
လၢ်ၤ(ထလၢ့်, လါကဲၣ်ကၢၣ်)	**Too**	ဝါ, ဝါအ့ၤ	**Scarcely**
တဘျုး	**Several**	လၢအံၣ်လၢအိၣ်, ထီးအၣ်ထီးအိၣ်	**Here; there**
ဒိၣ်ဒိၣ်လှၤ	**Greatly**		

၁	အဝ့ၢ်မၤခါယမဲၣ်ထီၣ်ဧၢ.	ကျွန်ုပ်၏ ထိုးဝါးကို သူချိုးသလော
၂	ယရှ့ၢ်ဘၣ်စီၤအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်၏ ပုဆိုးမစိုပါ
၃	အီၤထီနဆၢမၤလနံၣ်ယီၤ.	ယနေ့သင်၏အလုပ်ကို ရပ်လိုက်ပါ
၄	ဝဲစီၤမၤလိၤလံၤဂ့ၤဂ့ၤလီၢ်.	အစ်ကိုကြီးသည် စာကို ကောင်းမွန်စွာသင်သည်
၅	ဝံ့သၣ်ထ့ဖီၢ်လၢထံၢ်ဖၢ့်ခိၣ်.	သစ်သီးသည် ရေပေါ်တွင်ပေါ်သည်
၆	ဝီၤဘံ့အ့ၣ်ဘၣ်အဆၢဒံးအ့ၤ.	နွားအစာမစားရသေးပါ
၇	ဘီ့ထၤလၢစးခီၢ်လဂ့ၤ.	စက္ကူဖြင့် မထုပ်ထားပါနှင့်
၈	မၤဘီၢ်နးဆံးလဂ့ၤ.	အနည်းငယ်မျှအသံမပြုပါနှင့်
၉	အဝ့ၢ်ကၠၣ်အဒသလါခီၢ်လါခီၢ်လီၢ်.	သူသည် ဟိုဘက်သည်ဘက် စောင်းသည်
၁၀	အီၤထီးယီၤမိၤ်ခိၤဖိၣ်.	ဤနေရာတွင် တခဏနေပါ
၁၁	ပှခံးဒိၣ်ဂၢၣ်ထီၢ်လဂၢၤ.	ကိုယ်လုံးကြီး၍ အရပ်မြင့်သောသူတယောက်

<table>
<tr><td>အီၢ</td><td rowspan="4">ဒၢခလူၤ</td><td>ပှဂဲၢနးဂၣ်ဒံၥအ့ၤ.</td><td rowspan="2">မံၤ</td><td rowspan="4">ဒၢဝ့ၢခလူၤ</td><td>ဆၢဖၣ့်ထ့ၢဒံၥအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>မံၤ</td><td>ကဘၣ့်ထီၣ့်ဒံၥအ့ၤ.</td><td>ကဘၣ့်စဲ့ၢထ့ၢဒံၥအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>ထဲၣ့်</td><td>ယဆၢမၣ်ခီၢဒံၥအ့ၤ.</td><td rowspan="2">အ့ၢ</td><td>အဖါဂဲၢဒံၥအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>အ့ၢ</td><td>အဝ့ၢမိထဲၣ့်ဘိၣ့်ယီၣ်အ့ၤ.
အဝ့ၢမိဖီလံၤဒံၥ.</td><td>ပမိထဲၣ့်ဘိၣ့်ယီၣ်ဒံၥအ့ၤ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="4">အ့ၢ</td><td>န</td><td rowspan="2">ဖီလံၤ</td><td rowspan="4">ကဲၢနီၢ</td><td rowspan="4">အီၢဒဲအခိးအတၣ်လီၢ.</td></tr>
<tr><td>အဝ့ၢ</td></tr>
<tr><td>ဖိၢဘၢ</td><td rowspan="2">မၣ်ဆၢမၣ်</td></tr>
<tr><td>ယ</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">အ့ၢ</td><td>ပ</td><td>နဲၣ်</td><td rowspan="4">လၢံၢနီၢ</td><td rowspan="4">ကဲၢထ့ၢ
ဆၢခိဆၢဝီၣ်လီၢ.</td><td rowspan="4">ဂ့ၣ်လၢ</td><td>ပ</td><td rowspan="4">ဂးအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>န</td><td>အ့ၢဆၢအၢ</td><td rowspan="2">န</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ထီး</td><td rowspan="2">ပှၡၣ်</td><td>မံၤနၥ</td></tr>
<tr><td>အီၣ်ဆၢအၢ</td><td>ပှၡၣ်</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ဖိၢဘၢ</td><td rowspan="3">တဘျုၥဂၣ်</td><td>ဒၢဘၢ</td><td rowspan="3">ဆၢဂၣ့်လီၢ.</td><td rowspan="3">အဝ့ၢ</td><td>ဝၥထ့ၢယၢၣ်</td><td rowspan="3">ဒိၢဒိၢလ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>ပှၡၣ်</td><td rowspan="2">ယိဘၢ</td><td>အဲၢဒိၥမၣ်ကၣ်</td></tr>
<tr><td>ဝၥၡါ</td><td>အဲၢဒိၥဆၢလၣ်ဆၢဖၣ့်</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="4">ဘဲၢဝိၥ</td><td>မိဒၢဘၢယွၣ်နီၢဘၢမၣ်ဆံၢပဝၥ.</td><td rowspan="4">နဆၢမၣ်ယီၣ်</td><td>ပှၡၣ်အဲၢမၣ်ဝါအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>မိန့ဘၢဆၢဆိၢဂ့ၣ်နီၢဘၢအ့ၢကံၣ့်.</td><td>ပှၡၣ်မၣ်ဘၢဝါအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>မိအ့ၢဘၢဆၢအ့ၢနီၢဘၢမၣ်ကၣ်.</td><td>အဝ့ၢမၣ်ဝ့ၢဝါအ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>မိကဲၢဒိၢ@@နီၢဘၢကိ့ၢ@@ဆၢလီၢ.</td><td>ပှၡၣ်နဲၣ်ဝါအ့ၤ.</td></tr>
</table>

လ့ၣ်	လၢအံၣ်လၢအိၣ်လဂ့ၣ်.
မွဲဘၢနီၢနလ့ၣ်	လၢအံၣ်လၢအိၣ်လဲၢ.

၁	မံၤဒၢခလူၤအဝ့ၢမိဖီလံၤဒံၥ.	အိပ်နေပါပြီး သူသည် စာကိုဖတ်လိုသေးသည်
၂	အီၢဒၢဝ့ၢခလူၤဆၢဖၣ့်ထ့ၢဒံၥအ့ၤ.	နေပါစေဦး မိုးမလင်းသေးပါ
၃	အ့ၢအဝ့ၢမၣ်ဆၢမၣ်ကဲၢနီၢမိအ့ၢဘၢလီၢ.	သူသည် အလုပ်ကို လုပ်နိုင်လျှင် စားရမည်
၄	အ့ၢနဖီလံၤကဲၢနီၢအီၢဒဲအခိးအတၣ်လီၢ.	သင်သည် စာကိုဖတ်နိုင်လျှင် ကျေးဇူးရှိမည်

၅	ထီးပအ့ၣ်ဆၢအၢလၢၢ်နီၢ်ဂ့ၤလၢပဂၤအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် အစာကို စားကြူးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မကောင်းပါ
၆	အ့ၣ်နအီၤဆၢအၢလၢၢ်နီၢ်ကဲၣ်ထ့ၣ်ဆၢခိဆၢဝီၤလၢနဂၤလီၤ.	သင်သည် သောက်စားကြူးလျှင် ဒုက္ခတွေ့မည်

ဆၢဖိ – ၁၁

LESSON - 11

New words introduced (10 words)

တၥတၥ, ဖျဲၣ်ဖျဲၣ်	**Quickly**	ရှီၣ်ရှီၣ်	**Slowly; weakly**
နၥနၥလ့ၤ, နၥလ့ၤ	**Very much**	ချံၤချံၤ	**Speedily, quickly**
တီၤတီၤ	**Straight, ahead; justly**	ဘၣ်ဘၣ်	**Moderately**
ထူထူ	**Little by little**	လဲၤ	**Go**
စီၤစီၤ	**Softly, gently**	ကတိၤ	**Speak**

၁	ပလၢဒိၣ်လိၣ်ခနီးလဲၣ်.	မည်သူသည် ဂဏာန်းသချ်ာကို ပြသနည်း
၂	ဒုၥခိၣ်ကထီၢ်အခိၣ်နီၣ်မ့ၢ်အယိၤ.	စစ်သားတထောင်၏ ဗိုလ်သည်သူဖြစ်သည်
၃	ပှရှၤဂဲၢထိၤလနၤဒံၥလီၤ.	လူတချို့သာရောက်သည်
၄	ပှအိၣ်လၢနနဲၤပိၤလဖၣ်နီၣ်မ့ၢ်ပှမၤဆံၤဖိၣ်လီၤ.	သင့်အနီးအနားရှိသူများသည် လယ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်
၅	ယဆိၢ်မိၣ်ဆၢဘၣ်အ့ၤ.	ကျွန်ုပ်တွေး၍မရပါ၊ ကျွန်ုပ်စဉ်းစား၍မရပါ
၆	ဆၢဘိၣ်ယိၤမ့ၢ်ပလၢအဆၢလဲၣ်.	ဤအထုပ်သည် မည်သူ၏ အထုပ်ဖြစ်သနည်း
၇	ပှဂဲးဆိၣ်အိၣ်အၣ်ဂၤလီၤ.	အားသန်သောသူများစွာရှိသည်
၈	ဆၢနံၢမံၤယိၤမိၢ်ပိၤလိၤဒၥလီၤ.	ဤအရာနှစ်ခုသည် အတူတူဖြစ်သည်
၉	ဆၢနီၣ်မၤဆိၣ်ထ့ၣ်နဂဲးလဲၣ်.	သင့်ကို အားတက်စေသောအရာကား အဘယ်နည်း
၁၀	အယိၤမ့ၢ်အဖိၣ်ဒၥဘိၤလဂၤလီၤ.	ဤသူသည် သူ၏ချစ်သားဖြစ်သည်
၁၁	ဆၢ့ဖၢအိၤအိၣ်ဒံၥအ့ၤ.	ကြက်ဖမတွန်သေးပါ
၁၂	အယိၤမ့ၢ်နတခီးဧၢ.	ဤဟာသင့်ရေတကောင်းဖြစ်သလော
၁၃	ယဂံၣ်လၤပီးလကဲၤ.	ကျွန်ုပ်၏ အိမ်တပိုင်းပြိုကျသွားသည်
၁၄	နိၣ်ထိၤယိၤဘၣ်ဆၢဖိၤလိၤဝ့ၢလၢထီးဘၤလီၤ.	ဤဗွန်းကို ကြေးဝါဖြင့်ပြုလုပ်သည်
၁၅	အလီၤခိကဆံၥလီၤ.	သူ၌အဖျားအနည်းငယ်ရှိသည်

<table>
<tr><td rowspan="4">မၤ</td><td rowspan="6">တၥတၥ</td><td rowspan="4">ကဘၤကစဲၣ်ထ့ၣ်လီၤ.</td><td rowspan="3">အဒၥခဲၤထ့ၣ်</td><td rowspan="6">နၥနၥလ့ၤ.</td><td rowspan="4">ကတိၤဆၢ</td><td rowspan="12">စီၤစီၤ</td><td rowspan="4">လီၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="3">ယဖါဆၢ</td></tr>
<tr><td rowspan="4">အ့ၣ်</td><td rowspan="4">နၤရံၤမိဘၣ်လီၤ.</td><td rowspan="4">ဂၥဖၥ</td><td rowspan="4">ဧၢ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="6">ဖျဲၣ်ဖျဲၣ်</td><td rowspan="3">ဒၥထိၤ</td><td rowspan="6">နၥလ့ၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="4">လဲၤ</td><td rowspan="4">ဆရါမိဂဲၢလီၤ.</td><td rowspan="4">ဂဲၢဝ့ၢ</td><td rowspan="4">အ့ၤ.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ဆၢခိ</td></tr>
<tr></tr>
<tr></tr>
</table>

လ့ၤလၢ	မုခံၢ့လခီၢ	တီၤတီၤ.	မၤဆၢ	တီၤတီၤလီၫ.	မၤလဲၢ်ထၢ့အကၤလၤ:	ထူထူလီၫ.
	မုထၢ့လခီၢ				ဘၢလ့ၤလၢယၢ	
	မုဖၤလခီၢ		လီၤဆၢ		ဆၢဘီၢထၢ့ယီၢထၢ့	
	မုနူၤလခီၢ				အဆၢအဲၢအၢထၢ့	

ဂၤဖၤဆၢ	ရှိၢရှိၢလီၫ.	ဒဲၤ	ဆါဆါလီၫ.	လ့ၤ	ချဲ့ၢချဲ့ၢ	ဂ့ၤ	ဘၢဘၢ.
				မၤ			
		မၤအဒၤ				အ့ၢ	
အ့ၢဆၢ				စဲ့ၢ			
		ချဲၤ့ဆၢ		အ့ၢ		နဲၤ	

၁	အ့ၢတၤတၤနုၤရုံၤမိဘၢလီၫ.	မြန်မြန်စားပါ နာရီတော်လှပြီ
၂	လ့ၤဖျဲၢဖျဲၢကဘၤ့မိစဲ့ၢထၢ့လီၫ.	မြန်မြန်သွားပါ သင်းဘောထွက်တော့မည်
၃	အဒၤခဲၤထၢ့နၤနၤလ့ၤအကိုၤ့ဂၢ့ဝ့ၢလီၫ.	ဒေါသအလွန်ထွက်သောကြောင့် ငိုကြွေးလေသည်
၄	ယဖါဆၢနၤနၤလ့ၤအကိုၤ့ယထၢ့ဆၢမၤအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်၏ ဖခင် အလွန်နာဖျားသောကြောင့် အလုပ်သို့မသွားပါ
၅	အဝ့ၢချဲၤ့ဆၢစီၤစီၤလီၫ.	သူသည် ဖြေးညှင်းစွာပြောသည်
၆	ဘၢလ့ၤလၢမုခံၢ့လခီၢတီၤတီၤလီၫ.	တောင်ဘက်သို့ တည့်တည့်သွားရမည်
၇	ဖိၢဘၢလီၤဆၢတီၤတီၤလီၫ.	ကလေးသည် ဖြောင့်မှန်စွာ ပြောဆိုသည်
၈	အဝ့ၢမၤလဲၢ်ထၢ့အကၤလၤ:ထူထူလီၫ.	သူသည် အလုပ်ခွင်ကို တဖြေးဖြေး ချဲ့ထွင်သည်
၉	အဝ့ၢအ့ၢဆၢရှိၢရှိၢဘ့ၢအ့ၤ.	သူသည် နေးနေးမစားတတ်ပါ
၁၀	စဲ့ၢချဲ့ၢချဲ့ၢလဂ့ၤ, နမိလၤ့ထံၤဖၤလီၫ.	မြန်မြန်မပြေးနှင့် ချော်လဲလိမ့်မည်
၁၁	အဆၢအဲၢအၢထၢ့ထူထူလီၫ.	သူ၏မေတ္တာသည် တဖြည်းဖြည်း တိုးပွားလာသည်
၁၂	လ့ၤချဲ့ၢချဲ့ၢဆၢမိကၤတံၤ**@@**တရ့ၢလီၫ.	တံခါးပိတ်တော့မည် မြန်မြန်သွားပါ
၁၃	ဆၢကဲၤ့ယၤယီၤဂ့ၤဘၢဘၢလီၫ.	ဤပိတ်သည် သင့်ရှုံသာကောင်းသည်
၁၄	အ့ၢဘၢဘၢအဂဲ:ဘဲၢယီၤ ဆၢအ့ၢလၢနအ့ၢနီၢ**@@**မွဲအဂ့ၤအ့ၤ.	သင့်ရှုံတော်ရှုံသာစားပါ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သင်စားသောအစာသည် မကောင်းပါ

ဆၢဖိ – ၁၂

LESSON - 12

New words introduced (10 words)

လါလါ	**Any**	ပျီၣ်ပျီၣ်	**Valueless**
ကူၢ်ကူၢ်	**Simultaneously**	ပြူၣ်ပြူၣ်	**To work or go in company**
ကှိၣ်ကှိၣ်	**Gently; softly**	ပူၣ်ပူၣ်	**Hurriedly, as in eating**
ကျၢၣ်ကျၢၣ်	**Often**	ပြၣ်ပြၣ်	**Sounding like; clapping thing together**
ဆုၤဆုၤ	**Each, one by one**	စူၢ်	**Hard**

၁	ယွၣ်ဆိၢ်ဂ့ၤပှၤလၢထံၢ်ၽးလီၤ.	ဘုရားသခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား အစဉ်မစသည် ကောင်းကြီးပေးသည်
၂	ဆၢယီၣ်မွဲဆၢမၣ်လၢအနု့ကၣ်ဆၢအ့ၤ.	ဤဟာသည် အကျိုးရှိသောအရာ မဟုတ်ပါ
၃	ယမိဆ့ါနၣ်(ဆၢါနၣ်)လၢအနဲၣ်ထံၣ်လီၤ.	သူ၏အနားတွင် ကျွန်ုပ်ထိုင်လိုသည်
၄	ပှၤဒ့ၢမါလအီၢ်ဘၢနီၢ်အီၢ်ရှၣ်ဂၣ်လီၤ.	ကြွေးမရှိသောသူ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်
၅	လ့ၣ်ပဲါတဝါအနီၢ်လဂ့ၣ်.	ထိုရွာကိုပတ်ပြီးမသွားပါနှင့်
၆	နဝ့ါနမၣ်လိၢ်ဘၢလံၤဂ့ၣ်ဂ့ၣ်လီၤ.	သင်သည်ကား ပညာကို ကောင်းစွာသင်ကြားရသည်
၇	ဝဲစီၣ်လ့ၣ်ဝ့ၤထံါအ့ၤ.	အစ်ကိုကြီးရေသွား၍မပက်ပါ
၈	အီၢ်ကဲ့ၢမ့ၢ်ခဲါလၢဖိၢ်ဘၢအနဲၣ်လဂ့ၣ်.	ကလေးအနားတွင် မီးစကို မထားပါနှင့်
၉	အဝ့ါထ့ၣ်နၢ့ထလဲၢ်.	သူသည် မြက်ကို ဘယ်မှာနှုတ်သနည်း
၁၀	ဖိၢ်ဘၢလၣ်ထ့ၤလၢဃါလီၣ်.	ကလေးသည် လှေကားပေါ်မှလိမ့်ကျသည်
၁၁	ယမိဆ့ၣ်ယီးအ့ၤ.	ကျွန်ုပ် ထိုးကွင်းမထိုးလိုပါ
၁၂	ပလါဖ့ၤခါလၣ်ဘံ့ၤလထံၣ်ယီၣ်လဲၢ်.	ဤသစ်တပင်ကို မည်သူခုတ်လှဲလိုက်သနည်း
၁၃	ပှၤအဘၣ်ခ့ၤနၢၣ်နီၢ်မွဲအဝ့ါဧ်.	သင့်အားစိတ်ခုနေသူကား ဤသူလော
၁၄	အဝ့ါတွၣ်ခနီးဘၢဂ့ၣ်ဘၢစဲၢ်လီၤ.	သူသည် ဂဏာန်းသချာကို ကောင်းစွာတွက်နိုင်သည်
၁၅	၃ၣ်ဘၢလဖးဆံၣ်အၢလဲၢ်.	ကွမ်းသီး တပိသာ ဈေး မည်မျှနည်း

<table>
<tr><td>နမၣ်ဆၢလမံၣ်</td><td rowspan="3">လါလါနီၢ်</td><td rowspan="3">လီၣ်ဘၢပၢၣ်.</td><td>မၣ်ကၣ်</td><td rowspan="3">ကူၢ်ကူၢ်</td><td>ဂၤဖၤ</td><td rowspan="3">ကှိၣ်ကှိၣ်.</td></tr>
<tr><td>အ့ၢနအဲၢဒိၤလမံၣ်</td><td>အ့ၢ်</td><td>အီၢ်ကဲ့ၢလၣ်</td></tr>
<tr><td>နအီၢ်လစိၢ်</td><td>လ့ၣ်</td><td>လ့ၣ်</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ယဆၢအဲၢနီၢ်နအီၢ်ကဲ့ၢဆၢ</td><td rowspan="4">ပျီၣ်ပျီၣ်.</td><td>လ့ၣ်လၢယါပြူၤပြူၤ.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">အဝ့ါစီၢ်ယၢၣ်ဆၢ</td><td>အ့ၢ်ပူၤပူၤ.</td></tr>
<tr><td>ဒဲၣ်အစူၢ်ပြၤပြၤ.</td></tr>
<tr><td>ဂ့ၢ်ခိၢ်အဆၢလၣ်ဆၢဖၣ်နီၢ်မွဲ</td><td>န့ဘၢလဂၣ်ရှ့ၢ်နံၤဘံ့ၢ်ဆုၤဆုၤလီၤ.</td></tr>
</table>

၁	နမၤဆၢလမံၤ့လါလါနီၢလီၤဘၢယၢၤ.	သင် မည်သည့်အရာမဆို ပြုလုပ်လျှင် ကျွန်ုပ်အား ပြောပါ
၂	ပဘၢမၤကၤကၠၢ့ကၠၢ့လီၢ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ်ကို တပြိုင်တည်း လုပ်ကြရမည်
၃	အီၢကှ့ၢလၤ့ကိၠၤကိၠၤ.	ဖြေးညင်းစွာ ချထားပါ
၄	အဝ့ၢအီၢကှ့ၢယၢၤဆၢပျိၤပျိၤလီၢ.	သူသည် ကျွန်ုပ်ကို အလကားထားသည်
၅	ပှၡၤန့ဘၢလဂၤၡှ့လဘံ့ၢဆုၨဆုၨလီၢ.	လူတယောက်လျှင် ပုဆိုးတထည်စီရကြသည်
၆	အဝ့ၢဝံၢဒဲၤအစူၢပြဲၤပြဲၤလီၢ.	သူတို့သည် လက်ခုပ်ကို ညီညာစွာ တီးကြသည်
၇	အ့ၢပူဒပူဒနၤရံၤမိဘၢလီၢ.	မြန်မြန်စားပါ နာရီတော်လှပြီ
၈	အဝ့ၢဝံၢလ့ၤလၢယါပြူဒပြူဒလီၢ.	သူတို့သည် ရှေ့သို့ ညီညာဖြဖြသွားကြသည်
၉	အ့ၢနအဲၢဒိဒလမံၤ့လါလါနီၢလီၤဘၢယၢၤ.	သင်သည် တခုခုကိုအလိုရှိလျှင် ကျွန်ုပ်အားပြောပါ

ဆၢဖိ – ၁၃

LESSON - 13

New words introduced (10 words)

ကၢကၢဂဲၤဂဲၤ	**With great difficulty**	ၡ့ၡ့ယၤယၤ	**Poorly**
ခံၢခံၢထံဒထံဒ	**Absent-minded**	ဃံၢဃံၢလၤလၤ	**Prettily**
ထံၢထံၢဆဒဆဒ, ထံၢထံၢရ့ၢရ့ၢ, ထံၢထံၢကျၤကျၤ, ယံၤယံၤရှိၤ့ရှိၤ့	**Clearly**	မုၨမုၨရူၢရူၢ	**Pleasantly**
အၢအၢဂီဂီ	**Greatly, abundantly**	တီၤတီၤလိၤ့လိၤ့	**Justly**
ပျၤ့ပျၤ့လဲလဲ	**Spacious**	ဖၢၤ့ – အဖၢၤ့	အထဲ

၁	ပလါအဝၢကုဒလဲၢ.	မည်သူ၏ ဝါးအပိုင်းအစနည်း
၂	ယစဒခုၢအီၢအ့ၤ.	ငါ၌ လက်ရိုက်မရှိပါ
၃	ဖါမိလ့ၤပုၨလၢနၢၤဘၢယိၢဆၢအလးအီၢအ့ၤ.	ဖခင်သည် သင်နှင့်အတူသွားမည် မစိုးရိမ်ပါနှင့်
၄	အဝ့ၢအီၢပုၨဂိၤ့နးကၠၢဒံဒအ့ၤ.	သူတခါမျှ လက်မထပ်ရသေးပါ
၅	ဝဲစီၤလ့ၤတိ့ၢဘုၢဧၤ.	အစ်ကိုသည် စပါးကိုသွား၍ချင်သလော
၆	ဆၢဆ့ဒအဂုၨဖၤလၢဆၢနီၢလဲၢ.	သူ၏ နံဘေးကို မည်သည့်အရာနှင့် ထိုးလိုက်သနည်း
၇	ကဘၤ့ဘုဒထုၨထုၨလဲၢ.	သင်္ဘောသည် ဘယ်နေရာတွင် ညှိနေသနည်း
၈	နစံဒနခ့ၢထုၨထုၤနီၢနဖါ့ၢယါဧၤ.	သင့်ခြေများထုံနေသည်ကို သင့်ဖခင်သိသလော
၉	၀ိၢယီၤဘၢဒုဒနုၨထုၨလၢပလါ့ဖၢၤ့ဧၤ.	ဤဆီကို ပုလင်းထဲထည့်ထားရမည်လော
၁၀	ပလါခဒဝံၢဘိၢမုၨလဒုၤယီၤလဲၢ.	ဤကျားကြီးကို မည်သူပစ်သတ်သနည်း
၁၁	နအ့ၢဘၢဘုၢဖီးဒံဒဧၤ.	သင်သည် ပေါက်ပေါက်ကို စားရသေးသလော

၁၂	မံၤယီၣ်အဲၢ့နူ့ဒ့ၢ်ဘုၥလဘံၢ့.	ကြောင်သည် ဘားပုံတကောင်ကို ကိုက်၍ရသည်
၁၃	ဝံၢ့ဖုခၢ်ကဲၢ်ထ့ၢ်ထီးယီၣ်လနၣ့.	တောင်ပိန္နဲပင်တချို့ ဤနေရာတွင် ပေါက်သည်
၁၄	ဒုၥဝိၥဝ့ၤလၢ်ဆၢ်ကီၣ့ဆၢ်ဝိၥအဝီၣ်လုၥဖုၤလီၤ.	နီမောင်းသော အဝတ်ကို သူ့အား ဝတ်ဆင်၍ပေးသည်
၁၅	နဘုၥမ့ၢ်ဘဲၤဝ့ၢ်လဲၢ်.	သင်သည် မီးကို မည်ကဲ့သို့ ပွတ်သနည်း

ဘၢ်မၣ်	ကၢ်ကၢ်ဂဲၣ်ဂဲၣ်.	ကဲၢ်ထ့ၢ်	ဂ့ၣ်ဂ့ၣ်ဘၢ်ဘၢ်.	လီၣ်ဆၢ်	တီၣ်တီၣ်လီၣ့လီၣ့.
ဘၢ်အီၢ်		ထိၣ့စိၣ်		ချဲၣ့ဆၢ်	
ဘၢ်လ့ၣ်		ဒၢ်ခိၣ့လိၤဝၥ		မၣ်ဆၢ်	
ဘၢ်ဖိလိၤ		ထဲၣ့ထိၣ့			

ဒၢ်ဘၢ်	ထံၤထံၤကျၣ်ကျၣ်	အ့ၤ.	ဂဲၤဆိၤဝ့ၤ	အၢ်အၢ်ဂီဂီ.	န့ဘၢ်ဝ့ၤဆၢ်အလး	ပျၣ့ပျၣ့လဲလဲ.
နၢ်ဝ့ၢ်	ထံၤထံၤရၢ့ရၢ့		န့ဘၢ်ဝ့ၤ		မိအီၢ်ဝ့ၤလၢ်ဆၢ်အလး	
ဖျိၢ်	ထံၤထံၤဆၥဆၥ		ကဲၢ်ထ့ၢ်@@			

အီၢ်ဘၢ်	ရှ့ၢ်ရှ့ၢ်ယၤယၤ	အီၢ်ပုၤဘၢ်ဝ့ၤ	ဖံၤဖံၤလၣ်လၣ်.	အီၢ်ဘၢ်	မုၤမုၤရှူၢ်ရှူၢ်.
အ့ၢ်ဘၢ်		ကီၣ့ဝိၥထ့ၢ်ဝ့ၤ		မၣ်ကၣ်ဘၢ်ဝ့ၤ	
ဘၢ်လ့ၣ်ဆၢ်				လ့ၣ်ဘၢ်ဝ့ၤ	
ဘၢ်မၣ်ဆၢ်					

၁	ပအီၢ်ဘၢ်ကၢ်ကၢ်ဂဲၣ်ဂဲၣ်အ့ၤ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် ခက်ခက်ခဲခဲမနေကြရပါ
၂	ကဲၢ်ထ့ၢ်ကဲၢ်ထိၢ်ဂ့ၣ်ဂ့ၣ်ဘၢ်ဘၢ်လီၤ.	ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဖြစ်ထွန်းပါသည်
၃	အဝ့ၤလီၣ်ဆၢ်တီၣ်တီၣ်လီၣ့လီၣ့လီၤ.	သူသည် မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောသည်
၄	ယဒၢ်ဘၢ်ထံၤထံၤကျၣ်ကျၣ်လီၤ.	ကျွန်ုပ်သည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်ရပါသည်
၅	အဝ့ၤဖိၢ့နူ့ယၢ်အၢ်အၢ်ဂီဂီလီၤ.	သူသည် ငါးများစွာကို ဖမ်း၍ရသည်
၆	ပနူ့ဘၢ်ဆၢ်အလးပျၣ့ပျၣ့လဲလဲလီၤ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် နေရာကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းကိုရပါသည်
၇	အဝ့ၤဝံၢ်အီၢ်ဘၢ်ရှ့ၢ်ရှ့ၢ်ယၤယၤနးကူၢ်အ့ၤ.	သူတို့သည် ဆင်းဆင်းရဲရဲ တခါမျှ မနေရပါ
၈	အဝ့ၤအီၢ်ပုၤဘၢ်ဝ့ၤဖံၤဖံၤလၣ်လၣ်လီၤ.	သူသည် တင့်တင့်တယ်တယ် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရပါသည်
၉	အီၢ်ဘၢ်မုၤမုၤရှူၢ်ရှူၢ်နးကူၢ်အ့ၤဧၢ်.	အေးအေးချမ်းချမ်း တခါမျှ မနေရပါသလော
၁၀	အဘၥရှါနၥလၢံၢ်အကျိၣ့ ဆၢ်မၣ်အဘၥခံၤခံၤထံၥထံၥလၢ်အဂၤလီၤ.	အလွန် အသက်ကြီးရင့်သဖြင့် သူ့အတွက် မေ့မေ့လျော့လျော့ဖြစ်ကုန်ပြီ

ဆၧဖိ – ၁၄

LESSON - 14

New words introduced (9 words)

ခံၪပံၪ, ခံၪပံၪကလၤ, ခံၪယုၩကလၤ, ခံၪသၧ့ခံၪလၢ	**Very dark**	ဘွၩကူၩ, ဘွၩရှူၧဒူၧ	**Very white**
လၧၩ့အ့ၤ	**No more**	လူၤချူၩနၩ, လူၤလံၩ့တံၩ့, လူၤကျံၩ့နံၩ့, လူၤထူၪဆံၢ့ဘၩ့	**Entirely gone**
လီၩ့ထီၩ့, လီၩ့ထု့ၤဒ့ၪ	**Very straight**	ပွ့ဆိးပွ့ဘၩ့, ပွ့လၩ့ဆံၪယူၪ	**To become very thin**
ပွံၢလဲ့ၧကဲ့ၧ	**Light**	ဖျိၧ့, လဖျိၧ့	အလုံး တလုံး
ဖျ့ၢလံၤကံၪ	**Very smooth**		

၁	ဝံ့ၧတဖုးကဲၧထ့ၧလၧပ့ၧလဲၧအနဲၩ့လီၢ.	ပင်လယ်အနားတွင် မဓမပင် ပေါက်သည်
၂	ဆုးလၩ့တနီၢအလံၩယီၩလဲၧ	ခြင်ထောင်အဟောင်းကို မထောင်ပါနှင့်
၃	ပလၢဆုးထ့ၧဖျူၩယီၩလဲၧ.	ဤကြိုးကို မည်သူတန်းသနည်း
၄	ယခိၧခုၧ့အီၧတဘျူၪဖျိၧ့လီၢ.	ကျွန်ုပ်၏ ခေါင်းအုံးအတော်များများရှိသည်
၅	အဝ့ၢချဲၩ့ဆၧခုးမီၢ့ခုးမီၢ့လီၢ.	သူသည် စကားကို တခွန်းတခွန်းသာပြောသည်
၆	ဝၪရှၢဖုးထ့ၧအစ့ၩရှုးလဖၧ.	သက်ကြီးသူသည် သူ၏ငွေခွက်များကို တူးဖေါ်သည်
၇	ဆၧအု့ၧထ့ၧနၪနၪလ့ၤလီၢ.	မိုးသားအလွန်တက်သည်
၈	နခု့ၧထ့ၧဝံ့ၧဝံလဖၧေ.	သင်သည် သစ်မြစ်များကိုတူးသလော
၉	အ့ၧထု့ကီၧ့ခိၪသၧလဖၧယီၩ.	ဤသရက်သီးများကို ကောက်ယူပြီး စုပုံထားပါ
၁၀	မၩတု့ၩဖိၧသၧလဂ့ၩ	ကလေးများကို မခြောက်လှန့်ပါနှင့်

<table>
<tr><td rowspan="4">ဆၧအီၧ</td><td>ခံၪပံၪ</td><td rowspan="4">အကို့ၩ</td><td>ပလ့ၩဆၧဝ့ၧနးစီၧ့အ့ၤ.</td><td>ဖ့ၢမုၤလနၤနီၧ</td><td rowspan="4">အီၧပွံၢလဲ့ၧကဲ့ၧ</td></tr>
<tr><td>ခံၪပံၪကလၤ</td><td rowspan="2">ပဒၧဆၧဝ့ၧနးမံၩ့အ့ၤ.</td><td rowspan="2">ကံၪဖိၧလနၤနီၧ</td></tr>
<tr><td>ခံၪယုၩကလၤ</td></tr>
<tr><td>ခံၪသု့ၧခံၪလၢ</td><td>ပဂၪဖၪဝ့ၧလၧၩ့အ့ၤ.</td><td>ဝံ့ၧလၢအပဲ့ၧလနၤနီၧ</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ဆၧကဲၩ့ယၤလဖၧယီၩ</td><td rowspan="2">အီၧ</td><td>ဘွၩကူၩ</td><td rowspan="2">လီၢ.</td><td rowspan="2">ဆၧအီၧထး
နးမံၩ့လၧၩ့အ့ၤ</td><td>အဝ့ၢထဲၩ့ဆိၤ</td><td rowspan="2">ခွံၤလူၤထူၪဆံၢ့ဘၩ့လီၢ.</td></tr>
<tr><td>စၪခီၢလဖၧယီၩ</td><td>ဘွၩရှူၧဒူၧ</td><td>ပှ့ရှၩမၩန့
မ့ၧအ့ၧ</td></tr>
</table>

မ့ၢ်ဝံၤယၤဝံၤ	လူၤချၢ်နၣ်	အကျိၢ့်	ဆၤဒုၣ်အ့ၤဘၤပှရှၢ်လၤၢ်အှၤ.	ကီၤအၥၣ်	အကျိၢ့်	ပွ့လၢ့်ဆံၣ်ယူၣ် နၣ်မၤလီၤ.
	လူၤလံၢ့်တံၢ်			အီၤလမုၤဘၤ		
ဆၤအ့ၤဆၤအီၢ်	လူၤကျံၢ့်နံၢ်		ပှအ့ၤဘၤဆၤနးမံၢ့်လၤၢ်အှၤ.	ဒၤန့ဆၤဆၢ		

ဆၤလၤအ	ပွ့ဆိးပွ့ဘၢ့်	မွဲပလၢအဆၤလဲၤ.
ပနါလၤအ		မွဲနဖါအဆၤဧၤ.
ဝီၢ်ဘံ့ၤလၤအ	လဖၤယီၢ်	မွဲဆၤမိမၢ်ဝံၢအ့ၤအဂၤးဧၤ.

ဝၤကိၣ်ဘီၢ့်နီၤအီၤ	လီၢ့်ထီၢ့်လီၤ.
ဂံ့ၤထု့ၤလဖၤယီၢ်အီၤ	လီၢ့်ထု့ၤဒ့ၣ်လီၤ.

၁	ဆၤအီၤခံၣ်ပံၣ်ကလၤအကျိၢ့်ပလ့ၢ်ဆၤဝ့ၤနးစီၤ့အှၤ.	မှောင်မဲနေ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်ကိုမျှ မသွားတတ်ပါ
၂	ဝံ့ၤလၤလနၤနီၤအီၤဖွံၢလဲ့ၤကဲ့ၤလီၤ.	သစ်ရွက်တတောင်းသည် အလွန်ပေါ့၏
၃	ဆၤကဲၢ့်ယၤယီၢ်အီၤဘွၢ်ရှူၤဒုၤလီၤ.	ဤပိတ် (အထည်)သည် ဖြူဖွေးနေပါသည်
၄	ဆၤအီၤထးနးမံၢ့်လၤၢ့်အှၤ, ဆၤမၢ်နဲ့ခွံၤလူၤထူၣ်ဆံၢ့်ဘၢ့်လီၤ.	အကုန်ယူသွားသဖြင့် ဘာမျှမကျန်ပါ
၅	ဆၤအ့ၤလူၤခွံၤလံၢ့်တံၢ့်အကျိၢ့် ပှအ့ၤဘၤဆၤနးမံၢ့်လၤၢ့်အှၤ.	အားလုံးကုန်စင်အောင်စားလိုက်၍ ဘာမျှမကျန်ပါ
၆	အီၤလမုၤဘၤအကျိၢ့်ပွ့လၢ့်ဆံၣ်ယူၣ်နၣ်မၤလီၤ.	နေမကောင်းသောကြောင့် ပိန်ချုံးသွားသည်
၇	ပနါလၤအပွ့ဆိးပွ့လၢ့်လဖၤယီၢ်မွဲပလၢအဆၤလဲၤ.	ပိန်ကြုံနေသောကျွဲများသည် မည်သူ့ဟာနည်း
၈	ဝၤကိၣ်ဘီၢ့်ဒ့ၣ်နီၤအီၤလီၢ့်ထု့ၤဒ့ၣ်လီၤ.	ဝါးလုံးတိုင်း ဖြောင့်တန်းနေပါသည်
၉	အဝ့ၢဂဲၢလုအ့ၤလုအီၢ်ပှရှ့ၤဖိၤလဖၤကိၣ်နံ့ၤလီၤ.	နှစ်စဉ် ဆင်းရဲသားများကို သူလာ၍ ကျွေးမွေးသည်
၁၀	အဝ့ၢမံၢန့ဝးထုၤဝးလၢ့်လီၤ.	သူ ကြက်အိပ်ကြက်နိုးအိပ်သည်

ဆၤဖိ – ၁၅

LESSON - 15

New words introduced (12 words)

ဘၤၢ့်ဖျၤဒၤ	**Very thin**	နီၢ့်ချုး	**Very hard**
ဒၤၢ့်ထံၣ်, တ့ၤဘံၣ်ဝံၣ်	**Very thick**	ဆၤၢတံၢ့်လ့ၤ, ဆၤၢ့်တံၢ့်နံၢ့်လ့ၤ	**Very taut**
ယဲၢ့်ယိၤ, ယဲၢ့်ဝံၢယဲၢ့်ယိၤ	**Very far**	ရှါကု့ၣ်	**Very old**
ဝီၢ်ကျိၢ, ဂီၢ်ကျိၢ	**Very red**	ရှၢ်ခိၤ	**Very few**
ဘ့ၤဖျံၣ်ဒံၣ်	**Very young**	ခွံၤရှိၣ်	**To throw away**
ဆံၣ်ခိၣ်, ပှ့ၢတိၣ်တ့ၢ်, ပြိၢ်ကဒံၢ်	**Very small**	ဆၤချံၢ့်	**Words**

၁	ပအ့ၣ်ဘၣ်ကူၢဆၢအဂ့ၤလီၤ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆန်အကောင်းကို စားသည်
၂	မ့ၣ်ခူၣ်ထ့ၣ်နၢ်မၤလီၤ.	မီးခိုး အလွန်ထသည်
၃	ယဒိၣ်ဝံၢကူဘၢ့လဘီၣ့.	ကျွန်ုပ်သည် မြွေဟောက်တကောင်ကို ရိုက်သတ်သည်
၄	နနဲၤပှၤကူၢဂၤအဆၢၣ်ချဲၤ့ဧၢ.	သူတထူး၏ စကားကို သင်ယုံသလော
၅	ယခိၤယူဆၢနၢ်မၤလီၤ.	ကျွန်ုပ်၏လည်ချောင်းအလွန်နာသည်
၆	ပန့ဘၣ်ကူၢနံၢ်နးတၣ့အ့ၤ.	ကျွန်ုပ်တို့ ဆန်ကွဲတတင်းမျှ မရပါ
၇	ဆူၢလၤ့နးမံၤ့လဂ့ၤ.	ဘာကိုမျှမထည့်နှင့်
၈	အဝ့ၢလိၤ့အခိၣ်ဘူၢဧၢ	သူသည် သူ၏ဆံပင်ကို ရိတ်သလော
၉	မၤန့ၣ်ဝံၣ်ကူၢ်လၢၤအခိၣ်စူၤနီၣ်.	အဖျားချွန်သော သစ်ပိုင်းကို ယူပါ
၁၀	အဝ့ၢအ့ၣ်ဘူၢဝၢ်အဆၢၣ်ကီၤ့ဆၢၣ်ဝိၢ်လီၤ.	သူသည် အဝတ်အစားများကို လျှော်ဖွတ်သည်

<table>
<tr><td>စၢ်ခီၢလဖၢၣ်ယီၤအီၣ်</td><td rowspan="3">ဘၢၤ့ဖျၢၣ်ဒၢၣ်</td><td rowspan="3">လီၤ.</td><td rowspan="2">နရှ့ၤယီၤအယၢၣ်အီၣ်</td><td rowspan="2">တ့ၣ်ဘံၢ်ဝံၢ်လီၤ.</td></tr>
<tr><td>အီၣ်နၣ့ဆၢၣ်</td></tr>
<tr><td>ယန့ဘၣ်ဆၢၣ်ကဲၤ့ယၤအ</td><td>ကီၤ့ဝိၢ်ဝ့ၢန့ၢဆဲၢ့ရှ့ၤအ</td><td>ဒၢၤ့ထံၢ်လီၤ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>တဝၢ့နီၣ်အီၣ်</td><td>ယဲၤ့ယိၤ</td><td rowspan="2">လၢၣ်ဝံးနီၣ်လီၤ.</td></tr>
<tr><td>အီၣ်</td><td>ယဲၤ့ဝံၢယဲၤ့ယိၤ</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="3">အမ့ၤဘၣ်နီၣ်အီၣ်</td><td rowspan="3">ဝီၤကို</td><td rowspan="6">လီၤ.</td><td rowspan="2">ယဒိၢ်နၣ့ဘၣ်</td><td rowspan="6">ရှၤခိၤလီၤ.</td><td rowspan="6">ဖျူၤယီၤအီၣ်</td><td rowspan="3">ဆၢၣ်ၢ့တံၤ့နီၣ်လီၤ</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">ဖ့ၣ်လၢ့ပၢၤ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">အဖံၢ်အယၢၣ်အီၣ်</td><td rowspan="3">ဂီၤကို</td><td rowspan="3">ဆၢၣ်ၢ့တံၤ့နံၤ့လီၤ</td></tr>
<tr><td rowspan="2">အဘၢ်အီၣ်</td></tr>
<tr></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ကိၣ်လၢၤအ</td><td rowspan="2">နီၤ့ချံးနီၣ်</td><td rowspan="2">ပလၢအဆၢၣ်လဲၣ်.</td><td>ဖိၣ်ဘၣ်</td><td rowspan="2">ဆံၢ်ခိၢ်</td><td>လဖၢၣ်ဘ့ၣ်ယၢဆၢၣ်နးမံၤ့အ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>လိးလၢၤအ</td><td>ဆၢၣ်</td><td>လဖၢၣ်နီၣ်ဒုၢ်အီၣ်ထ့ၣ်ဆၢၣ်ဘၢ်ထိၤဘ့ၣ်လီၤ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ဒံၣ့ဘၣ်အ@@</td><td>ပှၢတိၢ်တ့ၤ</td><td>လဖၢၣ်နီၣ်</td><td rowspan="3">ဘၣ်ခွံၤရှိၢ်ဧၢ.</td></tr>
<tr><td>ဆၢၣ်အချံၢ@@</td><td>ပြံၤကဒံၤ</td><td>လနၤ့နီၣ်</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>ထီးအလူၤနီၣ်</td></tr>
</table>

၁	ယန့ဘၣ်ဆၢကဲၢ့ယၤအဘၢၢ့ဖျၣ်ဒၣ်လီၤ.	ကျွန်ုပ်သည် ပိတ်ပါးကိုသာရသည်
၂	ယရှ့ယီၤအယၣ်အီၤတ့ဘံၢ်ဝံၢ်လီၤ.	ကျွန်ုပ်၏ ပုဆိုးအသားသည် ထူပိန်းနေသည်
၃	ကီၢ့ဝိၢ်ဝ့ၢနှ့ၢဆဲ့ၢရှ့အဒၢၢ့ထံၢ်လီၤ.	ပုဆိုးအကြီအထူပိန်းများကိုသာဝတ်သည်
၄	တဝၢ့နီၣ်အီၣ်ယဲၢ့ယိၤလၣ်ဝံးနီၣ်လီၤ.	ရွာသည် မြို့မှအလွန်ဝေးသည်
၅	အီၣ်ယဲၢ့ဝံၢယဲၢ့ယိၤလၣ်ဝံးနီၣ်လီၤ.	မြို့မှ အလွန်ဝေးသောနေရာတွင်ရှိသည်
၆	အဖံၢ်အယၣ်နီၣ်အီၣ်ဝီၤကို့ၢလီၤ.	သူ၏အသားအရေမှာ နီရဲနေသည်
၇	ယဒိၢ်န့ဘၣ်ရှၤခိၤလီၤ.	ကျွန်ုပ် အနည်းငယ်သာရသည်
၈	ဖျူၤယီၤအီၣ်ဆၣ့တံၢ့နံၢ့လီၤ.	ကြိုးသည် အလွန်တင်းနေသည်
၉	ဖိၣ်ဟၣ်ဆံၢ်ခိၢ်လဖၣ်ဟ့ၣ်ယၢဆၣ်နးမံၢ့အှၤ.	ကလေးသူငယ်များသည် ဘာကိုမျှမသိနားမလည်ပါ
၁၀	ဆၣ်ဟၣ်အပှၢတိၢ်တ့ၤလဖၣ်နီၣ်ဘၣ်ခွံၤရှိၢ်ခွံၤလီၤ.	အလွန်သေးငယ်သောအသီးများကို ပစ်လိုက်ရမည်

ဆၣ်ဖိ – ၁၆

LESSON - 16

New words introduced (12 words)

ပ့ွၤစိၢ့နိၢ့	**To be heaping full**	ချ့ၢချူၢ်	**Very loose**
ပ့ွၤအိၢ့အိၢ့	**Not quite full**	ခွဲၤခွဲၤ	**Slowly**
နၣ်ၢ့ထၣ်ၢ့	**Very persistent**	ဂဲၤမ့ၣ်မ့ၣ်, ဂဲၤမွ့ၣ်မွ့ၣ်	**To wriggle about here and there**
ရှၤထုၤ	**at least**	ဂီၤနၣ်ခုၤ	**Early morning**
ဖျူ့ၤစွ့ၢ်, ဖျဲ့ၤစွဲၢ်	**Very soft**	ပၢ့ပဲး	**Very level**
ဝၤဆွ့ၤ	**all around**	အကျၤ	**In, amidst**
ကူၢ်ကွံၤ	**Bending (back)**		

၁	အဝ့ၢတွၢ်ခနီးဘၣ်အှ့ၤ.	သူသည် သချ်ာကို မတွက်တတ်ပါ
၂	ဖါယွၤမိမၤဆၣ်ၢ့နၣ်ၤလီၤ.	ဘုရားသခင်သည် သင့်ကိုမစလိမ့်မည်
၃	ဆၣ်ဂ့ွၣ်ခိၣ်လမွဲဘၣ်ပဂံၣ့.	သင်းချိုင်းတွင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏အိမ်မဟုတ်ပါ
၄	နၢကွၤအၣ့အဆၢလၣ်မုနၤလီၤ.	လင်းဝက်သည် ညအခါ အစာစားသည်
၅	ဟ့ၢဂ့ွၢခါလဘီၢ့.	လှေကားထစ်တချောင်းကျိုးသည်
၆	အၣ့ဘၣ်ခိၢ်ဟၣ်အမိလွံါလနၢ့ယူၢ်.	သရက်သီး ဝမ်းရောင်တချို့ကို စားရပြီ
၇	ဆၣ်လၢ့ဆံၢ်လၢ့ယွ့ါအီၣ်ထၣ့ပံၢ့စီၣ့အလးလီၤ.	နေရာတိုင်းတွင် ဆုတ်လျော့ခြင်းရှိသည်
၈	ဂဲၢအီၣ်ရှိၢ့လၣ်ဖိၢ်ဖၢ့မုဟကွၣ်မုလဂ့ၤ.	ညဥ့်နက်သန်းခေါင်အချိန်၌ မလာပါနှင့်
၉	ဘၣ်ကွၢ်လၣ်ဆၣ်နီၣ်လဲၣ်.	မည်သည့်အရာနှင့် ခြစ်မိသနည်း
၁၀	ဖါဖိၤလိၤဖၢ့ခွၤအဘၢ့ဂီၢ့ယူၢ်.	ဖခင်သည် မီးဖိုအသစ်ကို ပြုလုပ်၍ ပြီးပြီ

ဘုၣ်လၢနၤယီၤ – ပှၤအိၣ်အိၣ်လီၤ, ပှၤစိၣ်နီၣ်လီၤ.

ပလိၢ်အ	ရှၤထုၤ	ယဲၢ်ဂၤလီၤ.	မ့ၤအ	ဖျူၤစ့ၢ်ဒ	နီၢ်	၁ဒရှါအဂၤး.
ဘၢဂဲၢ်အ		နံၢ်ဂၤ.		ဖျဲၤစ့ဲၢ်ဒ		ပအ့ၣ်ဘ့ၢ်အ့ၤ.
အ		ယဲၢ်ထိၣ်.				

ထံၢ်အီၢ်	ဝၤဆ္ဓၤ	အဂံၢ်လီၤ.	၁ဒရှါအယးဒံၣ် – ကူဒကွံၤ – လဂၤယီၤ, နီၢ် – မွဲပလၢလဲၢ်.
၁ံၢ်အီၢ်		အကၤလးလီၤ.	

အဝ့ၢချဲၣ်ဆၢ်အခါနီၢ်	ပှရှၤ	ဂဲၤမူၢ်မူၢ်လီၤ.	ပှဘၢ်လှၤဆၢ်	ဂီၤနၢ်ခုၤလီၤ.
	ဖိၢ်၁ၢ်	ဂဲၤမွၢ်မွၢ်.	ပဘၢ်မၤကၤ	

၁	ဘုၢ်လနၤယီၤပှၤအိၣ်အိၣ်လီၤ.	စပါးတတင်း အနည်းငယ် ဟောက်နေသည်
၂	ဘုၢ်လနၤယီၤပှၤစိၣ်နီၣ်လီၤ.	စပါးတတင်း ပြည့်ရှုံသာရှိသည်
၃	ပလိၢ်အရှၤထုၤပှရှၤယဲၢ်ဂၤလီၤ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် လူအနည်းဆုံး ငါးယောက်လိုသည်
၄	မ့ၤအဖျူၤစ့ၢ်ဒနီၢ်၁ဒရှါအဂၤးလီၤ.	ပျော့သောထမင်းသည် သက်ကြီးသူအတွက်ဖြစ်သည်
၅	၁ံၢ်အီၢ်ဝၤဆ္ဓၤလၢ်အကၤလးလီၤ.	သစ်ပင်များသည် သူ၏အလုပ်ခွင်ကို ဝိုင်းရံလျက်ရှိသည်
၆	၁ဒရှါလၢ်အယးဒံၣ်ကူဒကွံၤလဂၤယီၤမွဲနဖါဧၢ်.	ခါးကုန်းသောသက်ကြီးသူသည် သင့်ဖခင်လော
၇	နကဒထၤလါနၢ်အီၢ်ချုၢ်ချူဒလီၤ.	သင် ချည်ထားသော်လည်း ချောင်ချောင်လေးရှိသည်
၈	ဂၢ်ခိၢ်ယီၤဆၢ်လၣ်အိၢ်လၣ်ထိၣ်အီၢ်အ့ၤ, အီၢ်ပၣ်ပဲးလီၤ.	ဤမြေကြီးသည် ချိုင့်ဝန်းမရှိ ညီညာလျက်ရှိသည်
၉	အဝ့ၢဂဒဖဒခွဲၤခွဲၤလီၤ.	သူသည်နွေးကွေးစွာလျှောက်သည်

ဆၢ်ဖိ – ၁၇

LESSON - 17

New words introduced (8 words)

အီၢ်ဂီၣ်အီၢ်စၢ်	**To be wasted, unused**
အၢ်လီးအၢ်ဒ္ဓါ	**To borrow**
အၢ်ရဲၣ်အီၤရဲၣ်	**To eat and drink in company**
အၢ်ယိၢ်အၢ်၁ၢ်	**Be anxious**
အၢ်ဂူအၢ်ဂဲၢ်	**To rob**
အဒူဒအ၁ဲၢ်	**dignity, majesty, glory and power**
ယိဆၢ်လံၢ်လံၢ်	**To look about here and there**
ယူယံၣ်ဘျုၢ်ယံၣ်	**Very quiet; lonely**
ဆၢ်ဆၢ်ၣ်	**Rain**

၁	ပှစ့ၣ်ရှ့ခွၢ်လဂၣ်ယီၣ်မွဲနဖါၢ်.	ဤတရားသူကြီးသည် သင်၏ ဖခင်ဖြစ်သလော
၂	ယၢကၢ်ကွၣ်အနိၢ်အီၤဖၢ်လဲလီၤ.	ငါးကျောက်ဖါးပါးစပ်သည် ကျယ်သည်
၃	ထီးယီၣ်ဘံ့ဆွၣ်ကဲၢထ့မဲၢထ့န့အှၤ.	ဤနေရာတွင် ပျဉ်းမပင် မပေါက်နိုင်ပါ
၄	ဝဲစီၣ်လ့ၣ်ဘွ့န့လဂၣ်ဗးလီၤ.	အစ်ကိုကြီးတယောက်တည်း မြက်သွား၍ခုတ်သည်
၅	ပှလနၣ်အီၣ်ဆၢဘွ့အဘွံၢလီၤ.	လူတချို့ မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ၏ သွေးကို သောက်သည်
၆	ယခၢ်န့ထိၢကွၣ်ခိၤလဘံ့.	ကျွန်ုပ် ပေါစ်တကောင်ကို ပစ်၍ရသည်
၇	ဆၢခိဘအွံၣ်နၢ်မၤလီၤ.	အလွန်ပူအိုက်သည်
၈	အဝ့ၢဂဲၢဆိၤထၢ်ခွၣ်လနး.	သူသည် သံကွင်းတချို့ကို ယူလာသည်
၉	ခွၣ်ထ့ၤထၤလၢဘွၢထီးနီၢ	မီးသွေးဖြင့်ဝိုင်း၍ ခြစ်ထားပါ
၁၀	ဆၢထးအခဲၢ့ခွးလၢနိၢကဲၣ်.	သူ၏တင်ဆုံကို ဝါးခက်ဖြင့် ရိုက်သည်

ဘံ့ဖှၢလဖၢယီၣ်	အီၢဂီၣ်အီၢစၢ	လၢထံၢကျၣ်လီၤ.
ဝၢကဲၣ်လဖၢယီၣ်		လၢဆၢဆၢၣ်ကျၣ်လီၤ.
ပထးလဖၢယီၣ်		လၢန့အကျၣ်လီၤ.

ထီးယီၣ်ဆၢ	အ့လီးအ့ဒွၢ	အီၢအှၤ.
		အီၢအၢမၤလီၤ.
ပှ		အီၢအၢနဲ့လးအဂၣ်.

ပှမိ	အ့ရဲၣ်အီၣ်ရဲၣ်	လနၣ်ယီၣ်.
ပှအဲၢဒိၢ်		ကဲၢဂီၣ်ခိၤ.
ပဒိၢဘံၢမိ		နးကူၢဒိၢ်.

ဆၢ	အ့ယိၢအ့ဘၢ	အီၢနၢ်မၤလီၤ.
နဂးဆၢ		
ဖိၢဘၢအဂးဆၢ		အီၢနးမံၣ်အှၤ.

ဘိၣ်ယီၣ်ဆၢ	အ့ဂူၤအ့ဂဲၢ	လၣ်ရှၣ်ဝ့ၢဒၢ.
		အၢထ့ဝ့ၢလီၤ.
ဆၢ		အီၢအှၤ.

ပှဒၢဘၢယွၤ	အဘူၣ်အတၢ်ၤ	အဝဲၢ	ယိဆၢလံၢလံၢ	အှၤ.
ပှဆံၣ်ပံၢ်လဖၢဒၢဘၢယွၤ				လီၢ.
		မ့ၢ်ဘၢနီၢ်န		လဲၢ.
ယွၤဒုၣ်နဲၢ်ဖျိၢ				ဧၢ.

ဆၢယီၤမ့ၢ်ဆၢ	ယူယံၣ်ဘျုၤယံၣ်တရှၤ	လၢပဂၤလီၢ.
		လၢၥၣ်ရှၤအဂၤ.
ဆၢ	အလၤယူယံၣ်ဘျုၤယံၣ်	လၢနဂၤလီၢ.

၁	၁ံၣ်ဖုၤလဖၢယီၤအီၢဂိၣ်အီၢစၢလၢထံၢကျုၤလီၢ.	ဤသစ်တုံးများသည် မိုးရေထဲတွင် ပျက်စီးနေသည်
၂	ထီးယီၤဆၢအ့လီးအ့ဒ္ဒၢအီၢအှၤ.	ဤနေရာတွင် အချေးအငှါးမရှိ
၃	ပှမိအ့ရဲၣ်အီၤရဲၣ်လနံၤယီၤ.	ယနေ့လူများ ပျော်ပွဲစားကြလိမ့်မည်
၄	လၢနဂၤနီၢ်ဆၢအ့ယိၢ်အ့ၥၢအီၢ်နးမံၣ်အှၤ.	သင့်အတွက် ဘာမျှစိုးရိမ်စရာမရှိ
၅	ဘိၣ်ယီၤဆၢအ့ဂူၤအ့ဂဲၢ်လၣ်ရှၤထဲၣ်ယူၤ.	ယခု လုယက်တိုက်ခိုက်ခြင်း နည်းသွားပြီ
၆	ပှရှၤဒၢဘၢယွၤအဘူၣ်အတၢ်ၤလီၢ.	လူတို့သည် ဘုရားသခင်၏ ဘုန်းတန်ခိုးတော်ကို မြင်ရသည်
၇	မ့ၢ်ဘၢနီၢ်နယိဆၢလံၢလံၢလဲၢ.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ဟိုကြည့်သည်ကြည့်လုပ်ရသနည်း
၈	ဆၢယီၤမ့ၢ်ဆၢအလၤယူယံၣ်ဘျုၤယံၣ်လၢယဂၤလီၢ.	ဤနေရာသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ဆိပ်ငြိမ်သောနေရာ ဖြစ်သည်

ဆၢဖီ – ၁၈

LESSON - 18

New words introduced (9 words)

ဆၢပွံၢ်ဆၢနၢၣ်	**Bones**	နးဆိဖိၢ	**A short interval of time, or a moment**
ခုးဆိၣ်ခုးဆိၣ်	**Now and then**	နးဖၢ့ဒီၣ်, နးဘျုၣ်ဒီၣ်	**Once again**
ဆံၣ်ခိၣ်	**Very small**	နးစီၢ့	**Somewhere**
ဆၢပွံၣ်ဆၢထၣ်	**Fatigue**	နှၤဂီၣ်	**Same, equal**
ဆၢအွံၢ်ဆၢဆၢ့	**Sweetness**		

၁	နကၣ်ထွံၤထၤလူၢ်လနၣ်ဧၢ.	အပ်ချည်တချို့ကို သင် ထုံးချည်၍ ထားသလော
၂	ကံၣ်ခွံၤအမ့ၤထံၢနီၢ.	သူ၏ မျက်ရည်ကို သုတ်လိုက်ပါ
၃	အခိၢ်နွံၢနီၢ်ထိၢလၢံၢ်အှၤ.	သူ၏ ဆံပင်အမြိတ် မရှည်လွန်းပါ
၄	ဂါခွံၤထံၢအပံၢ်နီၢ်လဂ့ၤ.	ရေအကြည်ကို မလောင်းပစ်ပါနှင့်
၅	အ့ပွံၤဆၢ့ဒံၢ်နးနၣ်.	ကြက်ဥအချို့ကို ပြုတ်ပါ

၆	မိဒုၣ်အၢ့နၢၤထိၣ်အပှ်ၤဒဲအသုၢ့လၢနၤ့.	သင့်အား ဝက်အူစုံသည်းစုံအချို့ကို ကျွေးပါမည်
၇	ထုၣ်ခွံၤအၢအၢလဂ့ၤ.	များများမနှုတ်ယူပါနှင့်
၈	နမိကူၣ်ဘၢဘဲၢ်နပှ်ၢဆၢအဝိၣ်လီၢ်.	သင်သည် စိုက်သည့်အတိုင်း ရိတ်သိမ်းရမည်
၉	မ့ၤဆွံၢအီၢထးလၢၤ့အှၤ	ထမင်းကြမ်း မကျန်တော့ပါ
၁၀	အဂိၣ်ပှ်ၢခါလဘိၤ့.	သူ၏ နံရိုးတချောင်းကျိုးသည်

အီၢထးနၢ့်		ဆၢမၤအၢဝၣ်	
ထွံၢအၢ့	ဆၢပှ်ၢဆၢနၢၤ့လီၢ်.	ဝံၣ်လၤ့	ခုးဆိၣ်ခုးဆိၣ်လီၢ်.
ဒၢဘၢနၢ့်		နၢ့ဘၢ	

အီၢပှ်ၣ်			လၢပဂးနီၢ	
အီၢထီးယီၤ	နးဆိဖိၢ.	ဆၢအွံၢဆၢဆၢၢ့	လၢပှကိၣ်ဂၤအဂးနီၢ	ဘၢဆၢဖိၤလိၤဝ့ၢ လၢပခးဖၢၤ့လီၢ်.
မံၢ			လၢပအၢ့ဘၢနီၢ	

ဆၢဒဲၤဘၣ်		
ဆၢဘၢမၢ	လၢအဆံၣ်ခိၣ်နီၢ	ကဲၢထၢ့ဆၢဖၣ်ဒိၢလၢခဲၢ့ထဲၤ့လီၢ်.
ပဆိၢ့လၢနမိဂဲၢ		

မၤ	နးဖၢၢ့ဒီၣ်.	အီၢကၠ့ၢထၤ	
		အၢ့ၰၤနလး	
အၢ့			နးစီၢ့.
	နးဘျၤ့ဒီၣ်.	လ့ၤမၤဆၢမၤ	
ကွ့ၣ်ထဲၤ့		အီၢကၠ့ၢထး	

ဆံၤလး		ပဒၢအှ့ၤ.
ကျိၢစ့ၤ	နၢ့ဂီၤ့နဆၢနီၢ	
ချံၢဖၣ်ဒိၢ		အီၢလၢပၢၤအှ့ၤ.

၁	အီၢထးနၢ့်ဆၢအပှ်ၢအနၢၤ့လီၢ်.	အရိုးများသာ ကျန်တော့သည်
၂	ဆၢမၤအၢဝၣ်ခုးဆိၣ်ခုးဆိၣ်လီၢ်.	မကြာခဏဖြစ်ပေါ်သည်
၃	အီၢပှ်ၣ်ထီးယီၤနးဆိဖိၢ.	ဤနေရာတွင် ခဏနားပါ
၄	ဆၢအွံၢဆၢဆၢၢ့လၢပဂးနီၢ ဆၢဖိၤလိၤလၢပခးဖၢၤ့လီၢ်.	ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော စားဘွယ်များသည် ပြည်တွင်း၌ ပြုလုပ်သည်
၅	ဆၢဒဲၤဘၣ်လၢအဆံၣ်ခိၣ်နီၢကဲၢထၢ့ ဆၢဖၣ်ဒိၢလၢခဲၢ့ထဲၤ့လီၢ်.	သေးငယ်သော အပြစ်သည် နောက်ဆုံးတွင် အပြစ်ကြီးဖြစ်လာလေသည်

၆	အ့ၣ်ပၤနလးနးစီၤ့ဘီၢ်.	တနေရာရာတွင် သင်၏နေရာကိုရှာပါ
၇	ဆံၤလးန့ၢဂီၥ့နဆၢ်နီၢ်အီၢ်လၢ်ပၢၥ်အ့ၤ.	သင်၏ လယ်မြေလောက် ကျွန်ုပ်တို့တွင် မရှိပါ
၈	ဆၢ်ပွံၣ်ဆၢ်ထၥ့နၣ်လၢံၢ်အကိၥ့ အဝဲၢဂၣ်ဖၣ်နၢၥ့လၢၥ့အ့ၤ.	အလွန်မောပန်းသောကြောင့် သူသည် လမ်းမလျှောက်နိုင်တော့ပါ

ဆၢ်ဖိ – ၁၉

LESSON - 19

New words introduced (8 words)

ခၢးထံၢ်ခၢးထံၢ်	**At intervals**	ဘၢ်ထံၣ်ဘၢ်ထီး, ဘၢ်ထီးဘၢ်ထံၣ်, ဘၢ်ဒိၢ်ဘၢ်ထံၣ်	**Be wounded, hit**
ကျံၣ်ကျၣ်ကျံၣ်ကျၣ်	**Be indistinct**	မံၢဆိၤမံၢခံၢ့	**Be sleepy**
ဒုၢ်ဒုၢ်	**Dimly**	မိၥ်လံၤမိၥ်လံၤ	**To smile**
ဘံၣ်ဘၢၥ့ဘံၣ်ဘၢၥ့	**Be partially concealed**	ယၢၥ့ယၢၥ့	**Peaceably, quietly**

၁	ထိၢ်လဖၢ်ပွံၥ့ထၢ်ၢ့နံၥ်ဃၢ.	ငှက်များတို့သည် တနေ့လုံးကျူးရင့်ကြသည်
၂	အဝဲၢစၢၥ့ထၤပွံၥ့ဘၢ်အၢ်ဖျိၢ့လၢ်အဆၢ်မံၥ့အခိၤဘီၥ့.	သူသည် ချူကလေးများစွာကို သူ၏ နွားလည်ပင်းတွင် ချည်ထားသည်
၃	ပှၢ်အၢ်ဂၥ်ပွံၥ့ဘၢ်နမံၥ့.	လူအများသင့်နာမည်ကို တကြသည်
၄	နနါဂၢ်ၢ့လၢ့ပွံၥ့ဆၢ်ရေ.	သင်သည် မိုးချုန်းသံကို ကြားသလော

<table>
<tr><td>ဝါချံၢ်နၢၥ့</td><td rowspan="3">ခၢးထံၢ်ခၢးထံၢ်လီၢ.</td><td>ဆၢ်လၢ်အဖျိၢ်</td><td rowspan="3">ဒုၢ်ဒုၢ်နီၢ်</td><td rowspan="3">အီၢ်ယဲၥ့ယိၤလၢ်ပၢၥ.</td></tr>
<tr><td>ဖျၣ်ဝ့ၢ</td><td>ခိၢ်လီၥ့လၢ်အဖျိၢ်</td></tr>
<tr><td>အဝ့ၢချဲၥ့</td><td>ဝံ့လၢ်အဖျိၢ်</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="3">ဖျိၢ်</td><td>ကျံၣ်ကျၣ်ကျံၣ်ကျၣ်</td><td rowspan="3">အကိၥ့မွဲ</td><td>ဆၢ်နီၢ်လဲၢ်နီၢ်ပလီၥ်ဘၢ်အ့ၤ.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ဘံၣ်ဘၢၥ့ဘံၣ်ဘၢၥ့</td><td>ဘီၢ်ဧနီၢ်ပစံၣ်ဝ့ၢ်အ့ၤ.</td></tr>
<tr><td>ပှရ့ၥ်ဧမွဲအ့ၤဧနီၢ်ပစံၣ်ဝ့ၢ်အ့ၤ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="3">ပှလၢ်အ</td><td>ဘၢ်ထံၣ်ဘၢ်ထီး</td><td>နီၢ်</td><td>အီၢ်ထလဲၢ်.</td></tr>
<tr><td>ဘၢ်ထီးဘၢ်ထံၣ်</td><td rowspan="2">လဖၢ်နီၢ်</td><td>အီၢ်ရှၥ်ရှၥ်လီၢ.</td></tr>
<tr><td>ဘၢ်ဒိၢ်ဘၢ်ထံၣ်</td><td>ဘျၢ်ထဲၥ့လနၥ့ယူၣ်.</td></tr>
</table>

ပှ	မံၢဆိမံၢခံၫ	လူၤယူၤ.	န့ဘၫဆၧအၫ့	အကိုၣ့	@@နံဝ့ၢ မိၣလံၤမိၣလံၤလီၢ.
		လနၣ့.	လ့ၣဘၫဝ့ၢ		
၀ၤ ဝဒရှါဝံၫ		နးဂၣအ့ၤ.	အဆၧမၣဂီၣ့ဝ့ၢ		

၁	အဝ့ၢချဲၣ့ခၧးထံၫခၧးထံၫလီၢ.	သူသည် တချက်တချက်သာပြောသည်
၂	ဆၧလၧအဖျိၫဒုၫဒုၫနီၫမွဲဆၧနီၫလဲၫ.	မှုံမှုံမှိုင်းမှိုင်းတွေ့ရသောအရာကား မည်သည့်အရာနည်း
၃	ဖျိၫကျံဒကျဒကျံဒကျဒလီၢ, ပဒၫဘၫကျၣအ့ၤ.	ဝိုးဝါးသာမြင်ရ၍ ထင်ရှားခြင်းမရှိပါ
၄	ဖျိၫဘံဒဘၧၣ့ဘံဒဘၧၣ့အကိုၣ့မွဲ ဆၧနီၫလဲၫနီၫပလီၣဝ့ၫအ့ၤ.	တပိုင်းတစသာ ပေါ်သောကြောင့် ဘာဖြစ်သည်ကို မပြောနိုင်ပါ
၅	ပှလၧအဘၫထံဒဘၫထီးနီၫအိၫရှၣရှၣလီၢ.	ထိခိုက်သောသူ အနည်းငယ်သာရှိသည်
၆	ပှရှၣမံၢဆိမံၢခံၫလူၤယူၤ.	သူများငိုက်မျည်းကုန်ပြီး
၇	န့ဘၫဆၧအၫ့အကိုၣ့နံဝ့ၢ@@မိၣလံၤမိၣလံၤလီၢ.	စားစရာကိုရသောကြောင့် ပြုံးရွှင်နေသည်
၈	ဆၧလၧအဖျိၫဒုၫဒုၫနီၫမွဲခိၫလီၣ့ၔ.	ရေးရေးမြင်ရသောအရာသည် တောင်ဖြစ်သလော

ဆၧဖိ – ၂၀

LESSON - 20

New words introduced (7 words)

ဖံဒဖံဒလ့ၢလ့ၢ	**Glimmmer, shine faintly with intermission**	ဘ့ၣဘ့ၣ	**Gently, slowly**
ဖံၢဆိၣဖူၢဆိၣ	**In the days or times of our ancestors**	မၤလဲၫ	**Exclamatory particle**
ဖံဒဘူဒယၫထံး	**Akin, kindred (of human being)**	ဂ့ၣမၤလဲၫ	**how good it is**
ဘူဒခိဒ	**Very near, close by**	မိခိၤ, မိခိၤ	**A short time, a little while**

၁	အ့ၫလီးယၧၣစ့ၣနးရှ့ၣ.	ကျွန်ုပ်အား ငွေတဆယ်ချေးပါ
၂	နဖိ့ၫနဆ့ၫဆါပ့ွဘံ့ၫလဲၫ.	သင်သည် ဂဏာန်း ဘယ်နှစ်ကောင်ဖမ်း၍ ရသနည်း
၃	ယနဘၫပ့ွၣပိၣ့နၧၣလီၢ.	ကျွန်ုပ်သည် သင်ရရှိသလောက်ရပါသည်
၄	ဆၧယီၣမွဲပှ့ၫနွၢဂၣအဆၧမၣ.	ဤဟာသည် လူခုနှစ်ယောက်လုပ်အားဖြစ်သည်
၅	စၧၣ့ထၤလၧဘ့ၢထဒလဂ့ၣ.	သံကြိုးဖြင့်ချည်၍ မထားနှင့်
၆	ဂါခွံၤဖ့ၢဘ့ဒလဖၫယီၣ.	ဤဖွဲကြမ်းများကို လောင်းပစ်လိုက်ပါ
၇	ဘုဒထၤလၧခ့ၢခဲၫလီၢ.	ငါးများထစ်နှင့် ညှိနေသည်
၈	ပ့ွၣအ့ၫနဆၧနးမံၣ့အ့ၤ.	ဝယ်၍ဘာမျှမရပါ
၉	ဆၧဖ့ၫလၢ့ယၧၣပ့ွၣနီၫလီၢ.	ဤမျှသာ ကျွန်ုပ်အား ပေးသည်
၁၀	ခိဘ့ၢလလၣ့ဘၫနီၫပအ့ၫဘၫအ့ၤ.	ချွေးမထွက်လျှင် မစားရပါ

မ့ၢဒိၣ့လၢအဖၣ့	ဖံၫဖံၫလ့ၢလ့ၢနီၢ	မွဲယဆၢလီၢ.
ပနဲ့လၢအဖၣ့		
ခဒဲၫဖၣ့		မွဲယဆၢအ့ၤ.
ဆၢအီၢဝဲၣလၢ	ဖံၢဆိၣဖှူၢဆိၣနီၢ	
ဆၢမၣအၥၫလၢ		ပှ့ၢယၢလူၤအ့ၤ.

အဝ့ၢပိၣထ့ၢလၢ	ဖံၫဘှူၫယၢထံၫကျၣလီၢ.	အဆၢမၣလးနီၢအီၢ	ဘှူၫခိၫ	လၢဝံးခိၢလီၢ.
မိအီၢဝ့ၢလၢ		အတဝၢ့နီၢအီၢ		
ဝံၢဝ့ၢလၢ		ယအီၢ		

နဆၢယီၣ	ဂ့ၣမၤလဲၢ.	မိခိၤ	ပလၢဂဲၢလဲၢ.	အဝ့ၢ	ချဲၣ့ဆၢ	ဘှၣဘှၣလီၢ.
	အၢၣ့မၤလဲၢ.		ပလၢအီၢလဲၢ.			
	ယီၢမၤလဲၢ.	မီခိၤ			လီၣဆၢ	
	ဖှဲၢမၤလဲၢ.		ပလၢမၣနှ့ယဆၢလဲၢ.			

၁	မ့ၢဒိၣ့လၢအဖၣ့ဖံၫဖံၫလ့ၢလ့ၢနီၢမွဲယဆၢအ့ၤ.	မိုတ်တုတ်မိုတ်တုတ်လင်းနေသော မီးခွက်သည် ကျွန်ုပ်ဟာမဟုတ်
၂	ဆၢအီၢဝဲၣလၢဖံၢဆိၣဖှူၢဆိၣနီၢပှ့ၢယၢအ့ၤ.	ဘိုးဘွားတို့လက်ထက်ကရှိသောအရာအားလုံးကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိပါ
၃	အဝ့ၢပိၣထ့ၢလၢဖံၣဘှူၫယၢထံၫအကျၣလီၢ.	သူသည် သွေးရင်းသားရင်းထဲတွင် ကြီးပြင်းသည်
၄	အတဝၢ့နီၢအီၢဘှူၫခိၫလၢဝံးတခိၣ့လီၢ.	သူ၏ရွာသည် ရန်ကုန်မြို့နှင့်နီးသည်
၅	အဝ့ၢချဲၣ့ဆၢဘှၣဘှၣလီၢ.	သူသည် သိမ်မွေ့စွာ စကားကိုပြောသည်
၆	နလှ့ၣဆၢဖှဲၢမၤလဲၢ.	သင်သွားဒါ မြန်လှပါတကား
၇	မီခိၤနစံၫနမိမံၢထီးယီၣ.	ခုဘဲ သင်သည် ဤနေရာတွင် အိပ်လိုသည်ဟုပြောသည်
၈	ခိၫယၢၣထီးယီၣမီခိၤ.	ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်အား ခဏစောင့်ပါ

ဆၢဖိ – ၂၁

LESSON - 21

New words introduced (10 words)

ရိလၣ်	**To pull down**	လၣ်ယွါ	**Below the mark**
ယဉ်လၣ်	**To tear down**	ရှ့ၤရှ့ၤ	**To flow gently**
ယုၢ်ယါ	**Be accustomed or habituated to**	ရှူဉ်ရှူဉ် – ကျူဉ်လှ့ၤရှူဉ်ရှူဉ်	**Drag along without stopping**
ယူၤယူၤ	**Throb as a sore nod as in sleep**	လးလး	**Just the same**
ယွါ – နါကဲ့ၤနါယွါ	**Stubborn**	ရှူၢ်ရှူၢ် – လံၣ်ဂဲၢ်ရှူၢ်ရှူၢ်	**Wind blows with a steady breeze**

၁	ပှအှ့ဆၢဘွဲၣ်ထံထလဲၢ်.	ပဲမြစ်ဘယ်မှာရောင်းသနည်း
၂	အဒံၢ်ပွဲးအီၤတဘျူဉ်ဖှိၢ်လီၢ.	ဥတိန်အတော်များများရှိသည်
၃	ဘီၢ်ပွဲၣ်အဲ့ၢ်ဝံၢဆၢမံၣ်လဒုၣ်.	ကျားသစ်သည် နွားတကောင်ကို ကိုက်သတ်သည်
၄	ဆၢ့ဖိၢ်အီၢ်လၢအမိအဒံဉ်ဆွဲၢ့လၤ.	ကြက်ကလေးသည် မိခင်၏ အတောင်အောက်တွင်ရှိသည်
၅	ဖျူၣ်လၢနစၢၣ်ထၤနီၢ်လၣ်ကွဲၢ်လူၤယူဉ်.	သင်ချည်ထားသောကြိုးများ ပြေကျကုန်ပြီး
၆	ဘၢ်ဆွဲၢ့နဉ်ဘဲၢဘ့ၢ်လဲၢ်.	ဒါးကို မည်ကဲ့သို့ လွယ်ရမည်နည်း
၇	ဆ့ဉ်ဖိးဝ့ၢလၢအနဉ်ခိၢ်ဆွဲၢ့.	ဒါးဦးဖြင့် ထိုးဖေါက်သည်
၈	လနံၢ့ယီၣ်ဘွဲၣ်တလိဉ်ဘၢ်ဂ့ၣ်မၤလီၢ.	ယခုနှစ် ပဲပုဇွန် အလွန်သီးသည်
၉	ဖါဖှ့ၢ်လၢ့ယၢၣ်ထီးလဘွဲၣ်.	ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အား ပိုက်ဆံတပဲကိုပေးသည်
၁၀	အဝ့ၢမ့ဲယဖါဘဉ်ရှါလီၢ.	သူသည် ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်ဖြစ်သည်

<table>
<tr><td rowspan="3">ဖါ</td><td rowspan="6">ရိလၣ်</td><td rowspan="2">ပနါတၣ်ကူဉ်.</td><td rowspan="3">အဝ့ၢအီၤ</td><td rowspan="6">ယုၢ်ယါ</td><td rowspan="6">ထီးယီၣ်အှ့ၤ.</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="2">အဂံၢ့.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ဘဉ်ရှါ</td><td rowspan="3">ဂဲၢ</td></tr>
<tr><td rowspan="2">အဘုၢ်ဖၢ့.</td></tr>
<tr></tr>
</table>

<table>
<tr><td>အဖၢၣ်လးအဲ့ၢ်စူဉ်</td><td rowspan="2">ယူၤယူၤလီၢ.</td><td>ဒီၢ်ထဲၣ်ပှလၢ်</td><td rowspan="2">နါကဲ့ၤနါယွါလဖၢ်နီၢ.</td><td>ထံၢယွၣ်လၣ်</td><td rowspan="2">ရှ့ၤရှ့ၤလီၢ.</td></tr>
<tr><td>အဝ့ၢဖျဉ်အခိၢ်</td><td>ဘၢ်အှ့ၢ်ဒီၢ်ပှ</td><td>ထံၢဖိၢ်ချိၤယွၣ်လၣ်</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>မ့ဲဘၢ်နီၢ်နကျူဉ်လှ့ၤ</td><td rowspan="2">ရှူဉ်ရှူဉ်</td><td>လၢ်ဖံဉ်ဖၢ့ခိၢ်လဲၢ်.</td></tr>
<tr><td>ပလၢအှ့ၢ်မၢ်ၢ့နကျူဉ်လှ့ၤ</td><td>ဘဲၢယီၣ်ဝိဉ်လဲၢ်.</td></tr>
</table>

ဆၢ@@	လးလးဒိၣ်@@လၢၢ့်အှၤ.	မိၢ်ဆၢမၢ်	ရှူၢရှူၢလီၤ.
@@		မိအီၢဝဲ့ၢ	
ဆၢနၣ်@@	လးလး@@လီၤ.	လံၢ်ဂဲၢ	

၁	ဘၣ်ရှါရိလၢ့်အဘှုၢဖၢ့လီၤ.	သက်ကြီးသူသည် သူ၏ စပါးကျီကိုဖျက်သည်
၂	အဝ့ၢအီၢယုၢယါထီးယီၢ်အှၤ.	သူသည် ဤနေရာတွင် နေလေ့နေထမရှိပါ
၃	ဘီၢ့ထဲၢ့်ပှလၢအနါကဲၢ့နါယွါလဖၢနီၢ.	နားကောက်သောသူများကို ဆုံးမပါ
၄	ထံၢယွၢ်လၢ့်ရှု့ရှုလီၤ.	ရေတသွင်သွင်စီးနေသည်
၅	ဆၢကျူၣ်လှ့အရှ့ၤရှူၣ်ရှူၣ်လၢဖံၣ်ဖၢ့ခိၢ.	သူ၏ပုဆိုးကို မြေပေါ်တွင် ဒရွတ်တိုက်ဆွဲသည်
၆	မိၢ်ဆၢမၢ်ရှူၢရှူၢလီၤ.	အလုပ်ကိုအေးအေးလုပ်လိုသည်

ဆၢဖိ – ၂၂

LESSON - 22

New words introduced (10 words)

လီၢ်ဆိၢ်ပွၢ်လှ့ၢ်	**To tell a person about another's bad behaviour**	ဘၢ့နၢ်ချိၢ့	**All through the night**
ဝးထုဝးလၢ့်	**off and on**	ဘံၢဆိၢ့ဘံၢနိၢ့, ဘံၢဘအုၣ်	**To die by accident**
ဝဲၢ်ခဲၢ်	**Open eyes**	ဘံၢထူအူၢလံၢ့်	**To die in great number**
ဘၣ်ဒံၢ့်ဒၢ့်, ဘၣ်ဂံၢ့်ဂၢ့်	**Be in doubt**	ဘၢၢ့ဘံၢ်	**Quite black**
လၢ့်ဂူၤ	**Severely**	ဘၢၢ့ဘၢၢ့	**Darkly**

၁	ချံၢခၢၢ့လၢၢ့်အှၤ.	လှေမနိုင်တော့ပါ
၂	စၢၢ့်ထၤပှရှၢ်အဆၢမၢလၢဂ့ၢ်.	သူများအပြစ်ကို မချည်ထားနှင့်
၃	ယွၢ်မွဲဆၢမၢၢ့အကဆါလီၤ.	ဘုရားရှင်သည် အသက်သခင်ဖြစ်သည်
၄	ဘၢထီးဆၢၢ့ပွၢဂၢ်လဲၢ.	ဘယ်နှစ်ယောက် လက်ခံရမည်နည်း
၅	အထိၣ်မိဒၢၢ့်ထၢ့ယူၣ်.	သူ၏ ဝက်မဖီးရှိလာပြီ
၆	နှ့ဘၢဆၢစံၣ်ဆၢၢ့ဒံၣ်အှၤ.	ပြန်ကြားစာ မရသေးပါ
၇	ဆၢၢ့ထုၢ့လၢအနဲၢ့်နီၢ.	သူ၏ အနားဥ္စရပ်နေပါ
၈	ဆၢဆၢၢ့်ဖဲထၢ့ယူၣ်.	မိုးစဲသွားပြီ
၉	ပှဒၢၢ့်ဘၢၢ့်ဖိၢယီၢ်အၢၢ့်နၣ်မၤလီၤ.	ဤတလင်သားကလေးသည် အလွန်ဆိုးသည်
၁၀	နါအၢၢ့်အကိၢ့်နါဂၢၢ့ဆၢနးမံၢ့်အှၤ.	နားပင်းသောကြောင့် ဘာမျှမကြားရပါ

ဂၤပှၤ	ဆၢ်လီၣ်ဆိၣ်ပွၣ်လှ့ၣ်.	ပမံၢနု့	ဝးထုဝးလၣ့်လီၢ.
		ဖိၢ်ၥၢ်မံၢ	
နနဲၣ်အ		ဖါမံၢ	

ဖိၢ်ၥၢ်စှၢ်ထၤအမှၤအီၢ်	ဝဲၣ်ခဲၣ်လီၢ	ၥၤဒံၣ့်ဒၣ့်	အလးအီၢ်အှၤ.
မံၢအှၤစှၢ်ထၤအမှၤအီၢ်		ၥၤဂံၣ့်ဂၣ့်	

အလီၣ့်@@	လၣ့်ဂူၤနီၢ်လီၢ.	ပမၣ်ကၣ်	ၥှနၣ်ချိၣ့်လီၢ.
		အဝှၢဖီလံၤ	
အၥၤထှၢ်		အဝှၢခိၤဆၢ်	

ပှ	ဝံၢဆိှ်ဝံၢနိၣ့်	အၢ်ထှ်ဝှၢလီၢ	ဆၢ်ၥၤဝံလၣ့်ဒိၣ်	အီၢ်ဝှၢအကိ့ၣ့်	ပှဝံၢထူအူၢလံၣ့်နီၢ်လီၢ.
			ဆၢ်ဝံဆၢ်ခၤ		
	ဝံၢၥအုၤ	အီၢ်ကိၤနံၣ်လီၢ	ဆၢ်ၥုၤဆၢ်ယၣ်@@		

ပှလၢ်အယၢ်	မၣ်ၥၤၥၢ်ၥၢ်နီၢ်	မွဲခိၢ်လၣ်လီၢ.
	ၥၢ်ဘံၣ်နီၢ်	

၁	နနဲၣ်အဆၢ်လီၣ်ဆိၣ်ပွၣ်လှ့ၣ်ဧၢ.	သူတထူးအကြောင်း သူပြောသည်ကို သင်ယုံသလော
၂	ပမံၢနု့ဝးထုဝးလၣ့်လီၢ.	ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြက်အိပ်ကြက်နိုးအိပ်၍ရသည်
၃	ဖိၢ်ၥၢ်စှၢ်ထၤအမှၤအီၢ်ဝဲၣ်ခဲၣ်လီၢ.	ခလေးသည် မျက်စိများကို ဖွင့်ထားသည်မှာ ပြူးနေပါသည်
၄	နၥၤဒံၣ့်ဒၣ့်အလးအီၢ်အှၤ.	သင့်စိတ်ဒွိဟရှိရန် မလိုပါ
၅	အၥၤထှၢ်လၣ့်ဂူၤနီၢ်လီၢ.	သူသည် ဒေါသအလွန်ထွက်သည်
၆	အဝှၢဖီလံၤၥှနၣ်ချိၣ့်လီၢ.	သူတည လုံးစာကိုဖတ်သည်
၇	ပှဝံၢဆိှ်ဝံၢနိၣ့်အီၢ်ကိၤနံၣ်လီၢ.	မတော်တဆထိခိုက်ပြီး သေရသူများနေ့တိုင်းရှိသည်
၈	ဆၢ်ၥၤဝံလၣ့်ဒိၣ်အီၢ်ဝှၢအကိ့ၣ့် ပှဝံၢထူအူၢလံၣ့်နီၢ်လီၢ.	ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေးကြောင့် လူများစွာသေသည်
၉	ပှလၢ်အယၢ်ၥၢ်ဘံၣ်နီၢ်မွဲခိၢ်လၣ်လီၢ.	အသားမဲထူသောသူသည် ကုလားဖြစ်သည်
၁၀	ပှရှၣ်လၢ်အယၢ်မၣ်အၥၤၥၢ်ၥၢ်နီၢ်မွဲယဝိၤလီၢ.	အသားအနည်းငယ်နက်သောသူသည် ကျွန်ုပ်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။ အသားနက်သယောင်ယောင်ရှိသောသူသည် ကျွန်ုပ်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။

ဆၢဖိ – ၂၃

၁	လံၥ်ဒဲကွံၥ်ခီဖျိနၢ်အလူၤမၤကၢၤ.	လေနှင့်အိုင်တို့သည် သူ၏အမိန့်ကို နာခံပါတကား
၂	လံၥ်အှူၢ်ဆီၡ့နဖလၢၢ်အကိုၥ်ဒံၡ့ဂၤခၢၢ်လနၥ့.	လေအလွန်ပြင်းသောကြောင့် သစ်တချို့ အမြစ်ကျွတ်သည်
၃	အဂၥ့ဖၢၢ်နဲၡ့အဝဲလီၢ.	သူ့အစ်ကိုထက် အရပ်နိမ့်သည်
၄	အၢၢ်နဲၢ်ယၢဒနၡ့ထးထိးအလူၤလီၢ.	ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်ုပ်သည် အားလုံးကို မေ့ထားခဲ့ပြီး
၅	အဝ့ၢတၢၢ်ဒချံၢဒ့ၢ်အ့ၤ.	သူသည်လှေကိုလှော်ခတ်၍မတတ်
၆	နဆၢၢ့ထုၡ့ထၢၢ်နၢၢ်ဒ့ၢ်အ့ၤဧ.	သင်သည် မတ်မတ်ရ၍ မရသလော
၇	မၥလၥ့ဖၢၢ်အလီးနးဆံဒ.	အလျားကို အနည်းငယ်တိုလိုက်ပါ
၈	ဆၢဆိၢဂ့ၥ်အၢလၢၢ်လၢနဂး	သင့်အဖို့ကောင်းကြီး မင်္ဂလာများလွန်းပြီး
၉	ပှလၢအမၥ@@အဆၢၢ်ၥအဆၤလဖၢ	မိမိလူမျိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သူများ
၁၀	ဘၢလ့ၥဖဒၢၢ်ဒလၢချံၢဧ.	လှေနှင့်သွား၍ သယ်ယူရမည်လော

ဆၢဖိ – ၂၄

၁	ဆၢကျၢဒထၤဆၢဂၥ့လဖၢလၢဆၢဒီၡ့လီၥ့.	အရုပ်များကို နံရံပေါ်တွင် ကပ်ထားသည်
၂	အ့ၡချုၤချုၤ(ချဲၢ့ချဲၢ့)ဘီၢ.	မြန်မြန်စားပါ
၃	ဖါဖိၤလိၤဒဲဒတျးဂီၥ့ယှူဒ.	ဖခင်သည် ရေအိုးစင်ကို ဆောက်၍ပြီးပြီ
၄	မၥန့ဖံၢ့ချၢလၢဖၢ့ခွၤဖၢၥ့နီၢ.	မီးဖိုထဲမှ ပြာကိုယူပါ
၅	ဖျၥထၡ့ဝ့ၢလၢစူၢယၢထုၡ့အလီၥ့.	လက်ဝါးကပ်တိုင်ပေါ်တွင် ရိုက်ထားသည်
၆	အခၡ့ဖျၤဒဲလၥ့ထံၥဖၤဝ့ၢဒၢလီၢ.	သူခြေချော်၍ လဲကျသွားသည်
၇	ဆၢဖိၤလိၤဒၥ့လၢဝၢဖျၢ့လီၢ.	တောင်းကို တင်းဝါးဖြင့်ယက်လုပ်သလော
၈	ဒံၢကျၢဒယီၥမွဲနဆၢဧ.	ဤဟာသင်၏ကပ်ဆေးလော
၉	ပှချၥခိၢလဂၥယီၥမွဲယဝဲလီၢ.	ဤခေါင်းတုံးသောသူသည် ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုဖြစ်သည်
၁၀	ချၢထံၢအီၢထးလနၥ့ဒံဒ.	ပြာရည်တချို့ကျန်နေသေးသည်

ဆၢဖိ – ၂၅

၁	မ့ၢအ့ၡခွံၤလူၤကျံၥ့နံၥ့(လံၥ့တံၥ့)လီၢ.	အကုန်အစင် ကျွမ်းလောင်လေသည်
၂	ဘၢဖျံၤဖိးလၢဆၢနီၢလဲၢ.	ဘာနှင့်ဖေါက်ရမည်နည်း
၃	ခဒန့ထိၢဘျံၡ့ဘျၡ့လဘံၡ့.	ပျံလွှားတကောင်ကို ပစ်၍ရသည်
၄	ဆၢချံၡ့ဆၢဂီးနဒနဒလ့ၤလီၢ.	အလွန်ချမ်းအေးသည်
၅	ထီးနဆၢ့နၥ့နီၢချံဒလၥ့နခၡ့ဘီၢ.	သင်ထိုင်သောအခါ ဒူးထောက်ပါ
၆	အစူၢအဆၢ့ပျံၥ့ဧ.	သူ့လက်ဆစ်ပြုတ်သွားသလော
၇	ကိၢယီၥအီၢနီၥ့ချံးလီၢ.	ဤမှုန့်အလွန်မာသည်

၈	နအၤ့ပွၣ်ထၢဖျံၣ်အသၢ့ဧၤ.	သင် သံကြိုးအသစ်ကို ဝယ်သလော
၉	ချံၤထံၤအကူၣ်နီၤနီၣ်ဘၣ်ၢချံၤလိၤအကူၣ်အှၤ.	ဖင်းကျောလိပ်ခွံသည် ဆောက်လိပ်အခွံကဲ့သို့မမာပါ
၁၀	ပလၢမၣ်ထုၤယချံၢ@@ဖျံၣ်လဲၤ.	လှေကြိုးကို မည်သူဖြတ်ပစ်သနည်း

ဆၤဖိ – ၂၆

၁	နထိၤဂၤဖျၤလနၣ်.	သင်၏ ငှက်အချို့ လွတ်ထွက်သွားသည်
၂	ဆၢ့စိၤဘျၤဖီၢလဖၤယီၣ်လူၤယူၤ.	ကြက်သည် ဤပန်းများကို ဆိတ်ချေပစ်လိုက်သည်
၃	အဝ့ၢအၤ့မ့ၣ်အဖျုၤ့စွၤသ့ၤအှၤ.	အလွန်ပျော့သောထမင်းကို သူမစားတတ်ပါ
၄	ခွၤခွံၤဆၤအဖိုဖျၣ်လဖၤယီၣ်.	အညှိအချွဲများကို ခြစ်ပစ်ပါ
၅	ယမၣ်လၣ်ဘျၤနဆၤအှၤ.	သင့်ဟာကို ကျွန်ုပ် မကြေမွစေပါ
၆	နီၤဖျၤယီၣ်မွဲယဆၤလီၢ.	ဤနှင်တံသည် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သည်
၇	ဝဲနၤ့ဖျၤအဖိၤလၤဝၤကဲၣ်.	အစ်မကြီးသည် သူ၏ခလေးကို ဝါးခြမ်းဖြင့်ရိုက်သည်
၈	ယွၣ်မၣ်ဖိၣ်ဖျၤပၤၣ်လၤဆၤဝံၢအဖၤၣ်လီၢ.	သေခြင်းထဲမှ ကျွန်ုပ်တို့အား ဘုရားသခင်ကယ်မသည်
၉	ဘၤပူၤဖျၢဝၤကဲၣ်လဖၤယီၣ်ဧၤ.	ဤဝါးခြမ်းများကို ချောအောင်သပ်ရမည်လော
၁၀	ရူၤဖျၢလၤနစူၤနီၤ.	သင့်လက်ဖြင့်ပွတ်သပ်ရမည်

ဆၤဖိ – ၂၇

၁	အဝ့ၢယိကျဲၤ့ယၤၣ်.	သူသည် ကျွန်ုပ်ကို မျက်စောင်းထိုး၍ကြည့်သည်
၂	ဂၤပှၤပှလၤအချဲၣ်ခဲၤဆၤသ့ၤနီၤ.	သူတပါးအကြောင်းကို ပြောတတ်သောသူအား ရှောင်ရှားပါ
၃	ကျဲၣ်တံၤလဖးဆံၤအၤလဲၤ.	ရေနံတပိသာဘယ်လောက်လဲ
၄	ဖျဲၣ်ဘီၣ်ယီၣ်ဖၤံၤလၤံၤ.	ဤမိုန်းရိုးတိုလွန်းသည်
၅	အဝ့ၢကျဲၣ်စူၣ်ထၤအဖျဲၣ်လီၢ.	သူသည် သူ၏ မိုန်းကို ချွန်နေအောင် သွေးထားသည်
၆	ချဲၣ်ဒုၤ့နသံၤလၤခိၤလၣ်ဘွၣ်လခီၢဧၤ.	သင်တို့အား အင်္ဂလိပ်လို ပြောသလော
၇	မွဲဘၤနီၤနချဲၣ်ကြၣ်ဆၤလဲၤ.	အဘယ်ကြောင့် သင်သည် ရိုင်းပြစွာပြောသနည်း
၈	အၤ့ဘျဲၣ်သ့ၤအှၤ.	စား၍မဝတော့ပါ
၉	ဆၤလၣ်ဘျဲၣ်နၤလၤံၤအကိုၣ် ပလ့ၣ်သ့ၤအှၤ.	အလွန်နိမ့်လျှောနေသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သွား၍မရပါ
၁၀	အယီၣ်မွဲနလိၤကျဲၣ်အှၤ.	ဤဟာသည် သင်၏ဓါးသွေးကျောက်မဟုတ်ပါ

ဆၤဖိ – ၂၈

၁	ထံၢချိၤလဖၤယွၣ်လၣ်လၤပၤ့လဲၤဖၤၣ်.	မြစ်များ ပင်လယ်ထဲ စီးဆင်းသည်
၂	ဒိၤချိၤ့နသၤဘၢဲယီၣ်ဝိၤလဂ့ၣ်.	ဤကဲ့သို့ ကျောခိုင်း၍မနေပါနှင့်
၃	ထိၤချိၣ်နီၤလၣ်ဂၤထိၤကံၤအှၤ.	ကတ္တဝါသည် ကြက်တူရွေးနှင့်မတူပါ

၄	ဘၣ်ယီၢ်အီၤဘျိၤဆိလီၤ.	ဤဟင်းသည် အရသာပေါ့ရွတ်သည်
၅	ချိၣ်ဆဲၣ်နီၤလၢ်ဂၤချိၣ်ဘၣ်ရှ့ၤ.	ညောင်ချည်သည် ညောင်သပြေနှင့် တူသလော
၆	ပှၤဂၤဖျိၤဖၢ်ဘၤလၤနၣ်.	လူတချို့ လမ်းမှားသွားသည်
၇	ဝဲနးအစ့ၢ်ကျိၣ်(ထဲၣ်ပွံၤ)လၣ်မါအ့ၤ.	အစ်မကြီး ငွေလက်ကောက် မပျောက်ပါ
၈	ဆၢဖျိၤအမံၣ်ဘဲၢဘ့ၤလဲၤ.	သူ့နာမည်ကို ဘယ်သို့မှည့်ခေါ်သနည်း
၉	ချိၣ်ဒိၣ်ဘၤနးဖျိၣ်အ့ၤ.	သဖန်းပင်တလုံးမျှ မသီးပါ
၁၀	ဂၤ့ခိၤယီၢ်အီၤဖျိၣ်ဒိၣ်လီၤ.	ကမ္ဘာသည် လုံးဝိုင်းနေသည်

ဆၢဖိ – ၂၉

၁	ယမိအၣ်ဆၢချိမိနးဒုၢ်.	ကျွန်ုပ်သည် နွားမတကောင်ရောင်းလိုသည်
၂	ပှမုၤလၢအစီၤချိၢ်လဂၢ်.	အိန္ဒြေမရှိသောမိန်းမတယောက်
၃	ဆၢအၣ်ဆၢဖျိၢ်ဘၤထလဲၤ.	အုန်းသီးကို ဘယ်မှာရောင်းသနည်း
၄	ပှမ့ၤဘျိၤအီၤအၤဂၢ်လီၤ.	မျက်မမြင်များစွာရှိသည်
၅	မၣ်ချိၣ်ဘၤလဖးဆံဒအၤလဲၤ.	မကျည်းသီးတပိသာ ဘယ်ဈေးနည်း
၆	ပှယူၤချိအီၤနးဂၢ်အ့ၤ.	နွားကိုကျောင်းမည့်သူတယောက်မျှမရှိပါ
၇	ယခဒကျိၣ်ဘ့ၤအ့ၤ.	ကျွန်ုပ်သေနပ်ကိုမပစ်တတ်ပါ
၈	ဆၢအဲၣ်ထၤနချိအမ့ဖျိး.	သင့်နွားမြီးထူးကို ကိုက်ထားသည်
၉	အၣ်ယုချိလဂ့ၢ်.	မဝါးဘဲမျိုမချနှင့်
၁၀	လဲၣ်ဖျိၣ်ယီၢ်ဂဒဂိၣ်လူၤယူဒ.	လှည်းလမ်းပျက်ကုန်ပြီး

ဆၢဖိ – ၃၀

၁	ဖျုၢ်လၣ်ဘံၣ်မုလဖၤယီၢ်.	ဤထင်းများကို မီးဆိုက်ပါ
၂	ပှရှၢ်အီၤတဘျုဒဂၢ်လီၤ.	လူအတော်များများရှိသည်
၃	ပှအီၤလၢဖျုဖၢ်လဖၤနီၤ ပဝံထၣ်လူၤအ့ၤ.	သင်းချိုင်းတွင်းတွင်ရှိသောသူများကိုရေတွက်၍မကုန်နိုင်ပါ
၄	ပချုဒနၣ်ကဘၣ်နးဖျိၣ်အ့ၤ.	သဘော်တစင်းမျှမမှီတော့ပါ
၅	နဘျုၣ်ထံၢလၢဆၢနီၤလဲၤ.	သင်သည် ရေကို ဘာနှင့်ခပ်သနည်း
၆	ကဘၣ်လၣ်ချုၤလဖျိၣ်.	သဘော်တစင်း မှောက်သွားသည်
၇	ဘျုဒလၣ်နခၣ်ဖံဒနီၤ.	သင်၏ ဘိနပ်ချွတ်လိုက်ပါ
၈	မီၤအခိၤကျုဒလၣ်ထ့ၤလၢထံၢကျုၢ်.	စဥ့်အိုးဖုံး ရေထဲကျသွားသည်
၉	ယဘ့ၢ်ဆၢဆၢဖျုထိဒဘ့ၤအ့ၤ.	ဝက်ရူးနာကို ကျွန်ုပ် မကုတတ်ပါ
၁၀	ဆၢမၢ်အၤအကိၣ် ပချုဒပခိၤဘ့ၤလၢၣ်အ့ၤ.	အလုပ်များသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ အားသည်မရှိပါ

ဆၢဖိ – ၃၁

၁	အဝ့ၢအ့ၤပွၣ်ထၥ်ကျဲၣ်(ထၥ်ဂ့ၤ)ဧါ.	သူသည် တစ်ဦးကို ဝယ်သလော
၂	အဝ့ၢမိၤစဲၤ့ပြၤၣ့်လၤနၤၣ်.	သူသည် သင်နှင့် အပြေးပြိုင်လိုသည်
၃	ဒုၤဒၣ်လၢဖၤပြံၣ်ပြၣ်လူၤယူၥ်.	ရန်သူများ ကွဲပြားလွင့်စင်ကုန်ပြီး
၄	အဝ့ၢဒဲၣ်အစူၤပြၥ်ပြၥ်လီၢ်.	သူသည် သူ၏လက်ကိုတီးသည်
၅	ဆၢမၣ်ယီၣ်ကြၢံၥ်လၢနၤၣ်အ့ၤ.	ဤအလုပ်သည် သင်နှင့်မသင့်တော်ပါ
၆	အဝ့ၢပြီၣ်(ရှိၢ)ဒိၥ်ယၤၣ်လၤထံၢ်.	သူသည် ငါ့ကိုရေနှင့်မှုတ်သည်
၇	ယသ့ၤ့ထၤယၣ့်ပြျၥ်ပြျၥ်လနၣ့်.	ကျွန်ုပ် မြို့ပျက်ခါးရမ်းတချို့ကို စိုက်ထားသည်
၈	မၣ်ကြၣ့်ထမးယွၣ်လဂ့ၣ်.	ဘုရားသခင်ကို မခန့်မငြားမပြုနှင့်
၉	အဝ့ၢအ့ၤပြိၥ်ပြိၥ်လီၢ်.	သူအတူတကွစားသည်
၁၀	ဆၢပြံၣ်ကဒံၣ်ဖိၤလဖၤယီၣ်အီၤထးဒၤဝ့ၢ.	အလွန်သေးနုပ်သောအရာများ ကျန်ခဲ့ပါစေ

ဆၢဖိ – ၃၂

၁	နကၠုၤဖၤၣ့်မ့ၣ်ဂီၣ့်ယူၥ်ဧါ.	သင်ထမင်းအိုးကို လှည့်ပြီးပြီလော
၂	အီၤကျူၤ့အီၤဘျီၣ့်လဂ့ၣ်.	ပျင်းပျင်းရိရိမနေပါနှင့်
၃	ဂဲၢထဲၣ့်ကျူၥ်လ့ၤဝၤထဲၣ့်လနၣ့်.	ဝါးကိုင်းတချို့ကိုဆွဲခဲ့ပါ
၄	အ့ၤဘၤကိုၣ့်ထံဒံၥ်ဧါ.	ဖျံ့ဥစားရသေးသလော
၅	ဖါအ့ၤပွၣ်ဆုၤ့ကုံၤအသ့ၢ.	ဖခင်သည် ကြိတ်ဆုံအသစ်ကို ဝယ်သည်
၆	လၢဖ့ၢဖၤၣ့်နီၤဆၢအ့ၤဆၢဆၢကိၥ်မံၣ့်လီၢ်.	ဈေးထဲတွင် ကုန်မျိုးစုံရောင်းသည်
၇	ဆၢပှုၤ့(ကျူၤ)ထ့ၤဖိၤဘၤအဖဲၢထီၢ့.	ကလေး ရွှေဆွဲကြိုးကို ဆွဲ၍ဖြတ်သည်
၈	ကံၥ်ခွံၤဆၢအပှုၥ်လဖၤနီၤ.	အမြုပ်များကို သုတ်လိုက်ပါ
၉	မံၢ့လၤံၤအကိုၣ့်လၣ့်ပိုၥ်လူၤယူၥ်.	မှည့်လွန်း၍ ပျော့အိကုန်ပြီး
၁၀	ယကုၤၤ့မုၤအီၤထးလဆံၥ်ဒံၥ်.	ကျွန်ုပ်၏ ဆန်လှော်မှုန့်အနည်းငယ်ကျန်သေးသည်